

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Dušan Zachar (ed.)

SLOVENSKO 2006

*Hodnotenie
ekonomických a sociálnych opatrení
(Projekt HESO)*

Projekt HESO podporili:

SLOVENSKO 2006
Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení (Projekt HESO)

ISBN 978-80-89026-23-4

© **INEKO – Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy**

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212, Slovenská republika
tel.: (+421 2) 53 411 020 fax: (+421 2) 58 233 487 www.ineko.sk
kontakt pre zaslanie výtlačkov tejto a starších publikácií HESO: heso@ineko.sk
kontakt pre sponzoring projektu a publikácií HESO: kisztner@ineko.sk

Editor: Dušan Zachar

Preklad anglickej verzie publikácie:

ASPENA, s.r.o.
Trnavská cesta 5, 831 04 Bratislava
tel.: +421 2 556 407 81
+421 908 757 241
+421 903 757 244
fax: +421 2 555 73 724
bratislava@aspena.sk
www.aspena.sk

Tlač: ŠOPA PRINT, f.o.

PROJEKT **HESO**

-

HODNOTENIE
EKONOMICKÝCH A
SOCIÁLNYCH
OPATRENÍ

január – december 2006

INEKO
Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy
Bajkalská 25
827 18 Bratislava 212
Slovenská republika
tel.: (+421 2) 534 11 020
fax: (+421 2) 58 233 487
e-mail: *kovacik@ineko.sk*
internet: *www.ineko.sk*

Medzinárodná akademická rada:
predseda: Peter Weitz - in memoriam
Lajos Bokros
Michal Mejstřík
Ivan Mikloš
Brigita Schmögnerová

Čestný predseda Rady INEKO:
Katarína Mathernová
Daniela Zemanovičová

Predseda Rady INEKO:
Grigorij Mesežnikov

Riaditeľ:
Eugen Jurzyca

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Dušan Zachar (ed.)

SLOVENSKO

2006

*HODNOTENIE
EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH OPATRENÍ
(PROJEKT HESO)*

**Bratislava
júl 2007**

Pod'akovanie

Projekt HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) prináša názory odbornej verejnosti na opatrenia ekonomického a sociálneho charakteru. Táto publikácia vznikla vďaka nezištnej účasti významných osobností z rôznych oblastí spoločnosti na pravidelných hodnoteniach opatrení. Všetci členovia hodnotiacej komisie HESO participovali na projekte bez nároku na odmenu. Touto cestou by sme sa im chceli veľmi pekne poďakovať!

Členovia hodnotiacej komisie HESO

(Zoznam obsahuje mená všetkých odborníkov, ktorí sa zúčastnili hodnotenia opatrení za rok 2006.)

Rudolf Autner, Slovenská ratingová agentúra, a.s.
Ladislav Balko, Právnická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava; Bratislavská vysoká škola práva
Vladimír Benč, Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku (SFPA), Prešov
František Bruckmayer, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
Daneš Brzica, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied
Konštantín Čikovský, denník SME
Igor Daniš, učiteľ anglického jazyka
Vladimír Dohnal, Symsite Research, s.r.o.
Juraj Draxler, Centre for European Policy Studies, Brusel, Belgicko
Tomáš Dudáš, Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity, Bratislava; tomasdudas.blog.sme.sk
Richard Ďurana, Inštitút ekonomických a spoločenských analýz (INESS)
Adrián Ďurček, COOP Jednota Bratislava, s.d.
Marek Gábriš, ČSOB, a.s., Bratislava
Peter Gonda, Konzervatívny inštitút M.R.Štefánika
Július Horváth, Central European University, Budapešť, Maďarsko
Michal Horváth, University of St Andrews, Veľká Británia
František Chovanec, Premier Consulting Prešov, s.r.o.
Martin Jaroš, týždenník TREND
Anton Jura, U.S. Steel Corporation, Pittsburgh, USA
Eugen Jurzyca, INEKO
Róbert Kičina, Podnikateľská aliancia Slovenska
Tomáš Kmeť, Investors Group Inc., Calgary, Kanada
Róbert Kopál, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi
Martin Krekáč, AJG - Amrop Jenewein Group, s.r.o.; Podnikateľská aliancia Slovenska
Juraj Lazový, Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.
Grigorij Mesežnikov, Inštitút pre verejné otázky
Peter Mihók, Slovenská obchodná a priemyselná komora
Vladimír Mojš, Konfederácia odborových zväzov SR
Juraj Nemeč, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica
František Okruhlica, Fakulta podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity, Bratislava
Pavol Ondriška, ING, d.s.s.
Jozef Orgonáš, Zväz obchodu a cestovného ruchu SR
Vítězslav Palásek, Agentúra sociálnych analýz "ASA", s.r.o.
Peter Pažitný, Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku – Health Policy Institute (HPI)
Ivan Podstupka, mesačník Financie
Ján Pokrivčák, Fakulta ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Nitra
Juraj Porubský, denník Pravda
Ludvík Posolda, Republiková únia zamestnávateľov
Róbert Prega, Tatra banka, a.s.
Radoslav Procházka, Advokátska kancelária doc. JUDr. Radoslava Procházku, PhD.; Právnická fakulta Trnavskej univerzity
Igor Rintel, Meracrest, a.s., Bratislava
Rastislav Ručinský, Podnikovohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach
Ján Sabol, AZC, a.s.
Peter Schutz, novinár na voľnej nohe
Emília Sičáková-Beblavá, Transparency International Slovensko
Miroslav Siváček, PM Profit Management, s.r.o., Bratislava; OPEN - Asociácia absolventov MBA na Slovensku
Juraj Stern, Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku (SFPA), Bratislava
Jozef Stránsky, Istrobanka, a.s.

Igor Surovčík, tlačová agentúra SITA, a.s.

Radoslav Štefančík, Katedra politológie, Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda, Trnava

Luboš Vagač, Centrum pre hospodársky rozvoj

Mária Valachyová, Slovenská sporiteľňa, a.s.

Luboš Vančo, KPMG Slovensko, s.r.o.

Milan Velecký, Slovenský rozhlas

Jaroslav Vokoun, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Pavol Žiljňčík, Via Iuris – Centrum pre práva občana, Banská Bystrica

Eduard Žitňanský, dvojtýždenník Profit

Robert Žitňanský, časopis .týždeň

Vďaka patrí aj spolupracovníkom – **Radovanovi Kavickému** a **Gabrielovi Machlicovi**, ktorí sa v priebehu roka 2006 podieľali na realizácii projektu HESO.

A v neposlednom rade by sme chceli vyjadriť vďaku partnerom projektu HESO, ktorí podporili vydanie tejto publikácie:

AMROP HEVER Slovakia, s.r.o.

Investkredit Bank AG, zastúpenie zahraničnej banky na Slovensku

SLOVNAFT, a.s.

SOITRON, a.s.

Dušan Zachar

koordinátor projektu HESO a editor publikácie

Priemerné kurzy slovenskej koruny (SKK) voči vybraným cudzím menám

Mena	Množstvo	2003	2004	2005	2006	1.polrok 2007
EUR	1	41,49	40,05	38,59	37,25	34,06
USD	1	36,77	32,26	31,02	29,72	25,65
CZK	1	1,30	1,26	1,30	1,31	1,21

Zdroj: Národná banka Slovenska

OBSAH

Členovia hodnotiacej komisie HESO	4
Úvod	8
Metodika	10
HODNOTENIE VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH OPATRENÍ	
1. POLROKA 2006	12
HODNOTENIE VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH OPATRENÍ	
2. POLROKA 2006	48
Použité zdroje v projekte HESO v roku 2006	99

Úvod

Projekt mimovládnej neziskovej organizácie INEKO (Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy) - HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) vytvára platformu, kde sa rešpektovaní ekonomickí analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia akademickej obce, tretieho sektora, samosprávy a stavovských organizácií pravidelne vyjadrujú k vybraným ekonomickým a sociálnym opatreniam zákonodarnej, výkonnej moci, ako aj k rozhodnutiam verejných inštitúcií v Slovenskej republike, a tak informujú širokú verejnosť o svojom názore na ich kvalitu a dôležitosť. Bez nutnosti nevyhnutne sa oboznamovať s množstvom detailov majú občania možnosť získať spoľahlivý prehľad o tom, aké ekonomické a sociálne opatrenia sú na Slovensku pripravované a realizované, a ako ich hodnotia renomovaní odborníci. Od začiatku projektu HESO v roku 2000 do konca roka 2006 sa odborníci vyjadrili spolu k 590 rôznym opatreniam verejného sektora.

Ambíciou a hlavným cieľom projektu HESO nie je komplexne a detailne monitorovať vývoj v jednotlivých oblastiach spoločnosti a poskytovať odborné východiská pre činnosť kompetentných orgánov, ale pravidelne sprostredkovať občanom názor odbornej verejnosti na často diskutované, dôležité, inovatívne alebo bezprecedentné opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov krajiny a vytvoriť tak lepšie predpoklady pre politickú priechodnosť štrukturálnych opatrení - reforiem - prinášajúcich systémové zmeny v slovenskej ekonomike a spoločnosti.

Publikácia *SLOVENSKO 2006*, ktorú práve držíte v rukách, mapuje výsledky projektu HESO za obdobie január – december 2006. Nadväzuje na predošlých päť publikácií HESO, ktoré pokrývajú obdobie od roku 2000. Všetky (aj v anglickej mutácii) sú voľne dostupné na stránke www.ineko.sk. V publikácii *SLOVENSKO 2006* nájdete popis a hodnotenie vybraných 44 dôležitých a/alebo zaujímavých ekonomických a sociálnych opatrení roka 2006, ktoré boli predmetom hodnotenia 58 odborníkov pôsobiacich na Slovensku, ako aj v zahraničí (*pozri menoslov odborníkov na str. 4, 5*). Z ich hodnotení je možné vyčítať, ktoré opatrenia predstavujú významný prínos k sociálno-ekonomickému rozvoju Slovenska, a ktoré sú naopak brzdu tohto procesu.

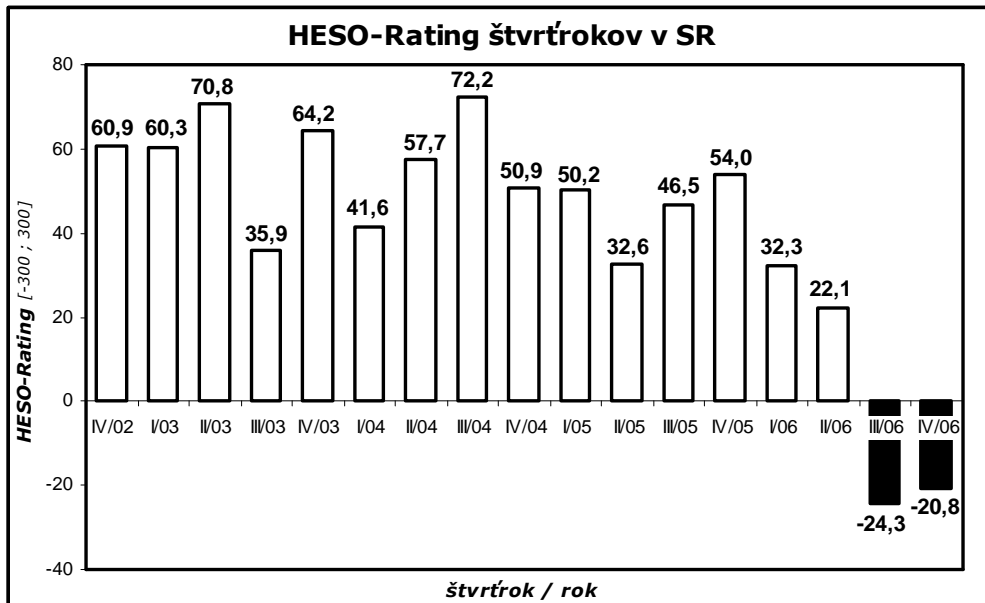
Tak napríklad v roku 2006 bolo podľa odborníkov najviac prospešné pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi – spoločnosti Telefónica O2, ďalej opakujúce sa rozhodnutia o zvýšení úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska (NBS), deregulácia cien za zdravotné výkony medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami a tiež udelenie rekordne vysokej pokuty stavebným firmám za cenový kartel pri tendri na výstavbu podtatranskej časti diaľnice zo strany Protimonopolného úradu SR.

Naopak, najviac škodlivými opatreniami prijatými v roku 2006 boli Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2006 – 2010, zrušenie niektorých paušálnych poplatkov v zdravotníctve (tzv. 20-korunáčky), umožnenie vláde odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z akýchkoľvek dôvodov, zavedenie prechodnej ochrany štátnych zdravotníckych zariadení pred exekúciami, zrušenie privatizácie bratislavského letiska, zavedenie zníženej sadzby DPH na lieky, zavedenie tzv. miliónárskej dane, vyplácanie vianočného príspevku pre dôchodcov, zvýšenie minimálnej mzdy, ako aj nevymenovanie Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra NBS prezidentom SR.

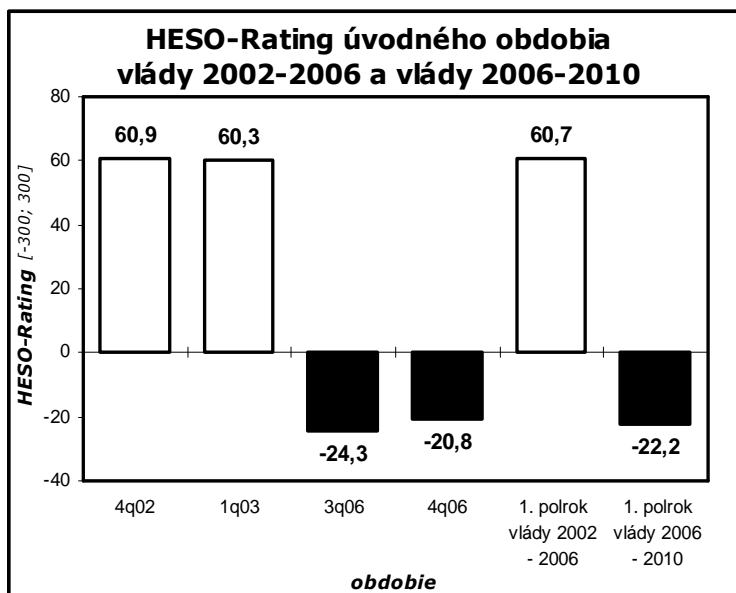
Z pohľadu politického cyklu je nutné rozdeliť rok 2006 na dve časti – 1. polrok – obdobie pred parlamentnými voľbami, ktoré je v teórii politického cyklu spájané s častým presadzovaním opatrení expanzívneho charakteru, ktoré sú z krátkodobého pohľadu (tesne pred voľbami) síce politicky populárne, avšak v dlhodobejšej perspektíve majú negatívne následky, a 2. polrok – obdobie kreovania novej vládnej koalície a začatie naplňovania jej štvorročného programu. Pri pohľade na *graf 1* na nasledujúcej strane môžeme konštatovať, že odborná verejnosť oslovená v rámci projektu HESO vníma prínos opatrení prijímaných v období pred voľbami (1. a 2. štvrťrok 2006) relatívne kriticky v porovnaní s ostatnými štvrťrokmi funkčného obdobia predošlej vládnej garnitúry. V 2. polroku 2006, od nástupu novej vládnej koalície k moci, však pozorujeme ešte výraznejší pokles akceptácie (miery súhlasu) prijímaných ekonomických a sociálnych opatrení zo strany oslovených odborníkov (*pozri graf 3*), čo viedlo prvýkrát v histórii projektu HESO k negatívnym hodnotám HESO-Ratingu sledovaného obdobia. Druhý polrok 2006 bol teda podľa odborníkov z hľadiska reformnej atmosféry, resp. miery prínosu prijatých opatrení k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny najhorším obdobím od vzniku projektu HESO v roku 2000. Po očistení vplyvov politického cyklu je rozdiel vo vnímaní prínosu opatrení úvodného obdobia vlády Mikuláša Dzurindu a súčasnej vlády Roberta Fica ešte výraznejší ako bezprostredné porovnanie HESO-Ratingu štvrťrokov volebného roka 2006 (*pozri grafy 1 a 2*).

HESO-Rating obdobia (štvrťroka, polroka, roka a pod.) je priemerom HESO-Ratingov všetkých hodnotených opatrení prijatých (schválených) v danom období. Reflektuje názor hodnotiacej komisie odborníkov na ich kvalitu a dôležitosť a naznačuje mieru reformnej atmosféry sledovaného obdobia, resp. mieru prínosu realizovaných opatrení k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny. HESO-Rating dosahuje hodnoty v intervale od -300 do +300 bodov.

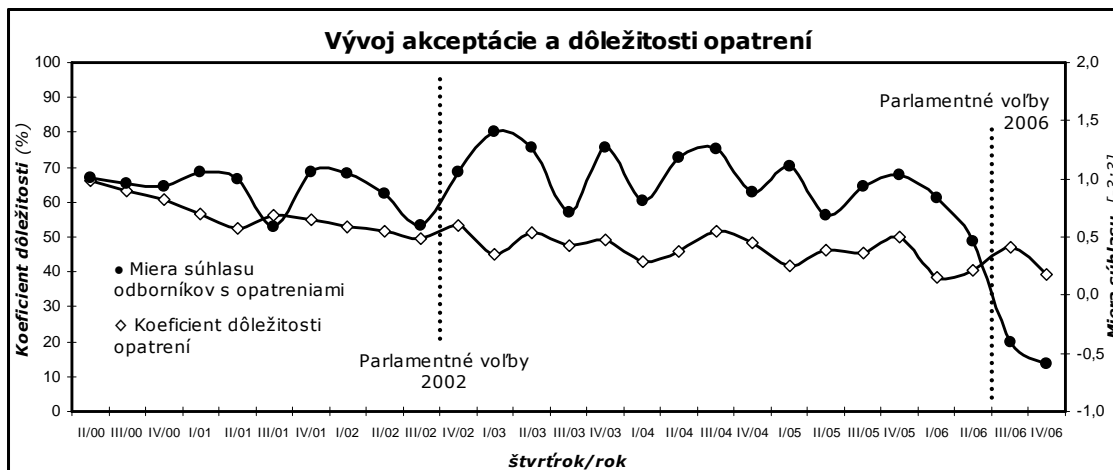
Graf 1

Graf 2

Graf 3

Metodika

Výber opatrení na hodnotenie

Opatrením sa rozumejú navrhované alebo prijaté zákonodarné aktivity (zákony, uznesenia, ratifikácie medzištátnych zmlúv, smernice, nariadenia), kroky exekutívnej moci (konceptné materiály, privatizačné rozhodnutia, vládne nariadenia, vyhlášky ústredných orgánov štátnej správy atď.), pripravované alebo uskutočnené rozhodnutia regulačných orgánov (Protimonopolný úrad SR, Národná banka Slovenska, Úrad pre finančný trh, Úrad pre verejné obstarávanie, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Telekomunikačný úrad SR a pod.), ako aj iných verejných inštitúcií v SR. Každý môže prostredníctvom web-stránky INEKO navrhnúť opatrenia, ktoré si želá, aby boli hodnotené. Konečný výber opatrení realizuje INEKO, pričom dôraz pri výbere sa kladie na opatrenia, o ktorých sa vedie verejná diskusia, alebo ktoré sú podľa INEKO dôležité pre ekonomicko-sociálny rozvoj krajiny, alebo sú niečím výnimočné, inovatívne, bezprecedentné. Výber opatrení sa prioritne nesnaží komplexným spôsobom sledovať vývoj v jednotlivých oblastiach spoločnosti. Charakteristiky (popis) opatrení sú tvorené INEKO. Na tento účel sa využívajú informácie z originálnych materiálov, ako aj informácie z médií.

Hodnotiaca komisia HESO

Hodnotiacu komisiu HESO tvorí v každom hodnotiacom období 40 - 50 odborníkov z rôznych oblastí. Sú v nej zastúpení ekonomickí analytici, právnici, politológovia, sociológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia akademickej obce, samosprávy, stavovských a mimovládnych organizácií (*zoznam členov hodnotiacej komisie HESO za rok 2006 je uvedený na str. 4 a 5*). Členovia hodnotiacej komisie zastávajú vo svojich organizáciách prevažne vedúce riadiace pozície. Členovia hodnotiacej komisie nie sú zamestnancami v štátnej správe a nefigurujú v orgánoch politických strán a hnutí. Všetci odborníci sa zúčastňujú hodnotení v rámci projektu HESO bez nároku na odmenu. Hodnotenie členov komisie má charakter ich osobného postoja a nemusí zodpovedať názorovej línii INEKO ani názorovým líniam organizácií, v ktorých pôsobia.

Hodnotiace kritériá

Opatrenia sú členmi hodnotiacej komisie HESO hodnotené v kategóriách: miera súhlasu s opatrením a dôležitosť opatrenia pre spoločnosť. Tieto kategórie sú navzájom nezávislé.

Miera súhlasu s opatrením [-3; +3]

Miera súhlasu vyjadruje názor hodnotiaceho na kvalitu, resp. ním očakávaný reálny efekt navrhovaného alebo prijatého opatrenia, ktorý môže byť od opatrením deklarovaného cieľa odlišný.

Orientačná stupnica:

- 3 absolútny nesúhlas
- 2 značný nesúhlas
- 1 mierny nesúhlas
- 0 žiadny prínos, status quo
- +1 súhlas so značnými výhradami
- +2 súhlas s miernymi výhradami
- +3 absolútny súhlas

Dôležitosť opatrenia pre spoločnosť (%)

V rámci tejto kategórie sa hodnotiaci vyjadrujú k miere spoločenskej dôležitosti opatrenia, resp. oblasti, ktorú zasahuje. Čím je percentuálna hodnota vyššia, tým dôležitejšie je opatrenie pre spoločnosť a má väčší potenciál prispievať k ekonomickému a sociálnemu rozvoju krajiny.

Komentáre hodnotiacej komisie k opatreniam

Členovia hodnotiacej komisie HESO majú možnosť komentármi zdôvodniť svoje hodnotenia, vyjadriť sa k jednotlivým opatreniam a poukázať na ich negatíva či pozitíva. Tieto vyjadrenia sú súčasťou kvalitatívneho hodnotenia opatrenia. Komentármi sa k opatreniam vyjadruje pravidelne približne 50% členov hodnotiacej komisie HESO.

HESO-Rating

HESO-Rating opatrenia [-300; +300]

HESO-Rating opatrenia predstavuje súčin priemernej miery súhlasu a priemerného koeficientu dôležitosti (percentuálna hodnota dôležitosti opatrenia pre spoločnosť x 100), ktoré vychádzajú z bázy údajov získaných od hodnotiacich. Jednotlivé opatrenia sú zoradené podľa hodnoty svojho HESO-Ratingu. Opatrenie s najvyšším ratingom má podľa hodnotiacej komisie HESO najväčší

prínos k ekonomickému a sociálnemu rozvoju krajiny spomedzi hodnotených opatrení. Opatrenia získavajú rating v škále od -300 do +300 bodov.

HESO-Rating obdobia [-300; +300]

HESO-Rating obdobia je priemernou hodnotou HESO-Ratingov všetkých hodnotených opatrení schválených/prijatých v danom období. Rating navrhovaných ešte nezrealizovaných, resp. neschválených opatrení sa vo výpočte ratingu obdobia nezohľadňuje. Ak bolo opatrenie v predchádzajúcom období hodnotené ako navrhované a v aktuálnom prijaté relevantným subjektom, jeho rating je zohľadnený vo výpočte ratingu pre aktuálne obdobie. Zákony sú pre tieto účely považované za prijaté, ak boli schválené Národnou radou SR v treťom čítaní a podpísané prezidentom SR. Koncepčné materiály, privatizačné rozhodnutia, nariadenia, vyhlášky, rozhodnutia a pod. orgánov exekutívy sú považované za prijaté, ak boli schválené s definitívnou platnosťou vecne príslušným orgánom (napr. vládou SR, Národnou bankou Slovenska, Protimonopolným úradom SR atď.). HESO-Rating obdobia naznačuje mieru reformnej atmosféry sledovanej periódy, resp. mieru prínosu prijatých opatrení daného obdobia k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny. HESO-Rating obdobia dosahuje hodnoty v intervale od -300 do +300 bodov.

HODNOTENIE VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH OPATRENÍ 1. POLROKA 2006

(Pozn.: Hodnotenie opatrení má charakter osobného postoja členov hodnotiacej komisie HESO a nemusí zodpovedať názorovej línii INEKO ani názorovým líniam organizácií, v ktorých hodnotiaci odborníci pôsobia.)

HESO – Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení – 1. polrok 2006					
Opatrenia zoradené podľa HESO-Ratingu (prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)		HESO-RATING [-300;300]	Miera súhlasu [-3 ; 3]	Koeficient dôležitosti %	Strana v publikácii
1.	Zvýšenie dôchodkov tzv. starodôchodcov, ktorých sa negatívne dotkla maximálna výmera dôchodku v rokoch 1988-2003 pred spustením dôchodkovej reformy (zrušenie príjmového stropu slúžiaceho na výmeru dôchodku - dôchodok sa bude starodôchodcom prepočítavať a vymeriavať už z celého príjmu; novela zákona o sociálnom poistení)	77,8	1,64	47,4	str. 14
2.	Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 3,5%) od 1. marca 2006	75,9	1,55	49,1	str. 15
3.	Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 4,0%) od 31. mája 2006	72,9	1,52	47,9	str. 17
4.	Deregulácia cien za zdravotné výkony medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami a deregulácia cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach (uvoľnenie cien okrem výkonov lekárskej služby prvej pomoci, záchranej zdravotnej služby, výkonov poskytovaných na tzv. sociálne účely a maximálnych cien za výkony, ktoré si pacient priamo hradí sám)	69,1	1,50	46,0	str. 18
5.	Zvýšenie sociálnych štipendií pre študentov stredných a vysokých škôl (naviazanie výšky sociálneho štipendia na životné minimum; rozšírenie okruhu poberateľov zvýšením hranice príjmu na priznanie sociálneho štipendia)	61,3	1,58	38,8	str. 19
6.	Rozhodnutie vlády o privatizácii 66%-ného podielu bratislavského a košického letiska konzorciom TwoOne zloženého z vietského letiska Schwechat, rakúskej Raiffeisen Zentralbank a slovenskej finančnej skupiny Penta za celkovo 19,7 mld. Sk	44,7	0,99	45,2	str. 21
7.	Generálny pardon pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí do 60 dní uhradili dlžné koncesionárske poplatky, zníženie sankčných poplatkov, zákaz odpredaja pohľadávok voči koncesionárom tretím osobám; novela zákona o koncesionárskych poplatkoch)	34,9	1,06	33,0	str. 23
8.	Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie o potvrdení pokuty vo výške 12 mil. Sk pre Ministerstvo vnútra SR za údajne neoprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia na nákup hasičských cisternových vozidiel – "striekačiek"	30,6	1,16	26,4	str. 25
9.	Zvýšenie platov zdravotníkov (vo fakultných nemocniciach v priebehu roka 2006 o 20%, v menších nemocniciach o 6%)	28,6	0,72	39,9	str. 27

10.	Projekt kultúrnych poukazov (200 Sk na žiaka a učiteľa na rok na úhradu za návštevu kultúrnych podujatí)	21,6	0,73	29,7	str. 28
11.	Projekt Internet pre vzdelanie (štátny príspevok vo výške 234 Sk za mesiac počas 2 rokov pre 40-tisíc mladých (neskôr pre všetkých) ľudí, ktorí si zriadia prístup k vysokorýchlostnému internetu)	13,7	0,34	39,8	str. 30
12.	Zrušenie štátnej príspevkovej organizácie Správčovská SND (výlučným správcom a prevádzkovateľom novej budovy Slovenského národného divadla bude samotné SND)	12,1	0,52	23,0	str. 31
13.	Rozhodnutie o neprijímaní žiadnych privatizačných rozhodnutí po 22. februári 2006 až do nástupu novej vlády (zastavenie privatizačných projektov u 3 energetických rozvodných podnikov ZSE, SSE a VSE, 6 podnikov SAD, 6 teplární, Železničnej spoločnosti Cargo a DMD Group)	11,8	0,22	52,6	str. 33
14.	Generálny pardon pre dlžníkov tzv. trojdane (odpustenie sankcií za omeškanie pre všetkých, ktorí do 3 mesiacov uhradili dlžné istiny za daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností)	9,6	0,33	29,3	str. 35
15.	Obmedzenie možnosti prestupu sporiteľa z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej maximálne jedenkrát za 2 roky (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)	6,0	0,14	42,2	str. 36
16.	Zrušenie Úradu pre štátnu službu (uvoľnenie pravidiel pri výbere a výmene štátnych úradníkov)	0,5	0,01	40,0	str. 38
17.	Zavedenie povinnosti zamestnávateľom platiť garančné poistenie vo výške 0,25% aj za osoby zamestnané na základe dohôd o vykonaní práce a o brigádnickej práci študentov (novela zákona o sociálnom poistení)	-24,3	-0,77	31,5	str. 40
18.	Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie	-31,4	-0,68	46,2	str. 42
19.	Nevymenovanie Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska prezidentom SR pre údajné nespĺnenie podmienky dostatočných odborných vedomostí a skúseností	-48,5	-1,40	34,7	str. 44
HESO-Rating / Miera súhlasu / Dôležitosť 1. polroka 2006		27,2	0,65	39,3	

1. Zvýšenie dôchodkov tzv. starodôchodcov, ktorých sa negatívne dotkla maximálna výmera dôchodku v rokoch 1988-2003 pred spustením dôchodkovej reformy (zrušenie príjmového stropu slúžiaceho na výmeru dôchodku - dôchodok sa bude starodôchodcom prepočítavať a vymeriavať už z celého príjmu; novela zákona o sociálnom poistení)

Primárny zdroj: Novela č. 310/2006 Z.z. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 21.4.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.8.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: zmierniť veľké rozdiely medzi dôchodkami tzv. starodôchodcov (dôchodcovia, ktorí získali nárok na dôchodok podľa starých predpisov, účinných pred 1.1.2004 (v rokoch 1988-2003), teda pred spustením dôchodkovej reformy) a novodôchodcov

Obsah opatrenia:

- zrušil sa príjmový strop slúžiaci v rokoch 1988-2003 na výmeru dôchodku, a tak sa bude pri opätovnom prepočítavaní penzií starodôchodcov brať do úvahy už ich celý príjem
- zvýšenie dôchodku sa týka predovšetkým ľudí, ktorí mali príjmy nad 10-tisíc Sk
- Sociálna poisťovňa (SP) prepočíta do konca roka 2007 vyše 100-tisíc penzií priznaných pred spustením dôchodkovej reformy, vďaka čomu by sa mohol dôchodok zvýšiť asi 80-tisícim ľudí v priemere o 1 000 Sk
- vyžiada si to 880 mil. Sk v roku 2006 a v nasledujúcich 3 rokoch vyše 2 mld. Sk ročne
- prepočet dôchodku nie je nutné osobne žiadať – SP ho bude robiť automaticky
- zrušenie maximálneho dôchodkového výmeru sa týka aj vdovských a vdoveckých dôchodkov, ako aj tých ľudí, ktorí pracovali aj po dosiahnutí dôchodkového veku

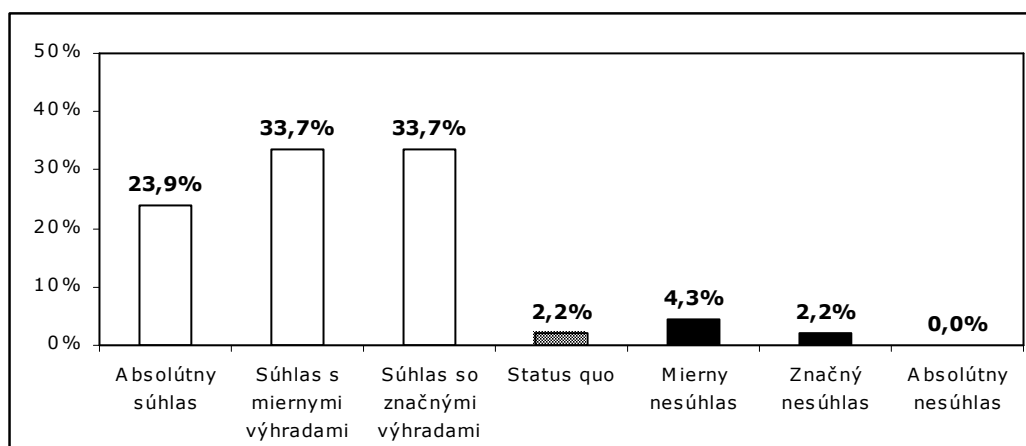
Hlasy proponentov:

- posilnenie princípu zásluhovosti aj pre starodôchodcov – už aj im vyplácané dôchodky budú väčšmi odzrkadľovať ich skutočné príjmy v minulosti
- korigujúce opatrenie v reforme dôchodkov
- zrovnoprávňovanie staro- a novodôchodcov
- zmierňovanie rozdielu medzi ich dôchodkami
- spravodlivé opatrenie

Hlasy oponentov:

- na takéto rozsiahle úpravy sa malo myslieť už pred spustením penzijnej reformy
- sociálny systém sa zneprehľadňuje častými zmenami, čo vyvoláva značnú neistotu u ľudí
- vysoká administratívna náročnosť prepočítavania dôchodkov pre Sociálnu poisťovňu
- nutné dodatočné verejné zdroje
- predvolebný populistický ad hoc krok

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Opatrenie riešilo situáciu, ktorú považovala spoločnosť, ako aj väčšina hodnotiacich odborníkov za nespravodlivú. Zmenšili sa rozdiely vo výške vyplácaných dôchodkov medzi tzv. staro- a novodôchodcami, čo bolo hodnotené ako správny krok Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, hoci jedným respondentom bol vnímaný ako politicky motivovaný. Podľa neho však bolo dôležité, aby sa napravili chyby z minulosti, ktoré vyplynuli so spustením dôchodkovej

reformy. Ďalší hodnotiaci považoval opatrenie „za viac systematické a menej zneisťujúce dôveru v systém ako celok ako napr. jemu predchádzajúce predĺženie prechodného obdobia zníženej zásluhovosti. Zvyšuje však tlak verejného dôchodkového systému na verejné financie, čo však možno korigovať skorším zavedením valorizácie podľa inflácie alebo skorším zvýšením veku odchodu do dôchodku“.

Martin Krekáč: „Rozdiely medzi tzv. starodôchodcami a novými dôchodcami boli nespravodlivé. Tento problém sa mal ale riešiť ešte pred spustením samotnej dôchodkovej reformy, a nie až dodatočne.“

Juraj Lazový: „Hodnotím ako nápravu nie dostatočne vybalancovanej dôchodkovej reformy. Zámerom tvorcov reformy bolo, aby reforma nikomu neznížila dôchodky. Nakoniec vznikol problém opačný, a to neprimerane veľké rozdiely medzi tzv. staro- a novodôchodcami.“

Ladislav Balko: „Opatrenie logické a spravodlivé. Je ale otázka, či k nemu nemalo dôjsť súčasne so spustením dôchodkovej reformy. Týmto sa len napravila podľa môjho názoru neústavná nerovnosť dôchodkového nároku občanov tohto štátu, keď hoci naša ústava hovorí o tom, že občania sú si rovní, že nikto nesmie byť ukracovaný na svojich právach a dali by sa citovať ďalšie ustanovenia ústavy. Som presvedčený, že keď sa v hocakej oblasti zmenia pravidlá hry, alebo ak skladateľ zmení noty svojej skladby, nemôžu tí čo majú staré noty hrať v orchestri inak ako tí, čo už majú noty upravené. Na to ale mal štát v oblasti vyrátovania dôchodku pamätať, keď išiel zmeny robiť, či na to aj budú prostriedky. A nie robiť len reformu preto, aby sme navonok prezentovali, že sme reformní a zbrklo sme sa v tejto oblasti unáhli. Občan musí byť pred zákonom rovný s iným občanom.“

Juraj Draxler: „Jednoznačný súhlas. Prepočítanie dôchodkov naprávi zjavnú, vyslovene arogantnú nespravodlivosť.“

Jozef Stránsky: „Škoda, že sa pri príprave a realizácii dôchodkovej reformy nepočúvali hlasy, ktoré toto požadovali. Boli zásadne poškodení viacerí dôchodcovia, a budú tak neustále v nevýhode oproti ostatným. "Múdre hlavy" tak rozhodli o prostriedkoch, ktoré boli vyprodukované aj počas ich aktívneho pracovného života.“

Jaroslav Vokoun: „Náš život je aj o odpúšťaní. Všetličo mohlo byť, ale nebolo. Vláda sa spamätala a spravila čiastočnú nápravu. Za to jej patrí potlesk. Nepozerať na dôchodcov ako na nežiaduce rezíduum. Ešte sme neotvorili veľa dverí, lebo je to jednoduchšie.“

Juraj Nemeč: „Výsledok je OK, procesná stránka je diskutabilná.“

Luboš Vagač: „Súhlas s vyrovnaním podmienok pre starodôchodcov, avšak prílišnou zásluhovosťou je prvý pilier na obtiaž celému dôchodkovému systému.“

Richard Ďurana: „Za lepšie riešenie považujem aj vzhľadom na neustále rastúci deficit Sociálnej poisťovne úplne odstránenie zásluhovosti z prvého dôchodkového piliera.“

Jeden respondent vyjadril súhlas s kritikmi, ktorí poukazujú na príliš časté zmeny v prvom pilieri dôchodkového zabezpečenia, čo zneprehľadňuje celý dôchodkový systém a vyvoláva značnú neistotu u ľudí.

2. Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 3,5%) od 1. marca 2006

Primárny zdroj: Rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska (BR NBS) o určení úrokových sadzieb

Komentár BR NBS k rozhodnutiu o určenej výške úrokových sadzieb NBS

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené na zasadnutí BR NBS 28.2.2006; účinnosť od: 1.3.2006

Navrhovateľ: Národná banka Slovenska

Zámer opatrenia: sprísnením menovej politiky podporiť plnenie inflačného cieľa v perspektíve prijatia eura v roku 2009

Obsah opatrenia:

- Banková rada NBS rozhodla o zvýšení kľúčových úrokových sadzieb o 0,5%-uálneho bodu
- kľúčová úroková sadzba sa zvýšila na úroveň 3,5%
- limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre - 3,5%
- sadzba pre jednodňové refinančné obchody - 4,5%
- sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody - 2,5%

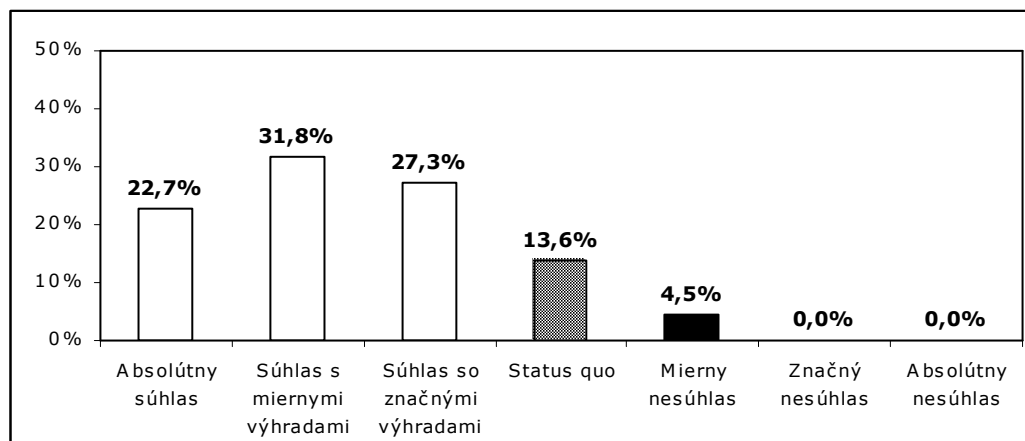
Hlasy proponentov:

- relatívne vysoká miera inflácie
- riziko zrýchľovania dynamiky inflácie

- obava z prehriatia ekonomiky
- deficit obchodnej bilancie a HDP sa zvyšovali rýchlejším tempom než sa predpokladalo
- opatrenie má obmedziť budúce inflačné tlaky a zabezpečiť tak plnenie inflačného maastrichtského konvergenčného kritéria nevyhnutného na prijatie eura
- štandardný postup a nástroj menovej politiky NBS

Hlasy oponentov:

- zvýšenie úrokových sadzieb bude viesť k rastu úrokových sadzieb komerčných bánk, ktorý môže poškodiť predovšetkým menších podnikateľov
- zvýšenie sadzieb predraží plánované investície podnikateľov
- na trhu sa očakávalo nižšie zvýšenie

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb centrálnej banky bolo hodnotené ako správna reakcia Národnej banky Slovenska (NBS) na vývoj s cieľom znížiť rast inflácie, ktorá sa v tom čase javila ako problematická, a to tak, aby bolo dodržané maastrichtské kritérium cenovej stability pre prijatie eura.

Ladislav Balko: „Logický krok centrálnej banky urobený jedine s cieľom pribrzdiť mieru inflácie. Ak totiž už slovenská mena sa dostala do ERM II, a ak sa štát začal pripravovať na plánovaný termín prijatia euro, bolo potrebné zo strany NBS prijať toto menové opatrenie. Otázne je, a vývoj to potvrdil, že to nebolo dostatočné. Teda či hneď nemala NBS zvýšiť sadzbu o 1%-uálny bod. Toto opatrenie, teda razantnejšie zvýšenie úrokových sadzieb, sa hneď neprejavilo a tu teda treba brať do úvahy fakt, že efekt zo zvýšenia úrokovej sadzby sa dostaví až po troch kvartáloch. Teda v závere roka 2006. Možno by zdvihnutie sadzby o 1%-uálny bod bol infláciu pribrzdil razantnejšie. Je to však otázne, či samotný zásah NBS použitím menového nástroja je efektívny a nemal by byť kombinovaný aj s inými politikami štátu. Ale nie je tu zanedbateľná ani otázka, čo by bolo výraznejšie zdvihnutie sadzieb urobilo s kurzom koruny.“

Juraj Draxler: „Správnosť tohto kroku NBS už potvrdil vývoj – Slovensko zaznamenalo rekordný rast HDP, pričom inflácia ostala pod kontrolou. Faktom je, že hospodársky rast SR dominantne ťahajú zahraničné investície a export, preto by ani krátkodobé priškrtenie domáceho dopytu nemalo podobný dopad ako v menej otvorených či väčších ekonomikách. V tomto prípade sa však NBS podľa všetkého trafila, opatrenie sa podľa všetkého nedotklo napríklad dopytu na hypotekárnom trhu.“

Radoslav Štefančík: „Zvyšovanie úrokových sadzieb národnou bankou vedie k zvyšovaniu úrokov pri pôžičkách poskytnutých komerčnými bankami na jednej strane firmám, na strane druhej domácnostiam. Zvyšovanie úrokových sadzieb má potom za následok znižovanie objemu investícií, čo sa následne odráža v pribrzdení hospodárskeho rastu, v zvyšovaní nezamestnanosti, ale aj v zdražovaní hypoték. Otázne je, či by bez zásahov Národnej banky Slovenska skutočne došlo k prehriatiu ekonomiky, alebo naopak, ekonomika by zvládla aj rýchlejší rast domáceho hospodárstva.“

Robert Žitňanský: „V boji s infláciou kvôli euru pochopiteľný krok, keďže však infláciu výnimočne netlačili vládne výdavky, je na debatu, či je najoptimálnejšie obmedzovať ekonomickú expanziu len kvôli splneniu arbitrárne určených kritérií na vstup do eurozóny.“

Jozef Orgonáš: „Rozhodnutie banky, následne i v druhom polroku dokumentuje kvalitný výkon monetárnej politiky centrálnej banky.“

Jaroslav Vokoun: „NBS je solídna inštitúcia, ktorá si dobre zvažuje kroky, ktoré spraví. Chápem to aj ako tlmenie vplyvov politického cyklu.“

Miroslav Siváček: „Štandardné opatrenie, ktoré splnilo svoj účel.“

3. Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 4,0%) od 31. mája 2006

Primárny zdroj: Rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska (BR NBS) o určení úrokových sadzieb

Komentár BR NBS k rozhodnutiu o určenej výške úrokových sadzieb NBS

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené na zasadnutí BR NBS 30.5.2006; účinnosť od: 31.5.2006

Navrhovateľ: Národná banka Slovenska

Zámer opatrenia: sprísnenou menovou politikou pôsobiť proti inflačným rizikám

Obsah opatrenia:

- Banková rada NBS rozhodla o zvýšení kľúčových úrokových sadzieb o 0,5%-uálneho bodu
- kľúčová úroková sadzba sa zvýšila na 4,0%
- limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre - 4,0%
- sadzba pre jednodňové refinančné obchody - 5,0%
- sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody - 3,0%

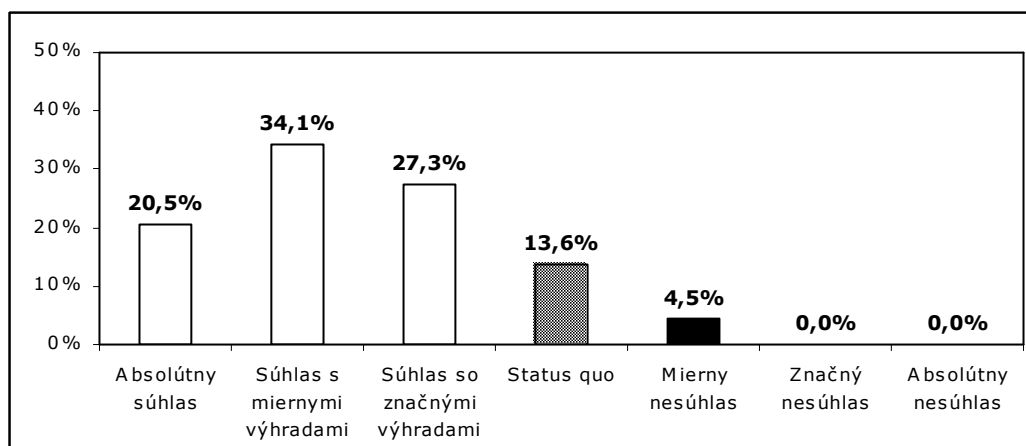
Hlasy proponentov:

- pretrvávajúce riziká zrýchľovania dynamiky inflácie
- opatrenie má zabrzdiť budúce inflačné tlaky a zabezpečiť tak plnenie inflačného maastrichtského konvergenčného kritéria nevyhnutného na prijatie eura
- štandardný postup a nástroj menovej politiky NBS
- zvyšovanie úrokov na termínovaných vkladoch komerčných bánk
- miera zvýšenia zodpovedá reálnemu vývoju ekonomiky
- zvýšenie sadzieb NBS výrazne negatívne neovplyvní hospodársky rast
- opatrenie NBS bolo analytikmi očakávané

Hlasy oponentov:

- tlmenie inflácie na úkor hospodárskeho rastu
- dôsledkom môže byť aj spomalenie rastu miezd, produktivity a cien konvergujúcich k štandardu EÚ
- zvýšenie úrokových sadzieb z hypotekárnych úverov
- zvýšenie sadzieb predraží plánované investície podnikateľov
- opatrenie sa konalo tesne pred parlamentnými voľbami, ktoré mohli mať veľký vplyv na finančný trh

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Viacerí odborníci hodnotili toto menové opatrenie Národnej banky Slovenska (NBS) podobne ako to predošlé. Jeden respondent uviedol, že „napriek možnému spomaleniu hospodárskeho rastu a rastu miezd, vzhľadom na analýzy Svetovej banky a vývoj v našej ekonomike, bol postup NBS vzhľadom na cieľ splniť inflačné kritérium pre prijatie eura správny“.

Ladislav Balko: „Myslím si v kontexte s predošlým opatrením, že išlo len o rutinnú reakciu na ekonomický vývoj, najmä jediný možný atak voči inflácii. V tom čase bola centrálna banka v zápase s infláciou osamotená, exekutíva nebola nápomocná. Aj centrálna banka ale mala

reagovať razantnejšie. Opäť sa mi zdá, že najmä vyšším zvýšením sadzby a kombináciou tohto kroku s inými opatreniami, napr. v oblasti nadbytku likvidity na trhu. Pre výraznejšie zvýšenie sadzieb sa centrálna banka mohla rozhodnúť aj vzhľadom na blížiacu sa voľbu, kde mala určite rátať s tým, že dočasne trhy budú čakať, a teda koruna sa nebude hýbať a takto mohla centrálna banka zatraktívniť korunu a eliminovať dopad volieb na jej kurz."

Juraj Draxler: „Riadenie úrokových sadzieb robí NBS zrejme pomerne profesionálne. Výhrady sa vyskytli skôr k operáciám na devízovom trhu – pred časom českí ekonómovia upozornili, že NBS intervenciami zrejme príliš podhodnocuje slovenskú korunu, po tomto upozornení sa s kritikou pridali aj niektorí slovenskí analytici. Monetárnej politike pomáha to, že mzdy sú na uzde: vysoká nezamestnanosť, slabá organizovanosť odborov a fakt, že kľúčové podniky sú vlastnené zahraničnými vlastníkmi so silnými pákami voči štátu, to všetko pôsobí proti tlaku na príliš rýchle zvyšovanie inflačných tlakov cez široký dopyt. Ďalšie obdobie bude, pravda, zaťažkávacou skúškou, jednak kvôli vysokému tempu rastu, jednak stále existuje možnosť silných externých šokov cez ceny energií.“

Josef Stránský: „NBS si úspešne plní svoju úlohu pri strážení slovenského finančného trhu. Je to tiež aj preto, že sa tu ešte neprejavili až tak naplno politické tlaky.“

Jaroslav Vokoun: „NBS je solídna inštitúcia, ktorá si dobre zvažuje kroky, ktoré spraví. Ved' NBS sa už trasie, aby sme boli v menovej únii, a aby už nemala zodpovednosť za tento malý dvor, kde vidieť každého kohúta a tvárim sa...“

4. Deregulácia cien za zdravotné výkony medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami a deregulácia cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach (uvolnenie cien okrem výkonov lekárskej služby prvej pomoci, záchranej zdravotnej služby, výkonov poskytovaných na tzv. sociálne účely a maximálnych cien za výkony, ktoré si pacient priamo hradí sám)

Primárny zdroj: Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR č. 07045 – 15/2006 – SL, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva

Stav opatrenia v legislatívnom procese: prijaté 19.4.2006; účinnosť od: 1.5.2006, niektoré ustanovenia od 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva SR

Zámer opatrenia: deregulácia cien medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami; efektívne nakladanie s verejnými financiami v zdravotníctve

Obsah opatrenia:

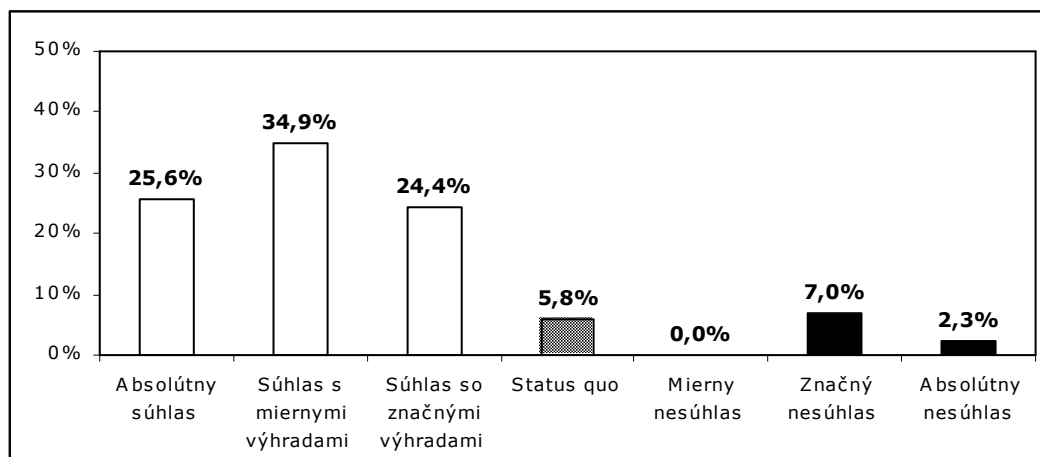
- po uvoľnení cien vo februári 2006 (za výkony v onkológii, kardiológii, kardiochirurgii) a v apríli (za výkony dialýz a výkony zdravotných sestier) sa od 1. mája 2006 uvoľnili ceny zdravotných výkonov vo všeobecnej a špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, v stacionároch, pri doprave do a z nemocníc a medzi nimi, v nemocniciach a v kúpeľoch
- štát bude naďalej určovať úradné ceny za výkony poskytované poskytovateľmi lekárskej služby prvej pomoci, záchranej zdravotnej služby a výkony poskytované na tzv. sociálne účely, ako aj maximálne ceny za výkony, ktoré si pacient priamo hradí sám
- od 1.1.2007 zrušená regulácia cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach

Hlasy proponentov:

- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a zdravotné poisťovne získali opatrením možnosť samy, bez úradného (štátneho) stanovenia cien, si dohodnúť primeraný platobný mechanizmus a výšku ceny zdravotných výkonov - lekári, nemocnice či kúpele už teda môžu žiadať poisťovne, aby im preplatili skutočné náklady, ktoré na liečenie pacienta majú, a do ceny si môžu započítať aj primeraný zisk
- lekármi dlho očakávaný krok
- zrušenie novej regulácie medzi poskytovateľmi a poisťovňami sa pacienta priamo finančne nedotkne

Hlasy oponentov:

- deregulácia cien za výkony skomplikuje rokovania medzi lekármi a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou - zdravotné poisťovne nebudú preplácať skutočné náklady poskytovateľov, lebo samy nemajú peniaze
- zrušenie regulácie nájomného prinesie ďalšie zvýšenie cien za nájom ambulancií - ak by ceny za nájom vzrástli na úroveň cien obchodných priestorov, lekárov by to zruinovalo

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Miroslav Siváček: „Dobré rozhodnutie, ktoré je krokom k vytvoreniu trhových podmienok aj v sektore zdravotníctva, avšak svoje ovocie môže priniesť len z dlhodobého hľadiska. Navyše je potrebné vykonať ďalšie kroky k otvoreniu trhu pre všetky jeho subjekty. Obmedzenie súťaže obmedzením možnosti výberu zdravotnej poisťovne pre poistencov a ďalším zvýhodňovaním štátom vlastnených zdravotných poisťovní, tento krok znehodnotí.“

Radoslav Štefančík: „Akákoľvek liberalizácia trhu, aj v prípade trhu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zdravotných poisťovní ozdravuje ekonomiku a vedie k riešeniu problémov, ktoré v systéme vznikajú.“

Richard Ďurana: „Toto opatrenie je podstatným krokom na ceste hľadania reálnych cien poskytovaných zdravotníckych výkonov.“

Milan Velecký: „Išlo o logické pokračovanie prirodzeného vývoja deregulácie v cenotvorbe. Hádám časom dôjde aj na ostatné ešte regulované ceny (v konkurenčnom prostredí, nie napr. pri prirodzených monopoloch).“

Juraj Nemeč: „To sú dve rôzne veci, ktoré sa nedajú naraz hodnotiť. Regulácia cien zdravotníckych výkonov je nutná, robí sa všade vo svete. Nájomné by malo byť trhovou záležitosťou, ináč sa umelo skresľujú ceny výkonov.“

Jaroslav Vokoun: „U nás sa zaujímavo robia reformy. Vytvorí sa idea – čo je samozrejme nevyhnutné, a keď má dôjsť k uskutočneniu myšlienok, tak sa zháčime a strácame odvalu. Celý život je o zmenách, tak sa nesmieme ani báť meniť zmeny. Aby flexibilita nebola len ideou.“

Ladislav Balko: „Na toto opatrenie, ktoré je vyslovene trhového charakteru, nie je naše prostredie, ani ekonomické, ani inak ešte pripravené. Považujem ho za trójskeho koňa – teda vnútorného nepriateľa skvalitňovania zdravotnej starostlivosti. Opatrenie svedčí o sterilite takýchto liberálnych opatrení k slovenskej realite.“

Jozef Stránsky: „Opatrenie môže v konečnom dôsledku poškodiť záujmy občanov, ktoré je štát povinný prioritne chrániť.“

Jeden respondent nesúhlasil s opatrením, lebo k nemu neboli podľa neho vytvorené adekvátne podmienky. „Deregulácia by mala byť postupná a riadená tak, aby sa sprostredkovane nepreniesli všetky dôsledky zvýšenia na radového občana, a tým sa vlastne znížil rozsah a kvalita poskytovaných služieb.“

5. Zvýšenie sociálnych štipendií pre študentov stredných a vysokých škôl (naviazanie výšky sociálneho štipendia na životné minimum; rozšírenie okruhu poberateľov zvýšením hranice príjmu na priznanie sociálneho štipendia)

Primárny zdroj: a) Vyhláška Ministerstva školstva SR č. 102/2006 Z.z. o priznávaní sociálneho štipendia študentom vysokých škôl

b) Vyhláška Ministerstva školstva SR č. 343/2006 Z.z. o poskytovaní štipendií žiakom stredných škôl a špeciálnych škôl

Stav opatrenia v legislatívnom procese: prijaté a) 15.2.2006, b) 30.5.2006; účinnosť od: a) 1.4.2006, b) 1.6.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo školstva SR

Zámer opatrenia: zvýšiť sociálne štipendiá pre študentov z nízko príjmových rodín, aby mohli plnohodnotne študovať

Obsah opatrenia:

- maximálna výška sociálneho štipendia bola stanovená pre vysokoškolákov študujúcich v mieste bydliska na 5 500 Sk a pre študujúcich mimo bydliska (viac ako 30 km) na 6 600 Sk mesačne (dovtedy bola maximálna výška štipendia 2 000 Sk)
- v novom systéme dosiahla mediánová hodnota (prostredná hodnota usporiadaného radu hodnôt) výšky sociálneho štipendia v roku 2006 hodnotu 2 000 Sk a aritmetický priemer - 2 180 Sk
- rozšíril sa okruh poberateľov, keďže hranice príjmu na priznanie podpory sa zvýšili
- rozšíril sa okruh poberateľov sociálnych štipendií o tých stredoškolákov, ktorých rodičia majú príjem maximálne vo výške životného minima, a zároveň nie sú poberateľmi dávok v hmotnej núdzi - zvýšenie poberateľov o 8-tisíc (dovtedy poberalo sociálne štipendiá 12-tis. stredoškolákov)
- priemerná výška štipendia - 890 Sk

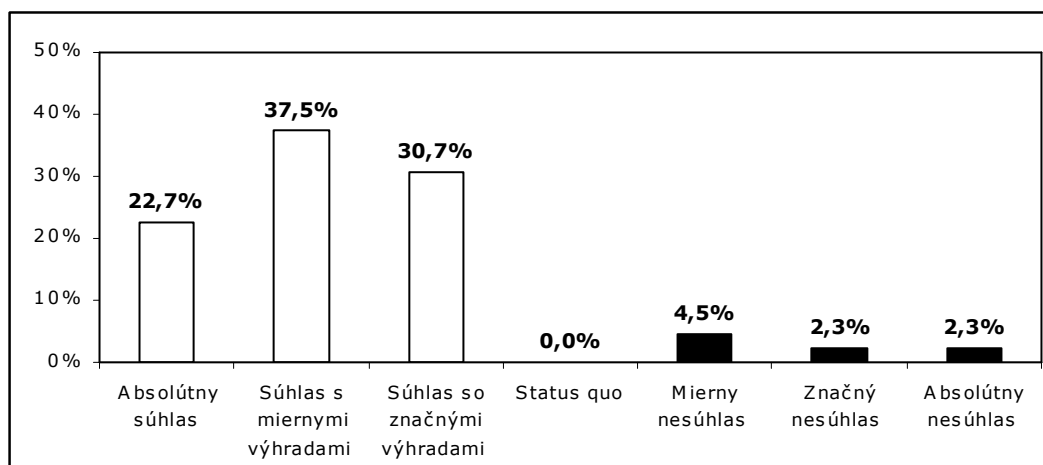
Hlasy proponentov:

- nový systém udeľovania sociálnych štipendií pre vysokoškolákov je adresnejší, a teda spravodlivejší, keďže výška štipendií sa vypočítava podľa individuálnej príjmovej situácie každého študenta - v starom systéme bola totiž výška štipendií pevne stanovená na úrovni buď 1 000 Sk, 1 500 Sk alebo 2 000 Sk podľa príjmu rodiny
- najvýraznejšie si prílepšili vysokoškoláci z rodín, ktoré majú minimálne príjmy
- naviazanie výšky sociálnych štipendií pre stredoškolákov na životné minimum, a nie na poberanie dávok v hmotnej núdzi
- automatická valorizácia štipendií zvyšovaním životného minima

Hlasy oponentov:

- populistické predvolebné opatrenia
- zvýšenie nárokov na štátny rozpočet pri absentujúcej reforme školstva

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Nový systém udeľovania sociálnych štipendií pre vysokoškolákov je adresnejší, a teda spravodlivejší, keďže výška štipendií sa vypočítava podľa individuálnej príjmovej situácie každého študenta. V starom systéme bola výška štipendií pevne stanovená na úrovni buď 1 000 Sk, 1 500 Sk alebo 2 000 Sk podľa príjmu rodiny. Opatrenie bolo však vnímané niektorými hodnotiteľmi zároveň ako rozdávanie predvolebných darčiek úzkej skupine voličov bez toho, aby sa riešili zásadnejšie systémové problémy slovenského školstva.

Juraj Lazový: „Hodnotím ako mierne pozitívne opatrenie, aj keď samozrejme potrebná je najmä komplexná reforma školského systému.“

Miroslav Siváček: „Adresnejšie poskytovanie sociálnych štipendií a ich zvýšenie by v spojení so spoplatnením výučby vytvorilo dobrý rámec pre súťaž v oblasti poskytovania vysokoškolského vzdelávania.“

Radoslav Štefančík: „Veľmi dobré rozhodnutie adresované do vzdelania. Študentom sa tak zlepšia podmienky počas štúdia.“

Ladislav Balko: „Potrebné opatrenie, pretože dosť talentovaných mladých ľudí je sociálne núdných a nemali by možnosť získať vysokoškolské vzdelanie. Opäť bolo ale nesystémovo zavedené vo vidine nadchádzajúcich volieb.“

Jaroslav Vokoun: „Neprajníkom sociálnych štipendií odporúčam, aby sa pozreli na tie najtrhovejšie štáty, ako tie pristupujú k sociálnym otázkam. Samozrejme, že štát so sociálnym modelom nemá zbytočne rozhadzovať peniaze, ale dobre definované sociálne štipendium neoslabil náš krehký štát.“

Juraj Nemeč: „Štipendiá na vysokých školách (a aj stredných) by sa mali dominantne odvíjať od prospechu, nie príjmu. Na vysokých školách by mali študovať kvalitní poslucháči, nie všetci. Sociálne dávky patria sociálnemu rezortu, nie školstvu.“

Richard Ďurana: „Toto rozhodnutie považujem za odkladanie skutočných problémov v slovenskom školstve do budúcnosti a ďalšie zvyšovanie verejných výdavkov.“

Jeden respondent vyjadril názor, že vyššie štipendiá pre študentov vysokých škôl „pomáha zabetónovať súčasný nepriaznivý stav v školstve. Pôvodne malo zvýšenie štipendií, v každom prípade veľmi štedré, slúžiť ako "sladidlo na prehĺtnutie horkej pilulky" systému spoluúčasti študentov na financovaní svojho štúdia. Istej významnej záujmovej skupine ponúka štedrý príjem bez toho, aby sa v strnulom systéme školstva čokoľvek rozhýbalo. Zo sociálneho hľadiska je tiež negatívum, že študenti vo všeobecnosti (nesplňajúci isté dosť reštriktívne kritériá Študentského pôžičkového fondu) zostávajú príjmovovo závislí od svojich rodičov. Mierne zvýšenie štipendií by som podporil vzhľadom na stratu kúpnej sily pôvodných súm stanovených v dávnejšej minulosti.“

6. Rozhodnutie vlády o privatizácii 66%-ného podielu bratislavského a košického letiska konzorciom TwoOne zloženého z viedenského letiska Schwechat, rakúskej Raiffeisen Zentralbank a slovenskej finančnej skupiny Penta za celkovo 19,7 mld. Sk

Primárny zdroj: Uznesenie vlády SR č. 91 k návrhu na vydanie rozhodnutia o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko Košice - Airport Košice, a.s. so sídlom v Košiciach

Uznesenie vlády SR č.92 k návrhu na vydanie rozhodnutia o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko M.R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS) so sídlom v Bratislave

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené vládou SR 1.2.2006; účinnosť od: 1.2.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Ministerstvo hospodárstva SR

Zámer opatrenia: privatizácia 66%-nej majetkovej účasti štátu v spoločnostiach Letisko M.R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. a Letisko Košice - Airport Košice, a.s.

Obsah opatrenia:

- vláda SR schválila privatizáciu 66% akcií letísk v Bratislave a Košiciach rakúsko-slovenskému konzorciu TwoOne, ktoré získalo v prvom kole tendra (užšej súťaže sa zúčastnili ešte konzorciá Abertis, ISAP a TAV) najvyšší počet hodnotiacich bodov od privatizačnej komisie pri bratislavskom letisku za kúpnu cenu za akcie, za peňažný vklad (na investície), za obchodný plán a za ponuku za košické letisko (pri košickom letisku sa bodovala len kúpna cena za akcie a výška investícií)
- do druhého kola postúpilo spolu s TwoOne i španielsko-britsko-slovenské konzorcium Abertis (Abertis, TBI, J&T)
- v druhom kole navyšovali investori svoje ponuky, pričom konzorcium TwoOne ponúklo i v druhom kole viac – spolu aj s investíciami by muselo za obe letiská zaplatiť 19,7 mld. Sk
- Protimonopolný úrad SR schválil predaj košického letiska, avšak pri bratislavskom konštatoval riziko vzniku regionálneho monopolu (spoločný vlastník letísk vo Viedni-Schwechate a Bratislave)
- nová vláda R. Fica odstúpila od privatizačnej zmluvy s TwoOne ohľadne bratislavského letiska a nezačala rokovania s investorom, ktorý bol v tendri druhý v poradí

Hlasy proponentov:

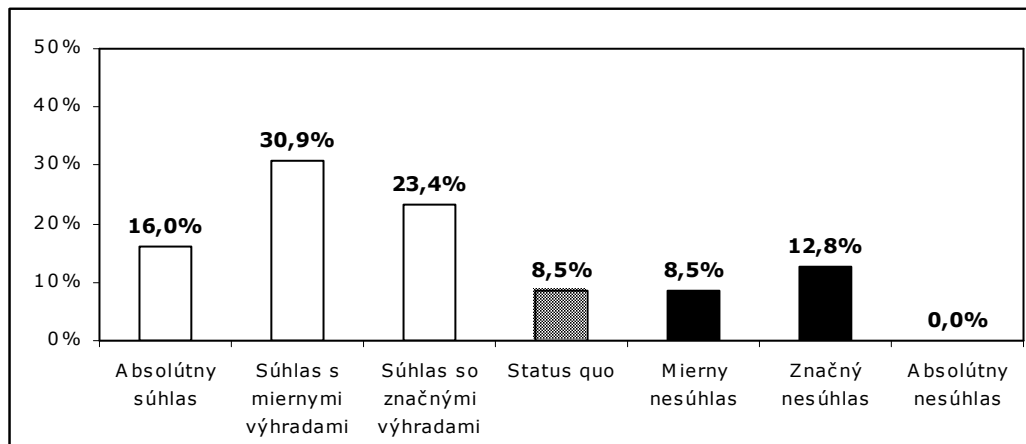
- súkromné spoločnosti sú lepším vlastníkom ako štát
- upevnenie a rozšírenie prepojenia medzi Viedňou a Bratislavou by malo pozitívny dopad na rozvoj obidvoch miest
- zatraktívnenie bratislavského letiska pre cestujúcich i aerolinky
- výška investícií by zaručila rozvoj oboch letísk, ktoré nevyhnutne potrebujú nové investície
- silný investor prinesie so sebou potrebné investície a know how

Hlasy oponentov:

- netransparentný privatizačný proces v neprospech Slovenska
- ohrozenie hospodárskej súťaže vznikom regionálneho monopolu - vstupom viedenského letiska do bratislavského by sa znížili tlaky na znižovanie cien, hrozba krížových dotácií, hrozba

odchodu nízkonákladových spoločností, poklesu rozvoja bratislavského letiska, z bratislavského letiska by sa mohlo stať len letisko pre nákladnú dopravu

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Obidve letiská už dlhšie stagnovali v rozvoji, a preto by bol podľa väčšiny hodnotiacich odborníkov vstup silného súkromného investora prospešný tak pre letiská, ako aj pre rozvoj daných regiónov. Spôsob organizácie privatizácie a výber konkrétneho investora vyvolával u opýtaných najväčšie pochybnosti, najmä v súvislosti s bratislavským letiskom. Viacerí sa obávali, že by koncentrácia letísk v Bratislave a Viedni obmedzila hospodársku súťaž, čo by sa negatívne prejavilo pri rozvoji bratislavského letiska a v cene a kvalite poskytovaných služieb pre pasažierov a dopravcov.

Jozef Orgonáš: „Dobré rozhodnutie, obe letiská potrebujú investície ako "hrom", najmä bratislavské, jeho expanzia to priamo vyžaduje.“

Miroslav Siváček: „Dobré rozhodnutie, ktoré mohlo zabezpečiť rozvoj letiska. V súčasnosti sa hľadajú náhradné riešenia a možnosti rozvoja letiska sa výrazne obmedzili.“

Richard Ďurana: „Neexistuje dôvod, aby bol vlastníkom letiska štát. Okrem privatizačných výnosov, ktoré budú chýbať Sociálnej poisťovni pri vykrývaní deficitu Fondu starobného poistenia, pripravila vláda Roberta Fica všetkých cestujúcich o kvalitnejšie služby spojené s cestovaním a možnú synergiu vyplývajúcu zo spojenia s letiskom svetového významu. Súkromný vlastník sa zaviazal do obnovy letiska investovať podstatne viac zdrojov, ako má k dispozícii štát. Ak Protimonopolný úrad SR rozhodol v neprospech konzorcia TwoOne, mala vláda postupovať v privatizačnom procese s druhým uchádzačom v poradí – konzorciom Abertis.“

Eugen Jurzyca: „Rozhodnutie nebolo zlé. Ak by sa neuskutočnili voľby predčasne, bola by mala bývalá vláda možnosť zmeniť kupujúceho v auguste (termín, do ktorého sa čakalo na vyjadrenie Protimonopolného úradu), a privatizácia by sa zrealizovala.“

Robert Žitňanský: „Kontroverzné rozhodnutie, ale keď už bola reč o predaji, a nie o prenájme (ktorý by bol podľa mňa rozumnejší), malo sa to dotiahnuť. Letisko urgentne potrebuje obrovské investície a súkromný investor by ich priniesol. Štát sa trápil a aj bude trápiť – a cestujúca verejnosť, turizmus a biznis takisto.“

Martin Jaroš: „Necítim sa byť úplne kompetentný na posúdenie, či vyhral najlepší uchádzač, ale súhlasím so samotným rozhodnutím letiská privatizovať. Teraz s odstupom času sa ukazuje (napr. presuny liniek do Viedne), že štát až taký frajer v manažovaní letiska nie je.“

Juraj Lazový: „Zámier privatizovať letiská považujem za správny. Nie som však presvedčený o správnosti výberu, keďže riziko vzniku regionálneho monopolu zo strany viedenského letiska by v prípade realizovanej kúpy bratislavského letiska bolo podľa môjho názoru reálne.“

Juraj Nemeč: „Privatizácia je principiálne v poriadku. Tento konkrétny prípad však minimálne znamená riziko potlačenia konkurencie novým majiteľom.“

Radoslav Štefančík: „Rozhodnutie privatizovať obe letiská vnímam pozitívne, ale absolútne nemôžem súhlasiť s výberom privatizéra. Podľa agentúrnych správ rakúski podnikatelia, ale rovnako aj politici privítali odporúčanie privatizačnej komisie (na návrh hlavného poradcu z Rakúska!) na privatizáciu 66% akcií slovenských letísk skupinou s prepojením na rakúsky Schwechat. Ako dôvod svojho entuziazmu uvádzali odstránenie hrozby vzniku veľkého medzinárodného letiska v blízkom okolí Viedne. Zdrojom tejto hrozby mal byť rýchly rozvoj letiska v hlavnom meste Slovenskej republiky. Z uvedených vyjadrení jednoznačne vyplýva, že viedenské letisko privatizáciou bratislavského suseda primárne sledovalo upevnenie vlastných pozícií v regióne, a to odstránením pre Schwechat nebezpečnej konkurencie z Bratislavy. Namiesto posilnenia konkurenčnej súťaže sa Dzurindov kabinet takmer stal tvorcom nebezpečného

monopolu. Privatizáciu väčšej časti akcií oboch slovenských letísk sprevádzalo od začiatku množstvo nejasností. Vo svojej podstate sa výber privatizéra podobal na rozhodnutie bývalého ministra dopravy Gabriela Palacku nepustiť tretieho mobilného operátora na slovenský trh. V prípade tendra na tretieho mobilného operátora išlo rovnako o rozhodnutie medzi finančným profitom vybraných firiem (a možno nielen ich) alebo vytvorením zdravšej konkurencie s pozitívnym dopadom na zákazníka, resp. občana."

Martin Krekáč: „Privatizácia bratislavského letiska je nevyhnutná. Spojenie s letiskom Schwechat však vzbudzuje isté obavy. Letisko Schwechat má v súčasnosti jedny z najdrahších letiskových poplatkov v Európe, a nie je v jeho záujme, aby mu konkurovala Bratislava s lacnejšími poplatkami."

Juraj Draxler: „Letisko potrebuje profesionálnejšie riadenie. Na druhej strane by pre mesto veľkosti Bratislavy bolo priveľký rozmach letiska environmentálnou záťažou. Z týchto dôvodov by mi nevydalo prebratie letiska konzorciom, v ktorom prím hrá letisko Schwechat. Celkový dojem z tendra však nemám ani pozitívny ani negatívny."

Jaroslav Vokoun: „Jedná sa o privátny biznis, takže privatizácia je logická. Lúživé vety proponentov by som dal ako ukážku, ako sa dá skresľujúco opísať skutočnosť. Bohužiaľ, bratislavské letisko bolo vybudované blízko mesta a obcí. Preto výrazné rozširovanie jeho kapacít pôjde len a len na úkor okolitého zastavaného územia. Pre kvalitu života to bude posun 10 krokov späť. Nové letisko s vysokými výkonmi musí byť postavené ďalej od Bratislavy. Na to však nikto nenájde odvahu."

Ladislav Balko: „Nie som si istý o správnosti argumentov, že bratislavské letisko by sa stalo len "nákladným letiskom". Najmä z hľadiska zabezpečenia návratnosti investície by investor nevynechal spolu s košickým skoro 20 mld. + nové investície iba na prevádzkovanie nákladného letiska. Táto privatizácia mi "smrdela" niečím iným. A vôbec aktivizácia všetkých troch – štyroch slovenských tzv. finančných skupín v akejkoľvek doterajšej privatizácii mi nedáva záruku trvalého a perspektívneho rozvoja podnikania v akejkoľvek oblasti. Takéto privatizácie považujem len za dočasné a po určitom čase sa privatizovaný majetok "preparkuje" iným vlastníkom, pravda už za iné peniaze, ktoré už samozrejme neuvidí štát."

7. Generálny pardon pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí do 60 dní uhradili dlžné koncesionárske poplatky, zníženie sankčných poplatkov, zákaz odpredaja pohľadávok voči koncesionárom tretím osobám; novela zákona o koncesionárskych poplatkoch)

Primárny zdroj: Novela č. 96/2006 Z.z. zákona č. 212/1995 Z.z. o koncesionárskych poplatkoch a zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 2.2.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 21.2.2006

Navrhovateľ: poslanec NR SR Tomáš Galbavý (SDKÚ-DS)

Zámer opatrenia: odpustenie sankčných poplatkov (úrokov z omeškania) pre tých dlžníkov koncesionárskych poplatkov, ktorí do 60 dní zaplatili dlžné koncesionárske poplatky (istinu) - reakcia na vysoké (v mnohých prípadoch i státisícové) sankcie za omeškание, resp. neuhrádzanie platieb koncesionárskych poplatkov najmä v prípade Slovenského rozhlasu, ktoré začala vymáhať súkromná firma BSP Lawyer Partners, a.s., ktorá v septembri 2005 odkúpila pohľadávky SRo voči koncesionárom

Obsah opatrenia:

- zavedenie tzv. generálneho pardonu pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu (SRo) a Slovenskej televízie (STV), ktorý jednorazovo odpustil sankčné poplatky (úroky z omeškania) za nezaplatené koncesionárske poplatky pre všetkých, ktorí najneskôr do 60 dní po nadobudnutí účinnosti tejto novely uhradili dlžné koncesionárske poplatky (istinu)
- zníženie sankčných poplatkov na 2-násobok základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska za každý deň omeškania (dovtedy fyzické osoby - 5 000 Sk za každý začatý mesiac omeškania, právnické osoby - 15 000 Sk)
- SRo a STV nebudú môcť pohľadávky voči koncesionárom odpredať, poskytnúť ako bankovú zálohu, alebo inak previesť na tretie subjekty

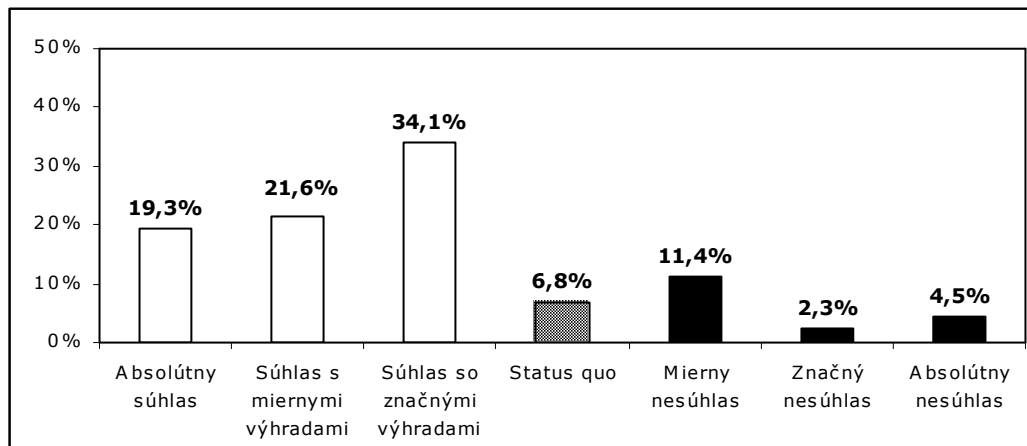
Hlasy proponentov:

- neoprávnene vysoké poplatky za omeškание bolo treba zrušiť
- pomoc občanom, ktorých nezaplatenie jedného 40-korunového poplatku dovedla k existenčným hrozbám kvôli vysokým sankčným poplatkom

- novela zaviedla také sankcie, ktoré sú úmerné previneniu
- generálny pardon zvýšil výber poplatkov a registráciu nových platcov – prílev likvidity do Slovenského rozhlasu

Hlasy oponentov:

- opatrenie vnáša neistotu do právneho prostredia pre podnikateľské subjekty
- negatívny dosah na disciplínu platiacich domácností a firiem - zvyšujúci sa morálny hazard v spoločnosti - generálny pardon nepriamo nabáda k porušeniu zákona, keďže zmierňuje sankcie za jeho nedodržanie
- diskriminácia poctivých platcov koncesionárskych poplatkov, ako aj tých, ktorí pristúpili k zmluve o novácii dlhu s firmou BSP zaplatením paušálneho poplatku 5 000 Sk
- retroaktivita opatrenia
- predvolebný populistický zákon

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Jednorazové odpustenie sankčných poplatkov pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu bolo hodnotené mierne pozitívne, najmä kvôli výške úrokov z omeškania, ktoré mali podľa jedného respondenta „charakter úžery“. Ich odpustenie bolo podľa neho správne, „vzhľadom na možné právne a administratívne dôsledky ich prerátania podľa iného kľúča“. Problém opakujúcich sa generálnych pardonov je vo vzniku efektu tzv. morálneho hazardu, kedy odberatelia služby kalkulujú s tým, že sa im oplatí neplatiť. Podľa jedného respondenta by sa mal zaviesť efektívnejší spôsob výberu poplatkov, ktorý by eliminoval riziká morálneho hazardu. Po digitalizácii televízneho vysielania by bolo podľa neho najlepšie zrušiť koncesionárske poplatky a nahradiť ich klasickým predplatným.

Miroslav Siváček: „Keďže poplatky sú vo svojej podstate neopodstatnené a nesprávne, tento krok považujem za racionálny.“

Juraj Lazový: „Napriek niektorým negatívam, hodnotím generálny pardon ako pozitívne opatrenie, ktoré zabráni absolútne neprimeraným sankciám.“

Juraj Draxler: „Áno, toto bola veľmi hrubá záplata na problém, ale v danom okamihu by už každé ďalšie riešenie iba zhoršovalo problém. Celý systém bol veľmi zlý, najmä Slovenskému rozhlasu veľmi poškodil z hľadiska vzťahov s verejnosťou.“

Milan Velecký: „Tá situácia bola také neprehľadná a vypätá, že inak sa to dalo len ťažko riešiť.“

Jozef Stránsky: „S postupom možno súhlasiť, ale prišiel príliš neskoro.“

Richard Ďurana: „Drakonické pokuty za neplatenie poplatku za službu, ktorú občania nenakupujú dobrovoľne, nie sú na mieste.“

Jaroslav Vokoun: „V živote sa musia robiť aj ústretové gestá. Život nie je len o treste. Hlavne keď sa týka takéhoto typu vynúteného nákupu.“

Pavol Žilinčík: „O trochu viac súhlasím ako nesúhlasím. Je to síce skutočne na vážkach, ale myslím, že na spoločenskom právnom povedomí by v danom prípade viac škody napáchalo nekompromisné vymáhanie poplatkov.“

Martin Krekáč: „Nie je žiaduce dávať najavo, že neplatiť koncesionárske poplatky je v poriadku. Zároveň je jasné, že výška sankčných poplatkov bola neúnosne vysoká pre veľkú časť neplatičov.“

Robert Žitňanský: „Opäť zlý precedens, že neplatiť sa oplatí... Ale vzhľadom na problémy, spojené s "vymáhačskou" firmou, tentoraz akceptovateľný.“

Juraj Nemeč: „To je veľmi komplexné, plusy aj mínusy. Narušuje sa princíp právneho štátu, niečo sa vymohlo... Existuje "malá škoda"?"

Martin Jaroš: „Je to do očí bijúci príklad nesystémového hasenia problémov vyplývajúcich zo zle pripravenej legislatívy. Takže mierny súhlas, ale len preto, lebo, i keď nesystémovo, rieši sa jedna obľudnosť. Na druhej strane dobrý precedens k diskusii o vymáhaní nezmyselného chorého daňového nedoplatku od Slovnaftu.“

Luboš Vagač: „Súhlas s odpustením úrokov s omeškania, ktorým sa však nič nemení na pretrvávajúcom mizernom systéme financovania týchto inštitúcií. Ak je verejný dopyt po týchto službách (je ?), nech sú platené z daní.“

Radoslav Štefančík: „Zákon rieši len čiastkový problém spojený s financovaním verejnoprávnych médií. Problém "neplatičov" zrejme bude existovať aj po prijatom rozhodnutí. Vláda, resp. parlament by preto mali skôr pouvažovať nad novým spôsobom financovania verejnoprávnych médií. Napr. zrušením koncesionárskych poplatkov a financovaní verejnoprávnych médií priamo z daní.“

Ladislav Balko: „Myslím si, že tento krok bol motivovaný blízkosťou volieb. Veď o probléme sa vedelo už dávno predtým. Je na zamyslenie vôbec prijatie takého zákona, ktorý stanovoval tak vysoké sankcie. Skôr ako vyberať sankcie, by stálo za úvahu vyberať koncesie za rozhlas a televíziu ako súčasť platieb za elektrinu, veď napokon sledovanie rozhlasu a televízie, ak neberieme do úvahy aparáty na baterky, si vyžaduje odber elektriny, ktorú keď neplatíte, sa vám vypne, a kto by neplatil tak bude mať vypnutú elektrinu. A to je veľmi účinná sankcia. A elektrárne by vyberané poplatky po zinkasovaní nejakých transakčných poplatkov poukazovali rozhlasu a televízií.“

8. Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie o potvrdení pokuty vo výške 12 mil. Sk pre Ministerstvo vnútra SR za údajne neoprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia na nákup hasičských cisternových vozidiel – "striekačiek"

Primárny zdroj: Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 18.11.2005 o uložení pokuty Ministerstvu vnútra SR za neoprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia; Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 7.2.2006 o zamietnutí rozkladu voči rozhodnutiu o uložení pokuty zo dňa 18.11.2005

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Úrad pre verejné obstarávanie rozhodol definitívne o zamietnutí rozkladu a potvrdení pokuty pre Ministerstvo vnútra SR 7.2.2006; účinnosť od: 10.2.2006

Navrhovateľ: Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO)

Zámer opatrenia: potvrdenie uloženia pokuty vo výške 12 mil. Sk Ministerstvu vnútra SR za neoprávnené použitie formy verejného obstarávania – rokovacieho konania bez zverejnenia na nákup mobilných hasičských striekačiek

Obsah opatrenia:

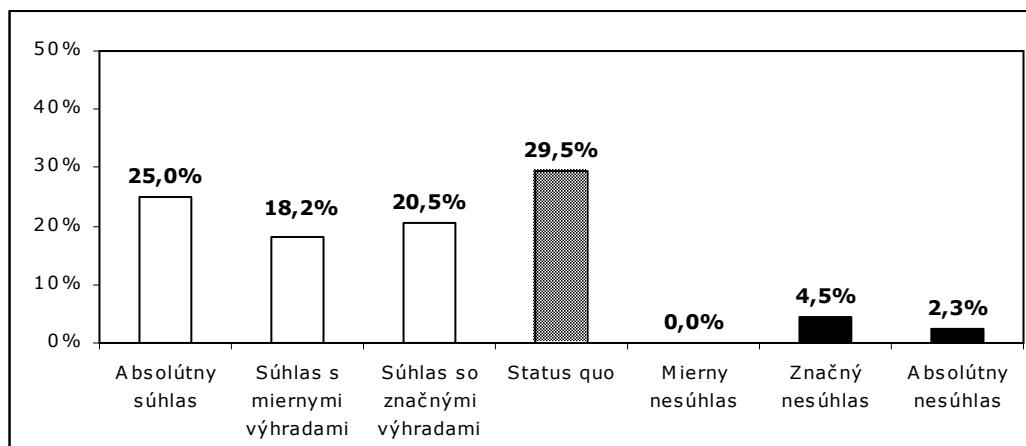
- Úrad pre verejné obstarávanie potvrdil pokutu vo výške 12 096 644 Sk pre Ministerstvo vnútra (MV) SR v správnom konaní o rozklade
- dôvodom udelenia pokuty bolo, že pri verejnom obstarávaní hasičských cisternových vozidiel - striekačiek bola víťazná firma vybraná bez verejnej súťaže, prostredníctvom rokovacieho konania bez zverejnenia, na uplatnenie ktorého MV SR nespĺnilo podľa ÚVO zákonom požadované podmienky

Hlasy proponentov:

- MV SR nespĺnilo zákonom požadované podmienky pre použitie rokovacieho konania bez zverejnenia
- rokovacie konanie bez zverejnenia trvalo toľko, ako by trvali iné transparentnejšie formy verejného obstarávania
- príliš časté obstarávanie priamym zadaním limituje súťaž medzi predávajúcimi tovarov a služieb a môže zdražovať tovary a služby pre kupujúceho
- účelové výhovorky typu časovej tiesne a pod.

Hlasy oponentov:

- rokovacie konanie bez zverejnenia vykonané MV SR splnilo podmienky pre použitie tejto metódy
- havarijný stav používanej techniky, ktorá ohrozovala životy a zdravie ľudí, nútila zadovážiť potrebnú techniku v čo najkratšom čase
- zbytočné predlžovanie obstarávacieho procesu, ktorý sa ťahal už od roku 2003
- ÚVO najskôr neformálne odobril použitú metódu obstarávania a následne to poprel

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Pokuta Úradu pre verejné obstarávanie Ministerstvu vnútra (MV) SR nebola podľa odborníkov zo spoločenského hľadiska príliš dôležitým opatrením, hoci verejné obstarávanie je dôležitou oblasťou verejného života. Celá "kauza" bola dosť nejasná.

Pavol Žilinčík: „Súhlasím. Uvedený spôsob verejného obstarávania nebol na Ministerstve vnútra SR zriedkavý, argumenty o časovej tiesni pri nákupe sú aj záležitosťou dobrého manažmentu, a to najmä v prípade, ak ide o ústredný orgán štátnej správy. Ak je pre orgán verejnej správy problém realizovať postupy predpokladané zákonom pre to, že tie sú vo vzťahu k spoločenskej realite príliš komplikované, musí sa snažiť o zmenu tohto komplikovaného právneho prostredia. Taký prístup ako zvolilo Ministerstvo, by ma neprekvapil u súkromnej spoločnosti, ktorá nedisponuje tým, čo sa volá verejná moc. Práve preto, že ju ministerstvo má, platí princíp, že môže konať len to, čo zákon predpokladá, a to tak jeho text, ako aj duch. Iná cesta vedie k tomu, čo Vladimír Palko nemá rád – k anarchii. A niet horšej anarchie ako anarchia štátnych orgánov.“

Juraj Nemeč: „Zákon o verejnom obstarávaní je najviac porušovaným zákonom v SR. Podiel rokovacieho konania bez zverejnenia je alarmujúci. Tvrdenia, že šlo o havarijný stav sú absolútne neopodstatnené, obmena techniky sa plánuje v podnikoch a musí sa začať plánovať aj vo verejnom sektore. Najhoršou súvislosťou prípadu je reakcia ministra – približne „no a čo, štát platí štátu a striekačky mám“. Rezort vnútra je jedným z dvoch rozhodujúcich rezortov zodpovedných za fungovanie právneho štátu - a jeho minister priamo naznačuje, že zákony netreba rešpektovať!!! To sa vo vyspelej krajine nemôže stávať. Pokiaľ pokuta nie je zosobnená, má ale minister v niečom, žiaľ, pravdu.“

Luboš Vagač: „Čo znamená pokuta udelená štátnemu orgánu? Nič, iba sa presunú peniaze z jednej štátnej inštitúcie (MV SR) do druhej (MF SR), bez postihu zodpovedných osôb. Aj v štátnych/verejných inštitúciách by mala byť na podobné konanie viazaná (aspoň čiastočne) personálna zodpovednosť.“

Ladislav Balko: „Ak bol porušený zákon o verejnom obstarávaní, tak sankcia áno. Iná vec je, že ministerstvo vnútra ako rozpočtová organizácia túto pokutu zas zaplatí len z verejných prostriedkov. A čo zodpovednosť tých, vinou ktorých bol zákon porušený?“

Radoslav Štefančík: „MV SR nespĺnilo zákonom požadované podmienky a každé porušenie zákona sa má príslušne potrestať. Otázne je, prečo sa v tomto prípade hovorí o porušení zákona zo strany ministerstva, a nie zo strany konkrétnej osoby, ktorá by mala za rozhodnutie niesť spoluzodpovednosť. Pokutu nakoniec aj tak zaplatili daňoví poplatníci, a nie neschopní ľudia z ministerstva.“

Jaroslav Vokoun: „Opäť prípad typu – Kráľ je nahý. Požiarna technika je v havarijnom stave tak dlho, že času na výberové konanie bolo dosť. Sme drahý štát. Chýbajú osobné dôsledky – vylúčiť ľudí, ktorí organizujú problémové verejné obstarávania z týchto procesov.“

Jozef Stránsky: „Umelo vyvolaná časová tieseň zo strany MV SR k problému, ktorý bol dlhodobo známy.“

Robert Žitňanský: „Verejné obstarávanie je tak komplikované a nejasné, že udeľovanie pokút (navyše v prípadoch, ktoré nie sú nijako jasné), považujem za zlé.“

Juraj Lazový: „Ide opätovne o jeden z príkladov zle fungujúceho systému verejného obstarávania. Bolo by veľmi žiaduce, aby nová vládna garnitúra tento systém upravila, aby plnil svoj účel – efektívne obstarávanie majetku pre verejný sektor pri minimalizácii rizika korupcie.“

9. Zvýšenie plátov zdravotníkov (vo fakultných nemocniciach v priebehu roka 2006 o 20%, v menších nemocniciach o 6%)

Primárny zdroj: a) Kolektívna zmluva vyššieho stupňa na rok 2006 medzi Slovenským odborovým zväzom zdravotníctva a sociálnych služieb na strane odborov a Asociáciou fakultných nemocníc Slovenskej republiky na strane zamestnávateľov

b) Kolektívna zmluva vyššieho stupňa medzi Slovenským odborovým zväzom zdravotníctva a sociálnych služieb a Asociáciou nemocníc Slovenska

Stav opatrenia v legislatívnom procese: kolektívne zmluvy vyššieho stupňa boli podpísané a) 20.4.2006, b) 9.5.2006; účinnosť od: 1.5.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva (MZ) SR, vyššie územné celky, obce ako zriaďovatelia nemocníc

Zámer opatrenia: zlepšiť platové ohodnotenie zdravotníckych pracovníkov

Obsah opatrenia:

- podpísanie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa
- zvýšenie plátov vo fakultných nemocniciach v roku 2006 spolu o 20% - tarifné (základné) mzdy v štátnych nemocniciach (v zriaďovateľskej kompetencii MZ SR) od 1.5.2006 o 10% a od 1.12.2006 o ďalších 10%, pričom prvé zvýšenie malo byť realizované 70%-ami v základných mzdách a 30%-ami formou motivačnej zložky platu, decembrové zvýšenie - tarifná zložka 60%, diferencovaná časť platu - 40%
- menšie nemocnice (v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov) – zvýšenie priemerných miezd každého zamestnanca za rok 2006 oproti roku 2005 min. o 6%
- priemerná mesačná mzda všetkých zamestnancov u zamestnávateľa by sa mala zvýšiť najmenej o 8%
- nárast sadzby minimálnych mzdových nárokov o najmenej 5% od 1.7.2006

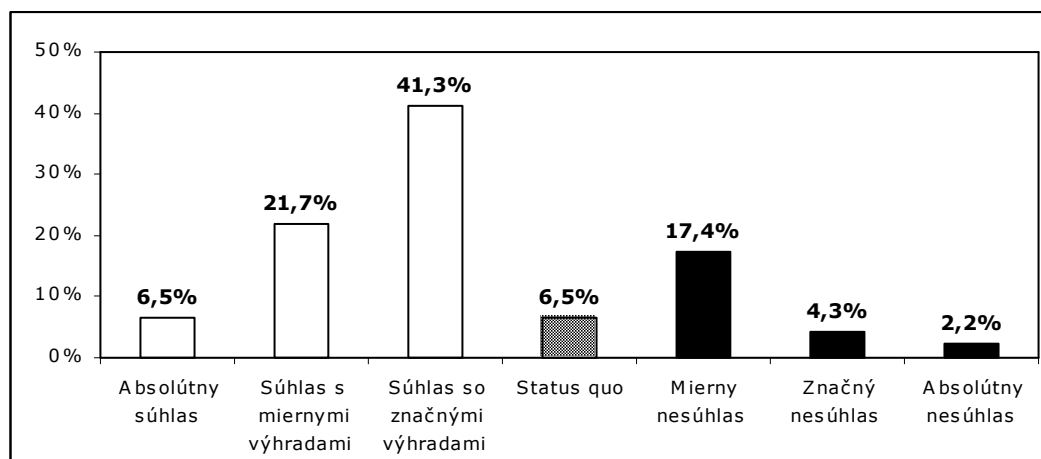
Hlasy proponentov:

- kompromisné zvýšenie plátov
- lepší sa relatívne mzdové ohodnotenie zdravotníkov v porovnaní s ostatnými pracujúcimi
- motivačná zložka platu sa zvýši - posilní sa diferencované odmeňovanie lekárov a sestier podľa kvality
- tlak na racionalizáciu zdrojov v nemocniciach

Hlasy oponentov:

- zvýšenie plátov bude znamenať zadlžovanie nemocníc, šetrenie peňazí, ktoré sú vyčlenené na lieky a zdravotnícky materiál, alebo prepúšťanie zamestnancov
- v pomere k priemernej mzde v hospodárstve zarábajú lekári na Slovensku porovnateľne a v niektorých prípadoch i lepšie ako lekári susedných štátov V4 a tiež niektorých vyspelých krajín EÚ
- predvolebný populistický krok utišujúci štrajkujúcich zdravotníkov v nemocniciach

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Juraj Nemec: „Zase príliš rozporná vec. Na jednej strane skutočne bez pochyby – legálne príjmy zdravotníkov v pracovnom pomere nie sú úmerné ich kvalifikácii a náročnosti práce. Na druhej strane – výrazné zvýšenie plátov musí byť sprevádzané opatreniami na zamedzenie fungovania šedej ekonomiky v zdravotníctve a na zvýšenie kvality zdravotníckych služieb. Ináč nemá systémový zmysel. Argument o zadlžovaní je tiež nesprávny – financie nemocníc nie je možné dlhodobo riešiť neplatením reálnej pracovnej odmeny!“

Juraj Lazový: „Platy zdravotníkov sa vo verejnosti považujú za nízke a neadekvátne významu a množstvu ich práce. V tomto smere ma zaujala informácia o porovnaní priemerných miezd v zdravotníctve a národnom hospodárstve v jednotlivých krajinách. V každom prípade sa mi zdá, že platy zdravotníkov, financovanie zdravotníctva a vôbec fungovanie tohto rezortu bude nikdy nekončiacou sériou častokrát si vzájomne odporujúcich opatrení jednotlivých vládnych zoskupení, s výsledkom ktorých nebude nikto nikdy spokojný.“

Radoslav Štefančík: „Platy lekárov na Slovensku sú v porovnaní s krajinami na západ od našich hraníc poddimenzované. Otázne však je, či tento krok zastaví odlev mozgov z radov zdravotných pracovníkov.“

Milan Velecký: „Mzdové podhodnotenie tu reálne existuje, a že sa k takýmto krokom siahla najmä vo volebnom roku, to sa dá pochopiť.“

Ladislav Balko: „Aj keď išlo možno o vynútené zvýšenie vykonané aj pod prizmou nadchádzajúcich volieb, ide o opatrenie potrebné. Pracovníci v zdravotníctve sú za významnú celospoločenskú prácu, ktorou starostlivosť o zdravie človeka je, naozaj zle odmeňovaní a status lekára alebo sestričky, ktorý bol počas socializmu na vysokej úrovni a spoločensky uznávaný, je dnes postavený hlboko pod úroveň štandardu. Druhá vec je, či nie je sieť zdravotníckych zariadení hustá. Tu si ale musíme priznať aj to, že najmä na vidieku by zrušením niektorých nemocníc pri slabej sociálnej situácii mnohých obyvateľov, ktorým chýbajú peniaze, nemajú autá, verejná doprava sa redukovala, mali mnohí ľudia problém s dostupnosťou k lekárovi.“

Jozef Stránsky: „Zvýšenie plátov a ich úroveň treba porovnať so situáciou v iných odvetviach, ktoré sú pre zachovanie zdravia a života človeka dôležité. Poznáme iné odvetvie, ktoré tak bezprostredne chráni zdravie? Porovnajme si úroveň napr. s platmi v opravárstve automobilov. Čo je dôležitejšie a náročnejšie?“

Jaroslav Vokoun: „Ak z niečoho nemusíme mať strach v SR, tak to je prirodzené zvyšovanie nízkych plátov. Predsa, násobenie malého základu nevytvára vysoký výsledok. Problém nízkych miezd v ekonomike sa potom premieta do zdravotníctva tak, že odvody (v %) sa odvodzujú z nízkych základov (nízke mzdy). Takže problémom nízkych odvodov sú práve nízke mzdy. Opačne – vyššie mzdy znamenajú viac peňazí do zdravotníctva. Ak tu chceme živiť nízke mzdy, potom zrušíme solidaritu v zdravotníctve, zrušíme povinné zdravotné poistenie. Sú krajiny, ktoré to tak robia. Len – to by sme sa ďaleko vzdialili od hodnôt Európy.“

Jeden respondent vyjadril názor, že platy zdravotníkov by sa mali odvíjať od individuálneho ohodnotenia toho-ktorého pracovníka, a nemala by do tohto procesu vstupovať vláda.

10. Projekt kultúrnych poukazov (200 Sk na žiaka a učiteľa na rok na úhradu za návštevu kultúrnych podujatí)

Primárny zdroj: Projekt Poukážkový systém podpory prístupu žiakov a učiteľov základných a stredných škôl ku kultúrnym hodnotám

Stav opatrenia v legislatívnom procese: projekt bol spustený od 1. februára 2006; od začiatku roka 2007 je prerušený

Navrhovateľ: Ministerstvo kultúry (MK) SR

Zámer opatrenia: podpora vzťahu detí a mládeže a ich pedagógov ku kultúrnym hodnotám; vytvorenie podmienok pre aktívnu účasť kultúrnych inštitúcií vo výchove a vzdelávaní školskej mládeže; podpora konkurencie medzi kultúrnymi inštitúciami s cieľom zvýšenia kvality ich činnosti; podpora adresnosti a prehľadnosti štátnej dotácie kultúrnym inštitúciám na základe reálneho záujmu občanov o ich služby (nie na základe individuálneho posúdenia úradníkov a rôznych komisíí); prehľad záujmu detí a mládeže o kultúru a monitorovanie návštevnosti kultúrnych inštitúcií touto vekovou kategóriou

Obsah opatrenia:

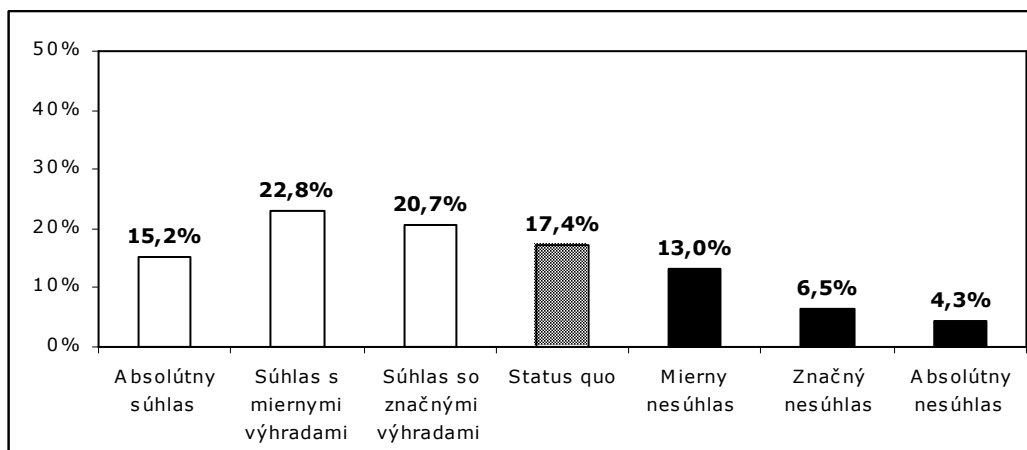
- základné a stredné školy vydávali tzv. kultúrne poukazy (v hodnote 200 Sk na žiaka, resp. učiteľa), ktoré slúžili ako platobný prostriedok určený pre žiakov a pedagógov pri návšteve kultúrnych zariadení (aj súkromných) a kultúrnych podujatí
- tieto poukazy akceptovali inštitúcie, ktoré sa zapojili do projektu
- MK SR im preplatilo vyzbierané poukazy
- ročná platnosť poukazov
- predpokladané náklady projektu v roku 2006 – 210 mil. Sk

Hlasy proponentov:

- projekt podporí návštevnosť kultúrnych ustanovizní a podujatí zo strany detí a mládeže a umožní monitorovanie záujmu o ne
- transparentnejšie pridelovanie dotácií kultúrnym inštitúciám – podľa výsledkov (návštevnosti)

Hlasy oponentov:

- umelé zvyšovanie "záujmu" mladých ľudí o kultúru – najmä pri organizovaných akciách
- projekt kultúrnych poukazov pre deti a mládež bol púhym experimentom
- administratívna náročnosť spracovania poukazov
- oneskorenie platieb
- dotujú sa napr. aj súkromné kiná a ich zahraničná komerčná produkcia

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Viaceri hodnotiaci odborníci považovali myšlienku, ktorá stála za projektom kultúrnych poukazov, za dobrú, pričom po odstránení istých počiatkových problémov sa im i administratíva s ním spojená zdala zvládnuteľná.

Miroslav Siváček: „Projekt mal svoje racionálne jadro, a to použiť zdroje Ministerstva kultúry SR na zvýšenie dopytu po kultúre na základe individuálnych rozhodnutí.“

Juraj Nemec: „Vouchery sú štandardnou formou financovania verejných služieb.“

Juraj Lazový: „Teoreticky sa mi javí ako správny projekt, keďže však bol prerušený, je ťažké hodnotiť jeho reálny prínos pre rozvoj kultúrneho povedomia.“

Jaroslav Vokoun: „Takéto umelé zvyšovanie záujmu môže byť prospešné. Chybou je, že u nás sa mnohé projekty nenaplnia "dušou". To však robia zaniatení ľudia a takí tu chýbajú. Mnohým učiteľom chýba iskra, ktorá zapaluje.“

Ladislav Balko: „Áno, ale som za spoluprácu Ministerstva kultúry SR s Ministerstvom školstva SR a usmernenie využívania týchto poukazov v súlade s pedagogickým procesom. A tiež za priebežnú a následnú analýzu využitia tejto formy skultúrňovania národa.“

Juraj Draxler: „V zásade nesúhlasím so systémom kultúrnych poukazov, toto sa dá oveľa lepšie riešiť klasickým zníženým vstupným pre určité skupiny (študentov), dňami s voľným vstupom, atď. Ale oceňujem to aspoň mierne pozitívne ako určitú snahu štátu "lobovať" u verejnosti za alternatívy k televíznej obrazovke, aj keď by malo ísť iba o návštevu kina. Dávam teda známku "neutrálne".“

Radoslav Štefančík: „Podstatné je, návšteva akých kultúrnych ustanovizní môže byť dotovaná štátom. Otázne je, či návšteva napr. kina a zhladnutie nejakého amerického "kasového trháku" z produkcie Hollywoodu posilňuje vzťah mladého človeka ku kultúre, alebo naopak vedie k dekadencii kultúrnosti slovenského diváka.“

Milan Velecký: „Aby si decká za kultúrne poukazy pozerali Dobu ľadovú II, tak to naozaj nemusím. Nerozumiem, prečo mám cez dane (a kultúrne poukazy) podporovať návštevu komerčných filmov v kinách.“

Jozef Stránsky: „Súhlasím s oponentmi. Kultúru treba šíriť a podporovať najmä cestou štátnych médií. Úplne treba v ich vysielaní eliminovať násilie.“

Richard Ďurana: „Kultúrne poukazy rozvoju kultúry a kultúrneho povedomia v spoločnosti neprospejú. Predstavujú ďalšie zvyšovanie výdavkov verejných financií a zvyšovanie finančného bremena všetkých občanov. Pozitívom je zvýšenie motivácie kultúrnych telies súťažiť na "trhu", predávať svoje produkty a zlepšiť marketing a prístup obyvateľov ku kultúrnym podujatiam.“

Viaceri respondenti vyjadrili svoje presvedčenie, že existujú účinnejšie formy zabezpečujúce kultúrne vyžitie sa, ako boli kultúrne poukazy. Jeden z hodnotiacich poukázal na vlastnú skúsenosť, ako sa projekt kultúrnych poukazov minul svojim účinkom.

11. Projekt Internet pre vzdelanie (štátny príspevok vo výške 234 Sk za mesiac počas 2 rokov pre 40-tisíc mladých (neskôr pre všetkých) ľudí, ktorí si zriadia prístup k vysokorýchlostnému internetu)

Primárny zdroj: Projekt Internet pre vzdelanie

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR predstavilo začiatkom februára 2006 projekt Internet pre vzdelanie; od apríla 2006 do vyčerpania limitu, resp. do konca roku 2006 sa mohli záujemcovia o štátom dotovaný internet registrovať u providerov; trvanie projektu bolo plánované maximálne do konca roku 2008

Navrhovateľ: Ministerstvo dopravy pôšt a telekomunikácií SR

Zámer opatrenia: zvýšiť prienik vysokorýchlostného internetu medzi mladých ľudí prostredníctvom štátnej dotácie tak, aby do konca roka 2006 pribudlo 40 000 nových užívateľov, a tým vplývať na ich informačnú gramotnosť

Obsah opatrenia:

- mladí ľudia vo veku od 15 do 25 rokov (neskôr sa projekt rozšíril na všetkých), ktorí sú štátnymi občanmi SR, majú na území SR trvalý pobyt, nepodnikajú a nemali doma (resp. v mobilnej forme) pripojenie k vysokorýchlostnému internetu, mali možnosť získať štátnu dotáciu na zriadenie pripojenia k vysokorýchlostnému internetu v prípade, že o to požiadali prostredníctvom providera účastného v projekte
- limit 40 000 pripojených účastníkov do konca roku 2006
- štátny príspevok vo výške 6 016 Sk na jedného účastníka predstavuje súčet jednorazového príspevku na vzdelávanie v hodnote 400 Sk a 24 mesačných príspevkov vo výške 234 Sk
- náklady na projekt do konca roku 2008 - 240 mil. Sk

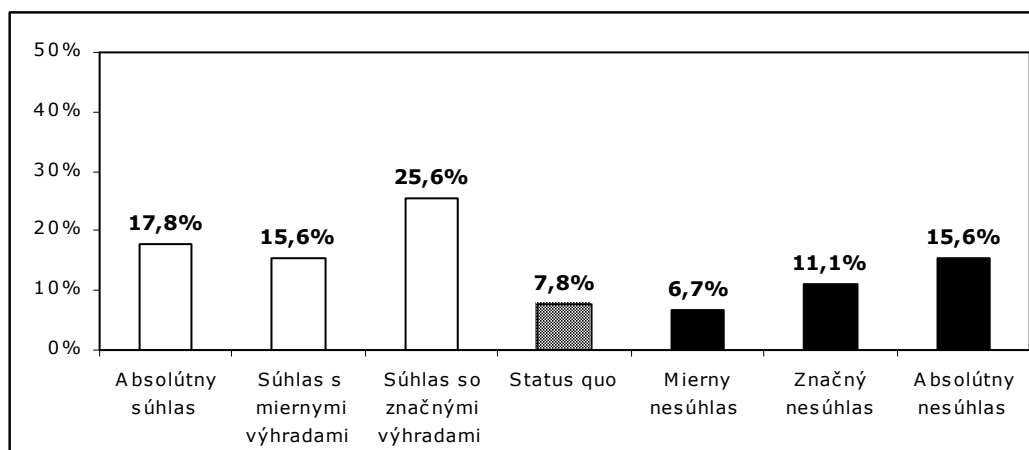
Hlasy proponentov:

- zvýši sa informačná gramotnosť mladých ľudí
- zvyšujúca sa možnosť zamestnať ľudí na diaľku formou tzv. teleworkingu
- zvýšenie konkurencieschopnosti na trhu práce

Hlasy oponentov:

- mať prístup k vysokorýchlostnému internetu nie je "verejný záujem"
- zneužívanie vysokorýchlostného internetu na zábavu, a nie na vzdelávanie
- štátna dotácia netlačí na pokles cien
- diskriminácia tých, ktorí sa projektu nemohli zúčastniť – napr. podmienka zloženia miliónovej bankovej zábezpeky pre providera alebo zo začiatku vekový limit uchádzačov o pripojenie
- priveľké množstvo ľudí na Slovensku nevlastní počítač, takže sa nemôže vôbec pripojiť na internet
- ústup od pôvodných zámerov vlády, ktoré predpokladali štátnu podporu aj na nákup počítačov a 3-ročnú podporu pripojenia k vysokorýchlostnému internetu

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Viacerí odborníci prezentovali názor, že štát by sa mal skôr zamerať na vytváranie podmienok pre čo najintenzívnejšiu súťaž v oblasti poskytovania internetu, čím by sa nepriamo podporili aj nižšie ceny v tomto segmente. Takto tu vzniká riziko neefektívne vynaložených verejných prostriedkov. Štátom dotovaný vysokorýchlostný internet navyše nemusí znamenať zvýšenie vzdelanostnej úrovne mladých ľudí, nakoľko nie je zaručené efektívne využívanie internetu na vzdelávanie. Opatrenie tiež predpokladá vlastníctvo hardware, z čoho vyplýva, že v prípade príjemcov asi

nepôjde o sociálne veľmi odkázanú vrstvu obyvateľstva, pričom spoločensky najprínosnejšie by bolo zabezpečiť prístup k internetu a zručnosti využívať ho práve odkázaným skupinám obyvateľstva. Ak niečo v tejto oblasti robiť, tak by bolo skôr vhodné podporovať projekty (napr. na úradoch práce) spolu so samosprávami či mimovládnyimi organizáciami, ktoré by boli zamerané práve na túto skupinu obyvateľstva. Niektorí respondenti hodnotili opatrenie napriek viacerým negatívam ako pozitívny krok, ktorý môže pomôcť v budovaní tzv. vedomostnej ekonomiky, v ktorej Slovensko zaostáva.

Richard Ďurana: „V dobe najdynamickejšieho rastu internetu v dejinách Slovenska nevidím dôvod na štátny zásah do tohto odvetvia. Internet sa vďaka podnikavým providerom stáva prístupným aj na najodľahlejších miestach Slovenska. Opatrenie predstavuje diskriminačné prerozdelenie prostriedkov, pretože tí, ktorí majú internet zapojený, sa skladajú na internetové zapojenie tých, ktorí ho nemajú. Diskriminačné sú aj kritéria výberu adeptov na dotáciu, ako aj kritériá výberu providerov (viď výška zábezpeky).“

Juraj Draxler: „V princípe nesúhlasím, štát by skôr mal tlačiť na zníženie poplatkov, napríklad cez zlepšovanie konkurenčného prostredia na telekomunikačnom trhu. Ale opatrenie má zrejme predsa len nejaký pozitívny dopad na informatizáciu spoločnosti.“

Martin Krekáč: „Samotná idea podporiť internetizáciu na Slovensku je chvályhodná. Otázne však ostáva, či podpora formou projektu Internet pre vzdelanie nie je na jednej strane diskriminačná (podporia sa len mladí) a na strane druhej neefektívna (podporia sa aj tí, ktorí to nepotrebujú). Liberalizácia telekomunikačného trhu je dôležitejšia ako obdobné čiastkové projekty.“

Milan Velecký: „Nesúhlasím s tým, že niekomu na internet cez dane prispejem, a niekomu (povedzme chudobnejšiemu, ale pomalšiemu), nie. Viem pochopiť napríklad štátnu podporu verejného prístupu na internet (napríklad na úradoch práce, v nemocniciach, v školách...), teda tam, kde túto dotovanú službu môže využiť každý a z jej použitia je verejný úžitok (aspoň malý). Ale dotovať niekomu súkromný internet (bez ohľadu na to, na čo ho využíva), je nezmysel.“

Miroslav Siváček: „Keď už štát pracuje nekonceptne, vyhadzuje peniaze a deformuje trh, v tomto prípade aspoň zviditeľnil význam internetu pre určité skupiny obyvateľstva.“

Robert Žitňanský: „Čisto politický "píár", vecne rovnaká hlúposť ako dotovať v roku 1997 mobily, aby sa viac rozšírili...“

Martin Jaroš: „Jasne predvolebný ťah, ale aspoň to pomohlo urýchliť penetráciu broadbandového internetu v SR. Už som videl aj horšie namierené predvolebné rozhadzovačky.“

Juraj Nemeč: „Všetky krajiny podporujú rozvoj internetu, napr. aj kvôli "e-governance". Samozrejme, každá dotácia má aj negatívne dopady, podľa miery pružnosti dopytu a ponuky, ale tu vidím skôr prevažovať pozitíva. Slovensko má prakticky najnižšiu vybavenosť internetom v našom priestore.“

Jaroslav Vokoun: „Jeden z krokov, ktorý jasne ukazuje hodnotovú orientáciu. Podporila sa tak lepšia budúcnosť. Možno by však viac pomohlo, keby sme v SR mali ceny za pripojenie, ktoré sú bežné vo svete. To by tu však musel byť iný t-com a iný regulačný úrad. To, že opatrenie nie je optimálne, to je preto, že to robia ľudia. Pri prísnom pohľade by sme nemohli nič pochváliť.“

Radoslav Štefančík: „Vedieť písať a čítať sa v 20. storočí pokladalo za základ vzdelania. Na prahu 21. storočia sa k uvedeným schopnostiam pridala aj schopnosť práce s počítačom, resp. ovládanie internetu. Základnou jednotkou vzdelanej spoločnosti je tak človek, ktorému nerobí problém čítať, písať a pracovať s počítačom. Rozhodnutie vlády preto hodnotím pozitívne. Otázniky by mohlo vyvolávať poznanie, že internet mladí ľudia využívajú hlavne na zábavu, ale nikde nie je napísané, že popri zábave si napr. nezamestnaný mladý človek prostredníctvom online-inzerátov nenájde aj prácu. Hľadanie práce cez internet je predsa flexibilnejšie, než cez inzeráty v printových médiách.“

Ladislav Balko: „Áno je to jeden z nástrojov akcelerácie vývoja v tejto oblasti. Otázka je, prečo len 40-tisíc, a prečo nie hneď pre všetkých. Vitam toto opatrenie u tých mladých, ktorí nemajú príjem, alebo ho majú nízky a myslím si, že by bolo tiež vhodné priamu dotáciu nahradiť napríklad možnosťou uplatniť si odpočítateľnú položku z daňového základu na tento účel, a to nielen v súvislosti s internetom ale s komputerizáciou obyvateľstva vôbec.“

Jozef Stránsky: „Dobrá myšlienka zrealizovaná zbytočne veľmi neskoro.“

12. Zrušenie štátnej príspevkovej organizácie Správcovská SND (výlučným správcom a prevádzkovateľom novej budovy Slovenského národného divadla bude samotné SND)

Primárny zdroj: Návrh na doplnenie uznesenia vlády SR č. 582 zo dňa 13. júla 2005 k návrhu riešenia dofinancovania novostavby Slovenského národného divadla

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 25.1.2006 vládou SR; účinnosť od: 25.1.2006

Navrhovateľ: de jure Ministerstvo kultúry (MK) SR, avšak de facto predseda vlády SR Mikuláš Dzurinda

Zámer opatrenia: zrušenie predošlej vládou schválenej koncepcie predpokladajúcej, že novú budovu Slovenského národného divadla (SND) bude spravovať príspevková organizácia MK SR "Správcovská SND"; čo najrýchlejšie a ústretovo riešiť úlohy súvisiace s blížiacou sa kolaudáciou nehnuteľnosti, ako aj so samotným spustením jej prevádzky

Obsah opatrenia:

- povinnosť zrušiť do 3.2.2006 štátnu príspevkovú organizáciu v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR - Správcovskú SND, ktorá vznikla 1.1.2006, a to vzhľadom na nemožnosť dosiahnutia konsenzu medzi MK SR a umelcami zo SND ohľadne správy a prevádzky novostavby divadla
- následná dohoda, že po prevzatí novostavby ju bude spravovať a prevádzkovať samotné SND

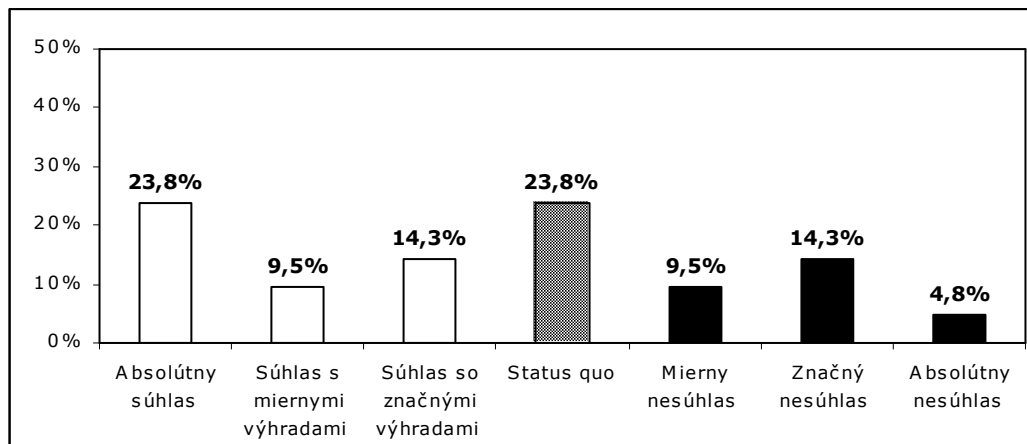
Hlasy proponentov:

- divadelníci budú mať novostavbu SND úplne vo svojich rukách
- budova SND bude slúžiť prednostne divadlu, a nie komerčným aktivitám
- vyriešenie sporu medzi umelcami, najmä zo SND, a ministrom kultúry Františkom Tóthom v prospech umeleckej obce

Hlasy oponentov:

- populistický predvolebný krok v ústrety mienkotvorným hercom
- neustále menenie vládou schválených koncepcií dofinancovania a následnej správy novostavby SND
- prevádzka budovy, ktorá bola projektovaná v dobe "neobmedzeného dostatku" všetkých zdrojov, bude energeticky veľmi náročná, pričom mnohé zariadenia a prístroje bude treba čoskoro vymeniť, a preto bude správa a prevádzkovanie novej budovy SND značne odčerpávať celoštátne verejné zdroje vyčlenené pre kultúru
- daňoví poplatníci sa budú musieť skladať na neefektívnu prevádzku novej budovy SND
- štát sa mal už dávno prestať angažovať do novostavby SND a mal budovu predať súkromnému investorovi v transparentnom tendri

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Jeden respondent očakáva, „že opatrenie povedie k nižšej efektívite nakladania s verejným majetkom. Vzhľadom na to, že manažérske aj umelecké zručnosti sú vzácne, je málo pravdepodobné, že insider z umeleckého prostredia na čele správy SND bude mať oboje. Ťažko sa teda dá očakávať, že sa na čelo správy inštitúcie dostane skúsený manažér, schopný maximalizovať návratnosť projektu novej budovy, keď túto možnosť divadelná obec odmietla najprv pri výbere vlastníka objektu a následne pri výbere správcu. Aby som to vložil do širšieho kontextu: úlohou vlády je maximalizovať spoločenský prínos verejných zdrojov venovaných na oblasť kultúry. Toto neznamená nutne dotovanie či vlastníctvo inštitúcií. V tomto už bratislavskej divadelnej obci ustúpila. Ide teda o ďalší ústupok pre mediálne silnú záujmovú skupinu.“ Viacerí odborníci vyslovili názor, že novostavba SND sa mala už dávno predať súkromnému investorovi.

Richard Ďurana: „Rozhodnutie načrie hlbšie do vrecák daňových poplatníkov, aj tých, ktorí divadelné služby nikdy nevyužijú. Za najlepšie riešenie problémov okolo SND považujem jej odpredaj do rúk súkromného vlastníka.“

Luboš Vagač: „Budovu bolo potrebné predať súkromnému investorovi. Ak bol verejný záujem o prevádzkovanie divadla v týchto priestoroch, mohlo to byť upravené v zmluve s investorom.“

Ladislav Balko: „SND bude mať problém s prevádzkovaním tejto budovy, resp. problém bude mať štát, ktorý to bude stáť veľa verejných zdrojov. Určite sa bude v budúcnosti musieť nájsť iné riešenie.“

Juraj Draxler: „Skôr sa prikláňam k tomu, aby takú veľkú budovu, ktorá nemôže slúžiť iba na predstavenia SND, spravovala špecializovaná spoločnosť, ale, na druhej strane, s príslušnými kontrolnými mechanizmami.“

Juraj Nemec: „Opatrenie, ktoré hodnotíme, je zrušenie medzičlánku. Považujem za pozitívne. Všetky ostatné argumenty sa dotýkajú problému stavby SND ako celku – a to je "nočná mora".“

Jozef Stránsky: „Zrušená umelá organizácia, ktorá bola zriadená z čisto politických dôvodov.“

Robert Žitňanský: „Ekonóm by asi nemal robiť umeleckého šéfa a umelci by sa zasa nemali pasovať za ekonómov – manažérov.“

13. Rozhodnutie o neprijímaní žiadnych privatizačných rozhodnutí po 22. februári 2006 až do nástupu novej vlády (zastavenie privatizačných projektov u 3 energetických rozvodných podnikov ZSE, SSE a VSE, 6 podnikov SAD, 6 teplární, Železničnej spoločnosti Cargo a DMD Group)

Primárny zdroj: a) Uznesenie vlády SR č.72 k Vyhláseniu vlády SR o neprijímaní rozhodnutí o privatizácii v III. volebnom období
b) Uznesenie vlády SR č.166 k návrhu na zmenu uznesenia vlády SR č.72 z 25. januára 2006
c) Uznesenie vlády SR č. 208 k návrhu na doplnenie uznesenia vlády SR č.72 z 25. januára 2006 v znení uznesenia vlády SR č.166 z 22. februára 2006

Stav opatrenia v legislatívnom procese: uznesenia schválené vládou a) 25.1.2006, b) 22.2.2006, c) 1.3.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: neprijímať žiadne privatizačné rozhodnutia tesne pred voľbami

Obsah opatrenia:

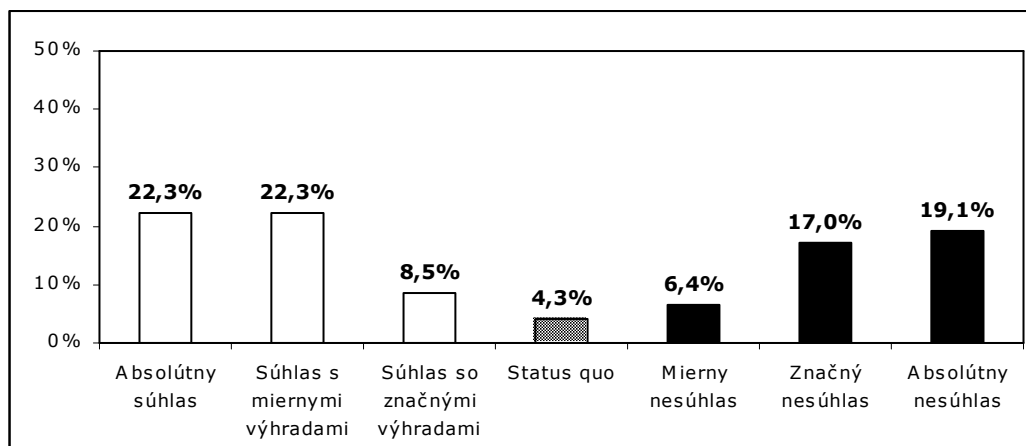
- vyhlásenie vlády o neprijímaní žiadnych privatizačných rozhodnutí a predajov nehnuteľného majetku po 22., resp. 28. februári 2006 až do nástupu novej vlády vzniknutej po parlamentných voľbách 17. júna 2006
- zastavenie privatizácie energetických rozvodných podnikov ZSE, SSE, VSE, 6 podnikov SAD, 6 teplární, Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, zbrojárskeho holdingu DMD Group a predajov nehnuteľného majetku súvisiacich s projektom realizácie dostavby novej budovy SND
- dokončenie privatizačných projektov, u ktorých už boli podpísané privatizačné zmluvy s investorom - Slovenské elektrárne a letiská v Košiciach a Bratislave

Hlasy proponentov:

- seriózne a ústretové rozhodnutie voči politickej opozícii i občanom
- odpredávať štátny majetok krátko pred voľbami nie je etické
- nová politická kultúra

Hlasy oponentov:

- politické, a nie ekonomické rozhodnutie – vynútili si ho odchody poslancov z koalície
- štát vplyvom politického rozhodnutia príde o časť z predpokladaných privatizačných príjmov, ktoré sa mohli použiť na krytie transformačných nákladov spojených s dôchodkovou reformou
- hrozby súdnych sporov od firiem zapojených do už rozbehnutých privatizačných procesov
- zhoršenie obrazu SR v zahraničí
- štát bude musieť aj tak uhradiť náklady na prípravu projektov a zaplatiť privatizačných poradcov
- odklad príchodu investorov, ktorí by priniesli reálne zdroje a nový know-how

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Značná časť odborníkov hodnotila zastavenie privatizácie pred voľbami ako politické, avšak z ekonomického hľadiska pochybné rozhodnutie vlády. Mohlo vyvolať negatívnu spätnú väzbu a nedôveru u investorov, pričom Slovensko prišlo o zdroje, s ktorými sa počítalo. Jeden respondent sa vyjadril, že aj zo spoločenského hľadiska by bolo lepšie, ak by sa bol predaj štátnych podielov v na privatizáciu pripravených spoločnostiach dokončil. Podľa neho išlo najmä o Železničnú spoločnosť Cargo a DMD Group. Pripomenul tiež argumenty v prospech privatizácie v podmienkach SR: lepší manažment, investície a dovoz technológií, menšie riziko pre verejné financie a nižší klientelizmus. Ďalšie argumenty – ako priaznivý vplyv na ceny či kvalitu služieb/produktov atď. – sú podľa neho vo všeobecnosti viac dubioznejšie a skôr predmetom empirického skúmania. Poukázal tiež na skutočnosť, že výsledok volieb a zloženie novej vlády ukázali, že taktika neprivatizovania zlyhala aj politicky.

Richard Ďurana: „Privatizuje sa z ekonomických, a nie politických dôvodov. Nemala by byť preto ovplyvňovaná volebným cyklom.“

Martin Jaroš: „Chápem snahu vtedajšej vlády o politickú korektnosť, ale nezdieľam názor, že život by mal byť paralyzovaný niekoľko mesiacov pred voľbami a ešte aj sto dní po nich.“

Robert Žitňanský: „Politicky možno pochopiteľné, ale inak nerozumné opatrenie – a to najmä v kontexte povolebného vývoja. Čím viac súkromných majiteľov, tým menej priestoru na experimenty politikov.“

Luboš Vagač: „Zastavenie privatizácie bolo z politického hľadiska korektné, pre ekonomiku však bolo určite stratové.“

Jozef Orgonáš: „Rozhodnutie zásadným spôsobom zneistilo investorov, čo sa následne potvrdilo u neprivatizovania bratislavského letiska.“

Martin Krekáč: „Rozhodnutie neprivatizovať malo viac politické pozadie ako ekonomické.“

Ludvík Posolda: „Operatívne (politicky) síce "pochopiteľný" ale strategicky chybný krok.“

Radoslav Štefančík: „Tento krok hodnotím jednoznačne ako politický. Vládne politické strany už zrejme mysleli na svojich voličov. Privatizácie uvedených podnikov boli dlhodobé plánové. Nejednalo sa o žiadnu "divokú" privatizáciu neznámymi spoločnosťami so sídlami v neobývaných bytových objektoch, preto nebol dôvod rozhodnúť sa v prospech odloženia, resp. zastavenia privatizácie. Vláda tak pribrzdila investičný rozvoj uvedených firiem.“

Juraj Nemeč: „Mohli tam byť ekonomické náklady spojené s odložením rozhodnutia, keďže však, žiaľ, privatizácia je politický proces v našich podmienkach, bolo to nutné. Iná by bola situácia, keby sa prestalo politizovať a začalo rozhodovať ekonomicky, to ale ešte v potrebnom rozsahu žiadna naša vláda nedokázala a v plnom rozsahu to nie je možné (aspoň teória to tak tvrdí).“

Miroslav Siváček: „Neutrálne hodnotenie v dvoch rovinách. V zásade to bolo nesprávne politické - ekonomické rozhodnutie, ale následne po voľbách by sa stala rýchla a nie úplne prehľadná, prípadne nedokončená privatizácia len ďalším zdrojom populistických útokov obhajcov dominancie štátu v ekonomike.“

Eugen Jurzyca: „Mandát vlády nie je väčšinou rovnaký počas celého volebného obdobia. Minulej vláde mandát evidentne ku koncu obdobia klesal. Bolo teda legitímne, ak sa rozhodla nerobiť kroky, na ktoré už mandát nemala, a ktoré by preto mohli byť po voľbách spochybnené.“

Juraj Draxler: „Rozhodnutie bolo zrejme v prvom rade motivované politickými problémami menšinovej vlády. Štátom ovládané podniky sú navyše zvlášť v období tesne pred voľbami a po nich, bohužiaľ, miestom, kde sa dajú umiestniť pre strany dôležití ľudia, prípadne sa tieto podniky dajú využiť ako nenápadné stranícke pokladničky. Kombinácia rozhnevaní si dôležitých ľudí vo

vnútri strán a využitie privatizácie opozíciou v predvolebnom boji tak zrejme boli dôležitým motívom vedení vládnych strán pri rozhodovaní o pozastavení privatizácie. V každom prípade však takéto rozhodnutie treba oceniť, privatizácia takto tesne pred voľbami by bola značne komplikovaná politickými turbulenciami. Zo skupiny podnikov, ktorých privatizácia bola takto zastavená, je zaujímavý DMD Group. Podniky združené v portfóliu DMD (predtým DMD Holding a DMD Fin) ešte pred niekoľkými rokmi realizovali vývoz hotových výrobkov do takých krajín ako Indonézia, rokovalo sa o predaji niektorých výrobov vážnym zahraničným záujemcom. Počas dvoch Dzurindových vlád však firma slúžila ako útočisko pre ľudí veľmi blízko spojených s vládnymi stranami, profitovala z výroby medziproduktov v dcérskych firmách, ktorá sa rozbehla v predošlom období. Ako dáždík pre časť slovenského strojárstva sa však firma nijako nerozvíjala. Dnes je jej vizitkou napríklad webstránka, kde sa "zahraničným záujemcom" firma predstavuje v strašnej angličtine."

Milan Velecký: „Som za privatizáciu a uznávam, že vláda má vládnuť až do dňa, kedy je odvolaná. Napriek tomu patrí k istej politickej kultúre, že zásadné a nezvratné veci (ktoré znesú odklad) sa nerobia krátko pred voľbami. Bolo to štátnické gesto vtedajšej vlády, aj keď neviem odhadnúť, do akej miery bolo vynútené jej menšinovým postavením. Ale dobré rozhodnutie ostane dobré bez ohľadu na to, či ho musíte alebo chcete urobiť.“

Jaroslav Vokoun: „Určite je to správne rozhodnutie, aj keď dôvody k nemu vedúce boli z inej kategórie. Ak by sa to stalo štandardom, tak by to bol slušný základný kameň.“

Jozef Stránsky: „I keď išlo o špekulatívne uznesenie vlády, malo svoje raciono.“

Ladislav Balko: „Medzi hlasmi proponentov tohto opatrenia sa objavil názor, že išlo o novú politickú kultúru. Nešlo o žiadnu novú politickú kultúru. Skôr tu išlo o odraz vývoja na politickej scéne, kde vtedajšia koalícia už bola tak rozhádaná a navyše ju držali nelegitímni poslancí samotári. Možno išlo už aj o volebný ťah vládnych strán spoliehajúcich sa, že napriek výskumom verejnej mienky voľby dopadnú tak ako v roku 2002, a že strany vládnej koalície budú schopné zostaviť vládu a po voľbách pokračovať v privatizácii. Takže rozhodnutie o zastavení privatizácie bolo znakom politickej krízy a v podtóné možno aj dôsledkom politického korupčného vydierania.“

14. Generálny pardon pre dlžníkov tzv. trojdane (odpustenie sankcií za omeškanie pre všetkých, ktorí do 3 mesiacov uhradili dlžné istiny za daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností)

Primárny zdroj: Nariadenie vlády SR č. 418/2006 Z.z. o zániku daňového nedoplatku zodpovedajúceho nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k zaplatenej dani z dedičstva, dani z darovania a dani z prevodu a prechodu nehnuteľností

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 7.6.2006 vládou SR; účinnosť od: 1.7.2006; generálny pardon trval do 30.9.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: zrušením sankcií a penále za omeškanie motivovať dlžných daňovníkov k zaplateniu dlžnej istiny k už zrušenej dani z dedičstva, dani z darovania a dani z prevodu a prechodu nehnuteľností (tzv. trojdaň)

Obsah opatrenia:

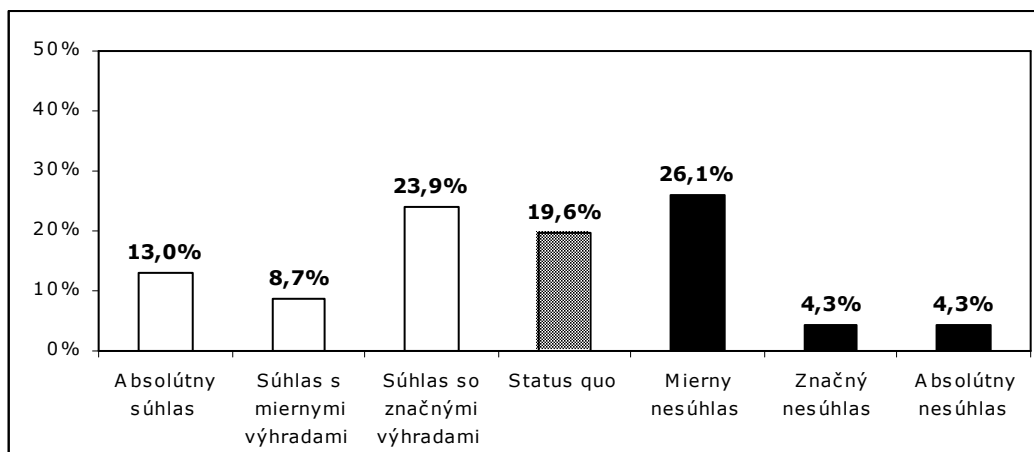
- ak daňovník uhradil dlžnú istinu k trojdani v období 1.7.-30.9.2006, boli mu odpustené penále, pokuty, sankčný úrok z omeškania
- ku koncu júna 2006 daňové nedoplatky na trojdani - 2,6 mld. Sk (okolo 20-tisíc dlžných subjektov), z toho 1,1 mld. Sk bol nedoplatok na istine a 1,5 mld. Sk nedoplatok na sankciách
- výnos generálneho pardonu - približne 270 mil. Sk

Hlasy proponentov:

- nárast daňových príjmov štátneho rozpočtu, keďže daňovníci zaplatia aspoň istinu
- pomôže to najmä daňovníkom, ktorí na zaplatenie sankcií nemajú peniaze
- vymáhanie nedoplatkov zbytočne komplikuje administratívu na daňových úradoch a ukazuje sa ako neefektívne

Hlasy oponentov:

- precedens pre nedodržiavanie zákonov – zvyšovanie rizika tzv. morálneho hazardu
- predvolebné získavanie voličov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Veľká časť respondentov poukazovala na skutočnosť, že pri často sa opakujúcich opatreniach odpúšťajúcich akékoľvek zákonné povinnosti pre občanov a firmy, ktorých frekvencia pravidelne narastá pred blížiacimi sa voľbami, vzniká veľké riziko (tzv. morálny hazard), že si ľudia na takéto konanie štátu zvyknú, začnú systém zneužívať a prestanú si plniť svoje záväzky. Tým sa tiež diskriminujú poctiví občania, ktorí si všetky svoje dane načas platia. Iný názor prezentoval jeden respondent, ktorý považoval opatrenie Ministerstva financií SR za rozumné, a to „vzhľadom na potenciálny výnos a tiež na zmeny v daňovom systéme zvyšujúce efektivitu výberu (presun váhy na nepriame dane, prehľadnejšie priame dane)“.

Martin Jaroš: „Chápem snahu upratať stôl od agendy súvisiacej so zrušenými daňami, ale takéto amnestie by sa mali využívať len výnimočne. Na Slovensku sme ich mali v ostatných rokoch nejako veľa, čo môže vyvolať návyk a vyčkávanie dlžníkov do budúcnosti.“

Juraj Nemec: „Platí v podstate to, čo u koncesionárskych poplatkov – narušuje sa princíp právneho štátu.“

Martin Krekáč: „Nie je žiaduce dávať najavo, že neplatiť dane je v poriadku. Zároveň ale toto opatrenie zabezpečilo príjmy do štátnej pokladne.“

Juraj Draxler: „S generálnym pardonom v tomto prípade nesúhlasím. Na rozdiel od stavu ohľadne koncesionárov Slovenského rozhlasu tu išlo o pomerne prehľadnú situáciu. Možno sa dalo uvažovať o odpustení časti úrokov, ale inak šlo toto opatrenie príliš ďaleko.“

Juraj Lazový: „Nemám vyhranený postoj, ale skôr sa prikláňam k tým názorom, že podobné opatrenia vytvárajú riziko morálneho hazardu.“

Jaroslav Vokoun: „Jeden z krokov k "obyčajnému človeku". Pestovanie morálneho hazardu. Čo je v tejto krajine sväté?“

Ladislav Balko: „Opatrením sa mohli vyčistiť dlhy z daní, ktoré už boli zrušené. Správa a vymáhanie tejto dane sa mali po jej zrušení dať do právomoci samospráv, ktoré od fiškálnej decentralizácie spravujú dane z nehnuteľností. Samosprávy majú lepší prehľad a dosah na dlžníkov.“

15. Obmedzenie možnosti prestupu sporiteľ'a z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej maximálne jedenkrát za 2 roky (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)

Primárny zdroj: Novela č. 310/2006 Z.z. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení menila o.i. zákon č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 21.4.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.8.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: zamedzenie narastajúcemu počtu špekulatívnych prestupov medzi jednotlivými dôchodkovými správcovskými spoločnosťami (DSS); stabilizácia 2. piliera dôchodkového zabezpečenia a najmä efektívne zhodnocovanie finančných prostriedkov v DSS

Obsah opatrenia:

- novela vytvorila administratívnu bariéru pre časté prestupy klientov medzi DSS tým, že zákonom obmedzila možnosť prestupu maximálne jedenkrát počas 2 rokov

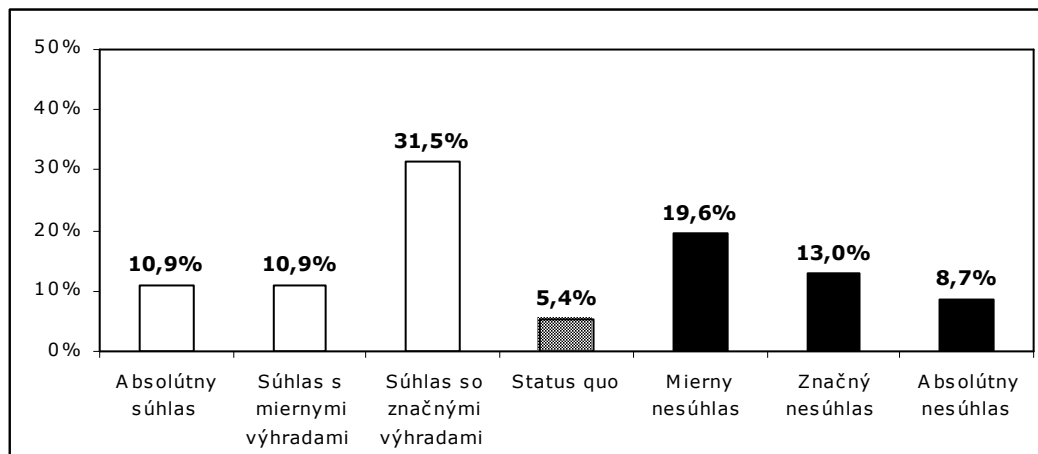
- problém častých a špekulatívnych prestupov spôsobovali aj sprostredkovatelia, ktorí ponúkali vysoké provízie klientom, aby ich motivovali na prestup
- od 1.1.2007 koniec sprostredkovateľov starobného sporenia – získavanie klientov a uzatváranie zmlúv a celá administratívna agenda s tým súvisiaca prešla výlučne na DSS

Hlasy proponentov:

- 2 roky sú dostatočným obdobím na to, aby sporiteľ mohol porovnať úspešnosť spravovania svojich úspor v konkrétnej DSS a uvažovať o zmene spoločnosti
- obmedzenie prestupov je jediné rýchle a priechodné riešenie, ktoré na čas upokojí situáciu so špekulatívnymi motívmi prestupov medzi DSS
- vlna prestupov predstavuje nezdravý jav, ktorý by mohol viesť ku kolapsu celého systému starobného dôchodkového sporenia

Hlasy oponentov:

- radšej sa malo spoločnostiam spravujúcim dôchodkové fondy umožniť, aby spoplatnili prestupy (*pozn.: to sa presadilo neskôr, s účinnosťou od 1.1.2007*)
- nemali by sa meniť pravidlá hry, za ktorých sa do kapitalizačného piliera vstupovalo, ale samotné DSS by sa mali viac snažiť obmedziť špekulatívne prestupy
- je to zbytočné obmedzenie slobody ľudí nakladať so svojím majetkom
- pokiaľ bude občan chcieť zmeniť DSS, vytvárajú sa mu touto novelou rôzne administratívne prekážky
- možnosť častejšieho prestupu medzi jednotlivými DSS vytvára prirodzený tlak na lepšie zhodnocovanie peňazí sporiteľov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Opatrenie malo za cieľ eliminovať špekulatívne prestupy medzi jednotlivými dôchodkovými správcovskými spoločnosťami (DSS). Odbúraval tiež administratívne zaťaženie Sociálnej poisťovne. Podľa niektorých odborníkov sa jednalo o krok potrebný pre stabilizáciu II. piliera dôchodkového zabezpečenia, pričom podľa jedného respondenta malo mať opatrenie len prechodný charakter, napr. na 5 rokov, teda do konsolidácie pomerov v počiatočnom období. Iná skupina respondentov považovala akékoľvek ďalšie obmedzenia v kapitalizačnom pilieri za nesprávne. „Sú jedine v záujme existujúcich (dominantných) hráčov na trhu DSS, pričom vláda by mala sledovať záujmy sporiteľov. Opatrenie prišlo predtým, ako by sa bola skončila fáza nábehu nového systému. Môj odhad je, že frekvencia a počet prestupov by sa boli časom aj tak ustálili. Preto možno povedať, že trh sa takto ustáli mimo rovnovážneho rozdelenia podielov na trhu, ktoré by odzrkadľovalo napr. kvalitu a cenu služieb DSS, čo je neefektívne.“

Martin Krekáč: „Vo všeobecnosti nie je dobré obmedzovať slobodu investora, v tomto prípade občana. Dôchodkové spoločnosti by sa mali správať trhovo a snažiť sa obmedziť prestupy pomocou vlastných metód, ako napr. poplatkami za prestup alebo zlepšením služieb a pod.“

Richard Ďurana: „Rozhodnutie predstavuje bariéru slobodného rozhodovania poistenca pri nakladaní so svojimi prostriedkami. Regulácia prestupov by sa mala uskutočniť skôr dobrovoľným spoplatnením prestupov zo strany DSS.“

Robert Žitňanský: „Pochopiteľná snaha o zníženie nákladov systému by sa mala riešiť inak (napríklad poplatkami) ako obmedzením práv občanov nakladať so svojím majetkom.“

Luboš Vagač: „Spoplatnenie prestupu (ktoré teraz platí) by stačilo, časové obmedzenie 1x za 2 roky je zbytočné.“

Miroslav Siváček: „Obmedzenie vychádza v ústrety dodávateľom a obmedzuje zákazníka. Z dlhodobého hľadiska to bude znamenať jeho menší komfort a možnosť podporiť svojim rozhodnutím o prestupe DDS s kvalitnejšou ponukou a výsledkami.“

Juraj Nemec: „Keby platili reálne náklady spojené s prestupom, je to bežné individuálne trhové rozhodnutie...“

Martin Jaroš: „Nepáči sa mi, keď sa klienti plašia a prestupujú z jednej firmy do druhej x-krát do roka, ale na druhej strane si nemyslím, že by ich mal pred vlastnou nerozvážnosťou chrániť zákon. A DSS-ky by tento problém tiež nemali, keby ich zmluvní makléri tak živelne neukecávali klientov na prestup.“

Radoslav Štefančík: „Prijaté rozhodnutie vnímam predovšetkým v súvislosti so špekulatívnymi prestupmi sporiteľov medzi dôchodkovými správcovskými spoločnosťami. Rozhodnutie zásadne nemení filozofiu dôchodkovej reformy, skôr "vychytáva muchy", preto ho vnímam pozitívne.“

Juraj Lazový: „Hodnotím ako pragmatické opatrenie, ktoré zníži často špekulatívne prestupy sporiteľov medzi jednotlivým DSS. Navyše podmienky, za ktorých DSS môžu investovať, zabraňujú vzniku významnejších rozdielov medzi výsledkami jednotlivých spoločností.“

Juraj Draxler: „Skôr súhlasím. Investičné horizonty sú tak dlhodobé a zákonom stanovená regulácia tak prísna, že krátkodobé prestupy sú vyslovene špekulatívne a vytvárajú destabilizačné tlaky. Na druhej strane toto nie je ani zďaleka hlavný problém, ktorý vzhľadom na dôchodkovú otázku treba riešiť.“

Ladislav Balko: S opatrením možno vysloviť súhlas. Aj z toho dôvodu, že sme len na začiatku tejto formy zabezpečenia budúcich dôchodcov, a teda v tejto oblasti "sa hľadáme". V iných krajinách - najmä vyspelých fungujú tieto systémy desiatky rokov - my musíme prekonať okrem formálnych detských chorôb najmä otázku náležitého ekonomického rastu, ktorý zabezpečí výnosnosť prostriedkov ukladaných desiatky rokov do sporenia, ktoré sa potom náležite zhodnotia. Predpokladám, že život ukáže potrebu viacerých zmien. Všetky subjekty, tak štát, ako aj správcovské spoločnosti i samotní sporitelia si vyžadujú určite ďalšie nové zmeny.“

Jaroslav Vokoun: „Keď chce niekto preskakovať, nech si preskakuje. Aspoň je vidieť, ako títo ľudia (preskakovači) a DSS pochopili penzijnú reformu. Prídu však aj horšie veci. Bude sa to volať - Vyvažovanie naivoty.“

16. Zrušenie Úradu pre štátnu službu (uvoľnenie pravidiel pri výbere a výmene štátnych úradníkov)

Primárny zdroj: Novelou č. 231/2006 Z.z. zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe bol novelizovaný zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 15.3.2006 v NR SR v 3.čítaní; s účinnosťou od 1.6.2006 zrušený Úrad pre štátnu službu

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) SR

Zámer opatrenia: zrušením Úradu pre štátnu službu zjednodušiť režim štátnej služby a zmierniť administratívnu náročnosť celého procesu výberu a odvolávania štátnych úradníkov

Obsah opatrenia:

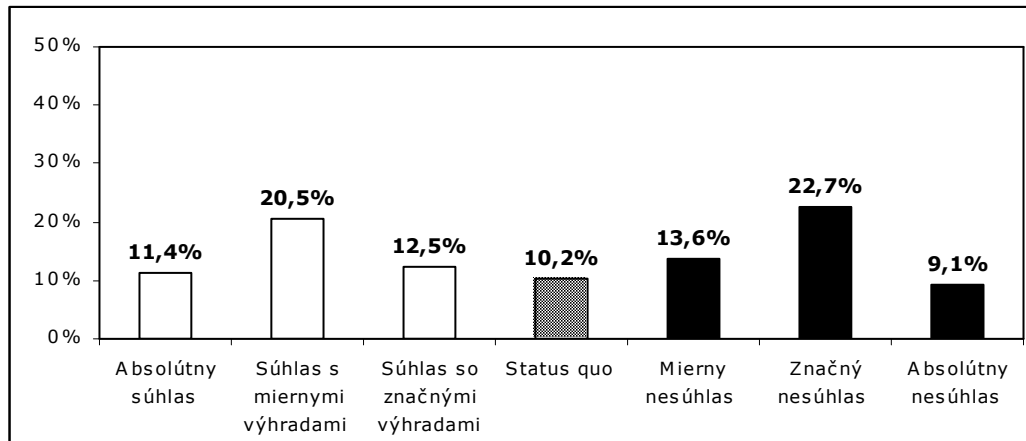
- zrušením Úradu pre štátnu službu (ÚŠS) prešli práva a povinnosti zo štátnozamestnaneckých pomerov a pracovnoprávných vzťahov zamestnancov, ako aj majetok štátu v správe ÚŠS na MPSVR SR, Úrad vlády SR a najvyššie služobné úrady
- ministerstvá a iné služobné úrady nebudú musieť pri obsadzovaní vedúcich postov v štátnej správe vykonávať výberové konania
- ak ich preda len uskutočnia, pravidlá si stanovujú sami
- ministri a štátni tajomníci môžu navrhnúť odvolanie vedúcich úradníkov, ktorí patria pod ich priamu riadiacu pôsobnosť aj bez udania dôvodu, pričom vedúci služobného úradu, ktorý je nominantom ministra, musí návrhom ministra vyhovieť

Hlasy proponentov:

- ÚŠS spomaľoval výber úradníkov, bol nepružný, drahý a brzdil výberové konania
- ÚŠS sa vyhýbal zodpovednosti za svoju činnosť a zbavoval sa povinností, ktoré mu vyplývali zo zákona tým, že rozhodovanie v prvom aj v druhom stupni prenášal na nižšie správne orgány
- štátnu správu sa nepodarilo odpolitizovať, neodbúrala sa korupcia a častými zmenami zákona Úrad postupne strácal právomoci, preto sa stal zbytočným
- ministri by nemohli pracovať s tými ľuďmi, ktorých chceli, keby boli viazaní výsledkami výberových konaní organizovaných ÚŠS

Hlasy oponentov:

- opätovné spolitizovanie štátnej správy a jej destabilizácia
- snaha dostať výber zamestnancov pod väčšiu kontrolu politikov
- úradníkov bude možné vymeniť oveľa ľahšie ako doteraz – menšia ochrana úradníkov
- zmarenie snahy o budovanie odbornej a nestrannej štátnej správy
- môže to predstavovať v budúcnosti ďalšie náklady v prípade, že by dodatočnú kvalifikáciu úradníkov hradil štát
- de facto sa reforma štátnej správy vrátila na začiatok

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Viaceri odborníci sa zhodli, že problémom Úradu pre štátnu službu bolo skôr jeho fungovanie ako existencia, pričom podľa niektorých nie je Slovensko ešte dostatočne vyspelé na praktizovanie modelu, ktorý sa zrušením Úradu znovu zaviedol. Podľa jedného respondenta mal Úrad „šancu dlhodobo prispieť k profesionalizácii štátnej správy a vyššej kvalite ľudských zdrojov v nej.“ Podotkol, že „určite by sa tiež dalo časom dospieť k systému, ktorý dokáže zladiť potrebu ministra mať vlastných ľudí okolo seba a štátnej správy, ktorá rozhodnutia vykoná. Vo Veľkej Británii to má tradíciu, ale ani tá tradícia nevznikla za pár rokov. Ak bol problém v profesionalite, flexibilitate manažmentu Úradu, tak sa mal vymeniť. Ale problém bol podľa mňa aj v zákonom rámci, a to aj čo sa týka organizačnej štruktúry štátnej správy, a jednak vo výkone konkrétnych funkcií Úradom, napr. výberové konania (ich obsah a organizácia), ktoré svojou podstatou odpudzovali rozumných ľudí od kariéry v štátnej správe.“

Martin Krekáč: „Zrušenie Úradu bolo príliš radikálnym riešením, i keď Úrad nefungoval tak, ako by bolo treba. Najprv bolo treba zreformovať fungovanie Úradu, až potom sa prikláňať k takýmto radikálnym riešeniam.“

Juraj Lazový: „Napriek skutočnosti, že Úrad pravdepodobne nefungoval dostatočne efektívne, jeho zrušenie považujem za chybu. Riešením mala byť zmena podmienok jeho činnosti.“

Richard Ďurana: „Ako-taký tlak na efektivitu fungovania štátnej správy sa odstránil, čím sa uvoľňuje priestor pre politické nominácie namiesto výberu na základe odborných kritérií.“

Juraj Nemec: „Ak sme už Úrad zriadili, prečo ho po krátkom čase rušiť. Obdobné úrady vo svete fungujú, aj keď centralizovaný výber zamestnancov je už skôr minulosťou. Rozhodnutie považujem za čisto politické. Obsah fungovania úradu sa mohol prehodnotiť.“

Juraj Draxler: „Personálne riadenie štátnej správy na centrálnej úrovni potrebné je, tento úrad však v zásade nemal nijaké opodstatnenie. Ide o typický (nielen) slovenský problém – pracovať na konkrétnej problematike sa začína zriadením úradu. Namiesto toho, aby existoval jasný plán, ako štátnu službu riadiť, kde zriadenie nejakého kontrolného úradu by bolo iba vyvrcholením. Štátna služba potrebuje sprofesionalizovať. Výberové konania by mohli obsahovať všeobecné testy verbálnych a numerických zručností. Štátna služba potrebuje mať jasný plán kontinuálneho vzdelávania úradníkov, plán zlepšovania „štátnej kultúry“ (postupy pri rokovaní, práca s dokumentmi atď.), zavádzanie prirodzených manažérskych techník do svojej práce (strategické plánovanie, kontinuálna kontrola približovania sa k stanoveným cieľom atď.), možno určité mäkké kvóty pre prijímanie ľudí so zahraničnými skúsenosťami atď. Strategický plán však musí byť na prvom mieste, pred zriadením nejakého úradu. Zrušením úradu sa preto nič nestalo, druhá vec je, že sa tak mohlo stať profesionálnejšie (viď naťahovanie ohľadne toho, či miesto šéfa úradu bolo vlastne príslušnou normou zrušené alebo nie).“

Ladislav Balko: „Je paradox, že úrad zrušila tá vláda, resp. tie politické prúdy, ktoré jeho vznik iniciovali. Štátna definitíva sa dá budovať aj bez úradu. Stačí sa pozrieť na režim fungovania definitívy za prvej republiky. Personálny výkon štátnej správy sa nezmenil ani po vzniku Úradu.“

Nezastierajme si oči, že cez Úrad sa vždy nepresadili politické nominácie vhodných a žiadateľných persón. Presadili a Úrad bol len zdanie odpolitizovania štátnej správy. Bolo to len akoby dekorum. A potom štátny úradník je tvor nezničiteľný. Mám totiž skúsenosti, že drvivá väčšina štátnych úradníkov sa po prepustení po čase objaví na inom úrade. Skôr sa treba pozrieť na to, že Slovensko je naozaj premnožené úradníkmi a spravovanie štátu stojí ekonomicky činné subjekty, a to či už právnické osoby alebo občanov, platiace dane, zbytočne veľa prostriedkov."

Radoslav Štefančík: „Je otázne, či sa v štátnej službe ešte počas existencie Úradu pre štátnu službu rôznym obchádzaním platnej legislatívy nemohol zamestnať aj človek s politickým krytím a bez výberového konania. V takomto prípade by existencia úradu nemala zmysel. V krajinách západnej Európy sa na vykonávanie určitých funkcií v štátnej správe požaduje buď vzdelanie v príslušnom odbore (napr. v odbore verejná správa) alebo dlhoročná prax. V prípade konsolidovanej demokracie a vyspelej politickej kultúry by bol úrad zbytočným, pretože po zmenách vlády dochádza k politickým výmenám len v najvyšších štátnych funkciách. V prípade Slovenska zmena vlády po voľbách 2006 a dosadzovanie "vlastných" ľudí (hoci bez patričného vzdelania, resp. dostatočných pracovných skúseností) do rôznych funkcií v štátnej správe novou vládou garnitúrou však vyvolávajú otázky nad zrušením Úradu. V prípade jeho existencie by po každej zmene vlády zrejme nedochádzalo k tak drastickému výmene postov už aj na najnižších úrovniach štátnej správy, tak ako k tomu došlo po ostatných parlamentných voľbách."

Miroslav Siváček: „Pôvodne som považoval opatrenie za správne, avšak po voľbách sa ukázalo, že Úrad mohol zohrať určitú pozitívnu úlohu pri obhajobe záujmov štátnych zamestnancov proti politickým zásahom po voľbách."

Jozef Stránsky: „Súhlas s proponentmi. Výber kandidátov na kľúčové pozície bol vždy spolitizovaný a žiaden úrad to nikdy nezmenil a nezmení."

Martin Jaroš: „Úrad pre štátnu službu mi bol od začiatku podozrivý. Nepáči sa mi, aby pár úradníkov vyberalo iných úradníkov do rezortov, ktoré na to nemajú vplyv. Ministri by mali mať možnosť vybrať si podriadených, ktorým veria. Že u nás nefunguje politická kultúra a niekedy sa po voľbách obmieňajú kádre aj na úplne nízkych úrovniach, nemôže byť ospravedlnenie existencie takej inštitúcie. Dnešné personálne obsadenie na ministerstve financií je lastovička dokazujúca, že aj v tomto sa dokážu veci meniť, a že nie vždy politici prikrčia k čistkám len preto, lebo môžu."

Milan Velecký: „S trochou zveličenia: zrušenie akéhokoľvek úradu je dobrá správa pre občana. A najmä úradu, ktorého hlavné poslanie (odpolitizovanie verejnej správy a dôraz na jej profesionalizáciu) sa úspešne obchádzalo."

Robert Žitňanský: „Prvý krok na ceste ku kontraktovému systému byrokracie. Žiaľ, ďalšia premeškaná príležitosť. Ale správne rozhodnutie tak či tak. Žiadne definitívne a doživotné tabuľkové rasty platu v štátnej správe, ak má byť aspoň trochu užitočná pre občanov, nemajú miesto."

17. Zavedenie povinnosti zamestnávateľom platiť garančné poistenie vo výške 0,25% aj za osoby zamestnané na základe dohôd o vykonaní práce a o brigádnickej práci študentov (novela zákona o sociálnom poistení)

Primárny zdroj: Novela č. 310/2006 Z.z. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 21.4.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.8.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: zvýšiť ochranu práv zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa, aj čo sa týka pracovníkov zamestnaných "na dohodu"

Obsah opatrenia:

- s účinnosťou od 1.8.2006 musia zamestnávateľia platiť garančné poistenie vo výške 0,25% z odmeny už aj za osoby, ktoré u nich pracujú na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohody o vykonaní práce a dohody o brigádnickej práci študentov)
- doposiaľ za zamestnancov pracujúcich na základe týchto dohôd platil zamestnávateľ iba úrazové poistenie vo výške 0,8 % z odmeny za prácu

Hlasy proponentov:

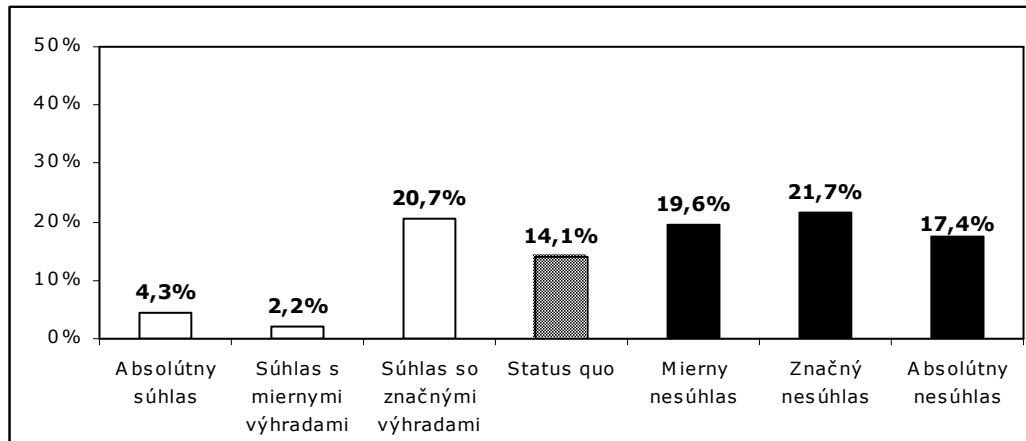
- vyššia ochrana "dohodárov" v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa – nárok na dávky garančného poistenia na úhradu sociálnych odvodov zamestnanca
- zrovnoprávnenie "dohodárov" so zamestnancami na riadny pracovný úväzok

Hlasy oponentov:

- cena práce sa zvýši - zvýši sa odvodové zaťaženie zamestnávateľov

- zníži sa miera udržania a tvorby nových pracovných miest pre "dohodárov", ktorými sú často študenti, dôchodcovia a matky – sociálne sa tváriace opatrenie, ktoré sa však môže obrátiť proti záujmu sociálne slabších vrstiev pracovať a zarábať peniaze
- aj relatívne nízky odvod zvýši administratívnu náročnosť účtovníctva zamestnávateľov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Jedná sa o transponovanie smernice EÚ do právneho poriadku SR. Negatívna stránka opatrenia je podľa mnohých odborníkov tá, že zvyšuje odvodové zaťaženie zamestnávateľov, čo môže spomaliť proces vytvárania nových pracovných miest pre tzv. dohodárov.

Ladislav Balko: „Nezmyselné opatrenie. Ak má zamestnávateľ problém, aj tak sú to dohodári, ktorí idú prví, a tak ich ochrana je aj zbytočná. V konečnom dôsledku je to proti dohodárom, lebo ak zamestnávateľia musia platiť za nich ďalší odvod, nebudú mať záujem ich zamestnávať.“

Richard Ďurana: „Pre takéto rozhodnutie neexistuje racionálny dôvod, keďže Fond garančného poistenia vyberá na odvodoch cca o 40% viac, ako vypláca, a slúži na krížové dotovanie dôchodkového fondu. Nevidím dôvod na ďalšie zvyšovanie odvodového zaťaženia, a tým de facto zvyšovania ceny práce.“

Martin Jaroš: „Jasné, ďalšie nenápadné zvyšovanie odvodov. Ďakujeme pekne!“

Radoslav Štefančík: „Znižovanie odvodov by malo byť dlhodobým zámerom vlády, nie zavádzanie nových odvodových povinností. Prijatým rozhodnutím sa tak zvyšuje cena práce, čo môže viesť k zníženiu zamestnanosti.“

Juraj Lazový: „Ide o opatrenie, ktoré znižuje flexibilitu na trhu práce. Myslím, že v prípadoch zamestnávania na základe dohôd by podmienky mali byť nastavené tak, aby zbytočne nezvyšovali cenu práce.“

Jozef Orgonáš: „Zhoršenie podmienok pre zamestnávanie, nižšia flexibilita na zamestnávanie pracovnej sily.“

Martin Krekáč: „Princípom dohody o vykonaní práce a brigádnickej práci študentov je čo najmenšie administratívne zaťaženie zamestnávateľa tak, aby sa oplátilo zamestnať študentov, dôchodcov či sociálne slabších občanov. Dodatočné administratívne zaťaženie preto nie je žiaduce, keďže môže obmedziť vznik pracovných miest na dohodu.“

Juraj Nemec: „Jedným z princípov zdanenia je jednoduchosť a nízke administratívne náklady, to sa tu nedodržiava. O tom, či sa skutočne zabezpečí nejaká reálna ochrana, je možné výrazne diskutovať.“

Eugen Jurzyca: „Garančné poistenie treba zrušiť. Kým však existuje, tak ho majú platiť všetci.“

Miroslav Siváček: „Súhlasím s tvrdením, že daňové zaťaženie znižuje záujem zamestnávateľa zamestnávať, ale ako pozitívum vidím snahu o vyrovnanie rozdielov medzi rôznymi typmi zamestnaneckého pomeru.“

Juraj Draxler: „Skôr nesúhlasím. Štát by sa mal snažiť zabrániť tomu, aby sa z práce na dohodu stal normálny nástroj zamestnávania ("reťazenie" zmlúv s jedným zamestnancom a podobne), ale určité zvýhodnenia tohto veľmi pružného zamestnávateľského nástroja by mali ostať.“

Jozef Stránsky: „Bolo to treba urobiť ďaleko skôr. Teraz treba odhaľovať najmä čiernu prácu najmä u študentov, ktorá sa po zavedení tejto povinnosti určite zvýšila.“

Jaroslav Vokoun: „My sa len veľmi bojíme, ako sa zvýši cena práce. Ved' sme na chvoste Európy. Ten, kto má takéto obavy, mal by za svojim menom v zátvorke uvádzať svoj priemerný mesačný

príjem, aby bolo jasné, s akou silou argumentu máme do činenia. Myslím si, že toto opatrenie bolo dobre pripravené a reagovalo na stav vecí."

18. Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie

Primárny zdroj: Vyhláška Ministerstva zdravotníctva (MZ) SR č. 239/2006 Z.z. o podrobnostiach o vykazovaní preddavkov na poistné na verejné zdravotné poistenie, o ročnom zúčtovaní poistného a povinnostiach pri ročnom zúčtovaní poistného a o vzoroch tlačív ročného zúčtovania poistného na verejné zdravotné poistenie

Stav opatrenia v legislatívnom procese: vyhlášku schválilo MZ SR 4.4.2006; účinnosť od: 27.4.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva SR

Zámer opatrenia: zistiť, koľko, kde a akých poistencov existuje, kto je poistencom štátu a ako dlho ním bol a tiež snaha predísť únikom pri uhrádzaní odvodov do zdravotného poistenia; úlohou ročného zúčtovania je vypočítať poistné za celý kalendárny rok a porovnať ho so skutočne (ne)odvedenými preddavkami

Obsah opatrenia:

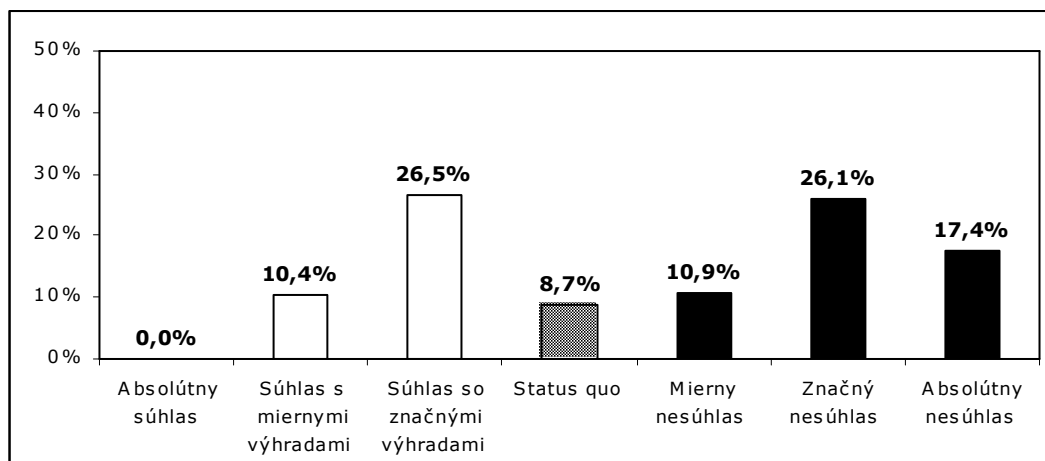
- ustanovená povinnosť platiteľov zdravotného poistenia podávať ročné zúčtovanie zdravotného poistenia (porovnanie súčtu odvedených preddavkov s vypočítaným skutočným poistným za celý rok) vyplnením príslušného tlačiva, odoslaním ho do zdravotnej poisťovne a zaplatiť nedoplatok, resp. požiadať o prípadný preplatok
- približne 80% povinných osôb vykonalo ročné zúčtovanie zdravotných odvodov, pričom chybovosť pri vypíňaní tlačív bola v priemere asi 15%
- odhadované nedoplatky u platiteľov poistného - okolo 1 mld. Sk, preplatky - 265 mil. Sk

Hlasy proponentov:

- predišlo sa únikom pri uhrádzaní odvodov do zdravotného poistenia tým, že sa platí poistné za súhrnný príjem za celý rok
- príprava pre zjednodušenie celého procesu, ku ktorému by sa mohlo dospieť vtedy, ak by sa daň, zdravotné a sociálne poistenie vypočítavali z jedného vymeriavacieho základu
- zistil sa tým reálny počet poistencov štátu
- pozitívom je stanovenie stropu odvedeného zdravotného poistenia a systém vracania preplatkov pre zamestnancov a zamestnávateľov, ktorí odvedli na zdravotnom poistení viac, ako bol stanovený strop
- možnosť podať ročné zúčtovanie zdravotného poistenia elektronicky

Hlasy oponentov:

- veľmi komplikovaný, neprehľadný, byrokratický systém ročného zúčtovania zdravotných odvodov
- nejasná vyhláška s obsahovými rôznymi 13 typmi tlačív - samotné zdravotné poisťovne mali problém s priradením správneho typu formuláru niektorým poistencom
- pre zamestnávateľa sú s ročným zúčtovaním spojené zvýšené náklady - vyplňovanie formulárov neúmerne zaťažuje mzdové účtovníctvo firiem
- zdravotné poisťovne neboli schopné spracovať a overiť si množstvo údajov poistencov a zamestnávateľov
- predpokladané náklady na zavedenie zúčtovania poistného boli vysoké
- v čase odovzdávania zúčtovaní sa len "dolaďovali" pokyny k zúčtovaniu - neskoré schválenie vyhlášky, ktorá obsahovala vzory tlačív na ročné zúčtovanie, spôsobilo chaos
- v roku 2005 platila jedna verzia pravidiel na zúčtovanie do konca augusta a druhá následne do konca roka, čo spôsobovalo komplikácie pri zúčtovaní
- nesystémové opatrenie, ktoré zvýšilo administratívne zaťaženie a slúžilo len na navrhovanie prostriedkov do verejného zdravotného systému, viedlo k zvyšovaniu odvodového zaťaženia zamestnávateľov a zamestnancov, a preto by táto zákonná povinnosť mala byť zrušená
- ročné zúčtovanie zdravotných odvodov sa malo začať uplatňovať až vtedy, kedy by to bolo poriadne organizačne pripravené

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Výrazná väčšina hodnotiacich odborníkov kritizovala nevládnutú administratívnu stránku ročného zúčtovania, ktorá komplikovala situáciu tak zamestnaným, ako aj zamestnávateľom. Jeden respondent sumarizoval, „že náklady a prínosy opatrenia sa navzájom vyvažujú“. Medzi náklady zaradil „dodatčnú regulačnú ťarchu na súkromný sektor. Zvýšením efektivity výberu poistného zase prichádzajú do zdravotníctva nové peniaze. Zároveň však ide o zvýšenie odvodového zaťaženia hlavne pre vyššie príjmové skupiny, pričom protiargument by mohol byť o progresívite financovania zdravotníctva, sociálnej nespravodlivosti daňových únikov alebo zvýšení efektivity verejných služieb. Možno bolo lepšie počkať, znížiť regulačný chaos dôkladnejšou prípravou a zaviesť zúčtovanie spolu s komplexnou reformou výberu daní a poistného.“

Martin Krekáč: „Toto opatrenie zaviedlo príliš komplikovaný byrokratický proces. Opatrenie by mohlo mať zmysel vtedy, ak by sa napríklad systémovo zlúčilo vyberanie daní, odvodov a pod. pod jednu strechu, čím by sa zjednodušil v súčasnosti komplikovaný byrokratický proces pre občanov a podnikateľov.“

Ludvík Posolda: „Exemplárny príklad byrokracie a šikanovania občana úradmi.“

Radoslav Štefančík: „Prijaté rozhodnutie vyvolalo chaos medzi poistencami. Vnímal som ho ako šikanovanie občanov zo strany štátnych úradov. Domnievam sa, že štátne úrady v tomto prípade úplne zlyhali. Na zúčtovanie neboli dostatočne pripravené ani úrady ani občania. Občanov však ospravedlňuje absolútne komplikovaný systém, ktorý im štát pripravil.“

Juraj Lazový: „Išlo o veľmi zle pripravenú akciu, ktorá v prípade roku 2006 s veľkou pravdepodobnosťou nespĺnila svoj účel (zaviesť do systému väčší poriadok a zabezpečiť viac zdrojov pre zdravotníctvo). Neviem posúdiť, či je vôbec systém ročného zúčtovania potrebný alebo nie (samozrejme za predpokladu, že by išlo o funkčný a nekomplikovaný systém).“

Milan Velecký: „Administratívne nákladný a drahý spôsob, ako zamedziť špekuláciám. Čo tak jednoduchšie riešenie: zrušiť maximálny vymeriavací základ pre výpočet poistného? Potom bude jedno, že špekulant bude 11 mesiacov v roku zarábať minimálnu mzdu a v decembri si vyplatí 1 mil. Sk, zaplatil by rovnaké odvody, ako keby si tieto peniaze rozdelil do vyrovnaných mesačných príjmov. Aj bez komplikovaného zúčtovania, ktorého spracovanie a kontrola stojí poisťovne nemalé peniaze.“

Juraj Nemeč: „Administratívne a vyvolané náklady boli určite vyššie ako príjem. Principiálne áno, ale nie týmto spôsobom!“

Miroslav Siváček: „V zásade správne rozhodnutie postaviť zúčtovanie poistného na ročnej báze bolo devalvované administratívnou náročnosťou celého úkonu.“

Richard Ďurana: „Napriek pochopiteľnému zámeru tohto opatrenia bola jeho realizácia nevládnutá a pre poistencov predstavovala výrazný časový náklad.“

Robert Žitňanský: „Vecne správne opatrenie, realizácia však príšerne organizovaná. Zmätočné, zložité, nejasné, chyby robili ešte aj zdravotné poisťovne.“

Martin Jaroš: „Administratívna obluda. V princípe mi zúčtovanie nevedí, ale to ako bolo pripravené, resp. nepripravené, bola ukážka nekompetentnosti. Neustále odklady, neskorá vyhláška, právna neistota, chaos, bordel. A tento rok to isté.“

Jaroslav Vokoun: „Za tú miliardu sa oplatí niečo spraviť. Zvolilo sa však nešťastné riešenie. Takéto rozhodnutia musia byť konzultované s podnikateľmi – nie to, či sú za, ale aké riešenie by bolo efektívne pre obe strany súčasne.“

Juraj Draxler: „Skôr áno, otázne je, či je dobre nastavená administratívna stránka veci.“

Ladislav Balko: „S opatrením možno vysloviť súhlas. Zavádza do systému zdravotných odvodov spravodlivosť aj v tom, že ak má niekto viac pracovných pomerov, z ktorých odvody presahujú maximálnu hranicu, tak sa mu peniaze vrátia. Iná vec je, či by sa to nemalo robiť automaticky, veď každá zdravotná poisťovňa vie, za koho a koľko odvodov dostala, a ak to prekročilo maximálnu sumu, je problém prostriedky vrátiť poistencovi? Rozhodne zámer dobrý, realizácia krivajúca – zatažuje mzdové účtovníčky, ktoré robia duplicitnú robotu a v prípade ročných zúčtovaní majú zbytočnú nárazovú prácu, ktorej by ich zdravotná poisťovňa mohla ušetriť.“

Eugen Jurzyca: „Je to obmedzenie špekulácie.“

19. Nevymenovanie Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska prezidentom SR pre údajné nespĺnenie podmienky dostatočných odborných vedomostí a skúseností

Primárny zdroj: Stanovisko prezidenta SR k nevymenovaniu Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska

Stav opatrenia v legislatívnom procese: prezident SR nevymenoval dňa 6.6.2006 Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska (NBS)

Navrhovateľ: prezident SR

Zámer opatrenia: nevymenovanie V. Tvarošku za viceguvernéra NBS kvôli nespĺneniu zákonného predpokladu náležitých odborných vedomostí a skúseností v menovej oblasti alebo v oblasti finančnictva

Obsah opatrenia:

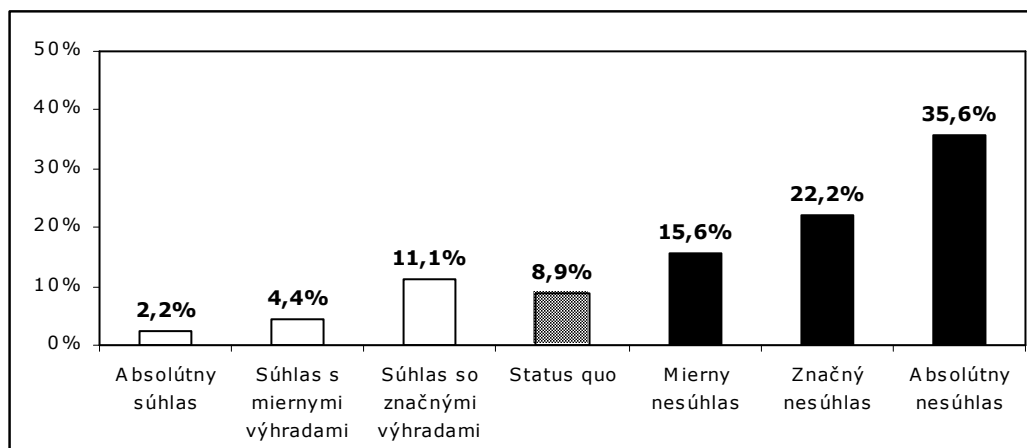
- prezident SR nevymenoval Ing. Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra centrálnej banky s odôvodnením, že nespĺňa zákonom ustanovené predpoklady k výkonu tejto funkcie
- podľa platného zákona o NBS môže byť za viceguvernéra vymenovaná fyzická osoba s vysokoškolským vzdelaním univerzitného zamerania a s najmenej 5 rokmi praxe v riadiacej, vedeckej alebo pedagogickej funkcii v menovej oblasti alebo v oblasti finančnictva
- podľa prezidenta nebolo možné zo získaných právne relevantných podkladov vyvodiť záver o splnení zákonného predpokladu o náležitých odborných vedomostiach a skúsenostiach V. Tvarošku, pokiaľ ide o splnenie najmenej 5 rokov praxe v riadiacej, vedeckej alebo pedagogickej funkcii v menovej oblasti alebo v oblasti finančnictva
- vládný návrh na vymenovanie vtedajšieho štátneho tajomníka Ministerstva financií SR za viceguvernéra NBS schválila ešte predtým NR SR

Hlasy proponentov:

- V. Tvaroška nespĺňal zákonom stanovené podmienky na výkon funkcie viceguvernéra
- Tvaroška by nebol po odbornej a skúsenostnej stránke schopný vykonávať post viceguvernéra NBS
- výber Tvarošku na post viceguvernéra bol politicky motivovaný

Hlasy oponentov:

- rozhodnutie prezidenta bolo politickým rozhodnutím bez prihliadnutia na nesporné kvality uchádzača o post viceguvernéra
- prekročenie ústavných právomocí prezidenta
- zvýšený politický tlak by mohol ohroziť kredibilitu NBS v očiach zahraničných investorov a obmedziť jej nezávislosť
- V. Tvaroška spĺňal zákonom stanovené predpoklady na výkon funkcie
- Tvaroška požíva rešpekt u domácej, ako aj u odbornej verejnosti
- dlhý čas neobsadený post viceguvernéra NBS negatívne ovplyvňuje činnosť centrálnej banky, najmä aktivity smerujúce k zavedeniu eura

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Dlho trvajúce neobsadenie pozície viceguvernéra Národnej banky Slovenska (NBS) považovala odborná verejnosť za vážny problém, ktorý komplikuje prácu NBS v období príprav prechodu SR na euro. Značná časť odbornej hodnotiacej komisie vnímala krok prezidenta SR Ivana Gašparoviča, ktorý odmietol vymenovať Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra NBS, ako politicky motivované rozhodnutie nerešpektujúce kvalifikáciu a kredit V. Tvarošku u odbornej verejnosti.

Richard Ďurana: „Ide o rýdzo politické rozhodnutie, ktoré nie je postavené na odborných kritériách.“

Miroslav Siváček: „Politické rozhodnutie, ktoré obmedzilo akcieschopnosť NBS.“

Radoslav Štefančík: „Prezident nemal právo skúmať, či kandidát spĺňa alebo nespĺňa podmienky, prezident mal kandidáta navrhnutého vládou a schváleného v NR SR vymenovať. Prezident sa tak zapojil do koalíčno-opozičných bojov a svojim konaním vrhol svetlo na nezávislosť svojho úradu. Zo strany prezidenta tak išlo výlučne o politické rozhodnutie, pri ktorom jednoznačne vystúpil proti vtedajšej vládnej garnitúre.“

Martin Krekáč: „Vzhľadom na to, že V. Tvaroška získal podporu v parlamente, považujem rozhodnutie prezidenta I. Gašparoviča za neštandardné. NBS je dôležitá inštitúcia s vysokou kredibilitou a neobsadenie postu viceguvernéra mohlo zneistiť trhy.“

Milan Velecký: „Podľa môjho názoru prezident prekročil svoje právomoci. Vláda predsa aj na základe výhrady prezidenta doložila, že parlamentom schválený kandidát spĺňa zákonné podmienky. Napriek tomu prezident trval na tom, že podľa neho nespĺňa. Pri takomto chápaní právomoci prezidenta by sa zásadným spôsobom rozšírili kompetencie prezidenta – fakticky by mohol čokoľvek blokať.“

Martin Jaroš: „Absolútne zlyhanie prezidenta ako nezávislej hlavy štátu. Síce tvrdil, že sa rozhodoval sám, ale bohužiaľ bolo vidno, ako si necháva dávať rozumy zo Smeru. Ak sa chcel Gašparovič vyjadriť negatívne, mal to urobiť hneď a nenaťahovať čas. Tiež je zvrhlé, že nová vláda chce stiahnuť podnet z Ústavného súdu SR, takže ak jej súd vyhovie, tak sa nedozvieme, kam vlastne prezidentské právomoci siahajú.“

Robert Žitňanský: „Hanebné rozhodnutie prezidenta, bez zrozumiteľných argumentov, intrigánsky. Existuje dôvodné podozrenie, že na rozhodovanie hlavy štátu o viceguvernérovi mali vplyv (alebo sa oň snažili) politici Smeru. Prezident konal prinajmenšom na hrane ústavy a Ficova vláda stiahla podanie, aby to Ústavný súd posúdil.“

Juraj Nemeč: „Jedná sa dominantne o politikum.“

Jozef Orgonáš: „Hanba, nie je možné, aby vysokokvalifikovaný človek nebol využitý na správnom mieste.“

Eugen Jurzyca: „Nesprávne rozhodnutie. Tvaroška dokázal, že je schopný. Určite to dokáže znova, hoci nie v NBS. Ukazuje sa však, že NBS v najväčšej výzve obstojí, takže možno je pre spoločnosť nakoniec aj dobré, že Tvaroška bude užitočný niekde inde.“

Juraj Draxler: „Navrhnutie Vladimíra Tvarošku vnímam skôr ako "odmenu" zo strany ministra financií za Tvaroškove služby na poste štátneho tajomníka. Otázka odborných vedomostí a skúseností je dosť komplikovaná. Tvaroška nemá skúsenosti z bankového prostredia, ani nie je považovaný za monetárneho odborníka, pri nejasnosti zákona si preto prezident zrejme mohol dovoliť vyložiť príslušné minimálne obdobie po svojom. Na druhej strane by Tvaroška mohol byť prínosom v komunikácii s Európskou centrálnou bankou a inými dôležitými zahraničnými inštitúciami. Ťažko sa jednoznačne postaviť na jednu alebo druhú stranu.“

Jaroslav Vokoun: „Pravidlá sú také, aby sa dodržovali. Takže načo sú pravidlá? Na to niekedy doplatí aj dobrá vec. V každom prípade, každý sme nahraditeľný.“

Ladislav Balko: „Ak má zákon platiť, tak vždy a bez výhrady. A v zákone NBS je to stanovené jasne. Aj s presným počtom rokov plnenia odbornej spôsobilosti. Aj keď si pána Tvarošku vážim, litera zákona nepustí a to, že bol koordinátorom poradcov podpredsedu vlády, naozaj nie je výkon riadiacej funkcie v oblasti financií a meny. Takúto riadiacu funkciu robil len ako štátny tajomník. A tam to požadované obdobie nebol. Ani predtým nebol v žiadnej banke, ani v inej finančnej inštitúcii ani na inom podobnom riadiacom poste. A ani jeho publicistická práca nenahrádza pedagogickú činnosť tak, ako to alternatívne vyžaduje zákon. Ak sa to chcelo takto riešiť, malo sa to zákonne upraviť. A teda ak vláda rátala s pánom Tvaroškom na viceguvernérsky post, mala novelizovať napr. zákon tak, aby tam nebola uvedená len oblasť finančnictva a meny, ale napr. pôsobenie "v ekonomickej oblasti". Aj keď sa všeobecne táto nominácia čakala, tiež som si neuvedomoval v tom čase ani neočakával, že prezident môže namietať nesplnenie zákona. V súvislosti s atakmi na prezidentovo rozhodnutie si myslím, že prezident by nemal byť len "podpisovačom" niekoho rozhodnutí, ale ako hlava štátu musí aj strážiť dodržiavanie zákonov. Iná vec je, že na Slovensku sme v tomto prípade, teda pri nomináciách do Bankovej rady príliš rigorózní. V niektorých krajinách takýto striktný predpoklad odbornej spôsobilosti vôbec nie je vyžadovaný a je to ponechané na vládny výber, pretože centrálna banka je naozaj, či už niekto so mnou súhlasí alebo nie, len a len vládna agentúra s rôznou mierou autonómie, na ktorú exekutívny orgán štátu zodpovedajúci za výkon v oblasti financií a meny, a to je všade ministerstvo financií, prenáša zákonom kompetencie v oblasti meny a niekde aj v oblasti poskytovania úverov vláde. A aj keď je centrálna banka zodpovedná za výkon menovej politiky, vláda má tú exekutívnu zodpovednosť za situáciu v tejto oblasti. Takže ten, kto sa "sekol" nebol prezident, ale vláda, ktorá má prioritne hľadiť v takýchto prípadoch na dodržanie zákona. Alebo mala v predstihu znovelizovať v tomto smere zákon.“

Jozef Stránsky: „Správne uplatnené právo prezidenta.“

HODNOTENIE VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH A SOCIÁLNYCH OPATRENÍ 2. POLROKA 2006

(Pozn.: Hodnotenie opatrení má charakter osobného postoja členov hodnotiacej komisie HESO a nemusí zodpovedať názorovej línii INEKO ani názorovým líniam organizácií, v ktorých hodnotiaci odborníci pôsobia.)

HESO – Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení – 2. polrok 2006					
1.	Opatrenia zoradené podľa HESO-Ratingu (prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)	HESO-RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti	Strana v publikácii
		[-300;300]	[-3 ; 3]	%	
1.	Tender a pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi - Telefónica O2 Slovakia	83,1	1,84	45,1	str. 51
2.	Udelenie pokuty Protimonopolným úradom SR stavebným firmám za cenový kartel pri tendri na výstavbu časti diaľnice vo výške 1,35 mld. Sk a 5-ročného zákazu účasti na verejných tendroch Úradom pre verejné obstarávanie	61,4	1,63	37,8	str. 53
3.	Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska v júli o 0,5%-uálneho bodu a v septembri o 0,25-uálneho bodu (základná úroková sadzba - 4,75% s účinnosťou od 27. septembra 2006)	56,2	1,15	49,0	str. 54
4.	Spätné doplácanie súm už priznaných invalidných dôchodkov odňatých v rokoch 2004-2006 pri prísnejšom posudzovaní invalidity (novela zákona o sociálnom poistení)	31,8	0,90	35,1	str. 56
5.	Štátny rozpočet na rok 2007 (schodok štátneho rozpočtu - 38,4 mld. Sk; deficit verejných financií - 2,9% HDP)	19,6	0,27	73,4	str. 57
6.	Zmeny regulovaných cien energií a vody pre domácnosti (od 1.11.2006: plyn +4,26%; od 1.1.2007: plyn -4,04%, voda -4,1%, elektrina a teplo bez zmeny)	2,5	0,05	50,1	str. 59
7.	Presun financovania neštátnych základných umeleckých škôl a školských zariadení zo štátu na samosprávu (financované z nezmeneného podielu výnosu dane z príjmov určeného pre samosprávu; počas 3 rokov zákonom garantovaných minimálne 90% prostriedkov z výnosu dane pre neštátne zariadenia)	2,1	0,07	29,0	str. 61
8.	Zavedenie príplatku k príspevku pri narodení (len prvého) dieťaťa vo výške 11 000 Sk (spolu s príspevkom - 15 460 Sk)	-3,2	-0,09	34,7	str. 63
9.	Posilnenie vplyvu nadmorskej výšky pri výpočte podielu obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb (vyššie položené obce získajú viac peňazí na úkor nižšie položených; novela nariadenia o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve)	-5,8	-0,21	27,2	str. 64
10.	Zvýšenie sadzby poistného na zdravotné poistenie za tzv. poistencov štátu zo 4% na 5% počas prvých 4 mesiacov 2007; posunutie termínov ročného zúčtovania zdravotných odvodov v roku 2007 (novela zákona o zdravotnom poistení)	-9,3	-0,24	39,1	str. 66
11.	Zavedenie štátnej bonifikácie hypotekárnych úverov pre mladých ľudí do 35 rokov s nie výrazne nadpriemerným príjmom (v roku 2007 - 1,5%; novela zákona o bankách)	-17,1	-0,53	32,1	str. 68

12.	Zavedenie poplatku vo výške 500 Sk za prestup sporiteľa z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej, povinnosť požiadať Sociálnu poisťovňu o vydanie akceptačného listu; zavedenie limitu na výdavky DSS na reklamu a na uzatváranie zmlúv (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)	-19,3	-0,55	35,3	str. 70
13.	Povinnosť chovateľa nahlásiť veterinárnej a potravinovej správe konanie domácej zabíjačky ošípaných alebo hovädzieho dobytku a odovzdať vzorku na laboratórne vyšetrenie (zákon o veterinárnej starostlivosti)	-20,4	-1,09	18,8	str. 71
14.	Rozhodnutie Protimonopolného úradu SR o nepovolení koncentrácie bratislavského letiska s letiskom Wien-Schwechat	-24,4	-0,52	46,6	str. 73
15.	Obmedzenie poukazovania 2% zo zaplatenej dane z príjmov na verejnoprospešné účely (vylúčenie ľudskoprávných a environmentálnych neziskových organizácií z daňovej asignácie, zvýšenie minimálnej sumy na poukazanie 2% u fyzických osôb z 20 Sk na 100 Sk, zrušenie nezdaňovania príjmov do 300-tis. Sk plynúcich z iných ako hlavných činností neziskových organizácií; 2 novely zákona o dani z príjmov)	-40,8	-1,05	38,9	str. 75
16.	Udelenie investičných stimulov vo výške 12,7 mld. Sk pre takmer 50 firiem od augusta 2006 do marca 2007 (odklon od preferencie regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti)	-45,6	-1,00	45,6	str. 77
17.	Zvýšenie minimálnej mzdy na 7 600 Sk (o 10,1%, resp. o 700 Sk)	-50,2	-1,19	42,3	str. 79
18.	Zavedenie poskytovania každoročného vianočného príspevku pre dôchodcov diferencovane v závislosti od výšky dôchodku (2 000 Sk pre poberateľov dôchodku do 3 455 Sk, 1 750 Sk pre dôchodcov s dôchodkom v pásme 3 456 Sk - 6 910 Sk a 1 500 Sk pre dôchodcov v pásme 6 911 Sk - 10 365 Sk)	-52,5	-1,52	34,5	str. 81
19.	Zavedenie tzv. miliónárskej dane (postupné znižovanie nezdaniteľného minima od hrubého mesačného príjmu 47 571 Sk až po príjem 79 952 Sk, kedy sa nezdaniteľné minimum ruší)	-56,3	-1,48	38,1	str. 83
20.	Zavedenie zníženej sadzby DPH na lieky a niektoré zdravotnícke pomôcky vo výške 10%	-59,0	-1,37	43,0	str. 85
21.	Rozhodnutie vlády SR o vypovedaní privatizačnej zmluvy s konzorciom TwoOne (letisko Wien-Schwechat / Penta) a nepokračovaní v privatizácii bratislavského letiska v poradí s druhým uchádzačom tendra (konzorcium Abertis / J&T)	-71,8	-1,52	47,1	str. 87
22.	Predĺženie termínu na ukončenie transformácie štátnych zdravotníckych zariadení a zavedenie ochrany štátnych, krajských, obecných a transformovaných neziskových zdravotníckych zariadení pred exekúciami do konca roku 2007 (novela zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti)	-72,9	-1,40	51,9	str. 89
23.	Umožnenie vláde odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z akýchkoľvek dôvodov (novela zákona o zdravotných poisťovniach a dohlade nad zdravotnou starostlivosťou)	-74,2	-1,98	37,5	str. 90

24.	Zrušenie niektorých paušálnych poplatkov pacientov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (zrušené 20 Sk za návštevu ambulancie a 50 Sk za pobyt v nemocnici; znížený poplatok za recept (z 20 Sk na 5 Sk); ponechané poplatky za návštevu pohotovosti, kúpeľov a zdravotnícku dopravu)	-94,1	-1,85	50,8	str. 92
25.	Programové vyhlásenie vlády SR (na obdobie rokov 2006 - 2010)	-94,6	-1,25	75,7	str. 94
	HESO-Rating / Miera súhlasu / Dôležitosť 2. polroka 2006	-22,2	-0,52	42,3	

1. Tender a pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi - Telefónica O2 Slovakia

Primárny zdroj: Rozhodnutie Telekomunikačného úradu SR č. 5701/10/06

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 25.8.2006 Telekomunikačným úradom SR; účinnosť od: 7.9.2006

Navrhovateľ: Telekomunikačný úrad (TÚ) SR

Zámer opatrenia: rozvoj konkurenčného prostredia na telekomunikačnom trhu v SR

Obsah opatrenia:

- Telekomunikačný úrad SR vydal povolenie pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. na základe uskutočnenia výberového konania
- tendra sa zúčastnili 3 spoločnosti - mobilkom austria, AG, konzorcium B Four, a.s. (investičná skupina Penta a české Radiokomunikace) a Telefónica O2 Slovakia, s.r.o.
- kritériá TÚ SR na výber víťaza tendra:
 - príspevok účastníka k posilneniu konkurenčného trhu v oblasti elektronických komunikácií - 50%-ná váha
 - pripravenosť a časová postupnosť budovania siete a poskytovania služieb - 20%-ná váha
 - skúsenosti účastníka s poskytovaním elektronických komunikačných služieb - 15%-ná váha
 - rozsah služieb poskytovaných vo frekvenčných blokoch podľa výzvy - 10%-ná váha
 - ponúknutá suma za licenciu (min. 100 mil. Sk) - 5%-ná váha
- cenové ponuky za licenciu: B Four - 400 mil. Sk, mobilkom austria - 250 mil. Sk, Telefónica O2 - 150 mil. Sk
- konečné poradie podľa 9-člennej výberovej komisie (členov vymenoval predseda TÚ SR) zo dňa 2.8.2006:
 1. Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., 2. mobilkom austria, AG, 3. B Four, a.s.
- povolenie (licencia) bolo vydané TÚ SR na 20 rokov na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby a verejných dátových a multimedialných služieb vo verejnej elektronickej komunikačnej sieti GSM a UMTS
- záväzky spoločnosti Telefónica O2 Slovakia:
 - spustiť vlastnú mobilnú sieť GSM do 6 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti povolenia a do 12 mesiacov mobilnú sieť UMTS (3G)
 - uviesť do prevádzky 400 základňových staníc GSM do 12 mesiacov a 800 staníc do 24 mesiacov
 - do 12 mesiacov dosiahnuť 12%-né pokrytie populácie vlastnou sieťou a do 24 mesiacov 45%-né
- Telefónica O2 začala pôsobiť na trhu v SR formou národného roamingu po dohode so spoločnosťou T-Mobile Slovensko
- porazení uchádzači podali sťažnosť na Generálnu prokuratúru, resp. Európsku komisiu vo veci priebehu tendra

Hlasy proponentov:

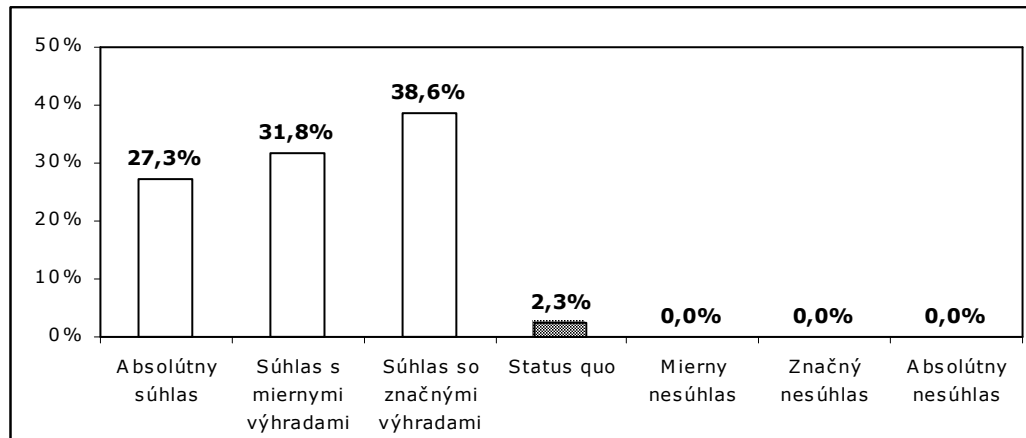
- zvýši sa konkurencia na telekomunikačnom trhu v SR, čo so sebou prinesie tlak na znižovanie cien domácich hovorov a hovorov do zahraničia, ako aj skvalitnenie služieb a investície do inovácií v celom sektore
- väčší výber pre spotrebiteľov
- tender vyhrala silná, medzinárodne etablovaná spoločnosť, čo dáva záruku rozvoja ponúkaných služieb
- tender prebehol v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách – ten nestanovuje presný čas menovania jednotlivých členov výberovej komisie ani ich presný počet – dôležité je, že komisia bola vytvorená pred otvorením obálok s ponukami uchádzačov; podľa zákona nemusia byť k vopred určeným hodnotiacim kritériám priradené aj ich váhy - váhy hodnotiacich kritérií neurčovala komisia, ale TÚ SR, ktorý ich dal výberovej komisii k dispozícii ešte pred otvorením obálok

Hlasy oponentov:

- neúspešní uchádzači namietali netransparentnosť tendra, vypísaných kritérií, ako aj zásahov do priebehu súťaže, ďalej že výberové konanie sa neuskutočnilo v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách – v priebehu tendra prišlo k rozšíreniu počtu členov z 5 na 9; kritizovali tiež, že v komisii sedeli ľudia s nepriamym napojením na víťaza tendra - Telefónicu O2
- porušený princíp objektívnosti a transparentnosti, pretože váhy hodnotiacich kritérií stanovil TÚ SR až po podaní a otvorení ponúk - neprimerane široký priestor pre výberovú komisiu, ktorá mohla kritériá po prijatí ponúk prispôsobiť "na mieru víťaza" (*pozn.: tvrdenia neúspešných uchádzačov*)
- vyhrala ponuka s najnižšou sumou, pričom váha kritéria ponúkanej ceny bola príliš nízka (5%)

- plnenie kritéria "prispenie účastníka k posilneniu konkurenčného trhu v oblasti elektronických komunikácií", ktorému bola prisúdená najvyššia váha (50%), sa nedá dostatočne zmerať, pričom k posilneniu konkurencie by došlo už samotným príchodom ktoréhokoľvek tretieho operátora
- tretí mobilný operátor mal prísť skôr (koncom 90-tych rokov), teraz je trh v SR obsadený dvomi silnými hráčmi a je nasýtený, pričom aj európsky mobilný trh je konsolidovaný a saturovaný, a teda veľkí mobilní hráči nemajú veľa prostriedkov na expandovanie na nové trhy, musia si skôr udržiavať svoje už získané pozície

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Úspešný štart nového mobilného operátora dokázal nesprávny odhad bývalého ministra Dzurindovej vlády G. Palacku, podľa ktorého bol slovenský trh pre ďalšieho operátora nevyhovujúci. Nový operátor dnes poskytuje svoje služby, má nových zákazníkov, vytvoril zdravšie prostredie na trhu poskytovateľov tel. služieb a spätne tak postavil bývalého ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií do tieňa podozrenia z nekalých praktík v rozhodovaní o pridelení resp. nepridelení licencie novému operátorovi.“

Miroslav Siváček: „Teraz už vieme, že tretí operátor rozhybal trh. Preto bol tender prínosom.“

Jozef Orgonáš: „Konečne. Dvomi dominantným hráčom, ktorí si silou-mocou chránia svoje teritórium, logicky, bolo treba klepnúť po prstoch, pretože ceny boli neúnosné a služby sa zlepšovali iba veľmi pomaly.“

Adrián Ďurček: „Myslím si, že to slúžilo k vylepšeniu konkurenčného prostredia.“

Jaroslav Vokoun: „Pre spotrebiteľov je dôležité, že je tu tretí operátor. Problémy okolo tendra sú známe len účastníkom, tak nech si to oni vyriešia.“

Juraj Nemeč: „Ďalší operátor bol potrebný, deregulácia trhu a konkurencia je základným princípom telekomunikačnej politiky EÚ. A dúfam, že tender bude čistý, by bolo dosť naivné...“

František Okruhlica: „Ťažko hodnotiť korektnosť priebehu tendra. Pozitívnym výsledkom je príchod tretieho operátora pre konkurenčné prostredie.“

Vladimír Benč: „Bol by som rád, keby sa úplne liberalizoval trh, t.j. aby neboli žiadne licencie. Preto vpustenie ďalšieho operátora na trh vnímam pozitívne a dúfam, že prídu ďalší. Ako problém však vnímam pôsob, akým to bolo urobené, a to jednak pre malú transparentnosť tendra a podľa mňa aj kvôli zle zadaným podmienkam tendra.“

Richard Ďurana: „Kritériá pri tendri boli nastavené subjektívne, jediným kritériom mala byť cena.“

Ladislav Balko: „Rozširuje sa tak želaná konkurencia v telekomunikačných službách. Otázne ale je, či na malom slovenskom trhu ešte nájde priestor na uplatnenie. Otázne je aj vytvorenie konkurenčnejšieho prostredia. V podstate aj doterajší operátori ponúkajú služby v takmer rovnakej cenovej úrovni, a teda akoby konali v duchu tichých kartelových dohôd. Zlepšenie konkurenčného prostredia cítiť málo.“

2. Udelenie pokuty Protimonopolným úradom SR stavebným firmám za cenový kartel pri tendri na výstavbu časti diaľnice vo výške 1,35 mld. Sk a 5-ročného zákazu účasti na verejných tendroch Úradom pre verejné

Primárny zdroj: a) Rozhodnutie Protimonopolného úradu SR 2006/KH/R/2/116
b) metodické usmernenie Úradu pre verejné obstarávanie

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené a) 16.10.2006, b) 27.11.2006; účinnosť od: a) 6.11.2006, b) 27.11.2006, resp. jún 2004

Navrhovateľ: Protimonopolný úrad (PMÚ) SR, Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO)

Zámer opatrenia: sankcionovať porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže

Obsah opatrenia:

- Rada PMÚ SR ako druhostupňový odvolací orgán udelila rekordnú pokutu vo výške 1,35 mld. Sk za kartel (dohodu obmedzujúcu hospodársku súťaž) pre stavebné firmy: Skanska DS, a.s. (ČR) (2,5% z obratu firmy, čo predstavuje 270,5 mil. Sk), Inžinierske stavby, a.s. (2,5% z obratu = 91 mil. Sk), Strabag, a.s. (ČR) (2% = 368 mil. Sk), Doprastav, a.s. (2% = 198 mil. Sk), Betamont, s.r.o. (1% = 4 mil. Sk) a Mota - Engil, S.A. (Portugalsko) (1% = 418 mil. Sk), ktoré vopred koordinovali svoje správanie vo verejnej súťaži Slovenskej správy ciest na dodávku stavebných prác pri realizácii stavby prvého úseku diaľnice D1 Mengusovce – Jánovce, pričom podľa názoru Rady PMÚ SR bola zodpovednosť jednotlivých účastníkov konania za uzavretie dohody rovnaká
- najvyššia povolená pokuta mohla byť vo výške 10% z obratu podnikateľa - v tomto prípade však Rada PMÚ SR znížila pokutu prvostupňového orgánu o 120 mil. Sk a pristúpila k nižšiemu percentuálnemu určeniu sadzby pokuty, keďže išlo len o jeden konkrétny tender, a nie o celú schému verejných súťaží
- PMÚ SR najmä analýzou súťažných ponúk jednotlivých uchádzačov dospel k záveru, že stavebné firmy uzavreli medzi sebou dohodu obsahujúcu priame určenie cien - rozhodujúcim dôkazom bola zhoda cenových ponúk (indexov jednotkových cien jednotlivých položiek) uchádzačov verejnej súťaže, ktorá bola výrazná, neštandardná, nebolo ju možné objektívne zdôvodniť a pri iných obdobných tendroch sa nevyskytovala
- ÚVO uložil pokutovaným spoločnostiam 5-ročný (späťne od júna 2004) zákaz účasti vo verejných súťažiach
- stavebné firmy sa proti verdiktu PMÚ SR odvolali na súd (niektorým firmám odložil povinnosť zaplatiť pokutu)
- Európska komisia potvrdila rozhodnutia PMÚ a ÚVO (pozn.: EÚ financuje podtatranský úsek diaľnice z 80%)

Hlasy proponentov:

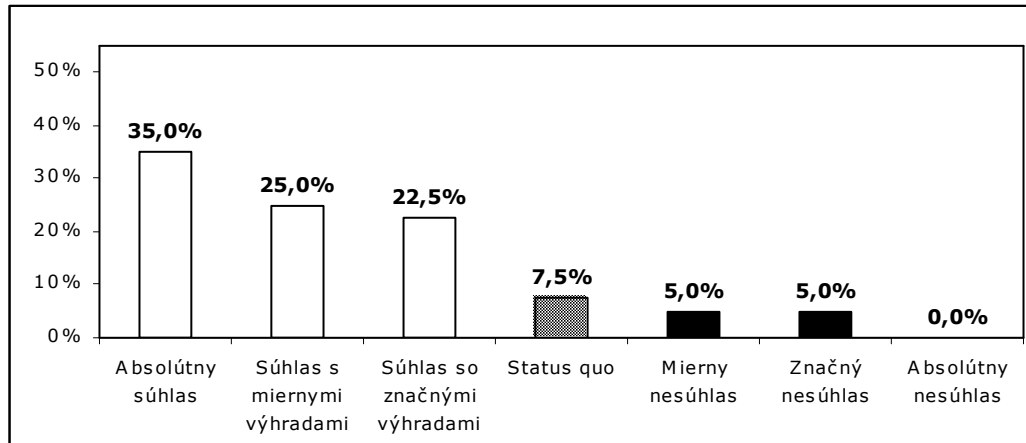
- vážne porušenia pravidiel hospodárskej súťaže – preto sú sankcie oprávnené (potvrdila to aj Európska komisia), pričom ich platnosť sa mohla rozšíriť na celé územie EÚ
- dohody obmedzujúce súťaž klasifikované ako ťažké kartely (medzi ktoré sa zaraďuje aj dohoda o cenách a kolúzia vo verejnom obstaraní) patria k najškodlivejším a zároveň najtvrdšie postihovaným obmedzeniam hospodárskej súťaže - vysoké sankcie majú za cieľ odradiť podnikateľov od podobných protisúťažných praktík
- cenová dohoda týkajúca sa verejnej súťaže významne ovplyvňuje celý sektor výstavby diaľnic - dochádza potom k obmedzeniu konkurencie, k paralyzovaniu systému výberu najvýhodnejšej súťažnej ponuky a k nesprávnym záverom ohľadom intenzity konkurencie v danom sektore
- cenové dohody medzi firmami môžu negatívne ovplyvniť obchodnú výmenu medzi členskými štátmi EÚ aj z toho dôvodu, že môžu spôsobiť uzavretie trhu do budúcnosti, t.j. takéto dohody môžu odrádzať ostatných potenciálnych záujemcov (vrátane záujemcov zo zahraničia) od účasti vo verejných súťažiach
- cenová súťaž je veľmi dôležitá, udržiava ceny tovarov a služieb na konkurenčnej úrovni, napomáha optimálnej alokácii zdrojov, a tak prináša prospech pre spotrebiteľov

Hlasy oponentov:

- udelené sankcie sú neúčinné, pretože verejných obstarávaní sa budú môcť zúčastniť dcérske firmy pokutovaných spoločností, pričom Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, ako aj Národná diaľničná spoločnosť neodporučili pokutované stavebné spoločnosti vylúčiť z verejných tendrov, tak ako to navrhol ÚVO
- privysoká pokuta a hrozba zákazu zúčastniť sa v najbližších rokoch verejných súťaží môže mať na malom slovenskom trhu za následok nižší disponibilný počet firiem schopných stavať diaľnice, čiže menšiu konkurenciu, čo by paradoxne mohlo predražiť stavbu diaľnic viac ako cenové dohody, pričom sankcionované firmy budú musieť z dôvodu nedostatku práce prepúšťať svojich zamestnancov (pozn.: najväčším staviteľom diaľnic v SR je Doprastav)

- Úrad pre verejné obstarávanie zneužil rozhodnutie Rady PMÚ SR, pričom mal počkať, na definitívne rozhodnutie súdu o obvinení z kartelu, a nemal ukladať pokutovaným spoločnostiam ďalšie postihy
- tvrdé sankcie voči stavebným firmám boli prijaté aj preto, lebo Európska komisia hrozila Slovensku, že by musela vrátiť časť peňazí z „eurofondov“, ak by štát pustil k verejným zákazkám obvinené spoločnosti

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

František Okruhlica: „Absolútny súhlas. Ide o nebezpečné konanie v rozpore s podnikateľskou etikou. Treba jednoznačne dať "súťažiacim" firmám najavo, že ide o neprípustné konanie.“

Anonymný komentár*: „Pri cenových karteloch musí mať sankcia aj deterenčný efekt, aby mala vôbec nejaký význam. V tomto prípade nie sú pochybnosti o správnosti vyhodnotenia skutkového stavu, ale iba o prísnosti sankcie. Podľa mojej mienky je primeraná a zodpovedá závažnosti previnenia, za ktoré sa ukladá. Čím viac takýchto "trestov", tým väčšia nádej, že diaľnice sa u nás budú stavať len o niečo drahšie a pomalšie ako na západnom Balkáne.“

Vladimír Benč: „Konečne dobré rozhodnutie akurát nedomyslené. Malo sa vzťahovať aj na dcérske firmy. Sankcie mali byť ešte tvrdšie – každý len plače, aké máme drahé diaľnice a ako pomaly ich stavíme, ale okrem tohto kroku zatiaľ iné pre zlepšenie stavu neprišlo.“

Jozef Orgonáš: „Konečne, avšak treba to dotiahnuť do dôsledkov. Stavebná mafia a kartelové dohody zničili kvalitu stavbárskeho trhu na Slovensku. Stavíme najdrahšie diaľnice, stavíme, ako sa komu zachce, bez ľadu a skladu. Absolútna katastrofa!“

Miroslav Siváček: „O.K. Ak bola dohoda dokázaná, tak je to v poriadku.“

Radoslav Štefančík: „S týmto sa dá len súhlasiť.“

Richard Ďurana: „Zlé nastavenie verejného obstarávania štát musí naprávať pokutami Protimonopolného úradu SR.“

Juraj Nemeč: „Verejné obstarávanie nefunguje a pokuty (vysoké) sú možno jednou cestou. Zákaz účasti v tendroch je ale problémový, a aj tak sa obíde.“

3. Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska v júli o 0,5%-uálneho bodu a v septembri o 0,25-uálneho bodu (základná úroková sadzba - 4,75% s účinnosťou od 27. septembra 2006)

Primárny zdroj: Rozhodnutia Bankovej rady Národnej banky Slovenska (BR NBS) o určení úrokových sadzieb

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené na zasadnutí BR NBS a) 25.7.2006, b) 26.9.2006; účinnosť od: a) 26.7.2006, b) 27.9.2006

Navrhovateľ: Národná banka Slovenska (NBS)

Zámer opatrenia: sprísnenou menovou politikou pôsobiť proti inflačným rizikám

Obsah opatrenia:

- BR NBS zvýšila od **26.7.2006** úrokové sadzby o 0,5%-uálneho bodu:
- základná úroková sadzba - 4,5%

* Respondent si neželal byť menovaný.

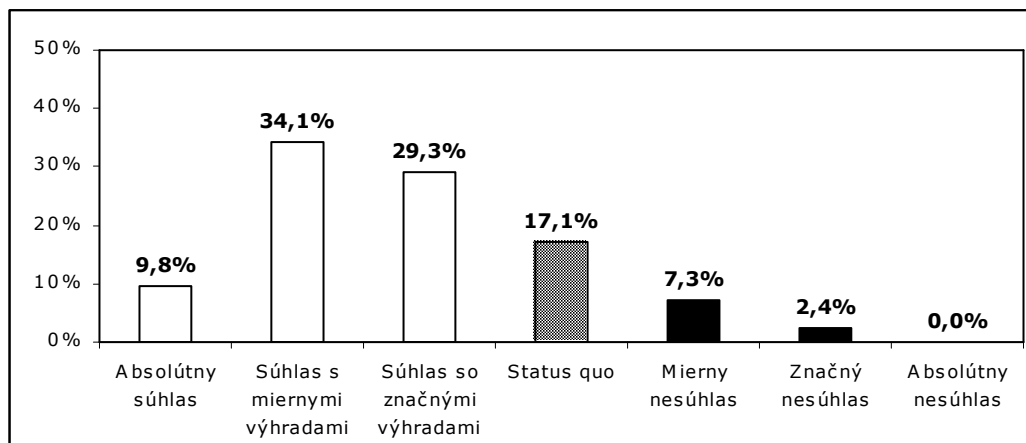
- limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre - 4,5%
- sadzba pre jednodňové refinančné obchody - 6,0% (zvýšenie o 1%-uálny bod)
- sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody zostala zachovaná na úrovni 3,0%
- BR NBS zvýšila **od 27.9.2006** kľúčové úrokové sadzby o 0,25%-uálneho bodu:
- základná úroková sadzba - 4,75%
- limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre - 4,75%
- sadzba pre jednodňové refinančné obchody - 6,25%
- sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody - 3,25%

Hlasy proponentov:

- opatrenie má zabrzdiť budúce inflačné tlaky a zabezpečiť tak plnenie inflačného Maastrichtského konvergenčného kritéria nevyhnutného na prijatie eura (v roku 2009, keď chce SR vstúpiť do eurozóny, nemôže byť inflácia vyššia ako 1,5%-uálneho bodu nad priemerom troch krajín eurozóny s najnižšou infláciou)
- NBS zvýšila v treťom štvrťroku 2006 odhad koncoročnej inflácie na rok 2007 (z 2% na 2,8%) predovšetkým v dôsledku rastu cien spotrebiteľskej energie, čo už nezodpovedá jej inflačnému cieľu (2%) na rok 2007 stanovenému v Menovom programe NBS
- faktorom pre zvýšenie úrokových sadzieb boli aj ďalšie pretrvávajúce riziká zrýchľovania dynamiky inflácie v nasledujúcom období - dynamika HDP sa v druhom štvrťroku v porovnaní s predchádzajúcim zrýchlila a prekročila očakávania NBS, pokračoval dynamický rast konečnej spotreby verejnej správy, čo môže v nasledujúcom období pôsobiť proinflačne
- pretrvávajúca neistota z nasledujúceho vývoja regulovaných cien, ako aj neistota ohľadom fiškálnej disciplíny novej vlády a jej predbežne navrhované uvoľnenie fiškálnych výdavkov sa dali vnímať ako riziko pre infláciu v budúcom období
- štandardný postup a nástroj menovej politiky NBS

Hlasy oponentov:

- zvýšenie úrokových sadzieb bude viesť k rastu úrokových sadzieb komerčných bánk, ktoré môže poškodiť predovšetkým menších podnikateľov (drahšie úvery)
- zvyšovaním úrokových sadzieb môže NBS spomaliť ekonomický rast
- druhé zvýšenie úrokových sadzieb prekvapilo analytikov načasovaním, keď sa uskutočnilo len 2 mesiace po júlovom zvýšení
- zmena nastavenia menovej politiky NBS v podobe zvýšenia základnej úrokovej sadzby sa výraznejšie i rýchlejšie premieta do úročenia úverov, pričom úročenie vkladov rastie pomalšie a miernejšie

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Vladimír Benč: „Logický krok NBS s cieľom udržať infláciu. Myslím si, že podobné zvyšovanie môžeme očakávať naďalej, ak sa vláde podarí držať vysoký hospodársky rast.“

Ladislav Balko: „Zákonný zápas centrálnej banky s infláciou, ktorému účinne pomáhala vládna politika v oblasti boja s cenami energetických monopolov. Zvýšenie sadzieb pomohlo zabrzdiť oslabovanie meny a stabilizovať plnenie maastrichtských kritérií. Na závažnosť, či by nebol pomohol, „odvážnejší“ skok NBS hneď v júli zdvihnúť sadzbu o 0,75%-uálneho bodu.“

Luboš Vagač: „Najmä to júlové zvýšenie bolo opodstatnenou reakciou na trh znepokojujúce vyhlásenia a nejasnú fiškálnu politiku novej vlády.“

Miroslav Siváček: „Teraz po roku môžeme spokojne vyhlásiť, že to bolo dobré rozhodnutie. Neohrozilo rast a znížilo hrozbu inflácie.“

Juraj Nemeč: „Makroekonomika je zložitá – výraznejší dopad na kurz sa našťastie nepreukázal.“

Jaroslav Vokoun: „NBS je dôveryhodná inštitúcia zvažujúca svoje rozhodnutia. Preto určite mala dôvody pre svoje kroky. Ak to pomôže znižovať nerovnováhy, tak je to správne. Nakoniec, politika komerčných bánk je v niektorých segmentoch úplne autonómna.“

Jozef Orgonáš: „Logické rozhodnutie. Vysoká kompetencia a kvalita rozhodovania v NBS.“

Adrián Ďurček: „Považujem to za nevyhnutné opatrenie na prijatie eura.“

František Okruhlica: „Myslím, že je dôležité prioritne dodržať maastrichtské kritéria pred vstupom do eurozóny. Na to stavať kroky v menovej politike. Postup NBS má síce aj vedľajšie negatívne účinky, ale nemajú zásadný význam ako kritérium.“

Radoslav Štefančík: „Zvyšovanie úrokových sadzieb národnou bankou spravidla vedie k zvyšovaniu úrokových sadzieb komerčných bánk. To má za následok zvyšovanie cien úverov pre podnikateľov, ktoré má zasa negatívny dôsledok na vývoj zamestnanosti a rastu národného hospodárstva.“

4. Spätné doplácanie súm už priznaných invalidných dôchodkov odňatých v rokoch 2004-2006 pri prísnejšom posudzovaní invalidity (novela zákona o sociálnom poistení)

Primárny zdroj: Novela č. 529/2006 Z.z. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 7.9.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.10.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: zosúladienie právnej úpravy poskytovania invalidných dôchodkov a čiastočných invalidných dôchodkov priznaných pred 1.1.2004 s Ústavou SR s uplatnením princípu absolútnej spravodlivosti (vyplatiť späť celú sumu, o ktorú prišli invalidní dôchodcovia po prehodnotení trvania invalidity podľa zákona platného od 1.1.2004)

Obsah opatrenia:

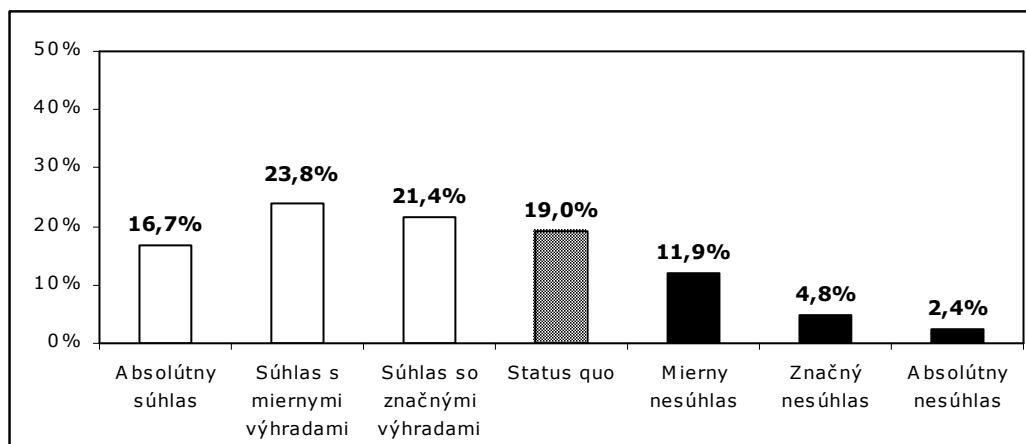
- Ústavný súd SR rozhodol s účinnosťou od 19.7.2006, že prehodnocovaním invalidných dôchodkov, priznaných do konca roka 2003 boli porušené ústavné práva dotknutých invalidných penzistov, nakoľko sa podľa prísnejších kritérií prehodnotili aj tie dôchodky, ktoré boli priznané ešte podľa starých pravidiel - retroaktivita
- tým, ktorým bol invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok (priznaný do konca roka 2003) v rámci prehodnocovania trvania invalidity podľa prísnejšej novely zákona účinnej od 1.1.2004 znížený alebo odňatý, vráti Sociálna poisťovňa (SP) všetky odobrané nároky i peniaze, pričom pri opätovnom prepočítavaní sa bude riadiť predpismi účinnými do 31.12.2003, vrátane prislúchajúcej valorizácie po 1.1.2004
- garancia, že po prepočítaní sa dôchodok nezníži - vyplácať sa bude vyšší dôchodok
- opatrenie sa týka aj pozostalostných dôchodkov (vdovský, vdovecký, sirotský), výpočet ktorých bol ovplyvnený znížením alebo odobratím invalidného dôchodku
- SP rozhodne o nových výškach invalidných dôchodkov z vlastného podnetu najneskôr do 30.9.2009
- zvýšenie výdavkov SP v dôsledku spätného doplácania invalidných dôchodkov v rokoch 2007–2010 – takmer 2,6 mld. Sk
- SP preskúmala do 18.7.2006 (podľa tvrdších pravidiel) 135 474 poberateľov invalidného dôchodku, z toho v 10 282 prípadoch bol invalidný dôchodok odňatý, v 12 907 prípadoch došlo k zníženiu stupňa invalidity a v 4 283 prípadoch došlo k zvýšeniu stupňa invalidity
- priemerná výška invalidného dôchodku bola v SR 4 099 Sk (pri miere postihnutia do 70%) a 7 109 Sk (pri miere postihnutia nad 70%)
- v SR je približne 180 000 invalidných dôchodcov, pričom SP im vypláca takmer 13 mld. Sk ročne

Hlasy proponentov:

- odstránenie diskriminácie a neprávosti spôsobenej poberateľom invalidných dôchodkov v minulom volebnom období - zladenie práv a nárokov invalidných dôchodcov s Ústavou SR
- nárok na invalidný dôchodok sa prehodnocoval podľa iných (tvrdších) kritérií, ako sa použili na jeho priznanie, čím sa vnášala právna neistota do minulých skutkových a právnych vzťahov - odstránenie retroaktívnosti
- napravil sa predošlý stav, kedy boli niektoré diagnózy pri prísnejšom posudzovaní invalidity podhodnotené
- pomoc najodkázanejším skupinám obyvateľstva, ktoré sa nemôžu plnohodnotne sami o seba postarať

Hlasy oponentov:

- podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sa nemuseli späťne doplacať odňaté sumy invalidných dôchodky za celý čas (2004-2006), stačilo od účinnosti rozhodnutia súdu (od 19.7.2006) – rozhodnutie vlády a parlamentu bolo „pápežskejšie ako pápež“
- opatrenie prinieslo Sociálnej poisťovni administratívne a finančné problémy
- všetci prispievatelia do Sociálnej poisťovne sa budú znovu skladať na vyššie dôchodky aj rôznym ľuďom, ktorí neoprávnene poberali invalidné dôchodky a výhody z toho vyplývajúce

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Procházka: „Je len spravodlivé a správne, ak štát po tom, ako "sa zistí", že na ujmu súkromných osôb konal v rozpore so základným zákonom štátu, im túto ujmu aspoň čiastočne nahradí. Ak sa to dá urobiť takto priamo, je to o to lepšie.“

Juraj Nemeč: „Opatrenie minulej vlády bolo definované ako chybné, povinnosťou štátu je svoju chybu napraviť.“

Vladimír Benč: „Rozhodnutia súdov by mali byť rešpektované. Bohužiaľ, Dzurindova vláda (konkrétne L. Kaník) nezvládla túto agendu. A tak sa naďalej budeme skladať aj na tých, ktorí si invalidný dôchodok nezaslúžia.“

Miroslav Siváček: „Späťne doplatenie je v poriadku, ak tak Ústavný súd SR rozhodol.“

Jaroslav Vokoun: „To sme ozaj slnečná krajina, keď ideme šetriť na invalidných dôchodcoch. Ak je invalidný dôchodok vyplácaný neoprávnene, nech sa to rieši, ale nie na úkor oprávnených invalidných dôchodkov.“

Ladislav Balko: „Odňatie invalidného dôchodku predchádzajúcou vládou svedčí o antihumánosti pravicových a liberálnych ekonomických prúdov. Nie každý invalid je podvodník. Zásah Ústavného súdu SR dokázal, že právo sa musí, a keď treba, aj dokáže presadiť sa a dominovať nad tvrdou ekonomikou. Vyspelá spoločnosť sa musí dokázať postarať aj o túto svoju skupinu obyvateľov. Nestačí len falošne zakladať rôzne nadácie a vyťahovať od ľudí peniaze na falošnú charitu pre núdznych, o ktorých sa má postarať v rámci sociálnej solidarity samotný štát.“

František Okruhlica: „Jasne politické rozhodnutie. Nález Ústavného súdu SR "vylepšený" vládou o dar na vylepšenie preferencií. Inak súhlas.“

Josef Orgonáš: „Nesystémové, zbytočný precedens do budúcnosti. Bolo potrebné stanoviť pravidlá hry a podľa nich konať.“

Adrián Ďurček: „Nesystémové opatrenie, nedokážem sa však vyjadriť k jeho potrebe.“

5. Štátny rozpočet na rok 2007 (schodok štátneho rozpočtu - 38,4 mld. Sk; deficit verejných financií - 2,9% HDP)

Primárny zdroj: Zákon č. 681/2006 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2007

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 12.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: pokračovanie v konsolidácii verejných financií a naplnenie kľúčového Maastrichtského konvergenčného kritéria na prijatie eura – zníženie schodku verejných financií na úroveň 3% HDP udržateľným spôsobom

Obsah opatrenia:

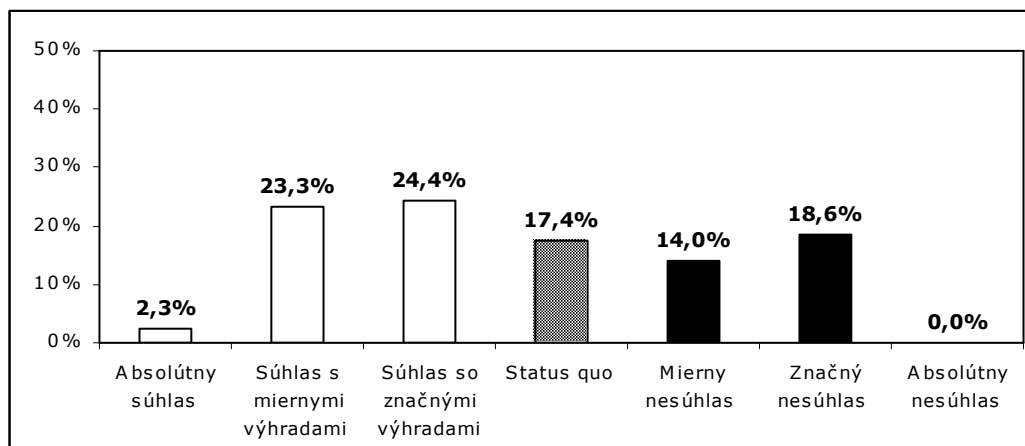
- rozpočtovaný deficit verejných financií v roku 2007 vyjadrený v metodike ESA 95 - 2,9% HDP (52,6 mld. Sk), vrátane vplyvu zavedenia druhého (kapitalizačného) piliera dôchodkového zabezpečenia (vplyv 1,1% HDP)
- plánovaný schodok štátneho rozpočtu na rok 2007 vyjadrený na hotovostnom princípe - 38,4 mld. Sk
- príjmy štátneho rozpočtu (ŠR) by sa oproti roku 2006 mali zvýšiť o 13,8% (na 310,47 mld. Sk) a výdavky o 5,7% (na 348,86 mld. Sk)
- oblasti s najväčším nárastom výdavkov v ŠR: zdravotníctvo (+10%), sociálne veci (+6%) - v týchto sektoroch zvýšenie výdavkov prevyšuje zvýšenie celkových výdavkov rozpočtu
- nižší rast výdavkov, ako je rast celkových výdavkov ŠR: pôdohospodárstvo (+4,9%), školstvo (+3,1%), obrana (+2%)
- najväčší pokles výdavkov oproti minulému roku: životné prostredie (-48,2%), hospodárstvo (-22,2%)
- výdavky na vysoké školstvo v roku 2007 - v nominálnom vyjadrení zvýšenie o 2,2%, výdavky na vedu a výskum - pokles v nominálnom vyjadrení o 8%
- priame platby pre poľnohospodárov - rozpočtovaný objem 10,9 mld. Sk, čo v roku 2007 predstavuje maximálnu možnú úroveň dorovnania priamych platieb na úroveň 70% úrovne v krajinách EÚ 15 (v roku 2006 predstavovali priame dotácie poľnohospodárom 7,4 mld. Sk, čo predstavovalo 54% z úrovne krajín EÚ 15)

Hlasy proponentov:

- deficitom verejných financií pod 3% HDP by krajina mala splniť rozpočtové kritérium pre zavedenia eura v roku 2009
- do rozpočtu sa našťastie nepremietli výdavkovo orientované sľuby, ktoré dosahovali desiatky miliárd korún; upustilo sa od najhrubšej populistickéj, falošnej prosociálnej a protireformnej rétoriky, ktorou sa operovalo pred voľbami a pri zostavovaní vládneho programu
- štátny rozpočet je dôkazom, že na Slovensku je možná kombinácia budovania sociálneho štátu a dodržiavania finančnej disciplíny
- vyvážený rozpočet s reálnymi odhadmi vývoja ekonomiky i výberu daní
- rozpočet neprináša zásadnejšie zmeny v daňovom a odvodovom systéme a viac-menej pokračuje v trende z predošlých rokov

Hlasy oponentov:

- vláda v schválenom rozpočte nešetrí, hoci priestor na znižovanie výdavkov vďaka rekordnému hospodárskemu rastu je veľký
- rozpočet sa nesnaží otočiť hospodársku politiku smerom k budovaniu vzdelanostnej ekonomiky, ale pokračuje v neefektívnom financovaní poľnohospodárstva
- rozpočet málo podporuje školstvo, výstavbu diaľnic či informatizáciu
- v rozpočte sú vopred rozdeľované potenciálne dodatočné príjmy na pokrytie záväzkov; v jednotlivých rezortoch sa automaticky predpokladá, že desatina výdavkov sa predbežne viaže, o túto sumu by sa mali bežné výdavky znížiť a investície na vládne priority zvýšiť; ak sa však očakávané úspory nezrealizujú v plnej výške, bude to predstavovať nepriaznivú zmenu štruktúry rozpočtu
- niektoré položky v rozpočte ako vianočné dôchodky, platby za poistencov štátu a dotácie pre železnice nie sú kryté príjmami
- prvý rozpočet, v ktorom nebol prijatý ani jeden pozmeňujúci návrh opozičných poslancov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Vladimír Benč: „Hoci je pozitívom, že rozpočet podporuje cieľ prijatia eura, bohužiaľ nevyužíva možnosť hospodárskeho rastu. Súčasne v mnohých oblastiach odporuje programovému

vyhlásení vlády, pričom najhoršie je zníženie podpory pre vedu a výskum. Taktiež nechápem, že "socialistická" vláda je proti životnému prostrediu. Ale aspoň budeme mať dostatok obilia, mrkvy či kalerábov..., ak nás poteší počasie."

Luboš Vagač: „Hlavným pozitívom je snaha o plnenie kritéria vstupu do eurozóny (deficit < 3 % z HDP), najväčším mínusom zvýšené dotovanie agrosektora (ktorého vplyv na ekonomiku a zamestnanosť je nízky a klesajúci) na úkor investovania do vzdelanostnej ekonomiky (školsťvo, veda a výskum, inovácie).“

Eugen Jurzyca: „Schodok je naplánovaný zodpovedne, niektoré priority sú vyberané nemoderne, napríklad pôdohospodárstvo je podporené na úkor školstva.“

Radoslav Štefančík: „Ako zamestnanec pracujúci vo sfére vysokého školstva nemôžem s takto nastaveným rozpočtom v žiadnom prípade súhlasiť. Tak ako minulé vlády, ani táto nezohľadňuje dynamický rast ekonomiky a vysokým školám poskytuje len mizivú čiastku, ktorá nezodpovedá rastu. Nominálne navýšenie financií v percentuálnom vyjadrení je dokonca nižšie ako predpokladaná inflácia. Vláda tak rezignovala na budovanie vzdelanostnej a informatizovanej spoločnosti. Vládne strany zrejme zhodnotili voličský elektorát podľa vzdelania a pridali hlavne tam, kde nachádzajú podporu. Ak by neexistoval cieľ prijať euro v roku 2009, rozpočet by bol pravdepodobne navrhnutý a schválený s vyšším deficitom verejných financií.“

František Okruhlica: „Je potrebné sledovať plnenie maastrichtských kritérií, to je O.K. Len je zvolená veľmi zlá štruktúra rozpočtu, ktorá nepodporuje smerovanie ku rozvoju znalostnej ekonomiky. Ide o dlhodobý proces, ktorý musíme zakladať už dnes. Budeme aj v budúcnosti montovňami?“

Miroslav Siváček: „Premárnená šanca. Pri raste príjmov o takmer 14% ročne (kto ho v EÚ ešte má?) bola šanca pripraviť rozpočet citlivejši voči potrebám budúcich generácií. Aj nárast výdavkov o viac ako 5% znamená príklon k prerozdeľovaniu.“

Richard Ďurana: „Výdavky rastú rýchlejšie ako inflácia. Vysoké daňové príjmy mohli byť využité na zníženie daňového a odvodového zaťaženia namiesto na zvýšenie miňania zo strany štátu.“

Juraj Nemeč: „Na zníženie deficitu a prehodnotenie štruktúry výdavkov bol priestor, ale nevyužil sa.“

Eduard Žitňanský: „Deficit je síce v "norme", ale v štruktúre nie sú zvýraznené priority, o ktorých vláda hovorila v programovom vyhlásení.“

Adrián Ďurček: „Lepšie, ako sme čakali.“

Jozef Orgonáš: „Treba prijať ešte tvrdšie kroky.“

Ladislav Balko: „Priatý rozpočet je dôkazom vyváženosti politiky vlády v oblasti plnenia základných zámerov pri budovaní sociálne orientovaného štátu s cieľom vstupu Slovenska do eurozóny. Napriek prísny maastrichtským kritériám v oblasti verejných financií rozpočet je dôkazom úprimnosti vlády skĺbiť tieto dva ciele. Prijatý rozpočet má za cieľ zabezpečiť fungovanie verejnej moci na Slovensku počas prvého roka volebnej periódy. Treba si uvedomiť, že na realizáciu niektorých programových cieľov ostávajú ešte tri roky volebného obdobia. Rok 2007 je kľúčový pre posudzovanie Slovenska z hľadiska reálnosti zavedenia euro. K tomuto smeruje aj rozpočet, ktorý sa orientoval na finančné zabezpečenie priorít v oblasti sociálnych vecí, zdravotníctva, školstva a poľnohospodárstva.“

Jaroslav Vokoun: „Štátny rozpočet je veľká hra s číslami, do ktorej zvonku nevidno. V kolónkach sa schová všeličo. V tomto prípade sú čísla hrou o euro.“

6. Zmeny regulovaných cien energií a vody pre domácnosti (od 1.11.2006: plyn +4,26%; od 1.1.2007: plyn -4,04%, voda -4,1%, elektrina a teplo bez zmeny)

Primárny zdroj: jednotlivé cenové rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO)

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené ÚRSO 29.9.2006 (plyn), 29.11.2006 (plyn), 30.11.2006 (elektrina), december 2006 (voda, teplo); účinnosť od: 1.11.2006 (plyn), 1.1.2007 (plyn, elektrina, voda, teplo)

Navrhovateľ: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Zámer opatrenia: reakcia na pohyby cien ropy na svetových trhoch a kurzu koruny voči doláru, a s tým spojenými zmenami vo výške oprávnených nákladov a primeraného zisku regulovaných subjektov

Obsah opatrenia:

- od novembra 2006 - zvýšenie cien **zemného plynu** pre domácnosti v priemere o 4,26% kvôli rekordne vysokým letným cenám ropy Brent na svetových trhoch

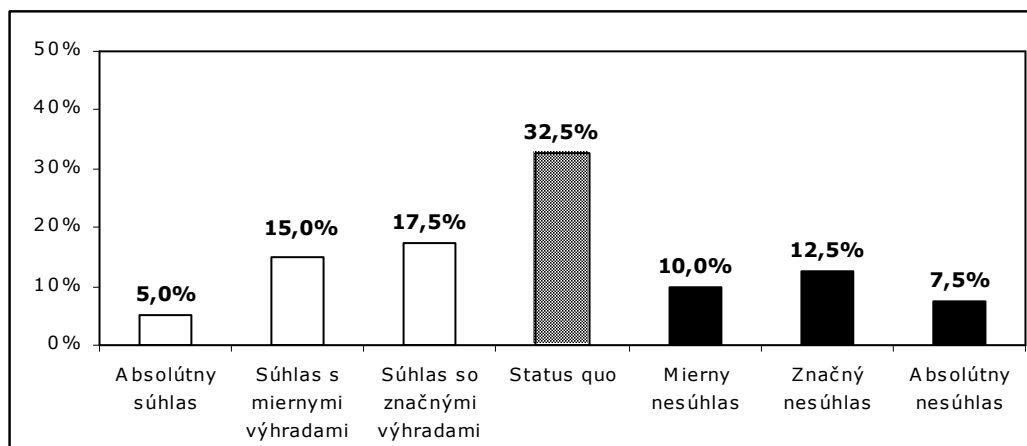
- SPP žiadal pôvodne zvýšenie od októbra o 15%, ÚRSO konanie viackrát prerušil a žiadal SPP o doplnenie podkladov; od druhej polovice augusta začala cena ropy klesať, a tak SPP požadoval zvýšenie o 8,7%
- od januára 2007 - zníženie cien plynu pre domácnosti v priemere o 4,04% kvôli priaznivému kurzu koruny voči doláru a svetovej cene ropy, ktorá tvorí asi 60% koncovej ceny plynu pre domácnosti
- SPP žiadal 3,07%-né zníženie, ale názor ÚRSO bol, že existuje väčšia rezerva na pokles cien
- celková priemerná cena za dodávku **elektrickej energie** pre domácnosti od začiatku roka 2007 bezo zmien
- distribútori elektriny (ZSE, SSE, VSE) žiadali pôvodne 13%-ný nárast, ale ustúpili ÚRSO a tlaku vlády na znižovanie cien energií na úkor výpadku zisku, ale nie väčšieho, ako keby boli povinní prispievať do tzv. sociálneho fondu
- ceny **tepla** v priemere na úrovni roka 2006; mierne navýšenie cien tepla u cca 220 dodávateľov (z vyše 400), ktorí v r. 2006 nežiadali zvyšovanie cien; teplári (92 výrobcov), ktorí ceny zvýšili od októbra v priemere o 5 až 6% (teplárenské spoločnosti žiadali ÚRSO o zvýšenie v priemere o 7%) ich od januára znížila
- pokles ceny za **vodu** pre domácnosti v priemere o 4,1% (vodné -4,2%, stočné -4,1%)
- ÚRSO docielil pokles cien vody obmedzením v štruktúre a rozsahu plánovaných oprávnených nákladov (napr. zníženie odpisov majetku) a najmä výrazným znížením max. povoleného zisku vodárenských spoločností

Hlasy proponentov:

- rozhodnutie znížiť ceny energií a vody pre domácnosti v roku 2007, resp. udržať ich ceny na úrovni roka 2006 zodpovedá programovým cieľom vlády SR
- ceny energií by sa mali odvíjať aj od kúpnej sily obyvateľstva, čo nebolo doteraz dodržiavané
- úlohou štátu a predovšetkým vlády je ochrana záujmov občanov a tiež podnikateľského sektora, ktorý je odkázaný na veľký odber plynu alebo elektriny
- úpravy niektorých cien smerom nahor boli nevyhnutné, aby sa určité segmenty trhu nedostali do straty, a aby nedošlo k deformácii cenovej štruktúry, čo by bolo v rozpore so slovenskou i európskou legislatívou - ceny musia pokrývať náklady
- odstránenie krížových dotácií pri poslednej regulovanej komodite – pri stočnom
- pozitívny efekt na výšku inflácie, a tým i na jedno z maastrichtských konvergenčných kritérií pre prijatie eura

Hlasy oponentov:

- regulačný úrad by mal stanovovať ceny podľa oprávnených nákladov a primeraného zisku, a nemal by plniť sociálnu funkciu, ktorá prináleží vláde
- deformácie cien energií je najhorší spôsob sociálnej politiky, pretože je v konečnom dôsledku neefektívna a nespravodlivá a pomáha bohatým, a nie chudobným
- vláda sa snaží vytvárať tlak na znižovanie cien energií administratívnym, mocenským nátlakom na regulátora a dodávateľov energií
- efektívne zníženie cien energií v SR sa dá docieľiť vyššou konkurenciou a súťaživosťou na trhu (znížiť sieťové poplatky, umožniť vstup na trh novým výrobcom energie, zabrániť spätnému odkupovaniu energií)
- znižovanie výšky akceptovaných oprávnených nákladov zo strany ÚRSO v rozpore s návrhmi regulovaných subjektov – negatívny zásah do tvorby vlastných zdrojov spoločností – odkladanie potrebných opráv, údržby a infraštruktúrnych rozvojových projektov na neurčito (napr. dobudovanie siete verejných vodovodov a kanalizácií v SR)
- niektoré skupiny obyvateľstva sú konfrontované s nárastom cien energií (napr. odberatelia elektriny s priamo výhrevným vykurovaním, u ktorých prišlo k zvýšeniu taríf priemerne o 10%)
- zvyšovanie cien energií u veľkoodberateľov (firmy), čo nie je predmetom regulácie ÚRSO, zvyšuje tlaky na rast malospotrebitel'ských cien napriek stagnácii, resp. miernemu znižovaniu cien energií pre domácnosti

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Eugen Jurzyca: „Regulačný rámec má rezervy, ale "búchaním po stole" sa neodstráni. Neodbornými zásahmi sa zvyšuje riziko, že si regulované subjekty nájdu rovnovážny stav pri nižšej cene znížením úžitku pre spotrebiteľov, napríklad znížia investície do infraštruktúry.“

Juraj Nemeč: „Môj problém v tomto prípade je politizácia problematiky. Ceny, aj v utilitiách, musia reagovať na trh, a nie želania vlády.“

Vladimír Benč: „Radšej by mal štát podporiť liberalizáciu trhu, konečne začať robiť energetickú politiku, ako sa hrať na piesočku s monopolmi s pochybnými výsledkami a dopadmi.“

Jozef Orgonáš: „Ceny je potrebné deregulovať, kontrolovať treba iba primeranosť zisku.“

Adrián Ďurček: „Možno krátkodobá pomoc, ale ako udržíme infláciu pod kontrolou v eurozóne po tom, čo sa budú musieť ceny narovnať?“

Richard Ďurana: „Zmeny určuje regulačný úrad na základe regulačného vzorca, ktorý vláda významne nemenila. Pokles cien plynu vyplýva z poklesu cien na svetových trhoch a nie z opatrení vlády.“

Jaroslav Vokoun: „Je to stále slabé. Vid' napr. SPP, elektrárne, BVS... ako dokážu vytvárať náklady.“

František Okruhlica: „Súhlas. Je trendom aj vo vyspelom svete sa pozrieť na to, ako postupujú podnikateľské subjekty vo svojej politike. Dlhé obdobie nevyužívali výnosy na modernizáciu a reštrukturalizáciu, čo sa prejaví v budúcnosti negatívne. Teraz to chcú dohnať.“

Ladislav Balko: „Napriek početným kritikom regulácie cien energií ide o opatrenie, ktoré prijímajú mnohé štáty. Stačí sa pozrieť na situáciu vo Francúzsku, kde EDF je štátom nielenže na 80% vlastnená, ale aj dosť výrazne regulovaná. A nezabráni im v to ani tlak Európskej komisie. Takže Slovensko, neboj sa regulovaných cien, ani toho, že by mohli byť, ako to tvrdia kritici takéhoto opatrenia, brzdu ekonomického rozvoja.“

7. Presun financovania neštátnych základných umeleckých škôl a školských zariadení zo štátu na samosprávu (financované z nezmeneného podielu výnosu dane z príjmov určeného pre samosprávu; počas 3 rokov zákonom garantovaných minimálne 90% prostriedkov z výnosu dane pre neštátne zariadenia)

Primárny zdroj: Novela č. 689/2006 Z.z. zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo školstva (MŠ) SR

Zámer opatrenia: vypustiť zo zákona financovanie neštátnych základných umeleckých škôl (ZUŠ) a neštátnych školských zariadení a ustanoviť ich financovanie v súlade s princípmi fiškálnej decentralizácie, t.j. z výnosu dane obcí a vyšších územných celkov (VÚC); zamedzenie snahám viacerých obcí a VÚC zbaviť sa zriaďovateľskej pôsobnosti vyradením vlastnej ZUŠ alebo školského zariadenia zo siete škôl a školských zariadení v prospech neštátneho zriaďovateľa (pozn.: zhruba

80%-ný prírastok detí a mládeže v neštátnych ZUŠ a školských zariadeniach od roku 2005; neštátne zariadenia boli financované z kapitoly MŠ SR, pričom celkový podiel výnosu dane obciam a VÚC sa neznižil)

Obsah opatrenia:

- presun financovania neštátnych (súkromných a cirkevných) ZUŠ a školských zariadení (materské školy, školské kluby, centrá voľného času, jazykové školy a pod.) zo štátneho rozpočtu na rozpočty obcí, miest a samosprávnych krajov
- financovanie z nezmeneného podielu výnosu dane z príjmov fyzických osôb určeného pre samosprávu
- vyššie nároky na rozpočty obcí a VÚC majú byť kryté vyšším výberom daní z príjmov v dôsledku vysokého hospodárskeho rastu (ministerstvo financií poskytlo obciam a VÚC tiež mimoriadnu dotáciu vyše 380 mil. Sk na zabezpečenie plynulého presunu financovania a posilnenie rozpočtov v súvislosti s novou kompetenciou)
- MŠ SR dalo v roku 2006 na financovanie neštátnych ZUŠ a neštátnych školských zariadení takmer 565 mil. Sk
- v rokoch 2007-2009 musia obce, mestá a VÚC neštátnym ZUŠ a neštátnym školským zariadeniam uhradiť najmenej 90% z výnosu z podielových daní vyhradeného na tento účel
- z necelých 900-tis. žiakov základných a stredných škôl navštevuje viac než 100-tis. ZUŠ a školské zariadenia, pričom vyše 50% z nich chodí do neštátnych

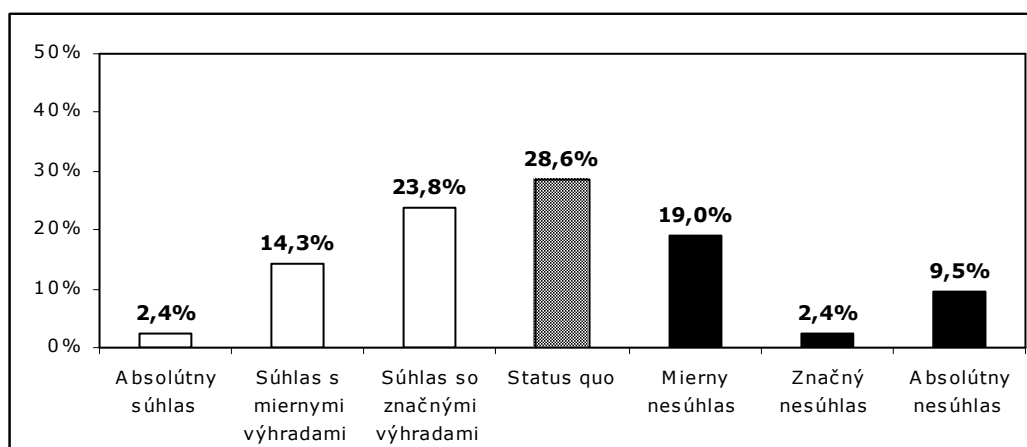
Hlasy proponentov:

- náprava systémovej chyby, ktorá spôsobovala prudký nárast počtu neštátnych školských zariadení na úkor verejných
- narastajúci počet neštátnych ZUŠ a neštátnych školských zariadení spôsoboval negatívny dopad (medziročne cca 72 mil. Sk) na rozpočet MŠ SR – tzn. väčší objem peňazí na financovanie neštátnych zariadení, a preto nižší objem peňazí určených na normatívne financovanie žiakov základných a stredných škôl
- deformovanie kritéria na rozdeľovanie výnosu dane z príjmov pre samosprávu – vo verejných ZUŠ a školských zariadeniach sa znižuje celkový počet žiakov - zvyšuje sa hodnota koeficientu pre zostávajúce základné umelecké školy a školské zariadenia v obciach v rámci SR

Hlasy oponentov:

- na mestá a obce bola presunutá kompetencia s povinnosťami financovať súkromné a cirkevné zariadenia, avšak bez finančných prostriedkov, čím je obmedzené právo samosprávy nakladať s vlastnými rozpočtovými zdrojmi podľa vlastného rozhodnutia – protiústavné
- počas prechodného obdobia 3 rokov sa môže prehĺbiť diskriminácia verejných ZUŠ a školských zariadení, keďže neštátne zariadenia získajú zákonom garantovanú sumu, pričom tak môžu v skutočnosti dostávať viac prostriedkov ako verejné zariadenia toho istého druhu, ktoré takúto zákonnú istotu nebudú mať
- samosprávou môžu byť postupne uprednostňované ZUŠ a školské zariadenia vo vlastnej zriaďovateľskej kompetencii na úkor súkromných a cirkevných - začiatok konca neštátneho školstva na Slovensku

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Milan Velecký: „Ide o zrovnoprávenie s financovaním štátnych ZUŠ a školských zariadení, tie už mestá a obce financovali aj predtým. Potom by bolo pre starostov a primátorov jednoduchšie štátne zariadenia zatvoriť a odporučiť im, aby sa zmenili na neštátne, lebo to by už platil štát, a nie samospráva.“

Vladimír Benč: „Pozitívom je odstránenie systémovej chyby a samotná decentralizácia. Kde sú však "money, money, money"...? Súčasne diskriminačné opatrenie.“

František Okruhlica: „Dobrý postup v záujme decentralizácie v tejto oblasti.“

Richard Ďurana: „Pokračovanie v decentralizácii.“

Ladislav Balko: „Samospráva môže efektívnejšie cez peniaze rozhodovať o fungovaní týchto zariadení.“

Jaroslav Vokoun: „To, ako to dopadne, uvidíme až za pár rokov. Rizík je veľa. Záujmové skupiny v obciach sa pozerajú po budovách, v ktorých sú ZUŠ. Takže problémy v tejto oblasti budú nahrávať týmto záujemcom. Sme barani, lebo poľudšťovaciú činnosť ZUŠ nič v takej miere nenahradí.“

Juraj Nemeč: „Zmena zásadne narušuje princíp rovnosti vlastníckej formy v programovom financovaní a je krokom späť. Avezia novej vlády k súkromnému vlastníctvu vo verejnom sektore je viditeľná ale (ekonomicky) chybná. Je dosť skúseností zo sveta, ktoré už ukazujú, že vlastníctvo nie je podstatné.“

Radoslav Procházka: „V rozpore s ústavou sa tu zasahuje do samej podstaty práva na samosprávu a "svoje" inkasoval pri prijatí návrhu aj princíp právnej istoty.“

8. Zavedenie príplatku k príspevku pri narodení (len prvého) dieťaťa vo výške 11 000 Sk (spolu s príspevkom - 15 460 Sk)

Primárny zdroj: Novela č. 676/2006 Z.z. zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: priamou finančnou pomocou prispieť k zmierneniu počiatočných vysokých výdavkov rodiny súvisiacich s narodením prvého dieťaťa; zvýšiť motiváciu pre založenie rodiny

Obsah opatrenia:

- zavedenie príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa vo výške 11 000 Sk
- príplatok k príspevku je štátna sociálna dávka, ktorou štát pripláca na zvýšené výdavky spojené so zabezpečením nevyhnutných potrieb dieťaťa, ktoré sa matke narodilo ako prvé dieťa, ktoré sa dožilo aspoň 28 dní (oprávnenou osobou môže byť v určitých prípadoch otec)
- spolu s príspevkom pri narodení dieťaťa (ktorý sa vypláca v sume 4 460 Sk pri narodení nielen prvého, ale aj ďalších detí) tak dostane rodina, kde sa matke narodilo prvé dieťa (každoročne sa narodí v SR viac ako 25 000 detí ako prvorodených), spolu jednorázovo 15 460 Sk od štátu
- nárok na príplatok k príspevku nevznikol, ak sa dieťa narodilo pred 1. januárom 2007
- výšku príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa môže vláda každoročne upraviť k 1. septembru
- v roku 2007 si financovanie príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa vyžiada cca 288 mil. Sk, v roku 2008 sa predpokladá cca 294 mil. Sk a v roku 2009 cca 300 mil. Sk

Hlasy proponentov:

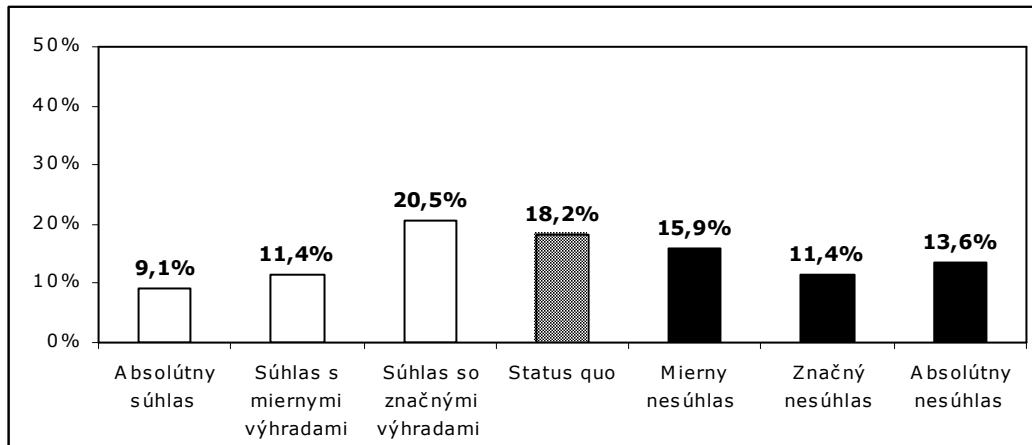
- narodenie prvého dieťaťa rodičom je spojené so zvýšenými počiatočnými výdavkami na zabezpečenie potrieb novorodenca, preto je každá pomoc na ich zmiernenie vítaná
- štát sa snaží pôsobiť motivačne v období nízkej pôrodnosti v SR
- podpora mladých začínajúcich rodín, ktoré sú v SR jednou z najohrozenejších sociálnych skupín

Hlasy oponentov:

- populistické nesystémové opatrenie, ktoré nemá vplyv na to, koľko sa bude rodiť detí - vláda síce zaviedla novú a relatívne bohato dotovanú štátnu sociálnu dávku súvisiacu s narodením dieťaťa, avšak zároveň nevalorizovala daňový bonus na dieťa, prídavok na dieťa a rodičovský príspevok zvýšila len symbolicky
- opatrením sa preferuje určitá sociálna skupina (prvorodené deti), čo pôsobí diskriminačne voči druho-, treťorodeným atď. deťom
- rodinám by sa malo pomáhať skôr formou daňových, resp. odvodových úľav a vytváraním podmienok pre hľadanie a udržanie si zamestnania
- príplatok k príspevku pri narodení prvého dieťaťa sa poskytne aj maloletej matke
- príplatok k príspevku môže jednorázovo potešiť niektoré rodiny z tzv. znevýhodnených sociálnych skupín, ktoré majú tendenciu zneužívať štátnu sociálnu podporu a sociálnu pomoc, ale následne na nich pôsobí jeho absencia demotivačne a frustrujúco
- príplatok k príspevku získajú aj sociálne neohrozené bohaté rodiny, ktorým takáto dávka nechýba

- zámer rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, aby sa suma príplatku zvyšovala rýchlejšie ako samotný príspevok pri narodení dieťaťa, ešte viac prehĺbi diskrimináciu viacdetných rodín
- financovanie príplatku k príspevku si vyžiada dodatočné prostriedky zo štátneho rozpočtu, ktoré nie sú podľa ministerstva financií k dispozícii

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

František Okruhlica: „Znovu nesystémové. Aj každé ďalšie dieťa by malo mať potom nárok na príspevok.“

Eduard Žitňanský: „Diskriminácia viacdetných rodín.“

Vladimír Benč: „A čo ďalšie deti? Tie sú susedove? Jednoznačne diskriminujúci krok s výrazne populistickým podtónom.“

Adrián Ďurček: „Nespravodlivé voči tým, čo majú väčšie starosti.“

Richard Ďurana: „Nesystémové neadresné opatrenie.“

Miroslav Siváček: „Populistické nesystémové opatrenie. Mladé rodiny a deti vždy hrali ľuďom na city. Na rast pôrodnosti to vplyv nebude mať, na volebné preferencie asi áno.“

Radoslav Štefančík: „Dočasné a nesystémové riešenie, ktoré by malo byť v krátkej budúcnosti nahradené inými trvalejšími formami podpory mladých ľudí s novonarodenými deťmi (napr. daňovým zvýhodnením).“

Juraj Nemeč: „Demografický vývoj SR je "zlý", či to ako motivácia bude účinné ???“

Jaroslav Vokoun: „Budíme radi za každé narodené dieťa v SR.“

Milan Velecký: „Čiastočne súhlasím, ale som za podporu každého narodeného dieťaťa. Riešia sa tým problémy spoločnosti, mal by to byť akýsi „investičný stimul“ pre rodiny.“

Ladislav Balko: „Aj keď nejde o horibilnú sumu, a zvlášť pre solventnejších, mladým rodinám (pretože sa to týka ich) takáto "injekcia" spojená s príchodom nového života osoží. Pri starostiach, ktoré majú mladé rodiny s nákladmi na bývanie, na ostatné životné náklady, je tento príspevok na rodinný prírastok vhodný. Okrem opatrenia potvrdzujúceho sociálnosť vlády ide o opatrenie motivujúce nárast populácie. Príspevok by však mal byť vyšší. Slovensko by sa malo aj takto starať o svoju budúcu populáciu. Samozrejme zástancom čistej trhovej ekonomiky omieľajúcim aj v tomto prípade populizmus a nesystémovosť, je zbytočné argumentovať známy fakt, že aj toto môže byť motivácia pre želaný populačný vývoj.“

František Chovanec: „V prvom polroku Ficovej vlády jediné pozitívne opatrenie s celospoločenským dopadom, ktoré pravdepodobne bude kladne stimulovať demografický vývoj krajiny.“

9. Posilnenie vplyvu nadmorskej výšky pri výpočte podielu obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb (vyššie položené obce získajú viac peňazí na úkor nižšie položených; novela nariadenia o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy)

Primárny zdroj: Nariadenie vlády SR č. 519/2006 Z.z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 16.8.2006 vládou SR; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: výraznejším spôsobom riešiť v rámci systému fiškálnej decentralizácie rozdiely pri financovaní základných potrieb obcí v súvislosti s rozdielnou geografickou polohou (vyššia energetická náročnosť škôl a školských zariadení, kultúrnych, sociálnych, telovýchovných a iných obecných zariadení, činnosť obecných úradov, náročnejšia údržba obecných komunikácií vyplývajúca z geografických podmienok)

Obsah opatrenia:

- pri rozdeľovaní výnosu podielových daní samospráve sa bude geografická poloha obcí zohľadňovať vo väčšej miere ako doposiaľ – vyššie položené obce získajú z výnosu dane vyšší podiel na úkor nižšie položených
- koeficientom nadmorskej výšky sa bude prepočítavať 57% (3,6 mld. Sk) z časti daňového výnosu (doteraz 44% (2,8 mld. Sk)), ktorá je rozdeľovaná na základe počtu ľudí s trvalým pobytom v obci (23% z celkového objemu výnosu dane určeného pre obce)
- zvýšenie strmosti koeficientu nadmorskej výšky z rozsahu od 0,85 do 1,35 (koeficient 1 – obec s nadmorskou výškou 374 m n.m.) na hodnoty od 0,75 (Klin nad Bodrogom, Svätá Mária – 98 m n.m.) do 2,00 (Lom nad Rimavicou – 1015 m n.m.) (koeficient 1 – obec s nadmorskou výškou 282 m n.m.)
- zmena strmosti nastavenia koeficientu - priaznivý dopad pre obce a mestá s vyššou nadmorskou výškou - 219,9 mil. Sk, hranica negatívneho a pozitívneho dopadu - 277 m n.m.
- negatívny dopad opatrenia pre 1581 obcí (62,4% obyvateľstva SR) (Bratislava -37,7 mil. Sk), pozitívny dopad pre 1306 obcí (37,6% ľudí) (Poprad +13,7 mil. Sk)

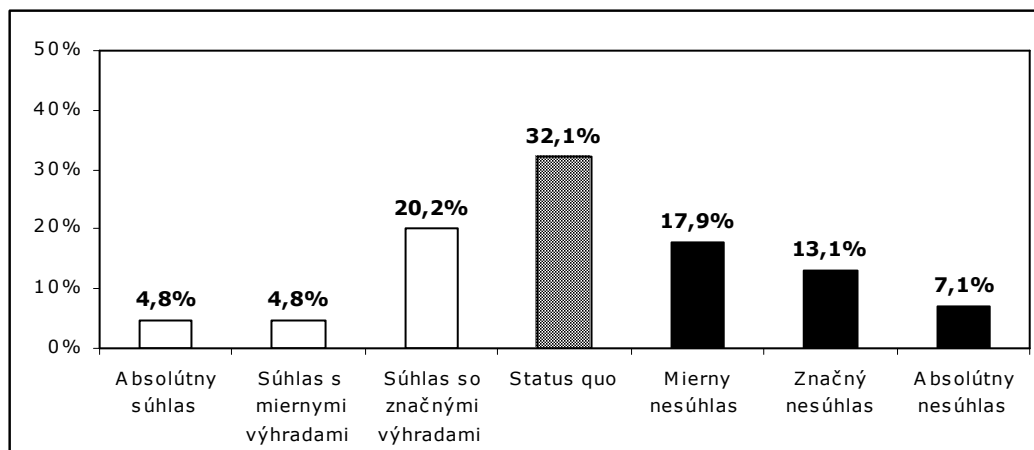
Hlasy proponentov:

- posilnenie vplyvu geografickej polohy obce pri výpočte podielu príslušnej obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb – väčšia kompenzácia nárastu cien palív a energií, ako aj minuloročnej tuhej zimy pre vyššie položené mestá a obce, ktoré majú vyššie náklady na kúrenie a zimnú údržbu ciest
- zvýši sa suma daňového výnosu upravovaná koeficientom nadmorskej výšky
- vyrovňovanie regionálnych rozdielov
- neutrálny dopad opatrenia na verejné financie

Hlasy oponentov:

- z hľadiska energetickej náročnosti by bolo vhodnejšie aplikovať kritérium skutočného lokálneho podnebia obce (dlhodobý priemer teploty vzduchu, úhrnu zrážok, rýchlosti vetra) než nadmorskej výšky stredu obce
- „energetická náročnosť“ dvoch obcí s rovnakou nadmorskou výškou môže byť výrazne rozdielna – závisí od reliéfu územia, kontinentality (západ verzus východ) podnebia a pod.
- stred obce ako kritérium môže znevýhodňovať také obce, ktorých ostatné územie je vyššie položené
- zvýhodňovanie severu Slovenska oproti juhu
- nižšie položené obce majú vyššie náklady v letných mesiacoch, ktoré sa nekompenzujú
- pri rozdeľovaní výnosu dane z príjmov vyšším územným celkom (VÚC) absentuje kritérium nadmorskej výšky, ktoré by zohľadňovalo zvýšenú energetickú náročnosť vyššie položených VÚC

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Vyššie položené obce majú spravidla vyššie náklady kvôli snehovým kalamitám v zimných mesiacoch, nižšie položené obce však musia čeliť povodňovým vlnám v mesiacoch letných. Vláda tak na obce nazerá dvojakým metrom.“

Ján Pokrivčák: „Nie je to dobré riešenie. Určite sú aj obce vo vysokej nadmorskej výške, ktoré sú bohaté. Majú výhody v dôsledku napríklad turistického ruchu. Sú určite aj obce v nízkej nadmorskej výške, ktoré sú chudobné, majú vysoké náklady na vodovod a pod. Táto novela len odzrkadľuje preferencie politikov, ktorým sa viac páčia vysoko položené obce. Neexistuje „spravodlivé“ kritérium na prerozdelenie peňazí medzi obcami.“

Vladimír Benč: „Som v zásade proti uplatňovaniu tohto princípu v systéme prerozdelenia daní. Ved' každá zima je iná, kto vie predpovedať, že bude snehová kalamita, či bude mierna zima. Potom by sme mohli používať aj také kritéria ako riziko záplav, búrok a pod. Opatrenie je preto podľa mňa nezmyselné.“

František Okruhlica: „Čo je to za nezmysel. Ved' už v rámci jednej polohy sú medzi obcami rozdiely v prístupe ku energetickému zabezpečeniu. Práve zmäkčovaním podmienok nebudú sa obce starať o energetické úspory. Navyše z podnikateľských aktivít turisticky atraktívnejšej polohy by obce mohli reštrukturalizovať svoju energetickú náročnosť. Navyše južné obce majú v letnej sezóne zasa zvýšenú spotrebu. Tak potom aj s nimi treba počítať? Pripomína mi to minulé časy.“

Juraj Nemeč: „Princíp je v podstate OK, najšť optimálny vzorec je vždy ťažké, prikláňam sa k názoru, že takto zjednodušený prístup výpočtu nerieši cieľ.“

Jozef Orgonáš: „Principiálne súhlasím, ide o to, aby sa delenie spravilo spravodlivo. Kto určí mieru?“

Ladislav Balko: „Opatrenie poukazujúce na praktickú aplikáciu fiškálnej decentralizácie môže čiastočne prispieť k žiaducemu regionálnemu rozvoju vyššie položených lokalít Slovenska, ktoré sú aj v dôsledku fiškálneho nedbajstva zaostalejšími. Považujem to aj za prejav domácej regionálnej solidarity, ktorej by sme sa nemali dovolávať len v rámci európskej kohéznej politiky, ale prejavíť ju aj v domácom prístupe.“

Jaroslav Vokoun: „Tak sme proti rovnostárstvu, a keď sa poukáže na rozdiely, už sme z toho hotoví. Je to model, ktorý má ideu a prax ukáže, čo na ňom doladovať. Ak je to až taká veľká výhoda pre vysoko položené obce, tak by sme mali zaznamenať presun časti obyvateľstva z nízko položených obcí do vysoko položených obcí.“

10. Zvýšenie sadzby poistného na zdravotné poistenie za tzv. poistencov štátu zo 4% na 5% počas prvých 4 mesiacov 2007; posunutie termínov ročného zúčtovania zdravotných odvodov v roku 2007 (novela zákona o zdravotnom poistení)

Primárny zdroj: Novela č. 673/2006 Z.z. zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva SR

Zámer opatrenia: na obmedzený čas nevyhnutne potrebný na vykonanie racionalizačných opatrení v zdravotníctve zabezpečiť navýšenie finančných prostriedkov pre zdravotníctvo cestou zvýšených platieb poistného za skupiny občanov, kde je platiteľom štát zo 4% na 5% priemernej mzdy; posunutie lehôt na vykonanie ročného zúčtovania poistného za rok 2006, aby sa vytvoril časový priestor na prípravu zjednodušenia ročného zúčtovania

Obsah opatrenia:

- od 1.1.2007 do 30.4.2007 je sadzba poistného pre štát 5% (doteraz 4%) z vymeriavacieho základu (priemerná mzda v hospodárstve), t.j. 864 Sk mesačne za jedného poistenca štátu (v r. 2006 - 633 Sk; nižšia suma aj z dôvodu nižšej priemernej mzdy v hospodárstve SR za rok 2003)
- tzv. poistenci štátu, za ktorých platí zdravotné poistenie štát, sú: deti, študenti, nepracujúci dôchodcovia, matky na materskej, evidovaní nezamestnaní, práceneschopní a pod.
- nároky na štátny rozpočet v roku 2007 – 2,1 mld. Sk (za 4 mesiace zvýšenia sadzby)
- zvýšenie objemu financií v zdravotníctve má smerovať podľa vlády na zvýšenie miezd zdravotníckych pracovníkov, avšak o jeho skutočnom použití rozhodujú zdravotné poisťovne a jednotliví poskytovatelia zdravotnej starostlivosti (riaditelia nemocníc)
- v štátnom rozpočte na rok 2007 nie sú vyčlenené peniaze na zvýšené platby štátu na zvyšok roka (po apríli) – zvýšené nároky rezortu po tomto termíne má minister zdravotníctva riešiť nájdením finančných rezerv – uskutočnením racionalizačných opatrení (redukcia nemocničných lôžok, ambulancií a diagnostických pracovísk - rušenie nemocníc)

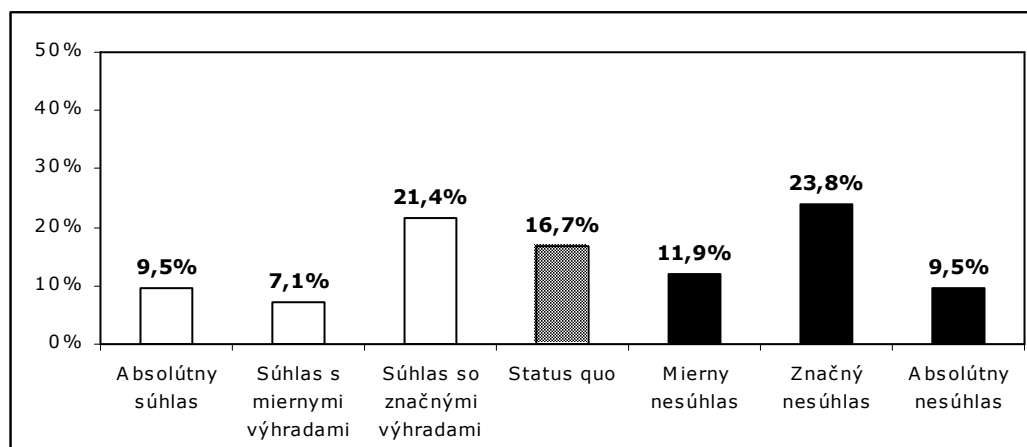
- v prípade, že vláda vyhodnotí racionalizačné opatrenia ako efektívne a napriek tomu budú v zdravotníctve chýbať peniaze aj po ich zavedení, môže rozhodnúť, že štát bude pokračovať v platení zvýšeného odvodu za svojich poistencov
- opätovné (tak ako v roku 2006) posunutie termínov v roku 2007 súvisiacich s ročným zúčtovaním poistného na verejné zdravotné poistenie za rok 2006 – zúčtovanie treba podať do 30.6.2007 (pôvodne 30. marec) a zaplatiť nedoplatok, resp. zdravotná poisťovňa musí vrátiť preplatok, zamestnávateľ do 31.10.2007 (pôvodne 30. jún)

Hlasy proponentov:

- viac prostriedkov do zdravotníctva – na zvýšenie plátov zdravotníkov a na lepšiu zdravotnú starostlivosť
- tlak na racionalizačné opatrenia v zdravotníctve
- ministerstvo zdravotníctva získa čas na vypracovanie nového jednoduchšieho spôsobu ročného zúčtovania zdravotných odvodov, poisťovne budú mať viac času na spracovanie ročných zúčtovaní a tiež poistenci na podanie ročného zúčtovania a zaplataenie nedoplatkov

Hlasy oponentov:

- nesystémové opatrenie – v štátnom rozpočte na rok 2007 nie sú vyčlenené prostriedky na 5%-nú sadzbu poistného po apríli
- rôzne sadzby počas roka – 2,1 mld. Sk sa malo rovnomerne rozdeliť na celý rok – v takom prípade zvýšenie sadzby na 4,33%
- vysoké nároky na štátny rozpočet pri narastajúcom dlhu zdravotníctva (nárast o takmer 1,2 mld. Sk za r. 2006)
- samoplatcovia (dobrovoľne nezamestnaní a pod.) budú platiť nižšie poistné (691 Sk) ako štát za svojich poistencov
- zdravotné poisťovne a riaditelia fakultných nemocníc tvrdia, že ani 7,6 mld. Sk, o ktoré si zdravotníctvo polepšilo oproti roku 2006, nebude stačiť na už schválené a sľúbené zvýšenie plátov, kompenzácie lekárov za zrušené poplatky a na splácanie dlhov
- ročné zúčtovanie zdravotných odvodov bolo treba zrušiť, a nie ho stále posúvať a snažiť sa o jednoduchší mechanizmus zúčtovania, ktorý sa aj tak nenájde

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Vladimír Benč: „Nesystémové opatrenie, ktoré bude ťažko udržateľné. Zároveň nie je sprevádzané racionalizačnými opatreniami. Jediným pozitívom je predĺženie termínu ročného zúčtovania. To by však tiež chcelo zreformovať a hlavne prepojiť s daňovým priznaním a s reportingom pre Sociálnu poisťovňu.“

Richard Ďurana: „Toto opatrenie odzrkadľuje skutočnosť, že vláda nemá koncepčné riešenie na problém nedostatku financií v zdravotníctve. Ide o nesystémové opatrenie s krátkodobým efektom.“

Eugen Jurzyca: „Nesystémové opatrenie. Len oddialilo tlak na riešenie systémové.“

Anonymný komentár*: „Nemám pocit, že by to nejako viedlo k stabilizácii systému, skôr naopak.“

Miroslav Siváček: „Opatrenie nepomôže, ak sa zároveň uvoľnili pravidlá a podmienky pre efektívne hospodárenie. Posunutie termínu zjednodušeniu systému ročného zúčtovania nepomohlo. A tak to bude aj s vyššími odvodmi do zdravotníctva.“

Eduard Žitňanský: „Nepodarená šachová partia, ktorá sektoru pomohla len málo.“

* Respondent si neželal byť menovaný.

František Okruhlica: „Ani tieto nesystémové kroky nebudú stačiť na riešenie problémov zdravotníctva. Treba skôr riešiť problém ročného zdravotného zúčtovania.“

Juraj Nemeč: „Zúčtovanie malo byť zrušené, administratíva je náročnejšia ako objem vybraných zdrojov. Dočasné zvýšenie sadzby je zásadne nesystémové opatrenie.“

Jozef Orgonáš: „Nie na 4 mesiace, ale nastálo.“

Milan Velecký: „Zdravotníctvo na Slovensku je dlhodobo podfinancované. Každé zvýšenie finančných zdrojov pomôže (aj keď len vo forme neštandardných 4 mesiacov). Predchádzajúca vláda chcela v tomto roku zvýšiť sadzbu na 4,5 % (a potom každoročne o 0,5 percentuálneho bodu), terajšia vláda jej zámer v tomto roku realizovala len z 2/3.“

Ladislav Balko: „Súhlasím. V sociálne orientovanom štáte je solidarita potrebná. Aj pričinením štátu.“

11. Zavedenie štátnej bonifikácie hypotekárnych úverov pre mladých ľudí do 35 rokov s nie výrazne nadpriemerným príjmom (v roku 2007 – 1,5%; novela zákona o bankách)

Primárny zdroj: Novela č. 644/2006 Z.z. zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska

Zámer opatrenia: podporiť možnosti bývania pre mladých ľudí štátnou podporou hypotekárnych úverov

Obsah opatrenia:

- štátna podpora hypotekárnych úverov je určená ľuďom do 35 rokov, pričom priemerný mesačný príjem za predchádzajúci kalendárny rok žiadateľa o úver nesmie presiahnuť 1,3-násobok priemernej mesačnej mzdy za predchádzajúci štvrtrok, ktorý predchádzal žiadosti o úver (cca 24-tisíc Sk) (aj prípadný/á manžel/ka musí spĺňať tieto podmienky)
- vekovú a príjmovú hranicu na pridelenie štátneho príspevku spĺňa približne 20-30% žiadateľov o hypotéku
- štátny príspevok pre mladých je percento, o ktoré štát znižuje výšku úrokovej sadzby určenú v zmluve o hypotekárnom úvere, pričom sa poskytuje na obdobie 5 rokov, avšak každým rokom môže byť jeho výška iná
- štátna bonifikácia hypotekárnych úverov pre mladých sa určuje každoročne zákonom o štátnom rozpočte
- štátny príspevok sa poskytne len vtedy, ak sa banka zaviazala, že mladému poberateľovi hypotekárneho úveru na dobu 5 rokov od poskytnutia a začatia úročenia úveru:
 - zníži úrokovú sadzbu v rovnakej výške (max. však o 1%), ako bude stanovený štátny príspevok pre mladých
 - umožní poberateľovi odložiť splátky istiny hypotekárneho úveru a
 - umožní mimoriadnu splátku hypotekárneho úveru bez poplatku
- v roku 2007 môžu mladí ľudia získať zvýhodnenú úrokovú sadzbu na hypotekárne úvery, ktorá je znížená o 2,5%-uálneho bodu (1,5%-uálneho bodu - štátny príspevok plus 1%-uálny bod - banka)
- v súčasnosti je v SR väčšina nedotovaných hypotekárnych úverov úročená 6-7%-ami, v eurozóne 3%-ami
- o štátny príspevok možno žiadať len pri hypotékach do 1,5 mil. Sk a na jednu nehnuteľnosť
- vplyv na štátny rozpočet - 50 mil. Sk v roku 2007, 100 mil. Sk v roku 2008 a 150 mil. Sk v roku 2009
- štátna bonifikácia hypotekárnych úverov pre všetkých bola postupne znižovaná a od roku 2005 je nulová

Hlasy proponentov:

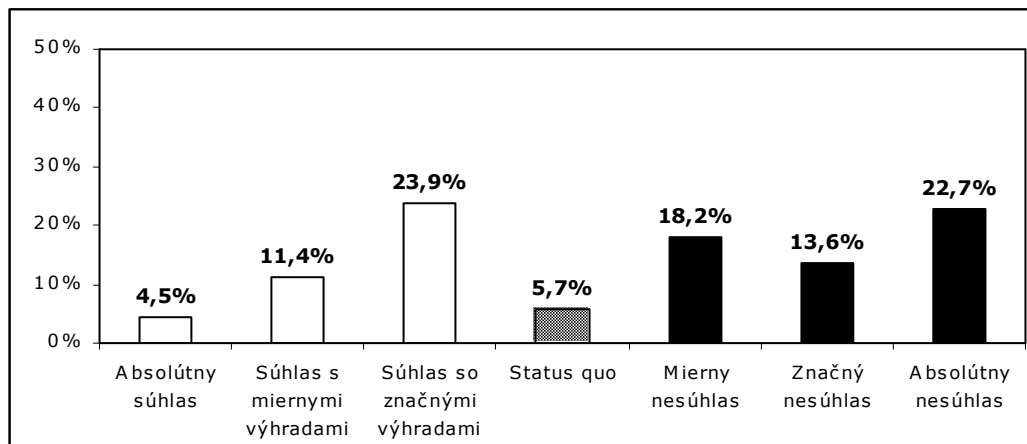
- ľahší prístup mladých ľudí a rodín k bývaniu
- zvýhodnený hypotekárny úver pre mladých financujú okrem štátu aj banky - nižšie výpadky v štátnom rozpočte
- vďaka štátnej bonifikácii môžu mladí ľudia ušetriť na splátkach vyše 145-tisíc Sk (úver 1,5 mil. Sk, doba splácania 30 rokov)

Hlasy oponentov:

- zvýhodňovanie určitého typu finančného produktu poskytovaného súkromnými subjektmi a určitej skupiny ľudí
- podporovať určité skupiny obyvateľstva (napr. mladé rodiny) je efektívnejšie adresnou podporou cez štátne sociálne dávky

- skúsenosti z minulosti ukazujú, že štátna bonifikácia hypotekárnych úverov je výhodnejšia pre banky než pre klientov – o výške úrokov rozhoduje trh, a tak je možné, že postupne banky zvýšia sadzby o značnú časť štátnej bonifikácie, a že dotované úvery budú bankami úročené vyššou sadzbou než tie bez štátnej podpory
- podpora hypoték je síce garantovaná počas 5 rokov od uzatvorenia zmluvy, avšak výška tejto podpory sa môže každým rokom meniť, aj smerom k nule, čo prispieva k neistote a možnému následnému tvrdému vytriezveniu mnohých mladých poberateľov bonifikovaných hypoték
- príjmový limit na nárok na dotovanú hypotéku sa bude meniť príliš často - podľa výšky priemernej mzdy za uplynulý štvrtrok – neberú sa do úvahy sezónne výkyvy (napr. tradične výrazne nadpriemerný 4. štvrtrok)

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Anonymný komentár*: „Opatrenie spôsobuje, že sa rozptyľuje obmedzený objem prostriedkov určených na podporu bývania. Cieľová skupina, ktorú opatrenie podporuje, nepatrí nutne medzi najodkázanejšie, pričom verejné financie by mali prioritne smerovať do projektov z najvyšším spoločenským prínosom. A keď už sa má podporiť zvolená cieľová skupina, existujú možnosti, ktoré viac rešpektujú pravidlá fungovania trhov – kapitálového a trhu s bývaním.“

František Chovanec: „Nesystémové, neadresné a zbytočné opatrenie nereflektujúce reálny stav na hypotekárnom trhu.“

Miroslav Siváček: „Nesystémové zvýhodnenie časti obyvateľstva.“

Ján Pokrivčák: „Deformuje to trh. Pre celú spoločnosť je to zlé riešenie, ale pre vybranú skupinu obyvateľstva dobré.“

Vladimír Benč: „Chápem snahu podporiť určitú znevýhodnenú skupinu ľudí, ale bohužiaľ zlým spôsobom/nástrojom.“

Radoslav Štefančík: „Príliš populistické gesto, ktoré na verejnosti bolo málo vysvetlené, a tak vyvolávalo falošný dojem ochoty vlády vychádzať v ústrety mladým ľuďom. V bratislavskom kraji vďaka nastaveným kritériám je takmer nemožné získať zvýhodnený úver, ak o úver žiada jednotlivec (napr. mladý vysokoškolský učiteľ). Toto rozhodnutie podporuje bývanie mladých len v určitých regiónoch s nižšími cenami bytov. Doteraz mi chýba štatistika, ktorá by ukázala na efektívnosť tohto rozhodnutia. Podľa môjho názoru by ukázala na neefektívnosť tohto rozhodnutia.“

Juraj Nemeč: „Bývanie a jeho dostupnosť je problém, toto je jedna z potenciálne existujúcich ciest, aj keď analýzy dosť sponchybujú jej reálnu účinnosť.“

František Okruhlica: „Problémom je však dlhodobosť hypotekárnych úverov. Ich podmienky sa môžu v priebehu tak dlhého obdobia meniť. Čiže má to možno zmysel len na štartovanie hypoték.“

Ladislav Balko: „Podpora je nízka. Veď čo to je ušetriť z dôvodu bonifikácie za 30 rokov pri 1,5 miliónovom úvere 145 tisíc korún? Napriek tomu ale je to v ekonomickej situácii mnohých mladých rodín na Slovensku stále žiaduce opatrenie. Žiadalo by sa však viac istoty do tohto typu dávky, ktorá nie je stabilná a príliš často sa mení.“

Jozef Orgonáš: „Tzv. developeri alebo okrádači vyhnali ceny tak vysoko, že mladí nemajú šancu na nový byt. Nie je možné predávať 150 m² byt za 20 mil. Sk, pričom stavebné náklady nepresiahnu 8 mil. Aspoň touto formou sa pomáha mladým. Je to finančne najhoršie pozicionovaná skupina, horšie ako penzisti!“

* Respondent si neželal byť menovaný.

12. Zavedenie poplatku vo výške 500 Sk za prestup sporiteľa z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej, povinnosť požiadať Sociálnu poisťovňu o vydanie akceptačného listu; zavedenie limitu na výdavky DSS na reklamu a na uzatváranie zmlúv (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)

Primárny zdroj: Novela č. 677/2006 Z.z. zákona č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení a zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 7.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: poslanec NR SR Róbert Madej (Smer-SD)

Zámer opatrenia: zavedením administratívnej a finančnej bariéry zabrániť neodôvodneným a špekulatívnym prestupom z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti (DSS) do inej DSS

Obsah opatrenia:

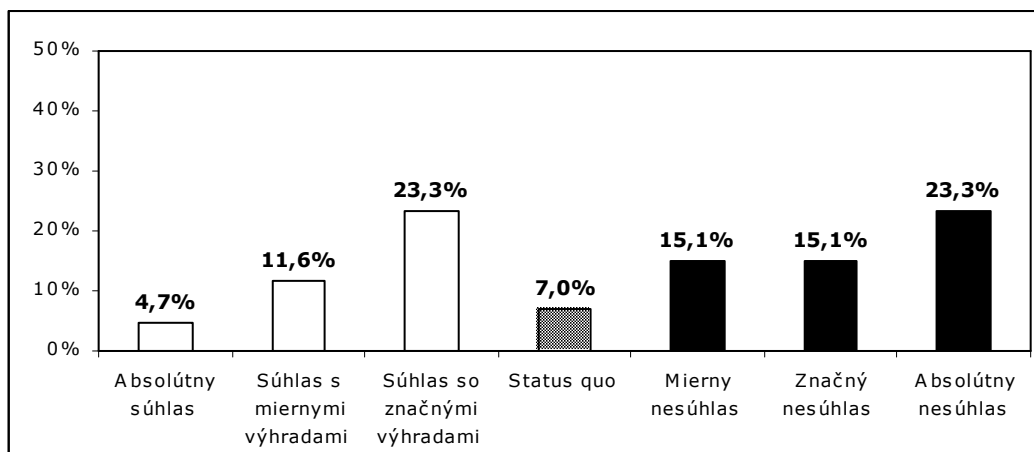
- zavedenie poplatku v sume 500 Sk pre sporiteľa za prestup z jednej DSS do druhej, pričom prestup je možný raz za 2 roky, tak ako doteraz
- poplatok 500 Sk bude prestupujúci hradíť priamo Sociálnej poisťovni (SP)
- SP bude musieť prestupujúcemu na požiadanie vystaviť akceptačný list
- pokles maximálnej mesačnej odplaty DSS za správu dôchodkového fondu (z 0,070 % na 0,065 % priemernej mesačnej čistej hodnoty majetku v dôchodkovom fonde; v prvých 3 rokoch pokles z 0,080 % na 0,075%)
- zavedenie obmedzenia výdavkov DSS súvisiacich s uzatváraním zmlúv o starobnom dôchodkovom sporení (na jednu zmluvu max. 6% priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR za kalendárny rok, ktorý 2 roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvorila zmluva; pre rok 2007 je to max. 1 036 Sk) a výdavkov na propagáciu a reklamu dôchodkových fondov (max. 1000-násobok priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR za kalendárny rok, ktorý 2 roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa tieto výdavky vynaložili; pre rok 2007 je to max. 17,274 mil. Sk)
- zníženie pokút pre Sociálnu poisťovňu za omeškané platby na osobné dôchodkové účty sporiteľov

Hlasy proponentov:

- novelou sa šetria peniaze a zlacňuje sa (zefektívňuje sa) celý systém druhého piliera dôchodkového zabezpečenia a pritom sa zásadne nemení
- 2-ročná lehota prestupov medzi DSS sa ukázala ako nie veľmi efektívna, preto sa pristúpilo aj k zavedeniu poplatku za prestup
- spoplatnenie prestupov sa bude kompenzovať znížením poplatkov, ktoré platia sporitelia za správu dôchodkového fondu
- akceptačný list, proces spojený s jeho vydaním, ako aj poplatok zaplatený sporiteľom má predstavovať bariéru, ktorá má zabrániť neodôvodneným a špekulatívnym prestupom sporiteľov - stabilizácia systému starobného dôchodkového sporenia
- podľa prepočtov Asociácie DSS priemerný sporiteľ ušetrí znížením poplatku za správu fondu za celý čas sporenia približne 17 350 Sk

Hlasy oponentov:

- novela je výsledkom lobingu niektorých DSS, ktoré chcú mať garanciu viazanosti klientov minimálne na určité obdobie a po jeho uplynutí majú záujem o čo najväčšie bariéry pre prestupy sporiteľov
- novela je nesystémová, neliberálna a ide proti záujmom samotných sporiteľov - obmedzenie slobody výberu a zvýšenie nákladov v prípade nespokojnosti klientov so službami DSS
- prečo by mal byť sporiteľ v druhom pilieri obťažovaný vydávaním akceptačného listu SP a platením za prestup k inému správcovi svojich úspor?
- v nasledujúcich 10 rokoch prídu DSS pre nižšie poplatky za správu dôchodkových účtov zhruba o 1 mld. Sk
- zavedenie limitov na výdavky DSS súvisiace s uzatváraním zmlúv o starobnom dôchodkovom sporení a na reklamu a propagáciu – zvyšovanie regulácií v už aj tak dosť regulovanom sektore

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Richard Ďurana: „DSS-kám mala byť ponechaná možnosť dobrovoľne stanovovať poplatky za prestup s cieľom zabrániť odchodu poisťencov. Zásah štátu pokladám za neadekvátny.“

Adrián Ďurček: „Považujem to za obmedzovanie osobnej slobody.“

Eduard Žitňanský: „Dôkaz, že druhý pilier leží vláde v žalúdku a nevzdá sa snahy o jeho deštrukciu.“

František Okruhlica: „Nesystémový krok.“

Radoslav Štefančík: „Rozhodnutie na jednej strane narušuje tržobné pravidlá, na druhej strane však obmedzuje aktivity rôznych špekulantov, ktorí zarábajú na prestupoch sporiteľov z jednej správcovskej spoločnosti do druhej.“

Vladimír Benč: „Mierne prevažujú pozitíva, a to hlavne stabilizácia systému a tiež čiastočná úspora pre sporiteľov.“

Luboš Vagač: „Postačovalo by zavedenie poplatku bez časového obmedzenia prestupov.“

Juraj Nemeč: „Časté prestupy zvyšujú transakčné náklady systému, určité obmedzenie je možné.“

Ladislav Balko: „Poplatok nie je vysoký. Ak už druhý pilier, tak som proti častej fluktuácii jeho klientov. Je otázka, čo iné ponúkne druhá DSS, keď pravidlá investovania sú dozorované a v podstate vo všetkých DSS-kách identické. Záleží len od šikovnosti portfóliových manažérov, ako a kam investujú. Na nejaké výraznejšie odchýlky je slovenský trh malý. Iná vec je zhodnocovanie prostriedkov v DSS-kách napojených cez svoje matky alebo sestry, ktorými sú veľké banky a poisťovne na zahraničné trhy. Takými sú ale skoro všetky DSS-ky pôsobiace na trhu. Takže čo odlišné môžu ponúkať DSS-ky?“

Jaroslav Vokoun: „Chýba mi najmä hlbší pohľad DSS na to, čo sa deje v penzijnom systéme. Prečo sú DSS ticho?“

13. Povinnosť chovateľa nahlásiť veterinárnej a potravinovej správe konanie domácej zabíjačky ošípaných alebo hovädzieho dobytká a odovzdať vzorku na laboratórne vyšetrenie (zákon o veterinárnej starostlivosti)

Navrhovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Zámer opatrenia: garantovanie bezpečných potravín z domácej zabíjačky určených pre súkromnú domácu spotrebu; ochrana zdravia ľudí pred možným nakazením sa svalovcom (trichinelou) u mäsových produktov z ošípaných a BSE (bovinná spongiformná encefalopatia) u mäsových produktov z hovädzieho dobytká

Obsah opatrenia:

- hovädzí dobytok a ošípané možno zabíjať u chovateľa na súkromnú domácu spotrebu, ak bolo zabíjanie zvierat nahlásené (telefonicky, faxom, e-mailom, písomnou formou) príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe (RVPS) aspoň jeden pracovný deň vopred
- povinnosť chovateľa odovzdať bez zbytočného odkladu osobne alebo poslom na miesto zberu (obecný úrad, príslušná RVPS, Štátny veterinárny a potravinový ústav alebo Štátny veterinárny ústav vo Zvolene) odobrané vzorky zo zabitej ošípanej alebo hovädzieho dobytká

spolu s vypísaným sprievodným dokladom na laboratórne vyšetrenie vzorky; príslušná RVPS môže vykonávať aj zvoz vzoriek, a v takom prípade je potrebné do času zvozu vzorku uložiť doma v chladničke

- náklady na laboratórne vyšetrenie sú hradené zo štátneho rozpočtu (cena jedného vyšetrenia: 55 -100 Sk)
- v prípade, že chovateľ nie je o výsledku informovaný do 3 pracovných dní od doručenia vzorky na zberné miesto, môže považovať laboratórne vyšetrenie za vyhovujúce
- monitoring domácich zabíjačiek ošípaných za mesiac február 2007 - počet nahlásených domácich zabíjačiek: 5723, z toho 5137 negatívnych laboratórnych vyšetrení odobraných vzoriek, 0 pozitívnych
- celkovo sa v SR uskutočnil cca 300-tisíc domácich zabíjačiek za rok
- od roku 1994 evidovaných v SR 399 prípadov prenosu svalovca na človeka (priemerné náklady liečenia takto chorého človeka sú v EÚ vyše 100-tisíc Sk)

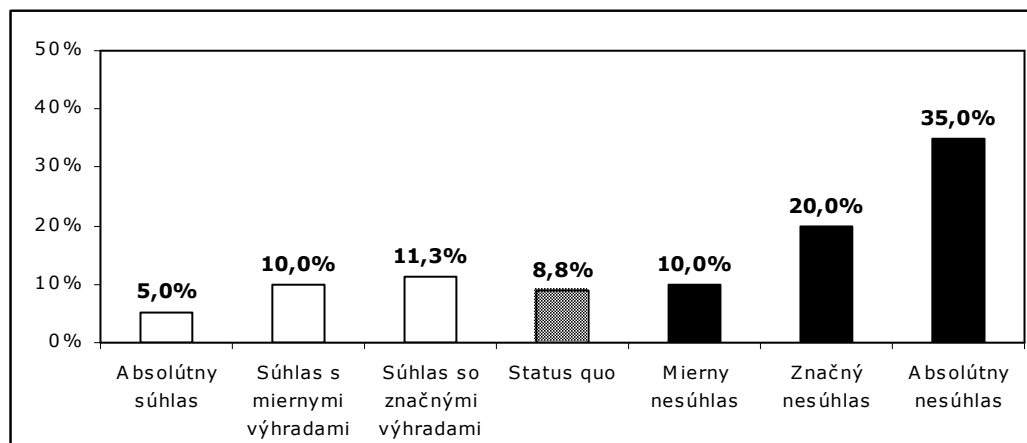
Hlasy proponentov:

- je v záujme spotrebiteľa, aby mäso, ktoré sám konzumuje, bolo vyšetrené a bezpečné a štát vyšiel v ústrety tým, že vyšetrenie je bezplatné
- ochrana ľudí pred nákazou svalovcom, resp. BSE
- predchádzanie vysokým nákladom spojených s liečbou
- možné kontroly veterinárov - motivácia k zvýšeniu hygieny domácich zabíjačiek a chovu zvierat

Hlasy oponentov:

- šikanovanie malých súkromných chovateľov, ktorí chovajú zvieratá pre vlastnú spotrebu
- zbytočne prísne opatrenie nad rámec legislatívy EÚ v tejto oblasti (napr. v ČR ani Maďarsku nekontrolujú vzorky z domácich zabíjačiek)
- návrat k totalitnému režimu, ktorý chce mať všetko pod kontrolou
- zbytočná byrokracia - nové povinnosti aj pre obecné úrady
- vláda zadáva nové úlohy obciam bez toho, aby na to vytvorila podmienky (chladiace boxy a pod.)
- kto zaručí správnosť odobratia vzoriek, správnosť ich uskladnenia, ich autentickosť a nemožnosť zámény vzoriek?
- neefektívnosť opatrenia - štátny rozpočet môžu len ročné náklady spojené s laboratórnym vyšetrením vzoriek vyjsť na okolo 30 mil. Sk ročne, pričom priemerné liečebné náklady na liečbu ľudí, ktorí sa v SR priemerne za rok (údaje od roku 1994) nakazia svalovcom vychádzajú na 3 mil. Sk

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Procházka: „Štát, pchajúc sa opäť tam, kde ho nikto nepotrebuje, tu zavádza pravidlá, ktorých dodržiavanie nebude mať ako zabezpečiť, čím sa len prehľbuje priepasť medzi vyhláseným právom a normami, ktoré sa skutočne aplikujú. Čím hlbšia je táto priepasť, tým menšiu autoritu má právny systém ako taký a tým nákladnejšia je jeho prevádzka.“

Radoslav Štefančík: „V tomto prípade ide o učebnicový príklad šikanovania občana štátom byrokratickým rozhodnutím, ktoré ide nad rámec smerníc Európskej únie.“

Jozef Orgonáš: „Krok, ktorý nebol potrebný.“

Ladislav Balko: „Nezmysel. Je to daň nášmu členstvu v EÚ, hoci sme opäť na Slovensku viac ako ústretový a akoby bez vlastného názoru. Stáročia ľudia, najmä na slovenskom vidieku, chovali domáce zvieratá a problémy neboli. Chovatelia vedia ako s chovmi narábať a nepotrebujú výmysly úradníkov spoza zelených stolov.“

Vladimír Benč: „Zbytočné opatrenie. Vytváranie šikany a buzerácie občanov, nehovoriac o zbytočnej byrokracii. Radšej by mohol štát venovať viac peňazí na veterinárnu osvetu, zlepšovanie welfare zvierat a pod.“

Juraj Nemec: „Pokiaľ sa dobre pamätám, tak už to bolo zrušené. Je to ukážka nulovej funkčnosti „Impact assessment“, ktorý sa formálne síce u nás robí, ale reálne nie – čo tak pozrieť sa do Slovinska, kde majú relatívne funkčný systém, ktorý bráni zavalovaniu občanov a podnikateľov nezmyselnými povinnosťami...?“

Miroslav Siváček: „Doteraz to fungovalo. Ľudia sa musia vedieť správať zodpovedne aj bez dohľadu štátu.“

František Okruhlica: „V podstate súhlasím. Ide o riešenie rizík, ktoré už sledujeme vo svete. Nikdy nie je dosť opatrnosti. Len aby dôsledne sa napíňal.“

14. Rozhodnutie Protimonopolného úradu SR o nepovolení koncentrácie bratislavského letiska s letiskom Wien-Schwechat

Primárny zdroj: Rozhodnutie Protimonopolného úradu SR 2006/FH/3/1/105

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 11.9.2006 Protimonopolným úradom SR; účinnosť od: voči rozhodnutiu bol podaný rozklad

Navrhovateľ: Protimonopolný úrad (PMÚ) SR

Zámer opatrenia: zakázať koncentráciu bratislavského letiska s letiskom Viedeň, aby sa predišlo obmedzeniu efektívnej hospodárskej súťaže

Obsah opatrenia:

- Protimonopolný úrad SR zakázal koncentráciu spočívajúcu v získaní kontroly letiska Viedeň, spoločnosti Penta a Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR nad bratislavským letiskom M.R.Štefánika – PMÚ SR konštatoval riziko vzniku regionálneho monopolu (spoločný vlastníci letísk vo Viedni-Schwechate a Bratislave)
- PMÚ SR analyzoval dopady koncentrácie na viaceré relevantné trhy, pričom za problematický trh považoval poskytovanie infraštruktúry pre osobné pravidelné regionálne lety, keďže na ňom sú bratislavské a viedenské letiská navzájom zastupiteľné a prebieha medzi nimi súťaž o letecké spoločnosti i cestujúcich v danom regióne
- podľa PMÚ SR by uskutočnením koncentrácie došlo k eliminácii jediného efektívneho konkurenta, a teda k odstráneniu súčasného i potenciálneho konkurenčného tlaku na relevantnom trhu a vzhľadom na vysoké bariéry vstupu na trh a neexistenciu potenciálnej konkurencie by po koncentracii prišlo k vytvoreniu regionálneho monopolu, k vzniku dominantného postavenia, ktorého dôsledkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže, a to je zo zákona zakázané
- PMÚ SR vyzval účastníkov, aby predložili návrh podmienok, ktoré by mali úradom identifikovaný problém odstrániť, avšak Úrad konštatoval, že ani predložené podmienky neriešia problém obmedzenia súťaže
- viedenské letisko Schwechat bolo spolu so slovenskou finančnou skupinou Penta a rakúskou Raiffeisen Zentralbank členmi konzorcia TwoOne, ktoré vzišlo víťazne z verejnej súťaže na predaj 66%-ného podielu bratislavského a košického letiska
- rakúsky protimonopolný úrad povolil koncentráciu letísk v apríli 2006

Hlasy proponentov:

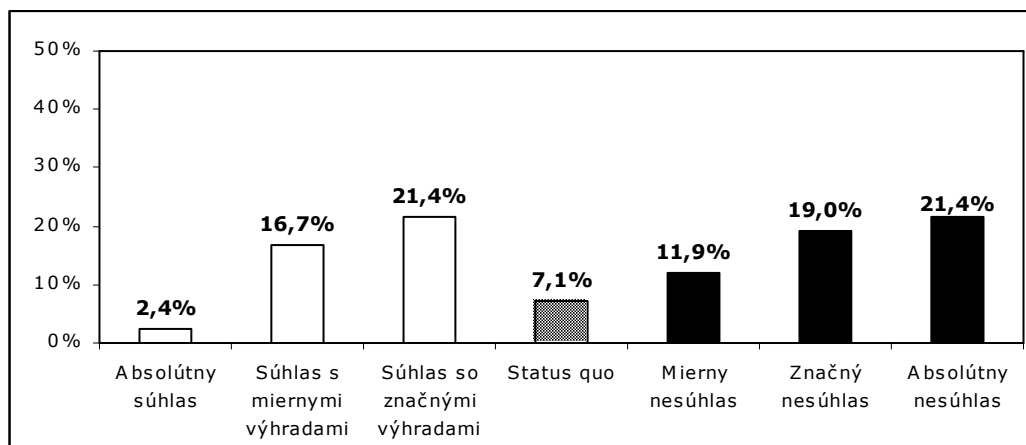
- v prípade povolenia koncentrácie by letisko vo Viedni-Schwechate nebolo vystavené podstatnej hospodárskej súťaži a vzhľadom na svoju ekonomickú silu by sa mohlo správať na regionálnom trhu monopolne
- koncentrácia letísk v Bratislave a Viedni by obmedzila efektívnu hospodársku súťaž, čo by sa negatívne prejavilo pri rozvoji bratislavského letiska a v cene a kvalite poskytovaných služieb pre pasažierov a dopravcov
- koncentráciou by mohlo prísť k presmerovaniu dopravy bez súhlasu leteckých dopravcov, zvýšeniu poplatkov pre letecké spoločnosti, zníženiu počtu liniek a strate voľby pre cestujúceho
- viedenské letisko sledovalo privatizáciu bratislavského suseda primárne upevnenie svojich vlastných pozícií v regióne, a to odstránením pre Schwechat nebezpečnej a rýchlo sa rozvíjajúcej konkurencie z Bratislavy

Hlasy oponentov:

- vstup silného súkromného investora by bol prospešný tak pre bratislavské letisko, ako aj pre rozvoj bratislavského regiónu (napr. výstavba rýchlodráhy medzi letiskami)
- synergie vyplývajúca zo spojenia s letiskom svetového významu by mohla priniesť aj kvalitnejšie „svetové“ služby spojené s cestovaním

- Podľa TwoOne PMÚ SR nezobral do úvahy údaje spochybňujúce existenciu efektívnej súťaže medzi letiskami vo Viedni a Bratislave v súčasnom období na relevantnom trhu – koncentráciou by teda súťaž nemohla byť obmedzená, keďže tá dnes neexistuje
- týmto opatrením PMÚ SR sa v podstate pomohlo vláde ukončiť proces privatizácie spoločnosti Letisko M.R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s., čím sa zabrzdí rozvoj bratislavského letiska na dlhé obdobie
- spôsob ako sa PMÚ SR k finálnemu verdiktu dopracoval (dvakrát presúval rozhodnutie o povolení predaja letiska a nakoniec podľa TwoOne rozhodol o vyše mesiaca pred vypršaním predĺženej lehoty, aby sa tak stihol termín, dokedy vláda odporučila ministerstvu dopravy a Fondu národného majetku odstúpiť od privatizačnej zmluvy) je zlou správou pre rozvoj podnikateľského prostredia a pre investorov, najmä zahraničných – je to precedens, ktorý vyvoláva obavy, či Protimonopolný úrad SR nekopíruje nálady meniacich sa vlád a či zostane politicky nezávislým
- hrozba žalôb proti SR zo strany konzorcia TwoOne na medzinárodných súdoch

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Vladimír Benč: „Privatizácia by bola podľa mňa pre letisko prínosom. Rozhodnutie úradu bolo podľa mňa robené pod politickým tlakom. Forma realizácie rozhodnutia tiež výrazne poškodila povest' slovenského podnikateľského prostredia.“

Anonymný komentár*: „Vysoko negatívne hodnotím najmä to, že konanie úradu vytvára podozrenie politických vplyvov na fungovanie inštitúcie, ktorej nezávislosť je dôležitým predpokladom dobrého fungovania (nedokonalaj) trhovej ekonomiky.“

Richard Ďurana: „Rozhodnutie je postavené nie na snahe dosiahnuť čo najlepšie služby pre spotrebiteľov, ale snahou o napasovanie reality na fiktívny model dokonalej konkurencie.“

Eduard Žitňanský: „Podozrenie, že úrad konal pod politickým tlakom, je mimoriadne silné, lebo argumenty neposkytol.“

Adrián Ďurček: „Otázka je, či to bolo politické alebo kvalifikované rozhodnutie.“

Radoslav Štefančík: „Dobré rozhodnutie, otázne však je, či Protimonopolný úrad SR rozhodoval nezávisle, alebo bol pod tlakom predstaviteľov vlády. Oznámenie predsedu kabinetu o úzkej spolupráci medzi bratislavským a viedenským letiskom však vnáša do rozhodnutia Protimonopolného úradu SR mnoho otázok.“

František Okruhlica: „Súhlas s postupom. Treba zhodnotiť pozíciu bratislavského letiska, ktorá má mimoriadne možnosti. Na druhej strane je potrebná jeho následná privatizácia. Určite by došlo ku porušeniu regionálnych konkurenčných podmienok.“

Juraj Nemec: „Je to dosť zložité. Súhlasím s tým, že Viedeň nebude Bratislavu rozvíjať, je asi reálne.“

Jaroslav Vokoun: „Táto otázka je hlavne problém Penty. 99,9999 % obyvateľov sa to netýka. Viac sa ich to bude týkať, keď sa zvýši výstavba okolo letiska, a keď bude lietať lietadlo za lietadlom nad obývaným územím.“

Ladislav Balko: „Menšie krajiny ako Slovensko majú svoje vlastné letiská. Obdobie posledných troch-štyroch rokov dokázalo, že má bratislavské letisko potenciál samostatného rozvoja. Z počtu pár stotisíc cestujúcich sa rozrastá na milióny cestujúcich ročne. Okrem otázky koncentrácie a konkurencie v tejto oblasti sa nazdávam, že existencia samostatnosti a suverenity pri prevádzkovaní vlastného letiska v hlavnom meste štátu smeruje aj k neustálej potrebe

* Respondent si neželal byť menovaný.

zviditeľňovania sa Slovenska aj cez svoj vlastný "letecký prístav". Stále je málo Bratislava vnímaná ako hlavné mesto suverénneho štátu. A pri cestách po európskych mestách sa presvedčame, že pre štát to robí veľa, ak na popredných letiskách si cestujúci prečíta, že sa lieta aj do Bratislavy. A ak by aj lety išli prevažne cez Schwechat, bolo by to ešte horšie, ako to stále je doteraz. A nielen kvôli pocitom, ale má to aj ekonomický dopad. Aj povedomie investorov a biznismenov je o tom, čo to je za štát, keď sa tam ani nelieta."

15. Obmedzenie poukazovania 2% zo zaplatenej dane z príjmov na verejnoprospešné účely (vylúčenie ľudskoprávných a environmentálnych neziskových organizácií z daňovej asignácie, zvýšenie minimálnej sumy na poukázanie 2% u fyzických osôb z 20 Sk na 100 Sk, zrušenie nezdaňovania príjmov do 300-tis. Sk plynúcich z iných ako hlavných činností neziskových organizácií; 2 novely zákona o dani z príjmov)

Primárny zdroj: a) Novela č. 688/2006 Z.z. zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov
b) Zákon č. 76/2007 Z.z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené a) 6.12.2006, b) 31.1.2007 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: a) 29.12.2006, b) 1.3.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií (MF) SR

Zámer opatrenia: obmedzením daňovej asignácie znížiť výdavky verejnej správy na jej administráciu a zvýšiť príjmy štátneho rozpočtu; jednotný spôsob zdanenia príjmov právnických osôb – podnikateľov a „neziskoviek“

Obsah opatrenia:

- zvýšenie minimálnej sumy na poukázanie 2% zo zaplatenej dane u fyzických osôb (FO) na 100 Sk (návrh MF SR – 250 Sk; doteraz 20 Sk), pri právnických osobách (PO) zostala min. suma 250 Sk na jedného prijímateľa
- navrhovaná ale neschválená horná hranica na poukázanie 2% - 1 mil. Sk
- ponechanie 2%-nej asignácie dane u PO (návrh MF SR – v roku 2007 - 0,5%, od roku 2008 - 0%)
- od roku 2008 (za zdaňovacie obdobie 2007) zúženie okruhu prijímateľov 2% o organizácie zaoberajúce sa ochranou ľudských práv, životného prostredia, zachovaním prírodných a duchovných hodnôt
- nárok na 2% zostal pre účely ochrany a podpory zdravia; prevencie, liečby, resocializácie drogovu závislých v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb, podpory športu detí, mládeže a občanov zdravotne postihnutých, poskytovanie sociálnej pomoci, zachovanie kultúrnych hodnôt, podporu vzdelávania
- 7100 neziskoviek získalo v r. 2006 spolu 1,125 mld. Sk od 447-tis. FO (352 869 Sk) a 17 740 PO (772 101 Sk)
- zrušenie oslobodenia príjmov (z podnikania vrátane príjmov z prenájmu majetku, predaja majetku, príjmov z reklám vo výške 300-tis. Sk) neziskových organizácií od dane z príjmov

Hlasy proponentov:

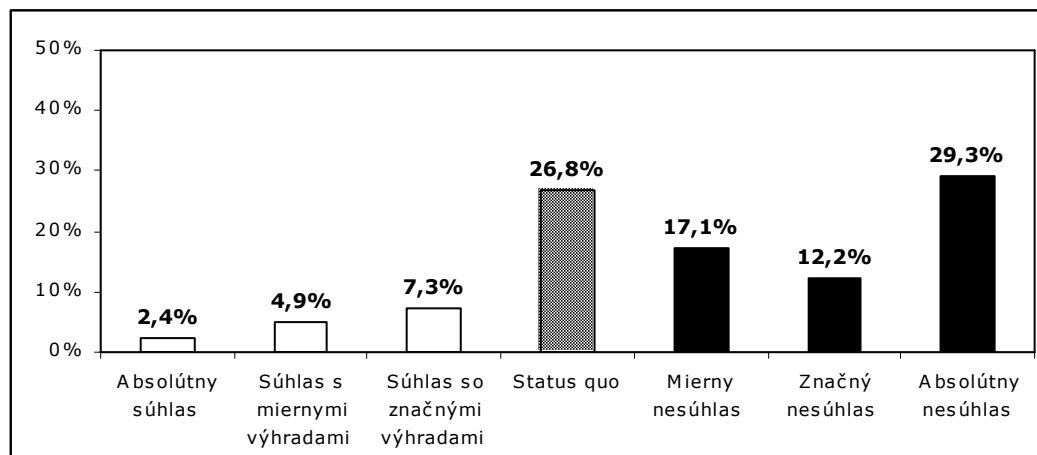
- asignácia dane na vybrané verejnoprospešné účely je zbytočným nesystémovým a diskriminujúcim opatrením obohacujúcim daňový systém o ďalšiu výnimku
- nesystémovosť najmä u „darcov“ - PO - stráca sa aspekt osobnej angažovanosti, keď jednotlivец rozhoduje o použití časti dane z vlastných príjmov (v zahraničí sa asignácia dane u PO nevyskytuje)
- falošná filantropia – ide tu len o dobrovoľné určenie účelu použitia časti povinne zaplatenej „štátnej“ dane
- mimoriadna administratívna náročnosť najmä pri nízkych poukazovaných sumách a nízkych výnosoch
- dochádza k zneužívaniu prostriedkov z 2% - najmä u veľkých korporátnych nadácií – firmy si takto samy „zadarmo“ hradia rôzne marketingové aktivity a nepriamo si znižujú daňové zaťaženie
- ak štát nepotrebuje tieto 2%, tak nech radšej zníži sadzbu dane z príjmov
- daňová asignácia nie je rozšírená v daňových systémoch iných krajín (len v HUN, LTU, POL, ROM)

Hlasy oponentov:

- nevyargumentované rozdelenie tretieho sektora na tých, ktorí môžu prijímať 2% a na tých, ktorí už nemôžu

- diskriminácia niektorých organizácií a nadradovanie niektorých ústavných práv nad iné v daňovom zákone
- vybavovanie si účtov súčasnej štátnej moci voči mimovládny organizáciám, ktoré ju často kritizujú
- snaha znefunkčniť tretí sektor a odobrať mimovládny organizáciám možnosť pomáhať tam, kde štát pomáhať nestačí – najviac postihnuté budú menšie a menej inštitucionálne rozvinuté neziskové organizácie
- negatívny dopad na ľudí, ktorí sú na pomoc a aktivity tretieho sektora odkázaní
- zúženie okruhu ľudí (v neprospech tých s nižšími príjmami) oprávnených poukázať 2% dane - znevýhodnené mimovládne organizácie v chudobnejších regiónoch
- demotivácia neziskových organizácií na získavanie ďalších príjmov na financovanie verejnoprospešných aktivít - vyššia závislosť od verejných zdrojov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Vladimír Benč: „Jednoznačný nesúhlas s rozhodnutím vlády. Čiastočný návrat k mečiarizmu 90-tych rokov. Vláda nielen zhoršuje možnosti financovania mimovládnych organizácií z fondov EÚ (hlavne systém čerpania), ale k tomu im aj obmedzuje iné zdroje. Obávam sa, že opatrenie spôsobí čiastočný úpadok 3. sektora, čím vlastne vráti Slovensko o pár rokov dozadu.“

Eduard Žitňanský: „Obmedzovanie slobody a vnucovanie vlastného pohľadu na svet.“

Adrián Ďurček: „Rozhodnutie, ktoré na základe 10% chybovosti fungovania systému likviduje, alebo prudko obmedzuje, zdravých 90% systému.“

Jozef Orgonáš: „Ďalší nezmysel tejto vlády. Možno bolo potrebné prehodnotiť počet príjemcov i pseudopríjemcov. Ale tam, kde vláda nevie alebo nechce problémy riešiť, musí nastúpiť asignácia.“

Juraj Nemeč: „Toto opatrenie má viacej rozmerov. Čo sa týka určenia minimálnej sumy, súhlasím, transakčné náklady boli nadmerné. Čo sa týka zúženia okruhu – skôr nesúhlasím. Čo sa týka zrušenia výnimky u neziskových organizácií – je fakt, že sa tu prali peniaze, ale nepodstatné sumy, ale je tiež fakt, že sa tým život neziskovým organizáciám zbytočne skomplikuje...“

Radoslav Procházka: „Neveľmi podarené z legislatívno-technického hľadiska a nedôsledné z vecného hľadiska. Rozlišovanie medzi oprávnenými a neoprávnenými adresátmi asignovanej dane v závislosti od ich predmetu činnosti nemá v takejto podobe žiadne rozumné opodstatnenie.“

Radoslav Štefančík: „Toto rozhodnutie má dve roviny. Tou prvou je obmedzenie daňovej asignácie. Do určitej miery by sa s ním dalo stotožniť, pretože dnešný systém nie je obrazom skutočnej filantropie na Slovensku. Druhou rovinu však tvorí nespravodlivé členenie mimovládok do dvoch kategórií. Mimovládne združenia zaoberajúce sa politickými otázkami prispeli od zmeny režimu veľkou mierou k posilneniu demokracie, rozšíreniu politických práv a právneho vedomia občanov. A to nielen na Slovensku. Demokratizačné procesy podporovali aj v krajinách, v ktorých ešte ani dnes nie je možné vyberať svojich politických zástupcov v slobodných voľbách. Pokiaľ súčasná vláda nechce otvorene podporovať demokratické opozičné sily v existujúcich autoritárskych režimoch, mala by aspoň vytvárať vhodné podmienky organizáciám, ktorých aktivisti pomáhajú budovať slobodu za hranicami Slovenska, pretože si ešte dobre pamätáme na obdobie, kedy sme podobnú pomoc potrebovali aj my. NGOs poukazovali na korupciu a klientelismus politických strán či ich predstaviteľov. A to za vlády M. Dzurindu, V. Mečiara, ako aj Roberta Fica. Vyvolávali spoločenské diskusie o politických otázkach na úrovni republiky (z mnohých napr. diskusie o výhodách a nevýhodách vstupu Slovenska do Európskej únie či NATO), ale aj na úrovni regiónov, miest a obcí. Niektoré z nich podporili nadaných študentov poskytnutím štipendia, či prispeli mladým vedcom na pokrytie nákladov spojených s vydaním ich prvotiny. Nápad od roku 2008 rozdeliť mimovládne združenia do dvoch skupín je nezmyslom a

nebezpečenstvom zároveň. Hrozba pre demokraciu spočíva v spôsobe, akým sa tento návrh zdôvodňoval, pretože najčastejším argumentom predstaviteľov politickej elity bola práve neochota podporovať aktivity mimovládnych organizácií kontrolujúcich činnosť našich volených zástupcov."

Ladislav Balko: „Ako je už na Slovensku zvykom, typická slovenská "ľudová tvorivosť" začala fungovať aj v tejto oblasti a pôvodný zámer podporovať verejnoprospešné aktivity najmä cez občiansky sektor sa začalo zneužívať, najmä pofidérnym financovaním vlastných aktivít poukazovateľov asignačnej dane. Dobrá myšlienka sa zneužíva a toto zneužívanie treba ustrážiť. Aj takýmto spôsobom, aký sa prijal."

František Okruhlica: „Mal by pokračovať naštartovaný trend rozvoja tretieho sektora. Domnievam sa, že firemné nadácie zneužívali situáciu."

16. Udelenie investičných stimulov vo výške 12,7 mld. Sk pre takmer 50 firiem od augusta 2006 do marca 2007 (odklon od preferencie regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti)

Primárny zdroj: jednotlivé rozhodnutia vlády SR o poskytnutí štátnej pomoci (investičných stimulov) podnikateľským subjektom

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené vládou SR v 2. polroku 2006

Navrhovateľ: Ministerstvo hospodárstva SR

Zámer opatrenia: zabezpečovanie rozvoja celej krajiny stimuláciou lokalizácie nových investícií do regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti, a tým prispievať k zvyšovaniu hospodárskeho rozvoja a životnej úrovne v týchto regiónoch; udeliť investičné stimuly firmám do konca roka 2006, ešte podľa menej prísnych kritérií

Obsah opatrenia:

- vláda SR poskytla od začiatku augusta 2006 do začiatku marca 2007 takmer 50 súkromným podnikateľským subjektom investičné stimuly (cez štátnu, resp. regionálnu pomoc) vo výške 12,668 mld. Sk
- investičné stimuly boli udelené formou: úľavy na dani z príjmov, pomoci na novovytvorené pracovné miesta, na všeobecné a špecifické vzdelávanie zamestnancov, na krytie oprávnených nákladov súvisiacich so vstupnou investíciou do hmotného majetku, formou priamej dotácie na prípravné práce na pozemkoch, predaja pozemkov za zvýhodnenú cenu, podpory štátu na rozvoj regiónu (aj vo forme priamej dotácie na nákup pozemkov) a dofinancované boli tiež záväzky štátu z uzavretých zmlúv vyplývajúcich z výstavby závodu KIA
- do okresov s mierou nezamestnanosti nad 15% smerovalo 31% z celkovej sumy poskytnutých stimulov, do okresov s nezamestnanosťou od 10% do 15% išlo 6% a do okresov s nižšou ako 10%-nou nezamestnanosťou smerovalo 63% zo sumy investičných stimulov
- do krajov s nadpriemernou mierou nezamestnanosti (banskobystrický, košický a prešovský VÚC - 13-15%-ná nezamestnanosť pri slovenskom priemere 9%) bolo spolu nasmerovaných 27% z objemu schválených stimulov, pričom Prešovský samosprávny kraj sa na tom podieľal 0%-ami
- najvyššia suma stimulov išla do krajov s podpriemernou nezamestnanosťou - Trnavský kraj (nezamestnanosť - 5,1%) získal z objemu udelených stimulov 33,6% a Nitriansky kraj (nezamestnanosť - 8,6%) 24,8%
- najväčší prijímatelia: Samsung, Trnava (2,7 mld. Sk), SONY, Nitra (1,2 mld. Sk), Samsung, Galanta (1,1 mld. Sk), KIA, Žilina (0,5 mld. Sk), Johnson Controls, Lučenec (0,5 mld. Sk)
- vláda zjednodušila koncom novembra pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci v snahe urýchliť proces rozhodovania a schváliť čo najviac žiadostí o poskytnutie investičných stimulov do konca roka 2006, pokým ešte nebude uplatňovaný nový prísnejší európsky režim pri poskytovaní štátnej pomoci
- nové pravidlá mali platnosť len do konca r. 2006 a zjednodušili napr. posudzovanie stimulov pre veľké investície, znížil sa min. počet nových pracovných miest a nezohľadňovalo sa, v akom regióne firma investuje

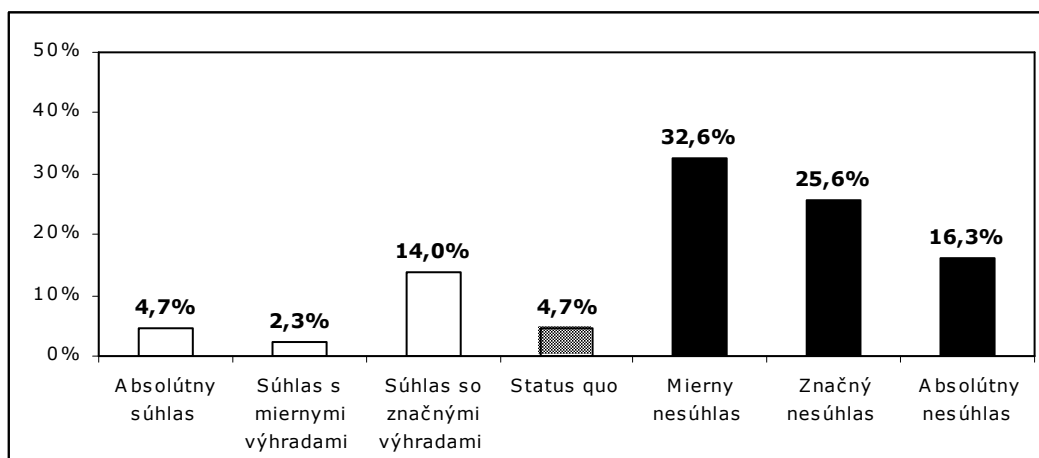
Hlasy proponentov:

- nové veľké investície prinášajú nové pracovné miesta a majú výrazný multiplikačný efekt na celú ekonomiku
- schválenie na prechodné obdobie (december) benevolentnejších pravidiel pre poskytovanie štátnej pomoci bolo ústretovým krokom vlády voči investorom, ktorí mali už vyše roka podané žiadosti o investičné stimuly, a v prípade, že by sa o týchto žiadostiach malo rozhodovať po 31.12.2006, teda podľa nového prísnejšieho európskeho režimu pre poskytovanie štátnej pomoci, mohlo by to sťažiť prístup investorov k stimulom, a tak zapríčiniť odchod niektorých už ohlásených investícií v rozsahu vyše 32 mld. Sk a takmer 12-tis. nových pracovných miest

- tým sa dá ospravedlniť, že investičné stimuly nesmerovali väčšinou do regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti
- dofinancovanie nárokov firmy KIA vyplývajúcich z investičnej zmluvy, ktoré predošlá vláda neuznala

Hlasy oponentov:

- do Trnavského kraja s minimálnou mierou nezamestnanosti smeroval väčší objem investičných stimulov ako do troch z pohľadu nezamestnanosti najproblematickejších krajov (BB, KE, PO) dokopy - takto si vláda predstavuje odstraňovanie ňou toľko kritizovaných regionálnych rozdielov?
- investičné stimuly zvyhodňujú určité (najmä zahraničné) podnikateľské subjekty pred ostatnými, čím sa deformuje podnikateľské prostredie - vláda by nemala zasahovať do vzťahov medzi podnikmi na trhu poskytovaním stimulov, teda dotáciami na vytvorené pracovné miesta, rekvalifikáciu či daňovými úľavami, ale jej úlohou by mala byť snaha o kontinuálne a systémové zlepšovanie celého podnikateľského prostredia, napr. zlepšením vymáhateľnosti práva, dereguláciou alebo znižovaním daňového a odvodového zaťaženia
- nezverejňované príslušné zmluvy o poskytnutí investičných stimulov

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Nevhodné opatrenie, ktoré nie je v súlade s cieľom vlády podporovať hlavne chudobné regióny. Vystáva otázka, prečo vláda podporuje vybrané podnikateľské subjekty, ktoré pôsobia v krajoch s nízkou mierou nezamestnanosti.“

František Chovanec: „Opatrenie s množstvom negatívnych, ale jedným pozitívnym výsledkom, ktorým je odhalenie pokrytectva vládnej koalície pri artikulovaní potreby vyrovnávať regionálne rozdiely.“

Vladimír Benč: „Ak investičné stimuly, tak len do znevýhodnených regiónov. Opak je pravdou. Som znechutený nielen slovenskou regionálnou politikou, ale aj politikou investičných stimulov. Asi je čas na nejakú regionálnu stranu s názvom "Východňari do toho!"“

Juraj Nemeč: „Všeobecne mám určitý odpor k investičným stimulom, pretože sa jedná o použitie verejných zdrojov na financovanie súkromných statkov. Určité pravidlá boli prijaté, skôr vyzerá, že sa už stali neaktuálnymi. Jednoznačná možnosť odpovedať ale neexistuje, spočítať, či stimuly sú efektívne alebo už neefektívne, je príliš zložitá, neriešia len zamestnanosť.“

Richard Ďurana: „Namiesto poskytovania prostriedkov vybraným súkromným subjektom mohla radšej vláda plošne znížiť DPH o 1%. Takéto opatrenie by malo pozitívny dopad na všetkých.“

Adrián Ďurček: „Peniaze vyhrali nad zdravým rozumom.“

František Okruhlica: „Závazkom pri stimuloch z minulosti sa štát nevyhne. Inak nemožno súhlasiť, ak by to vláda brala ako štandard, s daným postupom. Mali by sa koncepcie zmeniť kritéria pre poskytovanie stimulov smerom k investorom s vysokou pridanou hodnotou.“

Jozef Orgonáš: „Časť investičných stimulov je asi potrebné prideliť. Otázka, či to má byť 12,7 mld. Sk.“

Miroslav Siváček: „Ak už raz sú štátne stimuly v EÚ povolené (trhová deformácia), tak poskytovanie stimulov je v princípe v poriadku. Konkurencia je aj medzi štátmi, a ak by sme stimuly nepoužívali, dostali by sme sa do nevýhody hlavne pri veľkých investíciách. Nesúhlas vyvoláva málo transparentnosti pri ich poskytovaní.“

Ladislav Balko: „Stimuly poskytujú všetky krajiny. Otázka je však aké a kam. Rozhodne by bolo vhodnejšie od priamych finančných grantov prejsť na stimuly založené na daňových prázdninách“

a takto motivovať investorov, čím by ekonomika netratila, pretože ak investícia na Slovensku nie je, neprodukuje ani dane. Na daňových prázdninách štát získa dane z príjmov od zamestnaných ľudí, spotrebné dane jednak z vyrobenej produkcie alebo z peňazí, ktoré zamestnanci utratia na kúpu tovarov a služieb."

Ján Pokrivčák: „Udeľovanie investičných stimulov je v podstate nevyhnutné, lebo je konkurencia medzi štátmi v boji o zahraničných investorov.“

17. Zvýšenie minimálnej mzdy na 7 600 Sk (o 10,1%, resp. o 700 Sk)

Primárny zdroj: Nariadenie vlády SR č. 540/2006 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 28.9.2006 vládou SR; účinnosť od: 1.10.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: dosiahnuť v určitom horizonte takú výšku minimálnej mzdy, ktorá bude predstavovať 60% z priemerného zárobku v národnom hospodárstve

Obsah opatrenia:

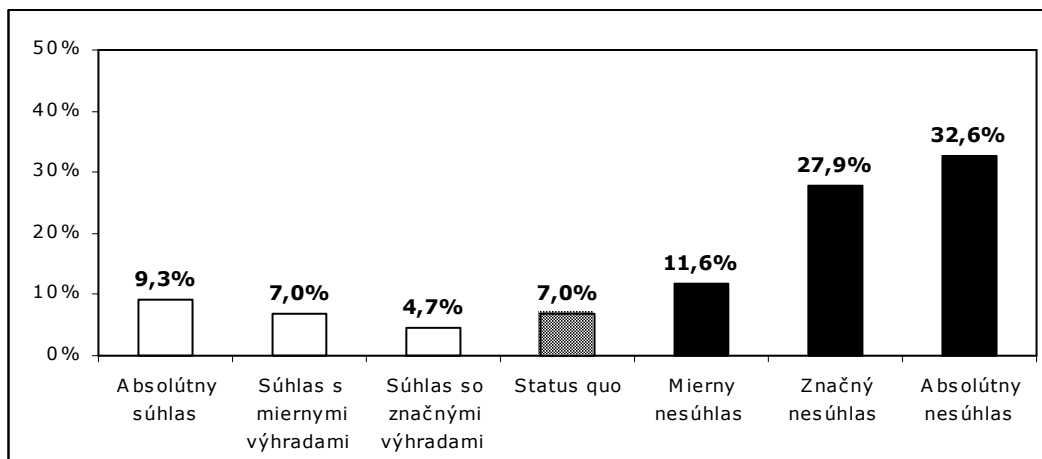
- sociálni partneri sa nedohodli na zvýšení, takže vláda musela rozhodnúť
- alternatívne návrhy vlády – zvýšenie hrubej mesačnej minimálnej mzdy na 7 260 Sk alebo 7 430 Sk (neskôr 7 500 Sk)
- vládou schválený návrh Konfederácie odborových zväzov SR - zvýšenie minimálnej mzdy o 10,1% - zo 6 900 Sk na 7 600 Sk (hodinová minimálna mzda 43,70 Sk) – t.j. vyše 40% priemernej mzdy v hospodárstve SR, o 1 850 Sk vyššia ako životné minimum
- návrh Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení - 7 430 Sk
- návrh Republikovej únie zamestnávateľov – zrušíť inštitút minimálnej mzdy
- zmenou výšky minimálnej mzdy sa menia o.i. aj: vymeriavacie základy pre sociálne a zdravotné odvody, podmienky nároku na daňový bonus, posudzovanie hmotnej núdze, aktivačný príspevok, niektoré príspevky na zamestnávanie a samozamestnávanie, sankcie za nezamestnávanie občanov s postihom, podmienky na pomoc Centra právnej pomoci, hranica povinnosti nahlásiť dopravnú nehodu, prístup k určitým informáciám, odmeny poslancom samosprávnych krajov – vyše 40 právnych noriem sa musí zmeniť

Hlasy proponentov:

- minimálna mzda - dôležitý inštitút boja proti chudobe – zvýšia sa platy zamestnancom s najnižšími príjmami pracujúcim za minimálnu mzdu (asi 1,0%-1,5% zamestnaných)
- vyšší príjem štátu z daní a predovšetkým z odvodov
- väčší rozdiel od sumy životného minima
- pomer minimálnej mzdy k priemernej mzde v hospodárstve SR sa zvýšil

Hlasy oponentov:

- zvýši sa odvodové zaťaženie pre takmer 250-tisíc živnostníkov a dobrovoľne poistených, ktorí platia odvody z minimálneho vymeriavacieho základu (t.j. z minimálnej mzdy)
- zvýšenie výdavkov štátu na sociálne dávky, ktoré sú naviazané na minimálnu mzdu
- zvýšenie mzdových nákladov zamestnávateľov
- menej lukratívne zamestnávanie lacnej nízkokvalifikovanej pracovnej sily (napr. v textilnom priemysle, poľnohospodárstve a pod.), dlhodobo nezamestnaných
- zvyšovanie čiernej práce
- rast minimálnej mzdy bez priamej väzby na rast produktivity práce vedie k zvyšovaniu nezamestnanosti a rušeniu pracovných miest v niektorých odvetviach a regiónoch

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Zvyšovanie minimálnej mzdy spravidla vedie k rastu miery nezamestnanosti. Pracovné miesta s minimálnou mzdou sú väčšinou obsadzované nízko kvalifikovanou pracovnou silou. Vyššie mzdy za rovnakú prácu zároveň môžu demotivovať ľudí vo zvyšovaní vzdelania.“

Luboš Vagač: „Dohodou s odbormi spečatené rozhodnutie vlády, ktoré prinieslo ekonomicky neprimerané zvýšenie minimálnej mzdy, keďže produktivita práce rástla zhruba o 7%. Snaha umelo zvyšovať minimálnu mzdu na hranicu 60% priemernej mzdy sa môže obrátiť proti tým najchudobnejším, keďže neúmerne predražuje nízkokvalifikovanú alebo nekvalifikovanú prácu. Logicky to má negatívny vplyv na tvorbu nízkopríjmových pracovných miest, čím sa minimálna mzda môže stať akurát tak inštitútom chudoby a čiernej práce, a nie boja proti chudobe.“

František Okruhlica: „Nesúhlas. Bude tlak na zvyšovanie nezamestnanosti, prípadne prechod na živnosť, ako riešenie nákladov zo strany zamestnávateľov. Aj bez týchto administratívnych úprav a zásahov štátu bude sa postupne zvyšovať mzda v SR, ktorú budú v predvoji ťahať kvalifikovanejšie práce. A tak nízkonákladové firmy sa presťahujú v horizonte 8 až 10 rokov na lacnejší východ (najmä po odčerpaní daňových prázdnin).“

František Chovanec: „Populistické, neprimerané a zbytočné opatrenie poškodzujúce predovšetkým nízkopríjmové skupiny obyvateľstva najviac ohrozené stratou zamestnania.“

Ján Pokrivčák: „Vyššia minimálna mzda spôsobí menší rast zamestnanosti ľudí s veľmi nízkou alebo žiadnou kvalifikáciou hlavne v najchudobnejších regiónoch Slovenska.“

Richard Ďurana: „Minimálnu mzdu treba zrušiť, nie ju zvyšovať. Zvýšením sa na trhu práce ešte viac diskvalifikujú dlhodobo nezamestnaní (ktorých podiel na celkovej nezamestnanosti je viac ako 70%) a uchádzači o zamestnanie s nižším vzdelaním. Ak chce vláda riešiť problém dlhodobo nezamestnaných, nech odstráni bariéry ich zamestnávania – minimálnu mzdu a vysoké odvody.“

Vladimír Benč: „Inštitút minimálnej mzdy je podľa mňa zlý ako taký. Zvýšenie minimálnej mzdy je teda veľkým negatívom. Je škoda, že sa Dzurindovej vláde nepodarilo zrušiť tento inštitút, teraz asi k tomu ťažko dôjde.“

Juraj Nemeč: „Osobne nepovažujem minimálnu mzdu za vhodný ekonomický nástroj. Snaží sa síce niečo riešiť, ale vyvoláva výrazné distorzie s malým reálnym účinkom.“

Adrián Ďurček: „Nepovažujem minimálnu mzdu za potrebný a spravodlivý nástroj v bipartitných alebo tripartitných vzťahoch.“

Miroslav Siváček: „Inštitút minimálnej mzdy je už prežitkom a ľudí, ktorí minimálnu mzdu poberajú, je minimum.“

Eduard Žitňanský: „Nepochopiteľne veľa úsilia o zlepšenie postavenia malej skupiny ľudí – takže zdá sa, že ide skôr o sekundárny efekt, keďže minimálna mzda ovplyvňuje výšku niektorých odvodov.“

Jozef Orgonáš: „Jedno z najnesystemovejších opatrení vlády, populistické. Nemám nič proti zvyšovaniu minimálnej mzdy, avšak veľmi tvrdo za podmienky, že všetky zákony, ktoré sú "zavesené" na toto opatrenie treba, a to veľmi rýchlo, "odvesiť". Kto zohľadní rastúce náklady podnikateľov?“

Ladislav Balko: „Viaceré vyspelejšie štáty majú oveľa vyššiu minimálnu mzdu a vôbec to nie je retardujúce pre ich ekonomický rast. Cena práce musí aj na Slovensku stúpať. Je paradoxom, že tí, ktorí denno-denne skloňujú naše začleňovanie sa do euroatlantických štruktúr si nectia slovenskú pracovnú silu a najmä jej hodnotu. Pod rúškom zvyšovania nákladov, hrozby zvyšovania

nezamestnanosti by naďalej slovenskú pracovnú silu chceli mať na otrockej úrovni – teda možno len na úrovni „instrumentum vocalis“ teda hovoriaceho nástroja. A to je dvojtvárnosť najmä zástancov ekonomickej pravice a liberalizmu.“

Jaroslav Vokoun: „Každý, kto je proti minimálnej mzde, nech si to skúsi robiť za také peniaze a vyžiť z takých peňazí. Mali by z anonymity vystúpiť tí, ktorých takéto opatrenie ohrozí. Ved' to musí byť taký biznis, ktorý potrebuje mať nízke náklady aj v ďalších oblastiach (ochrana pri práci, životné prostredie...) a potom veru nie je o čo stáť.“

18. Zavedenie poskytovania každoročného vianočného príspevku pre dôchodcov diferencovane v závislosti od výšky dôchodku (2 000 Sk pre poberateľov dôchodku do 3 455 Sk, 1 750 Sk pre dôchodcov s dôchodkom v pásme 3 456 Sk - 6 910 Sk a 1 500 Sk pre dôchodcov v pásme 6 911 Sk - 10 365 Sk)

Primárny zdroj: a) Zákon č. 562/2006 Z.z. o poskytovaní vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku
b) Nariadenie vlády SR o sumách vianočného príspevku v roku 2006

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené a) 24.10.2006 v NR SR v 3. čítaní, b) 8.11.2006 vládou SR; účinnosť od: a) 9.11.2006, b) 15.11.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: poskytnúť vianočný príspevok na zmiernenie sociálnej situácie poberateľov starobných dôchodkov a invalidných dôchodkov, a to diferencovane podľa výšky dôchodkov

Obsah opatrenia:

- zákonom stanovená nová štátna sociálna dávka pre poberateľov starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku (presadené poslaneckým pozmeňujúcim návrhom I. Radičovej (SDKÚ-DS)), invalidného dôchodku, sociálneho dôchodku a výsluhového alebo invalidného výsluhového dôchodku (vojaci a policajti), ktorých dôchodok (alebo úhrn súm dôchodkov, vrátane vdovského, vdoveckého alebo sirotského dôchodku) nepresiahol vládnym nariadením určenú hranicu (v roku 2006 - 10 365 Sk)
- sumy vianočného príspevku v roku 2006 sa stanovili diferencovane, v závislosti od výšky dôchodku:
 - o dôchodok do výšky 20% priemernej mzdy v hospodárstve SR za rok 2005 (t.j. 3 455 Sk) - vianočný príspevok 2 000 Sk (cca 24-tisíc poberateľov)
 - o dôchodok medzi 20%-40% priemernej mzdy (t.j. 3 456 Sk - 6 910 Sk) – vianočný príspevok 1 750 Sk (252-tisíc poberateľov)
 - o dôchodok medzi 40%-60% priemernej mzdy (t.j. 6 911 Sk - 10 365 Sk) – vianočný príspevok 1 500 Sk (724-tisíc poberateľov)
- výšku súm vianočného príspevku bude stanovovať vláda nariadením do 31. októbra kalendárneho roka
- výplata vianočného príspevku Sociálnou poisťovňou každým rokom v termíne decembrovej výplaty dôchodkov
- výplata vianočného príspevku dôchodcom v r. 2006 zvýšila výdavky štátneho rozpočtu celkovo o 1,614 mld. Sk

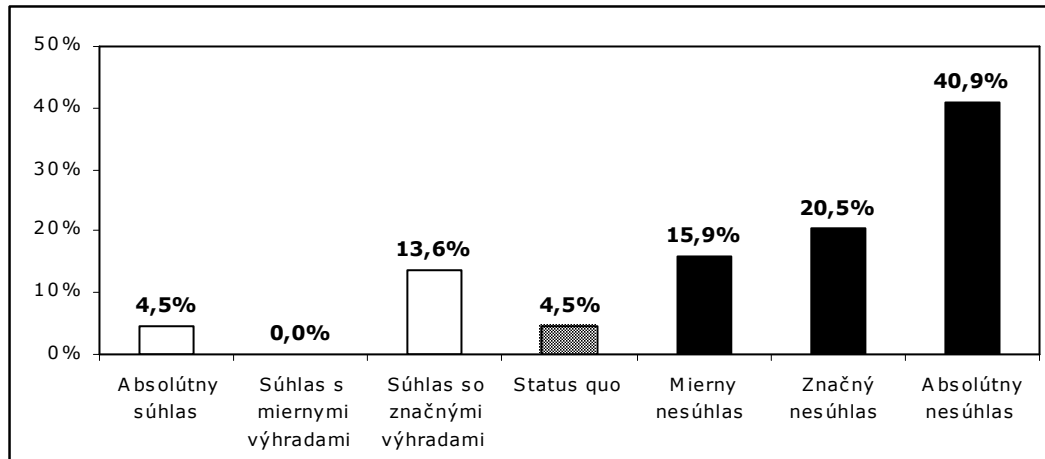
Hlasy proponentov:

- vianočný príspevok pre dôchodcov je prejavom solidarity a napomôže zmierniť nerovnosti v dôchodkoch a ťažkú sociálnu situáciu niektorých penzistov
- to, či sa bude vyplácať, a aký vysoký bude príspevok, rozhodne vláda nariadením – väčšia flexibilita, možnosť reagovať na stav v štátnom rozpočte
- vianočný príspevok je v súlade s Programovým vyhlásením vlády a vláda ním plní predvolebné sľuby

Hlasy oponentov:

- nová nesystémová populistická sociálna dávka, ktorá pomáha nie najohrozenejšej sociálnej skupine v SR (tou sú mladé rodiny s deťmi)
- vysoké výdavky štátneho rozpočtu, ďalšia administratívna záťaž pre Sociálnu poisťovňu
- na výplatu príspevku v roku 2007 nie sú v rozpočte garantované prostriedky
- vianočný príspevok zohľadňuje životnú situáciu dôchodcov v malej miere, pretože ho dostane výrazná väčšina penzistov, a nie len tí, ktorí ho potrebujú (hranica pre oprávnenie poberania príspevku je vyššia, ako bola napr. priemerná mzda v hoteloch a reštauráciách v roku 2005 a v podnikoch s vyše 20 zamestnancami v okrese Bardejov) - účinnejšie by bolo prepočítať dôchodky a zabezpečiť trvalú úpravu najnižších penzií
- príspevok sa mal lineárne znižovať s rastúcim dôchodkom, a nie skokovito podľa pásiem

- príspevok dostanú aj tí dôchodcovia, ktorí ešte pracujú, pričom je jedno, koľko zarábajú (ide najmä o relatívne mladých ľudí v predčasnom alebo výsluhovom dôchodku)
- začiatok deformácie dôchodkového systému, pretože sa potláča prirodzený poistný a zásluhový charakter

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Je skutočne otáznou, či je v horšom sociálnom postavení dôchodcovský pár so strechou nad hlavou a s pravidelným, hoci nízkym dôchodkom, alebo mladá rodina (otec, mama, dieťa) s hypotékou "na krku", kde manželka je na materskej dovolenke. Vláda by mala prehodnotiť svoj názor o najviac ohrozenej sociálnej skupine občanov v SR.“

Eugen Jurzyca: „Postavenie dôchodcov sa má riešiť systémovo, nie podľa toho, ako sa podarí naplniť rozpočet. Dôchodcovia sú totiž podľa Štatistického úradu SR najmenej rizikovou skupinou.“

Ján Pokrivčák: „Ad hoc politiky podpory vybraných skupín obyvateľstva nie sú dobrým krokom k rastu blahobytu celej spoločnosti. Štát by mal radšej vysielat signály, že sa oplatí celý život pracovať a mať potom aj vysoký dôchodok.“

Miroslav Siváček: „Populistické nesystémové opatrenie. Vianoce vždy hrali ľuďom na city. Stráca sa princíp zásluhovosti. Sociálna poisťovňa je v deficite a toto jej určite nepridá. Správnejšie je systémovými opatreniami zabezpečiť rast dôchodkov (ekonomický rast, dôchodkový systém).“

Vladimír Benč: „Aj ja chcem – som chudák živnostník, bijú ma veľké firmy, o 13. plate ani neuvažujem, tak mi dajte zo štátneho rozpočtu... Jednoznačne nesystémový krok popierajúci prirodzený poistný a zásluhový charakter dôchodkového systému.“

František Okruhlica: „Nesystémový postup. Čo potom deti zo sociálne slabších rodín? Na Vianoce nič nedostanú?“

František Chovanec: „Populistické a neekonomické opatrenie s negatívnym vplyvom na štátny rozpočet bez pridanej hodnoty pre národné hospodárstvo.“

Jozef Orgonáš: „Škandál, vláda rozhadzuje peniaze, ktoré nezarobila, penzistom nepomohli, vylepšili si pozíciu u verejnosti.“

Juraj Nemeč: „Toto opatrenie považujem za nesystémové a politický ťah.“

Eduard Žitňanský: „Populizmus a nesystémové opatrenie.“

Richard Ďurana: „Ide o nesystémové a neadresné opatrenie.“

Ladislav Balko: „Kritika tohto opatrenia ide najmä z radov majetnejších vrstiev, pričom sa tu naholo prejavuje slovenské „Sýty hladnému neverí“. Pre ľudí s nízkymi príjmami predstavuje každá korunka navyše veľkú pomoc. Najmä v čase koncoročnom, v ktorom mnohí dôchodcovia prežívali frustráciu, že nemajú peniaze napr. na drobnosti pre vnúcatá a dokonca mnohí tieto peniaze používali na zaplatenie nedoplatkov spojených s bývaním. Neobstoja argumenty o nesystémovosti a pod. Ak štát nemá na viac, zmôže sa aspoň na toľkoto. Adresáti si túto "štátnu almužnu" zaslúžia. Lepšie niečo ako nič. A solidárnosť ostatných by to mala tolerovať. Ale trhová zaslepenosť aj v tomto prípade sa nezmôže na viac ako na zaklínadlo "nesystémovosť.“

Jaroslav Vokoun: „Je to organizovaná solidarita. Kto je proti tomu, mal by zorganizovať petíciu.“

19. Zavedenie tzv. milionárskej dane (postupné znižovanie nezdaniteľného minima od hrubého mesačného príjmu 47 571 Sk až po príjem 79 952 Sk, kedy sa nezdaniteľné minimum ruší)

Primárny zdroj: Novela č. 688/2006 Z.z. zákona č. 595/2003 Z.z.o dani z príjmov

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: zaťažiť najvyššie príjmové skupiny obyvateľstva vyšším daňovým zaťažením, aby zo získaných prostriedkov mohla byť v konečnom dôsledku realizovaná sociálna politika; snaha o väčšiu solidarnosť pri stanovení daňového zaťaženia

Obsah opatrenia:

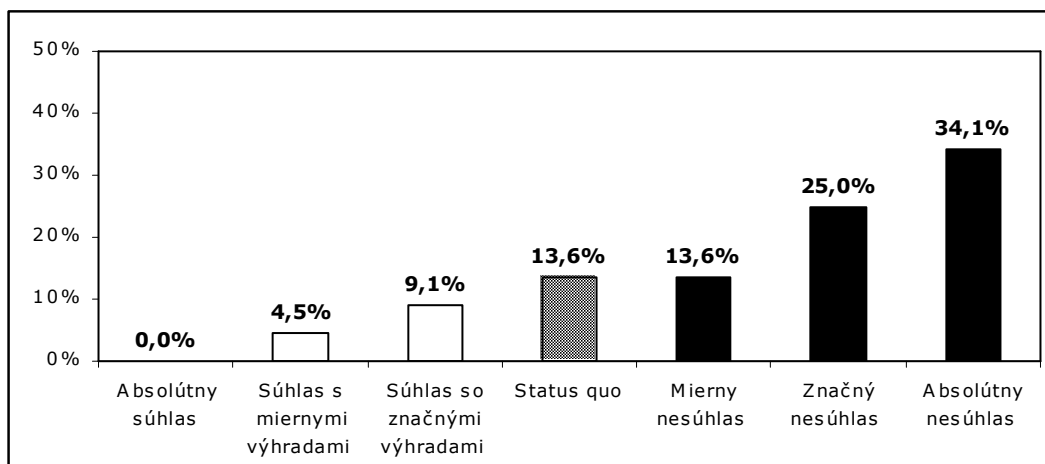
- zavedenie postupného znižovania nezdaniteľného minima (čiastka, ktorá znižuje základ pre výpočet dane z príjmu, tiež nazývaná ako odpočítateľná položka) u fyzických osôb od určitej hranice základu dane
- nezdaniteľné minimum (pre rok 2007 je to max. 95 616 Sk na daňovníka) sa začína znižovať pri ročnom základe dane vo výške 100-násobku životného minima, čo predstavuje v roku 2007 hranicu hrubého mesačného príjmu vo výške 47 571 Sk mesačne - od tohto príjmu sa znižuje nezdaniteľné minimum daňovníka o 25 halierov s každou ďalšou korunou základu dane až po hranicu hrubého príjmu 79 953 Sk, kedy si už platca dane nemôže uplatniť ani časť odpočítateľnej položky na daňovníka
- ľudia zarábajúci hrubú mesačnú mzdu 50 000 Sk zaplatia za rok vyššiu daň z príjmu o 1 218 Sk, ľudia s príjmom 80 000 Sk zaplatia o 18 167 Sk vyššiu daň
- od mesačnej hrubej mzdy manžela 79 953 Sk začne klesať aj nezdaniteľné minimum, ktoré si uplatňuje na nepracujúcu manželku a pri mesačnej hrubej mzde 111 825 Sk klesne aj toto nezdaniteľné minimum na nulu
- manžel s hrubým mesačným príjmom 112 000 Sk, ktorý si doteraz uplatňoval odpočítateľnú položku na nepracujúcu manželku v plnej výške, už tak urobiť nemôže, pričom zaplatí vyššiu daň z príjmu o 36 334 Sk
- opatrenie sa dotkne asi vyše 90-tisíc ľudí, čo je približne 4-5% pracujúcich
- zavedenie klesania nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a na manžela/ku predpokladá dodatočný výnos dane z príjmov fyzických osôb v r. 2007 - 160 mil. Sk, v r. 2008 - 1,125 mld. Sk a v 2009 - 1,199 mld. Sk

Hlasy proponentov:

- opatrenie prináša vyššiu solidarnosť do daňového systému, pričom zmena postihuje len vyššie príjmové vrstvy obyvateľstva
- nezdaniteľné minimum predstavuje sociálny aspekt v daňovom systéme, ktorý má pre najnižšie príjmové skupiny znížiť daňovú povinnosť, pričom pre ľudí s nadštandardným príjmom tieto sociálne výhody (resp. sociálne aspekty dane znižujúce daňové zaťaženie) nie sú potrebné
- je spravodlivé, aby ľudia, ktorí majú nadštandardné príjmy, platili vyššie dane, a tým sa vo väčšej miere podielali na príjmoch štátneho rozpočtu
- vyššie daňové príjmy do štátneho rozpočtu
- nízka elasticita opatrenia – tzn. nízka pravdepodobnosť, že dotknutí daňovníci začnú vo veľkom preskupovať svoje príjmy a obchádzať toto ustanovenie zákona
- úprava daňového systému nie je taká rozsiahla a zmeny nie sú také zásadné, ako pôvodne chcela vláda

Hlasy oponentov:

- regresívne nezdaniteľné minimum skomplikuje doposiaľ relatívne jednoduchý daňový systém
- progresívne zdaňovanie príjmov bolo zabezpečené aj v predošlom systéme
- vyššie zdaňovanie vyšších príjmov je trestom za úspech a pôsobí demotivujúco na ľudí, ktorí sa snažia zarábať viac; je to tiež trestanie vzdelaných a šikovných ľudí
- tzv. milionárska daň, teda znižovanie nezdaniteľného minima najviac zaťaží vyššiu strednú vrstvu (sudcovia, prokurátori, niektorí vysokoškolskí učitelia, lekári, manažéri a ľudia s dobrým vzdelaním), a nie najvyššie príjmové skupiny, ktoré si dokážu lepšie optimalizovať svoju daňovú povinnosť, a pre ktoré nie je problém zmeniť bydlisko a daňový domicil – aj z toho dôvodu je otázny plánovaný nárast daňových príjmov štátu
- subjektívne stanovenie hranice, od ktorej sa odpočítateľná položka znižuje

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Luboš Vagač: „V porovnaní s prvotnými vyhláseniami o milionárskej dani je regresívne nezdaniteľné minimum našťastie menej škodlivým zásahom ako rušenie jednotnej sadzby dane. Napriek tomu je to negatívne opatrenie, ktoré nezvyšuje solidaritu, ale postihuje pracovitých, vzdelaných a šikovných.“

Ján Pokrivčák: „Toto opatrenie znižuje motiváciu pracovať. Vyššie zdaňovanie ľudí, ktorí zarábajú viac, vedie k neefektívnemu využívaniu času a úsilia. Ľudia sa viac snažia nájsť spôsob ako sa vyhnúť plateniu daní a menej sa venujú produktívnej práci, teda produkcii tovarov alebo služieb.“

Eugen Jurzyca: „Komplikácia daňových predpisov zvyšuje tzv. transakčné náklady, celý systém je drahší, menej efektívny. Rovnaké množstvo práce vykonanej na Slovensku prinesie menej úžitku.“

Miroslav Siváček: „Nerovnaké podmienky pri odmeňovaní. Diferencovať príjmy by mali podniky podľa výkonu zamestnancov, a nie štát.“

Radoslav Štefančík: „Ide o hrubý nezmysel zavádzajúci občanov s minimálnym, resp. žiadnym ekonomickým vzdelaním. Prikláňam sa k všeobecnému názoru, že zavádzanie progresívnej dane, resp. rôznych obmedzení pre ľudí s vyšším príjmom, pôsobí demotivujúco a je trestom za úspech.“

Jozef Orgonáš: „Bič pre šikovných.“

Eduard Žitňanský: „Ideologické opatrenie, bez racionálneho obsahu – so solidaritou nemá nič spoločné.“

František Okruhlica: „Nesúhlas. Veď aj tak sa to dotkne zamestnaných, ktorí nemajú možnosť optimalizovať si dane.“

Richard Ďurana: „Ide o opatrenie s minimálnym vplyvom, ktoré zvyšuje progresivitu daňového zaťaženia.“

Vladimír Benč: „Jednoznačne negatívny zásah do dobre nastaveného daňového systému. Ešte šťastie, že neprešli ešte horšie návrhy.“

Adrián Ďurček: „Lepšie ako zásadnejšia demontáž daňovej reformy.“

Anonymný komentár*: „Malá parametrická úprava.“

Juraj Nemeč: „Teoretické princípy daňovej spravodlivosti umožňujú vyššie zdanenie bohatších, reforma minulej vlády bola v prospech bohatších, súčasná vláda má politické právo "služiť" svojim voličom. Nič zásadné sa neudialo.“

Jaroslav Vokoun: „A kto má platiť sociálny model. Ľudia s priemernou mzdou? Veľké firmy s úľavami? Ja verím, že bohatým ľuďom sa až tak veľmi nepohorší, a že to nebude na úkor ich spotreby.“

Ladislav Balko: „Týmto opatrením došlo k realizácii zámeru, podľa ktorého v oblasti priamych daní vláda pokladá za potrebné zvýšiť mieru solidarity v daňovom systéme, a to najmä postupným znižovaním nezdaniteľného základu dane, ale aj prípadnou úpravou výšky daňového bonusu. Vláda navrhla zákonnou cestou zvýšiť zdaňovanie fyzických osôb s nadštandardnými príjmami, čím sa v oblasti priamych daní zvýšila miera solidarity v daňovom systéme. Čiastočne sa naplnil aj základný princíp spočívajúci v akceptovaní schopnosti daňovníka zaplatiť daň a rešpektovať z jeho strany úžitok zo zdanenia najmä v spojení s očakávanou spotrebou verejných statkov, ktoré daňovníkovi poskytne štát alebo samospráva. Súčasne sa zohľadnila aj sociálna podstata štátu, ktorý je cieľom terajšej vlády spočívajúca aj na daňovej spravodlivosti. Najmä neslobodno zabúdať na daňovú

* Respondent si neželal byť menovaný.

spravodlivosť zo strany štátu, teda z pozície verejných financií. Dane sa nevyužívajú len na naplnenie peňažných fondov štátu. Sú aj nástrojom zmiernenia nerovností v rozdeľovaní zdrojov."

20. Zavedenie zníženej sadzby DPH na lieky a niektoré zdravotnícke pomôcky vo výške 10%

Primárny zdroj: Novela č. 656/2006 Z.z. zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2007

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: zavedením zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty (DPH) na lieky a zdravotnícke pomôcky znížiť ceny liekov a zdravotníckych pomôcok, a tým čiastočne eliminovať nepriaznivý vplyv DPH na ľudí s najnižšími príjmami, napr. na dôchodcov

Obsah opatrenia:

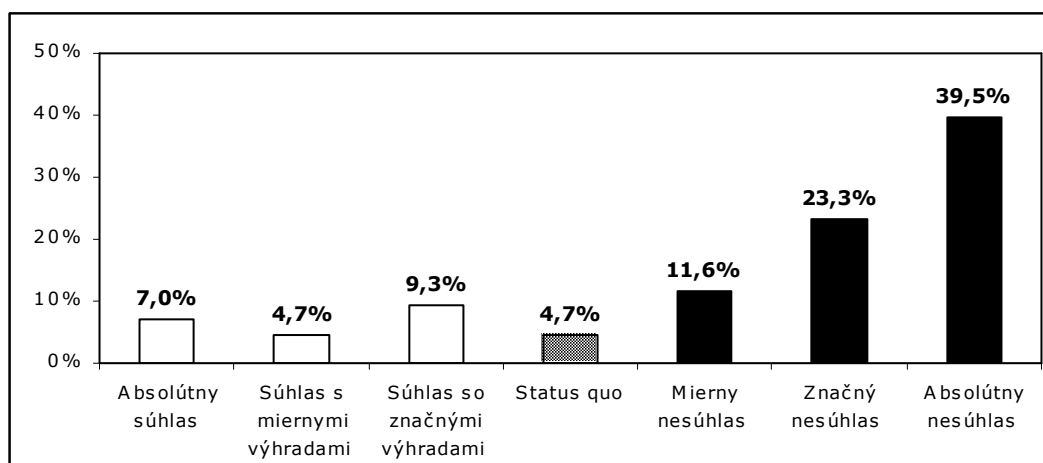
- zavedenie jednej zníženej sadzby DPH na úrovni 10%, ktorá sa od 1. januára 2007 uplatňuje na lieky a niektoré zdravotnícke pomôcky, ktoré sú uvedené v prílohe k zákonu (všetko ostatné podlieha základnej sadzbe 19%)
- podľa smerníc EÚ môžu členské štáty použiť jednu alebo dve znížené sadzby dane, ktoré nesmú byť nižšie ako 5%, pričom členský štát môže uplatňovať jednu základnú sadzbu dane, ktorá nesmie byť nižšia ako 15%
- odhad výpadku príjmov štátneho rozpočtu: v roku 2007 - 2,799 mld. Sk, v r. 2008 - 2,968 mld. Sk, v r. 2009 - 3,155 mld. Sk

Hlasy proponentov:

- štátom regulované ceny liekov a zdravotníckych pomôcok zlacnejú vďaka nižšej DPH - pozitívne dopady na obyvateľstvo, na hospodárenie zdravotných poisťovní a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti; neutrálny dopad sa predpokladá na hospodárenie výrobcov, distribútorov liekov a lekární
- znížená cena v konečnom dôsledku neovplyvní rozsah konečnej spotreby liekov, pretože ide o tovary, pri ktorých konečná spotreba nezávisí priamo od cien, ale skôr od skutočnej potreby
- zníženou sadzbou dane pre lieky sa čiastočne eliminuje regresívny charakter DPH na ľudí s najnižšími príjmami, napr. na dôchodcov, pretože značná časť ich príjmov je smerovaná práve do liekov
- zdravotné poisťovne znížením DPH na lieky ušetria peniaze, ktoré môžu použiť na zaplatenie lepšej zdravotnej starostlivosti a na zníženie spoluúčasti pacientov pri financovaní liečby
- nižšia sadzba DPH môže nemocniciam priniesť ročnú úsporu okolo 600 mil. Sk pri nákupoch liekov a zdravotníckych pomôcok

Hlasy oponentov:

- zbytočná deformácia doposiaľ jednoduchého daňového systému a najmä systému DPH - vhodnejšie riešenie by bolo zníženie základnej sadzby pre všetky produkty
- ak bolo cieľom vlády znížiť doplatky na lieky a zdravotnícke pomôcky, mohla pri nezmenenej DPH presmerovať príjmy z DPH do zdravotníctva (cez platbu štátu za poistencov štátu) a následne kategorizáciou liekov znížiť doplatky za lieky
- nižšia sadzba DPH sa vzťahuje na rôzne mimozdravotnícke tovary (napr. veterinárne lieky) a nevzťahuje sa na prevažnú väčšinu zdravotníckych pomôcok - nenaplnia sa tak cieľ zníženia daňového zaťaženia nízkopríjmových skupín (podľa kalkulácie Health Policy Institute priemerná úspora poistenca pri liekoch hradených z verejného zdravotného poistenia bude predstavovať 3,70 Sk mesačne; podľa Asociácie zdravotných poisťovní 47 až 50 Sk ročne (cca 4 Sk/mesiac) (pri rovnakej spotrebe liekov ako v roku 2005)
- o konečnom doplatku pacienta za lieky bude nakoniec aj tak rozhodovať kategorizačná komisia, pričom ceny voľnopredajných liekov nie sú regulované, takže nemožno tvrdiť, že po znížení DPH budú poplatky pacientov za lieky nižšie - zníženie sadzby DPH na lieky sa nepremietne v plnej miere do zníženia spotrebiteľských cien
- znížením DPH na lieky najviac získajú (aj súkromné) zdravotné poisťovne, ktoré ušetria zhruba 2 až 3 mld. Sk ročne, pričom štát príde v rozpočte o približne rovnakú sumu z daňových príjmov
- Národná banka Slovenska upozornila, že výpadok príjmov štátneho rozpočtu spôsobený zavedením zníženej sadzby DPH na lieky by mohol ohroziť splnenie maastrichtských kritérií na prijatie eura

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Ján Pokrivčák: „Pre vývoj ekonomiky sú nižšie dane lepšie, ale tento krok je deformačný. Týmto krokom sa zhoršil daňový systém Slovenska, hoci zatiaľ nejde o veľký zásah. Chudobných ľudí je vhodnejšie podporovať prostredníctvom sociálneho systému, alebo vytvárať podmienky pre podnikateľov na vytváranie pracovných miest. Tiež je vhodnejšie podporovať elimináciu chudoby prostredníctvom vzdelávania a finančným motivovaním pracovať.“

Radoslav Štefančík: „Ide o narušenie jednoduchého daňového systému. Je vysoko otáznne, do akej miery sa ceny liekov skutočne znížili. Zníženie ceny tovaru, či už liekov, alebo iného spotrebného tovaru, je vždy len dočasnou záležitosťou a je len otázka času, kedy ceny tovaru dosiahnu úroveň pred znížením DPH.“

Vladimír Benč: „Jednoznačne negatívny zásah do dobre nastaveného daňového systému. Ešte šťastie, že neprešli ešte horšie návrhy. Zatiaľ nevidím ani prínos pre zdravotníctvo či pacientov.“

František Chovanec: „Selektívne, iracionálne a ekonomicky neefektívne opatrenie s nulovým dopadom na deklarované cieľové skupiny.“

Eugen Jurzyca: „Bude zaujímavé s odstupom roka, dvoch sledovať, koľko platili / budú platiť najmä dôchodcovia za rovnaké či porovnateľné lieky. A bude ešte zaujímavejšie porovnať, aké veľké mohli byť prostriedky pridelené jednému pacientovi adresne, ak by o ne štát neprišiel v dôsledku zníženia dane.“

Eduard Žitňanský: „Klasický prípad, keď sa sociálna politika robí daňami. Po niekoľkých mesiacoch je jasné, že je to ďalší nevydarený pokus.“

Adrián Ďurček: „Chybné rozhodnutie, ktoré sa minulo cieľa.“

Juraj Nemeč: „Považujem za nesyistémové opatrenie, ktoré nerieši problém regulácie zdravotníctva a jeho ekonomiky, len ho odsúva. Dve sadzby DPH existujú vo väčšine štátov, osobne si však nemyslím, že bolo nutné sa k tejto veci už vracieť. Zmeny niččo stoja...“

Milan Velecký: „Jednoduchšie by podľa mňa bolo, ak by štát priamo pomohol zdravotným poisťovňam, napríklad zvýšením platieb poisťného za ekonomicky neaktívnych poisťencov. Aj keď uznávam, že aj iné krajiny (možno väčšina) uplatňuje tento model daňového zvýhodnenia zdravotníctva.“

Miroslav Siváček: „Nesyistémové opatrenie. Nie sú jasné ciele tohto opatrenia, a preto sa obávam sa, že ide iba o poplatnosť lobistickým skupinám.“

Jozef Orgonáš: „O nesyistémovosti v tomto prípade pomlčím, na to stačí sedliacky rozum. Kam ide väčšia časť z vyše 2,5 mld. Sk? Tak to sme pomohli chudobným.“

František Okruhlica: „Nesyistémový krok.“

Richard Ďurana: „DPH mala byť znížená plošne.“

Ladislav Balko: „V oblasti nepriamych daní si vláda predsavzala zníženie sadzby dane z pridanej hodnoty na niektoré tovary a služby, pričom okruh týchto tovarov a služieb sa bude podľa vývoja verejných financií rozširovať (toto rozšírenie sa navrhuje teraz na internet a knihy, pričom podľa vývoja verejných financií sa nepochybne pôjde aj ďalej). Týmto opatrením došlo k zmierneniu nerovností v rozdeľovaní zdrojov. Tu už zavedením rovnakej devätnásťpercentnej dane došlo k narušeniu redistribučného pôsobenia daní predovšetkým pri daniach nepriamych, ktoré zdvihli ceny tovarov a služieb a znížili reálne príjmy. A doplatili na to tí, ktorí sú odkázaní na redistribučné pôsobenie daní v podobe užívania verejných statkov v oblasti sociálnej a zdravotnej politiky, štrukturálnej alebo regionálnej politiky.“

Jaroslav Vokoun: „Dane sú tu od toho, aby mali ideu. Idea jednoduchého daňového systému je veľmi chabá. Idea 2 sadzieb DPH je značne lepšia ako idea jednoduchého daňového systému.“

21. Rozhodnutie vlády SR o vypovedaní privatizačnej zmluvy s konzorciom TwoOne (letisko Wien-Schwechat / Penta) a nepokračovaní v privatizácii bratislavského letiska v poradí s druhým uchádzačom tendra (konzorcium Abertis / J&T)

Primárny zdroj: Návrh ďalšieho postupu v procese privatizácie časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko M.R.Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS)

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 16.8.2006 vládou SR; účinnosť od: 16.8.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií (MDPT) SR

Zámer opatrenia: zastaviť privatizáciu bratislavského letiska

Obsah opatrenia:

- vláda SR odporučila prezidentovi Fondu národného majetku (FNM) SR, aby v spolupráci s ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií odstúpili do 15.9.2006 od zmluvy o predaji 66% akcií bratislavského letiska podpísanej 10.2.2006 so spoločnosťou BTS Holding, a.s. (konzorcium TwoOne – letisko Viedeň, Penta, Raiffeisen Zentralbank), a to v dôsledku neschválenia koncentrácie Protimonopolným úradom (PMÚ) SR, a teda nesplnenia v lehote do 15.8. jednej z odkladacích podmienok pre nadobudnutie účinnosti privatizačnej zmluvy
- vláda uložila ministrom hospodárstva povinnosť predložiť do 30.9.2006 na rokovanie vlády návrh na zrušenie rozhodnutia o privatizácii časti majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Letisko M.R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s.
- vláda SR zároveň zrušila úlohu z uznesenia predošlej vlády z februára 2006, ktorá predpokladala, že v prípade neudelenia súhlasu PMÚ SR s koncentráciou bratislavského a viedenského letiska (víťazné konzorcium TwoOne) sa vládou vydá rozhodnutie o privatizácii bratislavského letiska v prospech investora Abertis/J&T vybraného ako najvhodnejšieho náhradného uchádzača pre ďalší proces privatizácie
- privatizačná zmluva s konzorciom TwoOne bola vypovedaná 20.9.2006; predmetných 66% akcií bratislavského letiska zostane v majetku FNM SR - 100% akcií bude teda naďalej v rukách štátu

Hlasy proponentov:

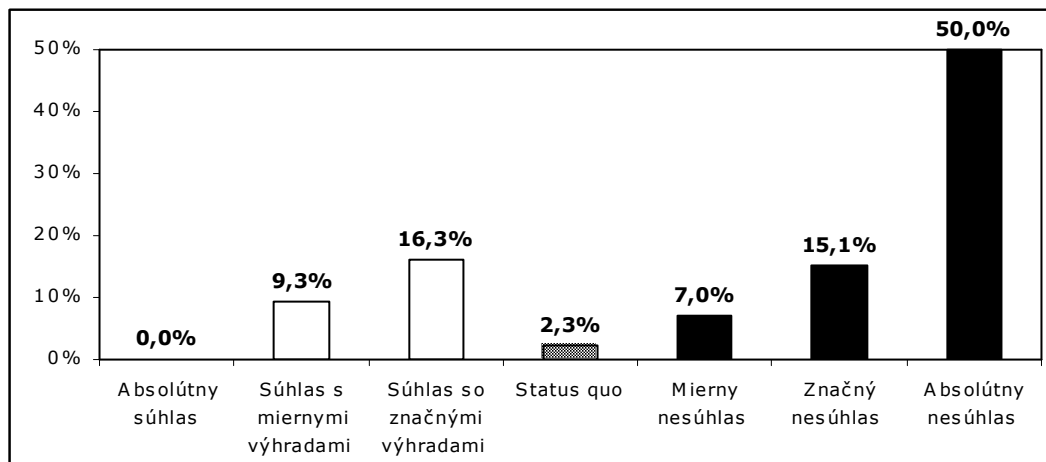
- bratislavské letisko M.R. Štefánika je strategickým podnikom z hľadiska dopravnej obslužnosti SR leteckou dopravou, a preto by v ňom mala byť zachovaná trvalá majetková účasť štátu v rozsahu minimálne 51%
- letisko v Bratislave je výnosné, jeho ročné tržby sa pohybujú okolo 1 mld. Sk, očakáva sa rast letiska o 10 až 15% ročne, preto by bol predaj za takýchto okolností nevýhodný
- podľa ministra dopravy Ľ. Vážneho (Smer-SD) by bol predaj bratislavského letiska najhoršou alternatívou - o rozvoj letiska by sa mal plnohodnotne postarať štát, pretože štát nie je zlý vlastník - ambícia dotiahnuť bratislavské letisko do takého istého zdarného podnikateľského zámeru, ako by to dotiahli súkromní medzinárodní investori - štát by mal aj pomocou úverov a eurofondov preinvestovať v bratislavskom letisku podľa odhadov okolo 3 až 4 mld. Sk do roku 2010
- existuje možnosť dlhodobého prenájmu letiska
- nebola splnená podmienka z privatizačnej zmluvy získať do polovice augusta 2006 súhlas Protimonopolného úradu SR s koncentráciou oboch letísk, preto sa vláda rozhodla pre odstúpenie od zmluvy – signál, že Slovensko je suverénnou republikou a reaguje na nenaplnenie odkladacej podmienky nutnej pre završenie predaja akcií, čo je podobné, ako keby nebola zaplatená kúpna cena

Hlasy oponentov:

- ak PMÚ SR rozhodol v neprospech konzorcia TwoOne, mala vláda postupovať v privatizačnom procese s druhým uchádzačom v poradí – konzorciom Abertis - J&T, tak ako to bolo garantované uznesením predošlej vlády
- vláda SR zabránila naplneniu privatizačnej zmluvy - odstúpenie vlády od zmluvy považujú odporcovia za neplatné a trvajú na tom, že vláda politicky zasiahla do rozhodovania PMÚ SR, ktorý predložil konanie – nepočkalo sa ani do konečného verdiktu druhostupňového odvolacieho orgánu - Rady PMÚ SR, a od platnej zmluvy sa odstúpilo
- zlý signál pre zahraničných investorov, ktorí uvažujú o príchode na Slovensko
- riziko budúcich vysokých nákladov pre štát v súvislosti s možnými súdnymi spormi o ochrane investícií (arbitráž a vyrovnanie)

- zrušením privatizácie príde bratislavské letisko o viac než 11 mld. Sk v podobe peňažného vkladu a ďalších 19 mld. Sk, ktoré mali ísť na jeho modernizáciu - teraz ich bude musieť nájsť vláda, avšak pre nedostatok štátnych zdrojov hrozí, že sa na rozvoj letiska budú čerpať úvery a bude sa teda zadlžovať
- vláda zrušila privatizáciu letiska, lebo chce mať dosah na jeho fungovanie, na personálne obsadenie, na zákazky, ktoré sa tam budú udeľovať a na iné výhody vyplývajúce z vplyvu štátu na podnikajúci subjekt

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Toto rozhodnutie má dve roviny. Prvá rovina je vypovedanie zmluvy s konzorciom TwoOne, ktoré hodnotím pozitívne. Nepokračovanie v privatizácii v poradí s druhým uchádzačom tendra však hodnotím vysoko negatívne. Dôsledky tohto rozhodnutia už možno dnes pozorovať. Namiesto rozvoja letiska, sa dnes klienti leteckých spoločností stretávajú na bratislavskom letisku s provizórnym stanom pripomínajúci letiská z chudobných afrických štátov.“

Richard Ďurana: „Aj napriek rozhodnutiu Protimonopolného úradu SR vláda nemala privatizáciu letiska zastaviť, ale pokračovať s druhým uchádzačom v poradí.“

Milan Velecký: „Po rozhodnutí Protimonopolného úradu SR mala vláda pokračovať v privatizácii letiska a rokovať s ďalšími záujemcami.“

Miroslav Siváček: „Zastavenie privatizácie letiska je krok späť pre samotné letisko, negatívny signál investorom a pravdepodobne aj porušenie podmienok tendra. Je to zmes škodoradosti („dáme po prstoch Pente“), štátneho paternalizmu („štát je lepší vlastník“) a nepochopenia princípov trhu. Vidíme, ako sa v súčasnosti pri stratégii letiska tápe.“

František Chovanec: „Priame i nepriame náklady nezrealizovania rozbehnutého prevodu do rúk súkromného investora z politicko-ideologických dôvodov sa vždy negatívne odrazí v kvalite podnikateľského prostredia, a tým pádom aj na hospodárskom raste krajiny.“

Eduard Žitňanský: „Pomsta a nezmyselná túžba riadiť svet.“

Adrián Ďurček: „Nešťastné politické rozhodnutie.“

Jozef Orgonáš: „No to sme sa ukázali! Zmeniť pravidlá hry po ukončení tendra je škandál, táto vláda už iba kvôli tomuto rozhodnutiu patrí do politického dôchodku.“

Vladimír Benč: „Zlé rozhodnutie vlády – čo k tomu dodať.“

Juraj Nemeč: „Následný krok, ktorý bol zrejme právne možný. Nechať ale letisko štátu nie je dobrý nápad, investície sú nevyhnutné. Bratislavské letisko je jedným z najmenej vybavených letísk hlavných miest Európy... (bol som skoro na všetkých).“

Ján Pokrivčák: „Letisko je treba sprivatizovať, lebo súkromné podniky sú ďaleko efektívnejšie ako štátne. Štátne bratislavské letisko nedokáže konkurovať iným letiskám v okolí. Štátne letisko taktiež nedokáže efektívne investovať do rozvoja. Horšia letecká infraštruktúra brzdí ekonomickú aktivitu Slovenska a znižuje konkurencieschopnosť slovenských podnikov.“

Ladislav Balko: „Zástancovia všetky problémy riešiacej privatizácie na Slovensku vo všetkých oblastiach zabúdajú, že nie štát je zlým vlastníkom, ale že ľudia nie sú kvalitní. Môžeme hovoriť o tom, koľko letísk aj svetových je vo vlastníctve štátu a fungujú, koľko energetických, telekomunikačných, plynárenských podnikov je v rukách štátu. V tomto stanovisku neriešim otázku, kde vziať takých ľudí. Štát by sa nemal vzdávať dosahu na podnikanie v kľúčových oblastiach. Nielen kvôli peniazom a z ekonomických dôvodov vôbec, ale aj z iných dôvodov. Iná

vec je, ako k svojmu vlastníctvu pristupuje. Politický vplyv by sa mal oslabovať a prevládať odborný."

22. Predĺženie termínu na ukončenie transformácie štátnych zdravotníckych zariadení a zavedenie ochrany štátnych, krajských, obecných a transformovaných neziskových zdravotníckych zariadení pred exekúciami do konca roku 2007 (novela zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti)

Primárny zdroj: Novela č. 527/2006 Z.z. zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 6.9.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.10.2006; Ústavný súd SR pozastavil 6.12.2006 účinnosť ustanovenia týkajúceho sa ochrany pred exekúciami

Navrhovateľ: poslanec NR SR Miroslav Chovanec (Smer-SD)

Zámer opatrenia: umožniť dokončiť transformáciu štátnych zdravotníckych zariadení meškajúcu kvôli predčasným parlamentným voľbám, zároveň vytvoriť časový priestor, aby sa mohlo v oblasti transformácie štátnych zdravotníckych zariadení postupovať podľa programového vyhlásenia novej vlády; zamedzením exekúcií ochrániť jednotlivé zadĺžené zariadenia pred zatváraním, a tým zachovať dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre občanov

Obsah opatrenia:

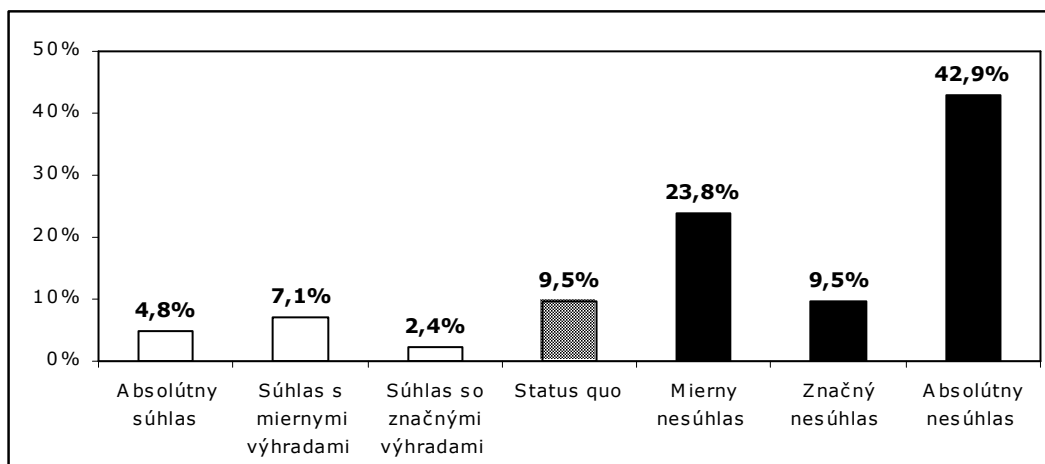
- predĺženie termínu transformácie štátnych zdravotníckych zariadení na akciové spoločnosti, resp. neziskové organizácie o 1 rok - do 31.12.2007
- od 1.10.2006 do 31.12.2007 spod exekúcií vyňaté zdravotnícke zariadenia zriadené štátom alebo samosprávou, ako aj transformované neziskové organizácie (s účinnosťou od začiatku roka 2006 nemali byť pred exekúciami chránené žiadne zariadenia)
- dlh štátnych a neziskových zdravotníckych zariadení ku koncu roka 2006 - 6,7 mld. Sk (nárast o 2,3 mld. Sk)

Hlasy proponentov:

- odklad transformácie zdravotníckych zariadení vytvorí priestor, aby sa mohlo v transformácii postupovať podľa programu novej vlády – odklon od vzniku akciových spoločností orientovaných na zisk, ponechanie silného štátneho vplyvu vo veľkých nemocniciach
- dlhší čas na ozdravenie nemocníc a optimalizáciu siete zdravotníckych zariadení
- pomoc nemocniciam lepšie hospodáriť, aby mohli svoje dlhy vyrovnávať neskôr, keď na to budú mať peniaze
- zachovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre občanov, nakoľko nebude potrebné rušiť príspevkové organizácie štátu
- exekúcie by mohli mať negatívny vplyv na hospodárenie nemocníc a spôsobiť problémy aj pacientom, ak by postihnuté nemocnice nemohli obstarávať lieky, zdravotnícky materiál a služby, resp. by sa museli zatvoriť

Hlasy oponentov:

- pribrzdzenie procesu transformácie štátnych nemocníc na efektívnejšie akciové spoločnosti a následná možnosť úplne sa od nej odvrátiť
- zavedenie nerovnoprávnosti do podnikania v zdravotníctve - súkromné zdravotnícke zariadenia nemajú legislatívnu ochranu pred exekúciami - protiústavné
- novela porušuje princíp rovnosti, je diskriminačná a retroaktívna, porušuje právo na rovnakú zákonnú ochranu vlastníctva, právo na rovnaký prístup k súdnej ochrane a je aj v rozpore s princípom právnej istoty
- znovunastolenie mäkkých rozpočtových pravidiel podporuje narastanie dlhov v štátnych zdravotníckych zariadeniach
- podpora neefektívnych nemocníc - exekúciami by boli ohrozené tie nemocnice, ktoré stále nedostali svoje hospodárenie pod kontrolu a z bežnej prevádzky vykazujú stratu
- exekúcie by neboli masové – záujem dodávateľov nie je nemocnice likvidovať, ale s nimi obchodovať - riešenie dlhu nemocníc sa dá riešiť individuálne s veriteľmi, napr. formou splátkových kalendárov
- exekúcie boli v minulosti povolené, pričom nemali na pacienta negatívny dosah

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Procházka: „V rozpore s ústavou zavádza nerovnakú mieru ochrany vlastníckeho práva, v závislosti od právnej povahy vlastníka.“

Eduard Žitňanský: „Nenáležitá ochrana skupiny subjektov, ktorá narúša prostredie a vytvára podmienky pre morálny hazard v zdravotníctve.“

Juraj Nemeč: „Zásadne nesúhlasím, nemocnice a ostatné zdravotnícke zariadenia sú podľa mňa firmy, špecifiká zdravotníctva sa musia riešiť inde, nie nastavením mäkkých mantinelov, ktoré znovu len otvorili zadlžovanie.“

Richard Ďurana: „Ochrana pred exekúciami nie je systémovým riešením zadlžovania nemocníc.“

Milan Velecký: „Nesúhlasím s prijatým opatrením, aj keď uznávam, že za danej situácie to bolo isté riešenie. Vlna exekúcií zvyšovala zadlženosť zdravotníckych zariadení, predražilo by to systém verejného zdravotného poistenia. Ide len o oddialenie riešenia problému.“

Miroslav Siváček: „Predĺženie termínu samo o sebe nemusí byť zlým rozhodnutím. V intenciách súčasnej zdravotníckej politiky však môže znamenať úplné zrušenie konkurzov, pretože kde niet trhu, tam konkurzy strácajú svoje základné opodstatnenie – čistiť trh.“

Jozef Orgonáš: „Nesystémové. Nemožno socialistické atribúty vnášať do podnikateľskej činnosti. Toto tú činnosť zlikviduje.“

Ladislav Balko: „Opatrenie by malo pomôcť zabrániť bezhlavej a rýchlej transformácii typu "divokej privatizácie". Liečby "šokom" v rôznych oblastiach sme už na Slovensku zažili dosť. V oblasti zdravotníctva by sa malo postupovať rozvážnejšie a premyslenejšie. Príkladom nepremyslenej rýchlosti transformácie zdravotníctva je napr. Bratislava, kde renomované liečebné zariadenia, ktoré existovali desiatky rokov a ich základy boli položené ešte v prvej republike (nemocnice na Zochovej, ortopedická klinika na Hlbokej, pôrodnica na Šulekovej a pod.) a dokonca ich nezlikvidovali ani v čase socializmu, boli pomerne rýchlo a aj pochybne zlikvidované. Iná vec je optimalizácia sietí zariadení. Ale otázka. Má väčšina vidieckeho a prestarnutého obyvateľstva na to, aby pri nízkych príjmoch cestovali do zdravotníckeho zariadenia desiatky kilometrov, keď nemajú autá, autobusy chodia väčšinou v pracovnom čase, a v soboty, nedele, v noci takmer vôbec. Teda okrem optimalizácie siete zariadení by sa mal riešiť aj širší komplex otázok.“

Jaroslav Vokoun: „Akcia Penta a spol. Minulá vláda dostala dlhý priestor na riešenie zdravotníctva. Výsledok je zjavný. Neprerobíme, keď niekto iný ukáže, či to zvládne lepšie.“

23. Umožnenie vláde odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z akýchkoľvek dôvodov (novela zákona o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou)

Primárny zdroj: Novela č. 12/2007 Z.z. zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 12.12.2006 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 15.1.2007

Navrhovateľ: poslanci NR SR Jozef Valocký a Ján Zvonár (obaja Smer-SD)

Zámer opatrenia: umožniť, aby vláda SR mohla odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) aj z iných dôvodov, ako sú explicitne uvedené v zákone

Obsah opatrenia:

- umožnenie vláde SR odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z akýchkoľvek dôvodov na návrh ministra zdravotníctva – doposiaľ to bolo možné len z taxatívne uvedených dôvodov (odsúdenie za úmyselný trestný čin, zbavenie, resp. obmedzenie právnej spôsobilosti, konflikt záujmov), kedy vláda predsedu ÚDZS musela odvolať
- 9 dní po nadobudnutí účinnosti novely bol vládou odvolaný predseda ÚDZS Ján Gajdoš a na jeho miesto bol vymenovaný Richard Demovič (člen strany Smer-SD), ktorý pôsobil predtým ako riaditeľ sekcie dohľadu nad nákupom zdravotníckej starostlivosti ÚDZS

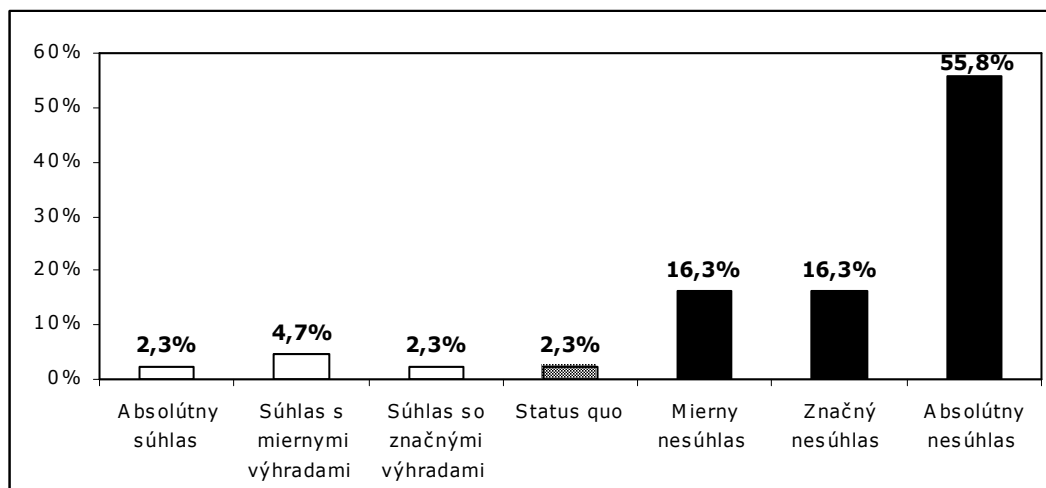
Hlasy proponentov:

- v praxi sa môžu vyskytnúť rôzne dôvody, ktoré nemožno vopred predvídať, a preto je pozitívne môcť odvolať predsedu ÚDZS aj z iných dôvodov, ako sú taxatívne určené v zákone
- vláda by mala mať možnosť rozhodnúť o odvolaní predsedu Úradu - zodpovednosť vlády za zdravotný stav obyvateľstva, za zdravotnú politiku, za činnosť a hospodárenie ÚDZS a pod.
- po zmene vládnej garnitúry flexibilnejší prístup k zmene vedúcich pracovníkov, ktorí by mali byť stotožnení s programom novej vlády

Hlasy oponentov:

- účelové, čisto politicky motivované opatrenie - nástroj na politické a mocenské ovládnutie Úradu – výmena nepohodlného predsedu nominovaného minulou vládou za nominanta so straníckou príslušnosťou (Smer-SD)
- strata nezávislosti, a teda funkčnosti ÚDZS – doposiaľ jediného nezávislého kontrolného a regulačného úradu v sektore zdravotníctva, čo je v neprospech pacientov, ale aj zdravotníckych pracovníkov
- slabá pozícia predsedu ÚDZS po novele – kedykoľvek odvolateľný vládou bez potreby naplnenia niektorého v zákone stanoveného dôvodu – nový predseda bude musieť preto opatrnejšie (nekriticky) vystupovať voči štátnym zdravotníckym zariadeniam a poisťovniam
- Úrad môže byť politicky zneužitý proti nepohodlným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti – odnímanie licencií
- začiatok konca Úradu – stáva sa de facto detašovaným pracoviskom Ministerstva zdravotníctva SR
- možná retroaktivita a protiústavnosť novely – J.Gajdoš bol odvolaný na základe pravidiel, ktoré sa zmenili počas trvania jeho funkčného obdobia

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Radoslav Štefančík: „Je tragické, ak vláda siaha na nezávislosť takej inštitúcie, akým Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) je. Bývalý predseda viedol úrad dobre, nebol dôvod ho odvolať. Negatívne hodnotím fakt, že vláda mení legislatívne normy s cieľom zvýšiť svoj politický vplyv na úrady, ktoré by mali byť na vláde nezávislé.“

Juraj Nemec: „Zriadenie "nezávislého úradu" bolo pozitívom reformy, ktoré sa jasne prejavilo v počte sťažností a najmä oprávnených sťažností. Kvalita poskytovania zdravotníckych služieb je nízka a tento problém sa musí riešiť. Postup vlády ale evokuje riziko, že sa problémy budú znovu zakrývať, tak aby nerušili "image" novej vlády. Tento úrad je pre občanov, nie vládu.“

Vladimír Benč: „Strata nezávislosti, politické ovplyvňovanie úradu, zníženie kompetencií – myslím, že zjavný krok vzad.“

Miroslav Siváček: „Nabúranie princípu fungovania ÚDZS. Úrad prestane byť oporou pacientov a stane sa nástrojom štátu voči nepohodlným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.“

Adrián Ďurček: „Bez dôvodu by nemal mať nikto nikoho možnosť odvolávať. Keby sme sa takto stavali k našim zamestnancom, čo by potom hovorili koalíční poslanci a odborári? Je to Zákonník práce, čo treba meniť?“

František Okruhlica: „Fakticky ovládnuté pracovisko ministerstvom.“

František Chovanec: „Centralistické opatrenie v rozpore s potrebou odpolitizovania špecializovaných úsekov verejnej správy.“

Eduard Žitňanský: „Tak toto je podoba vnímania nezávislosti a lá Smer.“

Jozef Orgonáš: „Nezmysel, úrad bude závislý.“

Milan Velecký: „Predsedu ÚDZS obsadzovala aj predchádzajúca vláda na základe politických kritérií (najmä Novotná).“

24. Zrušenie niektorých paušálnych poplatkov pacientov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (zrušené 20 Sk za návštevu ambulancie a 50 Sk za pobyt v nemocnici; znížený poplatok za recept (z 20 Sk na 5 Sk); ponechané poplatky za návštevu pohotovosti, kúpeľov a zdravotnícku dopravu)

Primárny zdroj: Novely a) č. 485/2006 Z.z., b) č. 539/2006 Z.z. nariadenia vlády SR č. 722/2004 Z.z. o výške úhrady poisťenca za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené a) 4.8.2006, b) 20.9.2006 vládou SR; účinnosť od: a) 1.9.2006, b) 1.10.2006

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva (MZ) SR

Zámer opatrenia: znížiť finančnú zaťaženosť osôb, ktorým sa poskytuje zdravotná starostlivosť; zabezpečiť, aby poisťenci neplatili poplatky za služby súvisiace s poskytovaním ambulantnej zdravotnej starostlivosti a ústavnej zdravotnej starostlivosti; znížiť úhradu za výdaj liekov a dietetických potravín a za výdaj zdravotníckych pomôcok

Obsah opatrenia:

- od septembra 2006 boli zrušené paušálne poplatky (zavedené od r. 2003) vo výške 20 Sk za návštevu lekára (ambulantná starostlivosť) a 50 Sk za deň hospitalizácie v nemocnici (ústavná starostlivosť)
- od októbra 2006 bol znížený poplatok za spracovanie receptu pre všetkých pacientov z 20 Sk na 5 Sk
- ostatné poplatky zostali zachované - 60 Sk za návštevu pohotovosti, za lekárom indikovaný pobyt v kúpeľoch (50 Sk/deň pri diagnózach typu A, 150 Sk/deň, resp. 220 Sk/deň pri diagnózach typu B) a 2 Sk/km za dopravnú službu (mimo záchranej služby)
- štátna kompenzácia výpadku poplatkov lekárom (zvýšením kapitačných platieb, resp. mesačných objemov (limitov) zdravotnej starostlivosti) a nemocniciam dofinancovaním cez zdravotné poisťovne
- ročne sa na paušálnych poplatkoch vyzbieralo zhruba 2,5 mld. Sk
- odhad MZ SR dopadu na rozpočet verejnej správy - cca 1,14 mld. Sk ročne (odhad Health Policy Institute, koľko by priniesli zrušené poplatky do zdravotníctva - vyše 2 mld. Sk ročne)

Hlasy proponentov:

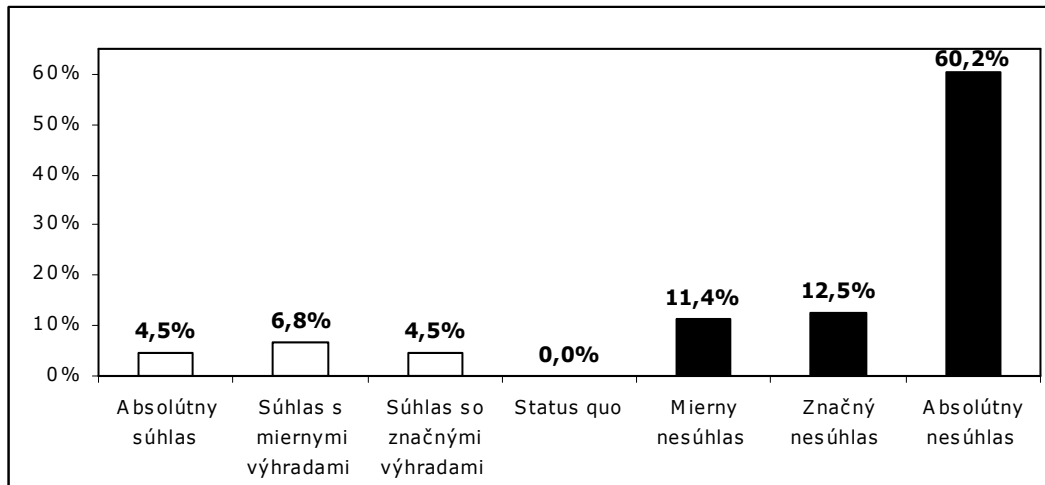
- príde k zníženiu finančnej zaťažnosti pacientov - poplatky predstavovali nadmerné finančné zaťaženie najmä pre ľudí dlhodobo chorých a sociálne slabších
- mnohí lekári na zrušení poplatkov neprerobia, pretože od zdravotných poisťovní dostanú kompenzáciu viac peňazí, ako by získali na dvadsaťkorunáčkach od pacientov
- odstráni sa byrokratická záťaž spojená s administráciou poplatkov

Hlasy oponentov:

- poplatky pomáhali znížiť nadmerný dopyt v zdravotníctve, a tým riešiť rozpor medzi obmedzenými verejnými zdrojmi na financovanie zdravotníctva a neobmedzeným dopytom ľudí po zdraví
- zrušenie poplatkov posilňuje ilúziu bezplatného zdravotníctva, čím prispieva k nárastu spotreby aj dlhu
- relatívne nízke poplatky mali symbolický význam a neohrozovali sociálnu situáciu väčšiny občanov - vláda ich preto mala ponechať a pomôcť sociálne najslabším ľuďom vyrovnáť sa s nimi; namiesto toho štát cez zdravotné poisťovne kompenzuje vyššími platbami výpadok poplatkov lekárom a nemocniciam

- SR má v porovnaní s vyspelými krajinami veľmi nízky podiel súkromných zdrojov v zdravotníctve, pričom zrušením poplatkov pacientov a štátnou kompenzáciou tohto výpadku pre lekárov sa tento stav ešte zhoršuje
- marginálne, regulačné poplatky dokázali tlmiť dopyt - znížil sa počet návštev, najmä tých zbytočných, v ambulanciách a nemocniciach, po zrušení poplatkov prax dokladuje zvýšený počet návštev u lekára, aj s malichernými problémami, ako aj nárast objemu predpísaných liekov
- niektorí špecialisti prišli o nezanedbateľnú časť príjmov ambulancií, pričom poplatky chceli vyberať aj naďalej
- niektoré poplatky zostali zachované - nesystémovosť

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Milan Velecký: „Pozn.: nešlo o zrušenie, ale o zníženie (má to význam z pohľadu nápravy tohto opatrenia). Veľmi chybné rozhodnutie, istá finančná spoluúčasť pacienta tu musí byť – znižovanie nadspotreby v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, dodatočné finančné zdroje pre zdravotnícke zariadenia, motivácia pacienta spolupracovať pri liečbe (dodržiavať liečebný režim, prevenciu, očkovanie a podobne). Bolo treba riešiť len nedostatky predchádzajúceho modelu – maximálne ohraničenie poplatkov pre chronicky chorých pacientov, zrušenie poplatkov pri deťoch a podobne.“

Ján Pokrivčák: „Poplatky pomáhali účelnejšie vynakladať zdroje v zdravotníctve. Umožňovali použitie limitovaných zdrojov tam, kde sú viac potrebné, teda na liečenie vážnych chorôb. Zrušenie poplatkov preto vedie k vyšším výdavkom na liečenie menej závažných chorôb a menej peňazí pôjde na liečenie závažných chorôb.“

Radoslav Štefančík: „Zavedenie uvedených poplatkov malo pozitívny dopad v podobe znižovania celkových výdavkov občanov na lieky. Sociálno-demokratická vláda tak svojim rozhodnutím paušálne poskytla výhody aj pre bohatších ľudí.“

Vladimír Benč: „Myslím si, že poplatky boli krokom vpred, teraz sme urobili krok späť. Momentálne nevidím blízku ani vzdialenejšiu budúcnosť slovenského zdravotníctva ružovo. A nová vláda zatiaľ s ničím pozitívnym neprišla.“

Miroslav Siváček: „Zbytočné politické gesto, ktoré zbavilo zdravotníctvo pomerne veľkých zdrojov. Navyše platenie poplatkov bolo adresné pri platení aj použití zdrojov.“

Eduard Žitňanský: „Populistický krok, ktorý pripravil zdravotníctvo o príjem a nijako neprispel k dostupnosti a kvalite starostlivosti.“

Luboš Vagač: „Zbytočné populistické opatrenie, ktoré preukázateľne zvýšilo zadlženie v rezorte.“

Jozef Orgonáš: „Nesystémové opatrenie, obmedzenie toku financií do zdravotníctva, ktoré finančne nie je podvyživené, ale s existujúcimi zdrojmi (viac ako 100 mld. Sk) jednoducho nevie vyjsť. Navyše sa zvýšil počet zbytočných pacientov v ambulanciách.“

Adrián Ďurček: „Zbytočný zásah do už zaužívaných a potrebných finančných vzťahov, ktoré plnili viacero cieľov.“

Juraj Nemec: „Zásadne nesystémový krok, poplatky (fees) sú v každom funkčnom vyspelom zdravotníckom systéme a majú svoj imanentný význam.“

František Chovanec: „Nesystémové a ideologicky motivované opatrenie, ktoré eliminovalo pozitívny efekt jedného z mála racionálnych opatrení v rezorte zdravotníctva od Novembra 1989.“

Richard Ďurana: „Poplatky mali byť nahradené spoplatnením neprioritných diagnóz.“

Jaroslav Vokoun: „Ja si myslím, že by sa malo poukázať na väčšie problémy v zdravotníctve. Toto mi pripadá ako reflektor mladých za socializmu. Budeme kritizovať nepoliate kvety, neupravené nástenky a pritom podnik ide do krachu. To by sme však museli hovoriť o tom, čo je pod povrchom.“

Ladislav Balko: „Došlo tým k odstráneniu "pseudotrhovosti" v zdravotníctve. Iluzórne boli argumenty zavedenia poplatkov o snahe znížiť nadmerný dopyt v zdravotníctve. Akoby ľudia chodili k lekárovi len zo zábavky, a nie vtedy ak cítili zdravotnú potrebu. Treba si pozrieť zadržaných najmä starších ľudí na vidieku, ktorí lekársku starostlivosť potrebujú. Bolo dehonestujúce pozeráť sa na to, ako lekár po vyšetrení obrazne povedané natrča ruku po dvadsaťkorune. Spoločnosť sa má skôr postarať o to, aby bol taký zdravotný stav obyvateľov, aby nemuseli chodiť k lekárovi aj kvôli "maličkosti", ako to tvrdia obhajcovia zrušených poplatkov.“

25. Programové vyhlásenie vlády SR (na obdobie rokov 2006 – 2010)

Primárny zdroj: Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 31.7.2006 vládou SR a 4.8.2006 v NR SR; účinnosť od: 4.8.2006

Navrhovateľ: predseda vlády SR Robert Fico (Smer-SD)

Zámer opatrenia: vláda je podľa Ústavy SR povinná do 30 dní po svojom vymenovaní predstúpiť pred NR SR a predložiť jej svoj program a požiadať ju o vyslovenie dôvery; predsavzatie plniť vládny program, na ktorom sa dohodli všetci traja koalíční partneri

Obsah opatrenia:

- *Medzi body programu, ktorý si vláda SR predsavzala naplniť patrí napr.:*
- vytvoriť podmienky pre tempo hospodárskeho rastu nad 5% HDP ročne
- plniť kritériá pre prechod na menu euro v roku 2009
- vypracovať ucelenú Stratégiu rozvoja Slovenskej republiky v strednodobom a dlhodobom horizonte
- zastaviť privatizáciu strategických podnikov a podnikov s majetkovou účasťou štátu
- podporiť čiastočné odškodnenie poškodených klientov nebankových subjektov
- zaviesť zníženu sadzbu dane z pridanej hodnoty na vybraný okruh tovarov a služieb
- zvýšiť zdaňovanie fyzických osôb s nadštandardnými príjmami
- zvýšiť mieru solidarity v daňovom systéme, a to najmä postupným zvyšovaním nezdaniteľného základu dane a prípadnou úpravou výšky daňového bonusu - zníženie daňového zaťaženia nízko a stredne príjmových skupín
- zaviesť daň z darovania pre tretie osoby
- v súvislosti s monopolmi riešiť deformácie trhu či zneužívanie ich dominantného postavenia systémovo, s dôrazom na dôslednú reguláciu podmienok ich fungovania; v prípade že tieto opatrenia zlyhajú, selektívny daňový prístup k týmto subjektom
- novým zákonom o investičných stimuloch zabezpečiť rovnoprávnosť domácich a zahraničných investorov
- podporiť rozvoj priemyselných parkov a priemyselných zón ako nástroj regionálneho rozvoja a znižovania disparít medzi jednotlivými regiónmi
- podporovať založenie integrovaných podnikateľských centier združujúcich do jedného miesta styk všeobecnej a špecializovanej štátnej správy s podnikateľmi, s dôrazom na elektronickú komunikáciu
- pripraviť Stratégiu energetickej bezpečnosti SR s výhľadom do roku 2030 zabezpečujúcu sebestačnosť SR vo výrobe elektrickej energie a spoľahlivé zásobovanie tepelnou energiou a inými energonosičmi
- podporiť výstavbu a prevádzku nových zdrojov na výrobu elektriny, vrátane dobudovania 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce
- vytvoriť podmienky pre výstavbu a sprevádzkovanie 100 km diaľnic a rýchlostných ciest do r. 2010; urýchliť ukončenie výstavby diaľnice na úseku Pov. Bystrica - Žilina a Svrčinovec - Poľsko, sprevádzkovať celý ťah rýchlostnej komunikácie Trnava - Ban. Bystrica, zabezpečiť do r. 2010 prípravu úseku diaľnice D1 po Košice
- zaviesť spoplatnenie vybranej cestnej infraštruktúry formou elektronického výberu mýta
- maximálne využiť finančné prostriedky a nástroje Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a národné zdroje
- zvýšiť mieru podpory financovania bývania formou bonifikácie hypotekárnych úverov a pokračovať v podpore stavebného sporenia s cieľom zlepšenia prístupu k bývaniu najmä mladým rodinám; vytvárať podmienky na výstavbu menších nájomných bytov, tzv. štartovacích bytov pre mladé rodiny

- novelizovať Zákonník práce s cieľom zabezpečiť zvýšenú ochranu zamestnancov; spresniť definíciu závislej práce, zvýšiť ochranu zamestnancov pred neodôvodneným prepúšťaním, eliminovať prípady zneužívania pracovného pomeru na dobu určitú, stanoviť maximálny týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov
- obnoviť inštitút dohody o pracovnej činnosti a zvýšiť ročný rozsah činností vykonávaných na základe dohody o vykonaní práce
- posilniť postavenie odborov v rámci zamestnaneckých participačných mechanizmov v podniku a v tripartite
- postupne zvyšovať minimálnu mzdu
- zabezpečiť pre poberateľov dôchodkových dávok príjem minimálne na úrovni životného minima
- poskytnúť dôchodcom vianočný príspevok v závislosti od výšky dôchodkov a od možností štátneho rozpočtu
- zabezpečiť solidárnejší dôchodkový systém a finančnú stabilitu priebežne financovaného I. piliera dôchodkového zabezpečenia, nie však predĺžením veku odchodu do dôchodku
- zachovať starobné dôchodkové sporenie ako súčasť dôchodkového systému založeného na kapitalizačnom princípe a na princípe zásluhovosti, pričom vniesť do II. piliera prvok dobrovoľnosti
- zväziť platenie sociálneho poistenia z dividend a z podielov na zisku
- zaviesť príplatok k príspevku pri narodení prvého dieťaťa a zabezpečiť medziročnú valorizáciu príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodilo viac detí; postupné zvyšovanie rodičovského príspevku
- ešte v roku 2006 zrušiť niektoré poplatky v zdravotníctve (tzv. 20-korunáčky) a zabezpečiť kompenzáciu pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
- v roku 2007 presadiť obnovenie rajonizácie u pediatrov, všeobecných lekárov, gynekológov a stomatólogov, so zachovaním slobodného výberu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti občanom
- zrušenie súčasnej podoby ročného zúčtovania zdravotného poistenia
- reštrukturalizovať sieť zdravotníckych zariadení s dôrazom na presun činností do ambulantnej sféry
- vrátiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni a Spoločnej zdravotnej poisťovni verejnoprávny charakter
- presadiť také právne prostredie, v ktorom všetky zdravotné poisťovne budú mať rovnocenné podmienky bez ohľadu na ich právnu formu; akceptovať všetky formy vlastníctva zdravotníckych zariadení
- podporiť vytvorenie podmienok pre transparentnú súťaž poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
- presadiť, aby výška nákladov na prevádzku zdravotných poisťovní bola od roku 2007 zákonom obmedzená najviac do výšky 4% z výberu povinného zdravotného poistného
- podporovať viacdrojové financovanie zdravotníctva
- zväziť možnosť daňového zvýhodnenia platby na nepovinné zdravotné poistenie
- navýšiť zdroje pre zdravotníctvo v roku 2007 cestou zvýšených platieb za tzv. poistencov štátu zo 4% na 5% priemernej mzdy
- uplatniť v školstve viacdrojové financovanie s cieľom postupného dosiahnutia úrovne 5% HDP
- postupne zvýšiť priemerný plat v školstve na úroveň priemerného platu v národnom hospodárstve
- pripraviť obsahovú reformu základného a stredného školstva
- nezaviesť spoplatnenie dennej formy vysokoškolského vzdelávania
- postupne dosiahnuť úroveň financovania vedy a techniky vo výške 0,8% HDP
- pristúpiť k zníženiu súdnych poplatkov tam, kde je to efektívne
- prehodnotiť reformu organizačnej štruktúry súdov, vrátane odôvodnenosti zrušenia niektorých okresných súdov
- zvýšiť počet sudcov na nevyhnutnú dobu pre zlepšenie vymožitelnosti práva a plynulosti súdneho konania
- vykonať podrobnú analýzu činnosti a vyhodnotiť činnosť špeciálnych právnych nástrojov (*pozn.: napr. "agent provokatér"*) a inštitúcií (*pozn.: napr. Špeciálny súd*) v boji proti najzávažnejšej ekonomickej kriminalite a korupcii, najmä z hľadiska finančnej a materiálnej nákladovosti, pracovnej zaťaženia, efektívnosti a vecnej opodstatnenosti
- stiahnuť slovenskú vojenskú jednotku z Iraku
- garantovať prístup občanov prostredníctvom internetu ku všetkým informáciám, ktorých zdrojom je verejná správa, a ktoré sú zo zákona verejne dostupné
- racionalizovať výdavky vo verejnej správe a sledovať ich efektívne využitie
- nezvyšovať počet orgánov štátnej správy

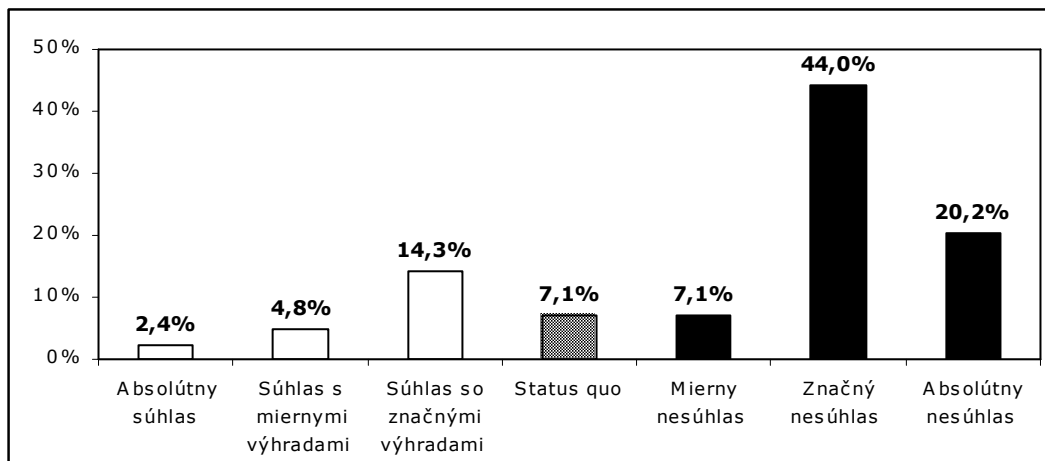
Hlasy proponentov:

- dôraz kladený na sociálny aspekt programu a vyššiu mieru solidarity v prospech ľudí s nižšími príjmami

- Programové vyhlásenie vlády sa snaží o kontinuitu s predchádzajúcou vládou tam, kde je to účelné, zásadne nemení reformy ani smerovanie štátu, pričom sa snaží akcentovať najmä sociálne zameranie hospodárskej politiky
- vláda sa v Programovom vyhlásení vyjadrila, že bude plniť kritériá pre prijatie eura v plánovanom termíne (k 1.1.2009), čo je veľmi dôležité a môže to byť zárukou, že sa vláda bude správať finančne zodpovedne

Hlasy oponentov:

- všeobecné, protireformné, neuskutočniteľné a v skutočnosti falošne sociálne programové vyhlásenie
- mnoho systémových zmien bolo naznačených, ale už nie bližšie špecifikovaných
- v Programovom vyhlásení sa ukázala nedôvera tejto vládnej garnitúry k mechanizmom trhu a ľudskej slobode
- posilnenie sociálnej funkcie štátu a zvýšená miera zásahov štátu do ekonomiky a spoločnosti sa následne prejaví vo zvýšenej celkovej neefektívnosti
- vnútorná nekonzistentnosť v tom, že na jednej strane program vlády hlási k zodpovednej rozpočtovej politike, no na druhej strane obsahuje veľké množstvo opatrení, ktoré zvyšujú verejné výdavky
- až 5 poslancov z vládnych koalíčných strán nebolo prítomných na hlasovaní o Programovom vyhlásení, a teda o vyslovení dôvery vláde, pričom bol medzi nimi i Vladimír Mečiar, predseda vládnej ĽS-HZDS, čo môže byť signálom nestability vlády do budúcnosti

Hodnotenie opatrenia komisiou HESO:

Anonymný komentár*: „Programové vyhlásenie signalizuje návrat ku korporativistickému modelu ekonomickej politiky, keď pod rúškom sociálnej solidarity a "politiky v prospech ľudí" ekonomická politika v skutočnosti sleduje záujmy rôznych zoskupení reprezentujúcich čiastkové záujmy. Dokument tiež neberie do úvahy moderné trendy v tvorbe verejnej politiky, chýba akákoľvek originálna myšlienka vychádzajúca z moderných poznatkov spoločenských vied. Politika v zmysle uvedenom v programovom vyhlásení môže vytvoriť dojem vyššej solidarity, šanca na skutočný posun je otáznava, v každom prípade by pravdepodobne takýto posun sprevádzali nadmerné nežiaduce dopady na efektívnosť fungovania ekonomiky.“

Eugen Jurzyca: „Programové vyhlásenie obsahuje dobré záväzky vlády, ale aj mnoho takých, ktoré svedčia o neznalosti reálií (snaha o zvýšenie počtu sudcov, pričom už dnes ich má naša krajina jeden z najvyšších na 1000 obyvateľov podľa Svetovej banky), o precenení vlastných schopností (záväzok sprístupniť občanom všetky informácie, ktorých zdrojom je verejná správa), o rezervách v modernom ekonomickej myslení (zabezpečiť sebestačnosť SR pri výrobe elektrickej energie), ako aj o ideologickom fundamentalizme (vypracovať ucelenú Stratégiu rozvoja Slovenskej republiky v strednodobom a dlhodobom horizonte).“

Vladimír Benč: „Bohužiaľ je v programovom vyhlásení viac negatív ako pozitív. Medzi pozitíva radím hlavne záväzok prijať euro v roku 2009 a niektoré opatrenia na trhu práce, ako aj nezvyšovanie počtu orgánov štátnej správy. Taktiež súhlasím s reformou školstva a zvyšovaním podpory vedy a výskumu, som však zvedavý, ako to vláda bude robiť a či skutočne začne v týchto oblastiach niečo robiť. Medzi najväčšie negatíva-riziká považujem snahu zmeniť daňový systém, dôchodkový systém, posilniť pozíciu odborov a tiež mnohé navrhované zmeny v Zákonníku práce. Ako nesystémové a škodlivé tiež považujem návrhy na opatrenia v zdravotníctve, ako aj mnohé

* Respondent si neželal byť menovaný.

iné zámery ako napr. odškodniť poškodených klientov nebankovník či zmena smerovania zahraničnej politiky."

Luboš Vagač: „Vyberiem len niektoré konkrétne body, kvôli ktorým hodnotím programové vyhlásenie skôr negatívne:

- novela Zákonníka práce, ktorá má za cieľ zvýšiť ochranu zamestnanca, čo však v navrhovanej podobe povedie k nižšej ochote zamestnávať a k vyššej nezamestnanosti (potvrdzujú to odborné štúdie OECD aj Európskej komisie)
- zvýšiť zdaňovanie osôb s vyšším príjmom – nespravodlivá solidarita, lebo ľudia s vyššími zárobkami už odvádzajú viac, keďže rovnakou sadzbou im je zdanený vyšší príjem
- navrhované "protitrhové" zmeny v dôchodkovom systéme a zdravotníctve
- deformácia regulačnej politiky v oblasti energetiky."

Radoslav Štefančík: „Hodnotím Programové vyhlásenie vlády SR s odstupom času jedného roku je problematické, nakoľko vláda v niektorých prípadoch síce deklarovala svoju ochotu zmeniť existujúci stav, nakoniec však nenašla dostatočnú odvahu, resp. jednotlivé body zatiaľ nezrealizovala (zmena dôchodkového systému). Nemožno ju však za to zásadne kritizovať, nakoľko programové vyhlásenie vlády je na štyri nie na jeden rok. V niektorých prípadoch zatiaľ došlo len ku kozmetickým zmenám (napr. daňová politika). Vo všeobecnosti však programové vyhlásenie hodnotím ako sociálne zamerané, smerujúce k znižovaniu motivácie občanov pri riešení ich každodenných problémov a k zvyšovaniu miery ich závislosti na štáte. Negatívne hodnotím skutočnosť, že vláda deklarovala pripravenosť šetriť na veciach, na ktorých sa v demokratických spoločnostiach na financie nepozera. Ide napr. o zámer vlády práve z finančných dôvodov prehodnotiť existenciu Špeciálneho súdu."

Ján Pokrivčák: „Programové vyhlásenie vlády je z ekonomického hľadiska o prerozdelení, a nie o raste produktivity ekonomiky. Realizácia programového vyhlásenia vlády znižuje o nejaké percento ekonomický rast Slovenska. Chudobným ľuďom všade na svete pomáha najviac ekonomický rast krajiny, a nie prerozdelenie. Sociálna politika sa dá lepšie realizovať investíciami do vzdelávania, infraštruktúry, zlepšovaním podmienok na podnikanie a zamestnávanie, podporou prílevu priamych zahraničných investícií, prípadne zlepšovaním fungovania právneho systému."

Miroslav Siváček: „Najväčším pozitívom programového vyhlásenia je fakt, že to nie je také hrozné, ako to vyzeralo a Fico zradil svoju vlastnú predvolebnú rétoriku. Programové vyhlásenie je nekonzistentný, nekoordinovaný zhluk informácií, a nie je jasné, k čomu to smeruje. Rozvoj trhu, sloboda jednotlivca, podpora podnikania, zvýšenie vymáhateľnosti práva, zavedenie trhových princípov do zdravotníctva, školstva a sociálnej sféry to však bohužiaľ nebude."

František Chovanec: „Všeobecne formulovaný dokument bez akejkoľvek strednodobej vízie, ktorú by v sebe malo niesť programové vyhlásenie každej vlády. Široko koncipované formulácie jednotlivých zámerov akoby dopredu dávali manévrovací priestor na vyhýbanie sa konfliktným situáciám počas vládnutia. Rozhodne však nemožno súhlasiť s označením, že ide o programové vyhlásenie „sociálne orientovanej vlády“."

Jozef Orgonáš: „Vágne, neutrálne formulované tak, aby sa dalo obchádzať alebo aspoň parciálne neplniť."

Adrián Ďurček: „Málo konkrétnych, jasných a merateľných cieľov."

Eduard Žitňanský: „Málo koncepcie, veľa ľúbivých a nezmyselných póz."

František Okruhlica: „Stotožňujem sa s argumentmi oponentov, že sa narúša kontinuita reformy."

Juraj Nemec: „Programové vyhlásenie je jedna vec, realita druhá. Vývoj to už ukázal. Vo vyhlásení sú pozitívne aj diskutabilné momenty, ich hodnotenie je aj vecou názoru."

Richard Ďurana: „Za dôležitejšie ako samotné vyhlásenia považujem konkrétne realizované kroky vlády."

Ladislav Balko: „Prišlo po tvrdých šestnástich rokoch hľadania tváre Slovenska najmä v ekonomickej oblasti, keď z procesov nazvaných reformami profitovala len úzka skupina obyvateľov Slovenska. Drvivá väčšina ľudí sa stala rukojemníkom a objektom rôznych skúšobných opatrení naivných alebo až príliš cielavedomých experimentátorov (najprv paralýza slovenského hospodárstva v dôsledku „voľno- a slobodomýšlienárskej „havlovskej“ kvázi humánnej preorientácie slovenskej ekonomiky z prosperujúceho strojárstva na konverzné tápanie, potom experiment divokej privatizácie zameraný na tvorbu slovenskej kapitálotvornej vrstvy prostredníctvom rozkradnutia desiatky rokov tvorených hodnôt, potom pretekárska a nepremyslená honba za investíciami aj za cenu neprimeraných stimulov, a pod.) a väčšina obyvateľstva nastúpila na cestu apatie a odovzdanosti sa osudu tým, čo sú práve pri vláde. Ľudia začali byť vystavení existenčným problémom a rezignácii v duchu myšlienky „robte s nami čo chcete". Je len politologicko-ekonomicko-sociologická zákonitosť, že ľudia boli oslovení myšlienkou spravovať veci verejnej sociálnejšie. Program vlády sa stal takým „manifestom". Napriek kritike rozpornosti sociálnych predsavzatí s prorastovými potrebami a s požiadavkami ambícií o vstup do

eurozóny je reálne plnenie prijatých zámerov. Politickí oponenti v obavách o dlhodobejšiu stratu svojich mocenských ambícií opomínajú povšimnúť si, že programové vyhlásenie vychádza z toho, že vláda bude úzko koordinovať svoje politiky v oblasti hospodárstva, financií, rozpočtu daní, dotácií, cien, podpory investícií a v ďalších ekonomických oblastiach, ako aj štruktúru a objem verejných príjmov a výdavkov s menovou politikou nezávislej NBS s cieľom zaviesť euro k 1. januáru 2009. Pri spochybňovaní plnenia zámerov vlády sa už menej komentuje a argumentuje zámer racionalizácie výdavkov vo verejnej správe a sledovanie ich efektívneho využitia pri dôslednom zavedení viacročného programového rozpočtovania vo väzbe na efektívne a lepšie využitie fondov EÚ; prísne dodržiavanie pravidiel pri nakladaní s verejnými zdrojmi a ich dôslednú kontrolu a vyhodnocovanie efektívnosti nakladania s nimi, kde už vláda urobila aj konkrétne opatrenia (znižovanie stavov vo verejnej správe, zrušenie krajských úradov, ...). Programové vyhlásenie len reflektuje prirodzený vývoj aj slovenskej spoločnosti, že ľudia chcú skúsiť aj iné zaobchádzanie s nimi, ako je len tvrdý pravicový a liberálny reformizmus. Táto zákonitosť nemôže obísť ani Slovensko."

Jaroslav Vokoun: „Minulá vláda pretočila volant doprava a teraz sa točí doľava. Vo vládnom programe prevažujú pozitíva, ktoré keď sa vyplnia, posunú slovenskú spoločnosť dopredu. A právo na chyby majú rovnaké ako ho mala predchádzajúca vláda.“

Použité zdroje v projekte HESO v roku 2006

http://dnes.atlas.sk	www.hnonline.sk	www.sozpzass.sk
http://fit.server.sk	www.hpi.sk	www.sse.sk
http://chren.blog.sme.sk	www.hzds.sk	www.staralubovna.sk
http://jaspi.justice.gov.sk	www.changenet.sk	www.staremesto.sk
http://klucho.blog.sme.sk	www.chassco.sk	www.statistics.sk
http://lehotsky.blog.sme.sk	www.ineko.sk	www.strana-smer.sk
http://lorinc.blog.sme.sk	www.iness.sk	www.sulik.sk
http://mediasearch.newtonit.sk	www.inet.sk	www.svet.czsk.net
http://mihal.blog.sme.sk	www.ipv.gov.sk	www.svssr.sk
http://openiazoch.zoznam.sk	www.itas.sk	www.tasr.sk
http://portal.chelloinfo.com	www.itnews.sk	www.telecom.gov.sk
http://registerkultury.gov.sk	www.justice.gov.sk	www.teleoff.gov.sk
http://registerkultury.gov.sk/podujatia	www.konzervativizmus.sk	www.transparency.sk
http://salajova.blog.sme.sk	www.krivosud-bodovka.sk	www.tvojepeniaze.sk
http://szalay.blog.sme.sk	www.kulturnepoukazy.sk	www.tyzden.com
Roháč, Dalibor - Vašák, Jozef - Zachar, Dušan: Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení – HESO, Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Bratislava, 2002	www.letiskobratislava.sk	www.udzs.sk
Sičáková-Beblavá, Emília – Nechala, Pavel: Protikorupčné minimum 2006, Transparency International Slovensko, Bratislava 2006	www.loz.sk	www.upsvar.sk
www.24hod.sk	www.markiza.sk	www.urso.gov.sk
www.adss.sk	www.mesto.sk	www.uvo.gov.sk
www.aktualne.sk	www.mfc.sk	www.velkaepocha.sk
www.alianciapas.sk	www.mia.sk	www.vlada.gov.sk
www.antimon.gov.sk	www.minedu.sk	www.vse.sk
www.babetko.sk	www.mobilmania.sk	www.vub.sk
www.bleskovky.sk	www.modernaskola.sk	www.vysokoskolaci.sk
www.bratislavskenoviny.sk	www.mynoviny.sk	www.webnoviny.sk
www.cassovia.sk/korzar	www.nbs.sk	www.worldbank.org
www.cnb.cz	www.noveslovo.sk	www.wsdnet.sk
www.culture.gov.sk	www.novezdravotnictvo.sk	www.zbierka.sk
www.danovnik.sk	www.nrsr.sk	www.zdravie.sk
www.denne.sk	www.obcan.sk	www.zdravotnictvo.sk
www.detva.biz	www.obce.info	www.zeliezovce.sk
www.dochodky.sk	www.pentainvestments.com/sk	www.zive.sk
www.ecb.int	www.poistenie.sk	www.zse.sk
www.eduweb.sk	www.poistovne.sk	www.zzz.sk
www.employment.gov.sk	www.politika.sk	Zachar, Dušan (ed.): HESO 2002 - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení, Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Bratislava, 2003
www.enoviny.sk	www.porada.sk	Zachar, Dušan (ed.): Reformy na Slovensku 2003-2004 - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení, Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Bratislava, 2004
www.etrend.sk	www.portal.gov.sk	Zachar, Dušan (ed.): Reformy na Slovensku 2004-2005 - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení, Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Bratislava, 2005
www.euractiv.sk	www.povazska-bystrica.sk	Zachar, Dušan (ed.): Reformy na Slovensku 2005 - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení (HESO), Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO, Bratislava, 2006
www.euroinfo.gov.sk	www.pramen.info	Zdravotnícke noviny, č. 18/2006
www.finance.gov.sk	www.pravda.sk	
www.finance.sk	www.prezident.sk	
www.financnik.sk	www.priateliazeme.sk	
www.fovsr.sk	www.profini.sk	
www.gfk.sk	www.robertmadej.sk	
www.government.gov.sk	www.rokovanie.sk	
www.hayek.sk	www.sdkuonline.sk	
www.health.gov.sk	www.server.sk	
	www.sita.sk	
	www.slovakradio.sk	
	www.slsp.sk	
	www.sme.sk	
	www.snd.sk	
	www.socpoist.sk	